KERKÜK VE BAĞDAT OSMANLI DÖNEMİ MİMARİSİNDE İNCE YAPI ELEMANLARININ ANALİZİ

Mehmet SARIKAHYA

DOKTORA TEZİ

MOBİLYA VE DEKORASYON EĞİTİMİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MAYIS 2012

ANKARA

Mehmet SARIKAHYA tarafından hazırlanan ‘’KERKÜK VE BAĞDAT OSMANLI DÖNEMİ MİMARİSİNDE İNCE YAPI ELEMANLARININ ANALİZİ’’ adlı bu tezin Doktora tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Yrd. Doç. Dr. İhsan KÜRELİ …….

Tez Danışmanı, Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından oy birliği ile Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Anabilim Dalında Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ayhan ÖZÇİFÇİ …….

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Anabilim Dalı, Karabük Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa ALTINOK …….

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Kemal YILDIRIM …….

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. İhsan KÜRELİ …….

Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. M. Kemal ERVAN …….

Mimarlık Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Tarih: 09 / 05 / 2012

Bu tez ile G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu Doktora derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Bilal TOKLU …….

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Mehmet SARIKAHYA

KERKÜK VE BAĞDAT OSMANLI DÖNEMİ MİMARİSİNDE İNCE YAPI ELEMANLARININ ANALİZİ
(Doktora Tezi)

Mehmet SARIKAHYA

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MAYIS 2012

ÖZET

Bu çalışmada Kerkük ve Bağdat yörelerinde bulunan Osmanlı dönemine ait mimari eserlerdeki ince yapı unsurlarının analizi ve mevcut durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Kerkük ve Bağdat'ta yer alan Osmanlı Dönemine ait 41 mimari eser inceleme kapsamına alınmıştır. Araştırmanın verileri fotoğraf, çizim ve anket tekniği ile toplanmıştır. Sonuçta; ahşap kapıların ve pencere doğramalarının çoğunluğunun kullanılamaz durumda olduğu, yapı sıvalarının çoğunluğunun dökük durumda olduğu, iç elemanların taşıyıcı malzemelerinde rutubetin var olduğu, yapıların dış görünüşlerinin ve üst yüzeylerinin kötü durumda olduğu, Osmanlı kitabelerinin korunma şartlarının kötü olduğu, duvar ve zeminlerin çatlak ve dökük olduğu saptanmıştır. Kolon ve kirişlerin ise oldukça sağlam ve dik durumda olduğu belirlenmiştir. İnce yapıların olumsuz durumlarının bakımsızlık, bölgede yer alan savaş nedeniyle olduğu, gerekli özenin gösterilmesi ve restorasyon çalışmalarının yapılmasıyla ince yapı unsurlarının eski hallerine getirilebilmesinin mümkün olacağı, ayrıca; bu çalışmada yer alan iç mekan çizimlerinin ve fotoğrafların gelecekte yapılacak restorasyon çalışmalarında kaynak niteliği taşıyacağı düşünülmektedir.

Bilim Kodu **:711.3.023**

Anahtar Kelimeler **: Osmanlı mimarisi, ince yapı, iç mekân**

Sayfa Adedi **: 301**

Tez Yöneticisi **: Yrd. Doç. Dr. İhsan KÜRELİ**

ANALYSIS OF FINE CONSTRUCTION COMPONENTS AT THE ARCHITECTURE OF KIRKUK AND BAGHDAD PERIOD

(Doctorate Thesis)

Mehmet SARIKAHYA

GAZİ UNIVERSITY INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

MAY 2012

ABSTRACT

At this study, it has been aimed to analyze the fine construction components that are at the architectural consequences belong to the Ottoman period and at Kirkuk and Baghdad districts and determining their present situation. At this aim, 41 architectural consequences that are located at Kirkuk and Baghdad and belong to the Ottoman period have been taken in scope. The data of this investigation have been collected by photo, drawing and questionnaire techniques. At the solution; it has been determined that most of the wooden doors and window woodworks are at the unusable position, most of the building grouts have been at the disjointed position, there has been moisture present at the carrier material of inside components, the our views and our surface of the buildings have been in a bad position, the caring position of the Ottoman epigraphs have been bad and wall and floors have been chink and disjointed. It has been determined that the column and beams have been strong and abrupt. It is being thought that the negative position of the fine construction have been because of non care and the war that is present at the area and it has been possible to get the fine construction components to their past situation by taking the necessary care and making restoration works; besides, it is being thought that the photos and the drawings that have taken place at this study will be a source for the restoration works that will be made at future.

Science Code **:711.3.023**
Key Words **: Ottoman Architecture, fine construction, interior space**
Number of Pages **: 301**
Adviser **: Assis. Prof. Dr. İhsan KÜRELİ**

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren ve her türlü yardımda bulunan değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. İhsan KÜRELİ' ye, değerli hocalarım Prof. Dr. Mustafa ALTINOK'a, Prof. Dr. Ayhan ÖZÇİFÇİ' ye, katkılarını hiç esirgemeyen hocam Doç. Dr. Kemal YILDIRIM'a, Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü ve personeline, Sayın Münise BAŞ'a, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi Bölümü akademik ve idari personeline, değerli meslek taşlarım Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan UZUN'a, Arş. Gör. Osman PERÇİN'e, değerli arkadaşım Ertuğrul Çağrı KORKMAZ'a, destek ve yardımını hiç esirgemeyen Fevziye İbrahim'e, beni hiç yalnız bırakmayan değerli eşime, en içten teşekkür ederim. Ayrıca; hayatları boyunca katkılarını ve yardımlarını hiç esirgemeyen Anne ve Babam'a sonsuz saygı, hürmet, minnettarlık ve şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET ……. iv

ABSTRACT …….. vi

TEŞEKKÜR ……..... viii

İÇİNDEKİLER ……. ix

ÇİZELGELERİN LİSTESİ ……. xii

ŞEKİLLERİN LİSTESİ …….. xiv

RESİMLERİN LİSTESİ …….. xvi

SİMGELER VE KISALTMALAR ……... xviii

1. GİRİŞ 1

2. LİTERATÜR ÖZETİ ……... 4

3. GENEL BİLGİLER …… 7

3.1. Coğrafi Konum ve Tarihçe ……... 7

3.2. Osmanlı Dönemi Sırasında Dini Yapılar …… 11

3.2.1. Muradiye Cami …..…….... 11

3.2.2. El-Ahmediye Cami ……... 11

3.2.3. Haydarhane Cami ……. 12

3.2.4. Asıfiye Cami ……. 12

3.3. Osmanlı Dönemi Askeri Yapılar …… 12

3.3.1. Vali evi, saray ……..... 12

3.3.2. Kışla …….. 13

3.4. Sivil Yapılar …… 14

3.4.1. Hanlar …… 14

3.5. Osmanlı Dönemi Dini, Askeri ve Sivil Yapılarda Görülen Süslemeler ……. 15

3.5.1. Tuğla üstünde uygulanan bitkisel ve geometrik süslemeler ……..... 15

3.5.2. Tuğra yazısı …….. 15

3.5.3. Eğik kemer …… 15
3.5.4. Mukarnaslar …….. 16
3.5.5. Kubbeler …… 18
3.6. İnce Yapı Unsurları (Bileşenleri) …… 19
4. YÖNTEM…….. 22
4.1. Verilerin Toplanması ……..... 23
4.2. Verilerin Analizi ……..…… 23
5. BULGULAR……..……..... 25
5.1. Yapıların Genel Durumları …… 26
5.2. Yapıların Genel Korunma Durumu ……..... 28
5.3. Yapıların Taşıyıcı Unsurlarının Durumu …… 30
5.4. Yapıların Dış Görünüşlerinin Durumu ……... 32
5.5. Yapıların Üst Yüzey Gerecinin (Koruyucu Kaplama) Durumu ……. 34
5.6. Kapıların Durumu ……... 36
5.7. Pencerelerin Durumu ……..... 37
5.8. Yapılarda Rutubet (Küflenme) Durumu …… 38
5.9. Yapılarda Süsleme Durumu …… 40
5.10. Yapılarda Karakteristik Özellikler …… 42
5.11. Yapılarda Süsleme Özellikleri ……..…… 44
5.12. Yapılarda Simge Varlığı …….. 46
5.13. Yapılarda Taşıyıcı Sistemler …… 47
5.14. Yapı Örgü Teknikleri …… 49
5.15. Yapının Dış Görünüşü ……..... 51
5.16. Yapının Sıva Durumu ……..…… 53
5.17. Yapılarda Depo Mevcudiyeti …… 55
5.18. Yapılarda Pencerenin Üst Şekli …… 57
5.19. Yapılarda Kapıların Kanat Sayısı …… 59
5.20. Kapıların Açılma Tarafı (İçeri–Dışarı) ……..…….... 61
5.21. Kapı kanadın Açılma Yönü (Sağa–Sola) …….. 63
5.22. Yapı Kapısının Kilit veya Sürgü Mevcudiyeti ……..... 65
5.23. Mekana Göre Kapı Türü ...…… 67
5.24. Kitabeler …… 69

5.25. Kitabenin Hasarlılık Durumu …… 70
5.26. Tavanda Ahşap Kullanımı ……..... 72
5.27. Kubbelerin Çeşitleri ……..... 74
5.28. Ana Giriş Kapısında ve Ön Yüzeyinde Kullanılan Süsleme ……. 76
5.29. Yapıda Merdiven Mevcudiyeti ……. 78
5.30. Yapının Merdiven Türü ……. 80
5.31. Duvarda Kullanılan Yapı Malzemesi Türü ……..... 82
5.32. Bazı Önemli Yapı Elemanlarının ‘‘*t*’’ Testleri …….. 84
6. SONUÇ VE ÖNERİLER …….. 88
KAYNAKLAR ...……. 91
EKLER ……. 96
EK. 1. KERKÜK’TEKİ ESERLER ……. 97
EK. 2. BAĞDAT’TAKİ ESERLER …….. 203
ÖZGEÇMİŞ …… 302

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 4.1. Kerkük ve Bağdat mimari eserlerin çalışma deseni ……. 23

Çizelge 5.1. Eserlerin illere göre yüzdelik (%) dağılımı …….. 25

Çizelge 5.2. Yapıların genel durumlarının yüzdelik (%) dağılımı …… 26

Çizelge 5.3. Yapıların genel korunma durumlarının yüzdelik (%) dağılımı …… 28

Çizelge 5.4. Yapıların taşıyıcı unsurlarının yüzdelik (%) dağılımı …….. 30

Çizelge 5.5. Dış yapı görünüşlerinin yüzdelik (%) dağılımı …… 32

Çizelge 5.6. Yapıların üst yüzey gerecinin (koruyucu kaplama) yüzdelik (%) dağılımı ……... 34

Çizelge 5.7. Kapıların durumunun yüzdelik (%) dağılımı …… 36

Çizelge 5.8. Pencerelerin durumunun yüzdelik (%) dağılımı ……... 37

Çizelge 5.9. Yapıların rutubet (küflenme) durumlarının yüzdelik (%) dağılımı ….. 30

Çizelge 5.10. Yapılarda süsleme durumlarının yüzdelik (%) dağılımı …… 40

Çizelge 5.11. Yapıların karakteristik özelliklerinin yüzdelik (%) dağılımı ……. 42

Çizelge 5.12. Yapılarda süsleme özelliklerinin yüzdelik (%) dağılımı ……..…. 44

Çizelge 5.13. Yapılarda simge varlığının yüzdelik (%) dağılımı …… 46

Çizelge 5.14. Yapıların taşıyıcı sisteminin yüzdelik (%) dağılımı …….…….. 47

Çizelge 5.15. Yapı örgü tekniklerinin yüzdelik (%) dağılımı …….. 49

Çizelge 5.16. Yapıların dış görünüşünün yüzdelik (%) dağılımı …….. 51

Çizelge 5.17. Yapının sıva durumunun yüzdelik (%) dağılımı …… 53

Çizelge 5.18. Yapılarda depo mevcudiyetinin yüzdelik (%) dağılımı ……. 55

Çizelge 5.19. Yapılarda pencerelerin üst şeklinin yüzdelik (%) dağılımı …… 57

Çizelge 5.20. Yapılarda kapıların kanat sayısının yüzdelik (%) dağılımı …… 59

Çizelge **Sayfa**

Çizelge 5.21. Yapı kapısının açılma tarafının (içeri–dışarı) yüzdelik (%) dağılımı ……. 61

Çizelge 5.22. Kapı kanadının açılma yönünün (sağa–sola) yüzdelik (%) dağılımı … 63

Çizelge 5.23. Yapı kapısının kilit veya sürgü mevcudiyetinin yüzdelik (%) dağılımı …….. 65

Çizelge 5.24. Mekana göre kapı türünün yüzdelik (%) dağılımı …….. 67

Çizelge 5.25. Kitabelerin yüzdelik (%) dağılımı …….. 69

Çizelge 5.26. Kitabenin hasarlılık durumunun yüzdelik (%) dağılımı ……. 70

Çizelge 5.27. Tavanda ahşap kullanımının yüzdelik (%) dağılımı ……... 72

Çizelge 5.28. Kubbe çeşitliliklerinin yüzdelik (%) dağılımı …… 74

Çizelge 5.29. Ana giriş kapısında ve ön yüzeyinde kullanılan süslemelerin yüzdelik (%) dağılımı ……. 76

Çizelge 5.30. Yapıda merdiven mevcudiyetinin yüzdelik (%) dağılımı ……... 78

Çizelge 5.31. Yapının merdiven türünün yüzdelik (%) dağılımı …….. 80

Çizelge 5.32. Duvarda kullanılan yapı malzemesi türünün yüzdelik (%) dağılımı ……... 82

Çizelge 5.33. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların kapı genişlikleri ve yükseklikleri ile kanat kalınlıkları arasında yapılan *t* testi ……. 84

Çizelge 5.34. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların pencere genişliklerinin ve yükseklikleri ile kanat kalınlıkları arasındaki *t* testi ……... 85

Çizelge 5.35. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki kitabelerin genişlik ve yükseklik ölçüleri arasında yapılan *t* testi …… 86

Çizelge 5.36. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların merdivenlerinin rıht, basamak genişliği ve kol genişliği ölçüleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu ……... 86

Çizelge 5.37. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların taşıyıcı malzemeleri genişlik, yükseklik ve kalınlık ölçüleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu ……... 87

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil **Sayfa**

Şekil 5.1. İncelenen eserlerin bölgelere göre sayısal dağılımı …….. 25

Şekil 5.2. Yapıların genel durumlarının sayısal dağılımı ……. 26

Şekil 5.3. Yapıların genel korunma durumlarının sayısal dağılımı …….. 28

Şekil 5.4. Yapıların taşıyıcı unsurlarının sayısal dağılımı …… 30

Şekil 5.5. Yapıların dış yapı görünüşlerinin sayısal dağılımı ……... 32

Şekil 5.6. Üst yüzey gerecinin (koruyucu kaplama) sayısal dağılımı ……... 34

Şekil 5.7. Kapıların durumunun sayısal dağılımı …….. 36

Şekil 5.8. Pencerelerin durumunun sayısal dağılımı ……. 37

Şekil 5.9. Yapıların rutubet durumlarının sayısal dağılımı ……... 38

Şekil 5.10. Yapıların süsleme durumlarının sayısal dağılımı ……... 40

Şekil 5.11. Karakteristik özellik durumlarının sayısal dağılımı ..……. 42

Şekil 5.12. Yapılarda süsleme özelliklerinin sayısal dağılımı …….……. 44

Şekil 5.13. Yapılarda simge varlığının sayısal dağılımı ……... 46

Şekil 5.14. Yapılarda taşıyıcı sistemin sayısal dağılımı ...…… 47

Şekil 5.15. Yapı örgü tekniklerinin sayısal dağılımı …… 49

Şekil 5.16. Yapının dış görünüşünün sayısal dağılımı …….. 51

Şekil 5.17. Yapıların sıva durumunun sayısal dağılımı …… 53

Şekil 5.18. Yapıların depo mevcudiyetinin sayısal dağılımı …… 55

Şekil 5.19. Yapılarda pencerenin üst şeklinin sayısal dağılımı …… 57

Şekil **Sayfa**

Şekil 5.20. Yapılarda kapıların kanat sayısının sayısal dağılımı …….. 59

Şekil 5.21. Yapı kapısının açılma tarafının sayısal dağılımı …… 61

Şekil 5.22. Yapı kapısının açılma yönünün sayısal dağılımı …… 63

Şekil 5.23. Yapı kapısının kilit veya sürgü mevcudiyetinin sayısal dağılımı ……... 65

Şekil 5.24. Mekana göre kapı türünün sayısal dağılımı …… 67

Şekil 5.25. Kitabelerin sayısal dağılımı …… 69

Şekil 5.26. Kitabenin hasarlılık durumunun sayısal dağılımı ……... 70

Şekil 5.27. Tavanda ahşap kullanımının sayısal dağılımı ……. 72

Şekil 5.28. Kubbe çeşitlerinin sayısal dağılımı ……. 74

Şekil 5.29. Ana giriş kapısında ve ön yüzeyinde kullanılan süslemelerinin sayısal dağılımı ……... 76

Şekil 5.30. Yapıda merdiven mevcudiyetin sayısal dağılımı …… 78

Şekil 5.31. Yapının merdiven türünün sayısal dağılımı …… 80

Şekil 5.32. Duvarda kullanılan yapı malzemesi türünün sayısal dağılımı …… 82

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim **Sayfa**

Resim 3.1. Irak haritası ……. 10

Resim 3.2. Bağdat'ta Osmanlı kışlasının 2004 yılı iç görüntüsü …….. 13

Resim 3.3. Mercan Hanı'ndan Bir Kesit ……... 14

Resim 3.4. Asıfiye Camii'nden mukarnas …… 17

Resim 3.5. Bağdat Haydarhane Camii …….. 18

Resim 5.1. Yapıların genel durumu …….. 27

Resim 5.2. Yapıların genel koruma durumları …….. 29

Resim 5.3. Yapıların taşıyıcı unsurlarının durumu ……... 31

Resim 5.4. Yapıların dış yapı görünüşü …… 33

Resim 5.5. Üst yüzey gerecinin (koruyucu kaplama) durumu …….. 35

Resim 5.6. Kapıların durumu …… 36

Resim 5.7. Pencerelerin durumu ……... 37

Resim 5.8. Yapıların rutubet durumu ……... 39

Resim 5.9. Yapılarda süsleme durumu ……. 41

Resim 5.10. Karakteristik özellikler ……. 43

Resim 5.11. Yapılarda süsleme özellikleri ...…… 45

Resim 5.12. Yapıda sembol varlığı ……... 46

Resim 5.13. Yapılarda taşıyıcı sistem ……... 48

Resim 5.14. Yapı örgü teknikleri …….. 50

Resim 5.15. Yapının dış görünüşü …… 52

Resim 5.16. Yapının sıva durumu ……..…….. 54

Resim **Sayfa**

Resim 5.17. Yapının depo mevcudiyeti …… 56

Resim 5.18. Yapılarda pencerenin üst şekilleri …… 58

Resim 5.19. Yapılarda kapıların kanat sayısı …… 60

Resim 5.20. Yapı kapısının açılma tarafı durumu …… 62

Resim 5.21. Yapı kapısının açılma yönü …….. 64

Resim 5.22. Yapı kapısının kilit veya sürgüsü ……..... 66

Resim 5.23. Mekana göre kapı türü …..…… 68

Resim 5.24. Kitabeler ……... 69

Resim 5.25. Kitabenin hasarlılık durumu ……. 71

Resim 5.26. Tavanda ahşap kullanımı …….. 73

Resim 5.27. Kubbelerin çeşitliliği …… 75

Resim 5.28. Ana giriş kapısında ve ön yüzeyinde kullanılan süsleme ……. 77

Resim 5.29. Yapının merdiven mevcudiyeti ……. 79

Resim 5.30. Yapının merdiven türü …….. 81

Resim 5.31. Duvarda kullanılan yapı malzemesi türü …….. 83

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış bazı simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

f	Frekans
%	Yüzdelik değeri
ss	Standart sapma

Kısaltmalar	**Açıklama**
N	Toplam
Std	Standart
t	t değeri
p	Anlamlık (değer)
sd	Serbestlik derecesi

1. GİRİŞ

2003 yılı Amerika-Irak savaşı sırasında Bağdat'ta bulunan Ulusal Kütüphane, Ulusal Arşiv, Diyanet İşleri Bakanlığı'na ait Kur'anlar Kütüphanesi, Irak'ın kraliyet dönemi arşivleri ve Osmanlı Devleti'ne ait belgelerin yandığı tespit edilmiştir. Mezopotamya uygarlığından, Sümerler'den, Babiller'den ve Asurlar'dan kalan çok değerli parçalar ya çalınmış ya da büyük hasar görmüştür. Kütüphanelerde ve Bağdat Müzesi'nde bulunan medeniyet tarihinin eşsiz bilim, kültür, tarih ve sanat hazineleri sonsuza kadar yok olmuş, dünyanın eski çağlarına ait pek çok değerli bilgi bir daha elde edilemeyecek şekilde ortadan kalkmıştır [Anonim-1, 2007]. Kısaca Irak'ın, yani Osmanlı'nın geçmişi silinmiştir. Yanan Ulusal Arşivlerde Türkiye tarihini yakından ilgilendiren bilgiler de yer almaktadır. Osmanlı Halifeliği'nin resmi arşivinin Bağdat'ta bulunan bölümü de yok olmuştur. Yağmacılar Arap gazetelerinin 1900 yıllarına kadar geriye giden arşivlerini de yakmıştır. İran-Irak savaşına ait belgeler, El yazması Kur'anlar da ateşe verilmiştir. El emeği göz nuru hatlar, altın yazmalar alevlere karşı koyamamıştır. İnsanlık tarihinin en önemli eserlerinden çoğu yerle bir edilmiştir. Mezopotamya uygarlığının görkemini sergileyen eserler parçalanmıştır. Üzerinde tüm insanlığın hakkı olan binlerce yıllık eserler birkaç kısa günde yok olmuştur. İkinci Dünya savaşı sonunda Amerika, bütün Alman şehirlerini bombalarken, Avrupa'nın kültürel mirasını barındırdığı için Heidelberg'e tek bir bomba bile atmamışken, Batı medeniyeti, Dünya medeniyet tarihinin yok edilmesine zemin hazırlamış, göz yummuştur. Gelişmiş medeniyetler, medeniyet tarihinin yıkımlayıcısı olmuştur [Anonim-2, 2003].

Türkiye Cumhuriyeti, Kültür Bakanlığı, 1954'te 140 ülke tarafından imzalanan Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) sözleşmesine dayanarak Irak'taki 74 Türk eserinin korunması için Irak Dışişleri Bakanlığı'na müracaat etmiştir. Sözleşmede, "Silahlı bir çatışma halinde kültür mallarının korunması" maddesi yer almış, sözleşmeye 1965 yılında Türkiye de imza atmıştır. Irak'taki eserlerin savaştan zarar görmesi ihtimaline karşı konunun hassasiyetinin bilincinde olduklarını belirten dönemin Kültür Bakanı, Dışişleri Bakanlığı'na "eserlerin korunması için gerekli çalışmaların yapılması" konusunda müracaatta bulundukları bilgisini vermiştir. Kültür Bakanı, Irak'ta bulunan eserlerin yer tespiti

ile ne türde bir koruma gerektirdiği yönündeki çalışmayı da hızlı bir şekilde yaptıklarını vurgulamıştır. Kültür Bakanı, Dışişleri'nden binaların görünen yerlerine "boyutuna uygun olarak havadan ve karadan görülebilecek şekilde koruma işareti" konulmasını istediklerini dile getirmiştir [Anonim-3, 2004].

Tarihi eserlerin, hangi kültüre ait olursa olsun korunması gerektiğini savunan Türkiye'deki sanat tarihçileri, daha önce diğer eserlerin yok edilmesinin tüm dünyada yankı bulmasını da hatırlatarak, aynı durumun şu an Irak'taki Türk eserleri için de söz konusu olduğunu ifade etmiştir. Irak'ın Savunma Bakanlığı olarak kullandığı binanın Osmanlı'ya ait bir eser olması, yine Türkler tarafından inşa edilen Bağdat Kalesi'nin Iraklılar tarafından kışla olarak kullanılması, eserlerin, büyük oranda zarar göreceği düşüncesini pekiştirmiştir. Ayrıca; Irak'taki savaşta, ülkede bulunan 500'den fazla Selçuklu ve Osmanlı eserinin de risk altında bulunduğu bildirilmiştir [Anonim-1, 2007].

Bağdat'ta, Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle yaptırılmış Saray Camii, Küçük Hasan Paşa tarafından yaptırılmış Vezir Camii, Haseki Mehmet Paşa tarafından yapımına başlanan ve Vezir Uzun İbrahim Paşa tarafından tamamlanan Haseki Camii gibi toplam 24 cami, Mimar Sinan tarafından 1534 yılında yapılan Abdülkadir Geylani Külliyesi gibi toplam 37 eser yer almaktadır. Yine Bağdat'ta Karakoyunlular tarafından yaptırılan ancak şu anda büyük bölümü kışla olarak kullanılan Bağdat Sarayı yer almaktadır [Uluçam 1989]. Irak'ta Bağdat, Kerkük ve Musul kadar tehlikeli olmayan bölgeler de dahil olmak üzere toplam 74 tarihi eser yer almaktadır [Aydın, 2006].

Bu eserlerin arasında birçok ev terk edilmiştir. Oldukça bakımsız ve kendi kaderine terk edilmiş durumda olan kale evlerinin 20'si Bağdat'taki Eski Eserler Genel Müdürlüğü tarafından satın alınmıştır. Bu evlerin Eski Eserler Genel Müdürlüğü tarafından etnografik açıdan değerlendirilerek müze biçiminde kullanılacağı belirtilmiştir [Saatçi, 1993].

Problemin Tanımlanması

Irak'ta bulunan Kerkük ve Bağdat yöreleri maddi kültür verileri ve özellikle geleneksel konut mimarisi açısından Türk kültüründe önemini hâlâ sürdüren bir bölgedir. Kerkük ve Bağdat'ın eski sokaklarında karşılaşılan çıkmaz sokakların, Musul, Halep, Diyarbakır, Mardin ve Urfa gibi kentlerdekilerle benzerlik gösterdiği ve doğu dünyasının bu kentsel elemanları hakkında, henüz yeterli araştırmaların yapılmadığı belirlenmiştir [Saatçi, 2003]. Saatçi 2003'de belirtildiği gibi Kerkük ve Bağdat geleneksel konut mimarisi ve diğer eserler hakkında yeterli araştırmaların yapılamaması; Amerika-Irak savaşı sırasında, geçmişin izlerinin kül edilmesi; Türkiye tarihine ilişkin arşivlerin yok edilmesi ve gelişmiş ülkelerin medeniyet tarihini yıkıcılığı; dolayısıyla özellikle Kerkük ve Bağdat yöresindeki Osmanlı dönemindeki yapıların (eserlerin) yıkılması veya hasar görmesi ve bu yörelerdeki mimari eserler hakkındaki kaynakların azlığıdır.

Çalışmanın amacı; Kerkük ve Bağdat merkezinde bulunan Osmanlı dönemi mimarisindeki mevcut ince yapı elemanlarının durumlarının incelenerek analiz edilmesi ve bunun gelecek nesiller için envanterlerinin çıkartılıp belgelenmesidir.

Bu nedenlerle Kerkük ve Bağdat'taki Osmanlı dönemine ait geleneksel ev ve diğer eserlerdeki ahşap, metal, taş, seramik, çini vb. malzemelerden üretilmiş ince yapı unsurlarının belirlenmesinin, Türk kültür tarihi için önemini koruyan yerleşmelerin fiziki kimliğinin ortaya çıkartılması ve gelecek için önemli bir kaynak niteliği taşıması açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

2. LİTERATÜR ÖZETİ

Saatçi (1993), kuzey Irak'ta bulunan ve Türk kültürü bakımından önemini hala koruyan Kerkük'ün, tarihte zengin bir uygarlığa beşiklik eden bir bölgede yer aldığını belirtmiş, Kerkük yöresinin M.Ö. 2600 yıllarına kadar uzanan insan yerleşmelerine sahne olduğunu bildirmiştir. Selçukluların egemenliği ile bölgedeki Türk nüfusunun yoğunluğu artmıştır. Moğolların istilasından sonra bölge, sırası ile İlhanlıların (1248-1336), Celairlilerin (1336–1360), Karakoyunluların (1360-1469), Akkoyunluların (1469-1508), Safevilerin (1508-1534) elinde kalmıştır. Bu tarihten sonra Osmanlı topraklarına katılan Kerkük 1918'deki İngiliz işgali üzerine Irak'ta kalmıştır.

Saatçi (1993), Türklerin konut mimarisi alanında geliştirdikleri kültürün incelenmesi açısından Kerkük evlerinin de tanımlanmasının büyük yarar sağlayacağını belirtmektedir. Saatçi (1993) çalışmasında, Türk evinin önemi üzerinde durmuş, Suriye ve Irak arasında kurulacak bağlantı ve ilişkiler bakımından ipuçlarını ele almıştır. Kerkük'ün kent olarak geçmişini ve tarihini araştırmış, fiziki dokunun gelişimini incelemiştir. Kentin ilk yerleşme çekirdeği olan Kerkük kalesi ve bunun dışında kalan eski yaka ve yeni yaka mahalleleri ve diğer bölgeleri ele almıştır. Kerkük'teki evler, sokak ve ev ilişkileri ile evlerin mimari tanımını yaparak, tipolojisi, yapım teknikleri ve malzemesi üzerinde durmuştur. Kerkük'ten seçilen ev özelliklerinin tanıtımını yapmış ve en karakteristik ev örneklerinin rölövelerine yer vermiştir.

Uluçam (1989), bazı istilalara rağmen, 1000 yıla yakın Türk idaresinde kalan Irak'ta pek çok mimari eser bulunduğunu belirtmiştir. Bu Türk devrine ait yapıların belirli bölgelerde toplandığı görülmektedir. Bağdat, Musul, Erbil, Kerkük ve çevrelerindeki kasabalar, yapıların merkezi durumundadır. Bağdat ve Musul'daki eserlerin çoğu, türbe etrafında gelişmiş yapılar topluluğu halindedir. Daha çok, cami-türbe iç içe veya bitişik, diğer aksam ise avlu etrafında sıralanmıştır. Arapça kaynaklarda Türkler'deki "cami" kelimesi yerine büyüklüğü ne olursa olsun "mescit", külliye yerine de ‘‘cami’’ ifadesi kullanılmaktadır. Uluçam'ın (1989), çalışmasında türbe etrafında gelişen yapı toplulukları külliyeler grubunda incelenmiştir. Irak'ta bilhassa

cami mimarisinde, Türkler'deki son cemaat yeri fonksiyonunda olan ve "tarime" adı verilen bölümler mevcuttur. Bunların çoğu avluya kapalı; sütun-paye-kemer sistemli veya kemerli bir duvarla çevrilmiş revak şeklinde harime açık, üstleri kubbeyle örtülü mekânlardan ibarettir. Bu bölümler, yerine göre revak veya son cemaat yeri adıyla bahsedilmiştir.

Uluçam (1989), çalışmasında Irak"taki eserler hakkında bir ön hazırlık yapmıştır. Çalışmada Bağdat'ta savunma bakanlığı içinde ve bölgesinde bulunan camilerle, savaştan sonra askeri depo haline getirilen kışla, saray, çarşı ve bedestenlerin resimlerini çekme imkânı olmamıştır. Yine aynı sebepten, Samarra, Sincar veya Dakuk ve Kerkük'te resim çekilememiştir. Bunun yanında, yapıların çoğuna sadece gitme imkânı bulunduğundan, araştırma sırasında resim çekme mecburiyeti de ortaya çıkmıştır. Camilerin açık olduğu öğle ve ikindi namaz vakitleri inceleme için en iyi zaman olduğu halde, resim çekme açısından bilhassa Bağdat yapıları uygun olmamıştır. Yıkılan veya şekli değiştirilen yapıların resimleri, Müzeler Genel Müdürlüğü arşivinden ve yayınlanmış kaynaklardan sağlanmış, ancak mevcut olan eserlerin resimleri çekilebilmiştir. Bir kaç yapı dışında ölçü alma imkânı olmadığından, yapıların mevcut eski ve yeni planları Irak arşivlerinden ozalit yoluyla, burada bulunmayanlar ise yayın ve tezlerden temin edilmiştir. Ozalit kopyalar, alınan ölçü ve notlara göre işlenerek çizilmiş ve bazı planları da verilmiştir.

Aydın (2006), Osmanlı Mimarlığında 18. yy ile birlikte başlayan batılılaşmanın, 19. yy sonlarında doruk noktasına ulaştığını bildirmiştir. Bu kapsam içinde Osmanlı'da var olan Klasik mimarlık, özellikle Sultan II. Abdülhamit döneminde (1876-1909), üstlendiği, ''merkezi devleti tüm imparatorlukta temsil etme misyonu''yla ayrı bir önem kazanmıştır. Merkezi devlet tarafından tercih edilen Klasik mimarlıkla taşrada birçok hükümet konağı, okul, askeri bina, hapishane, hastane vs. inşa edilmiştir. Klasik mimarlığın belirli kurallar, düzenler ve oranlardan oluşan bir sistematiğe dayanması, bu "mimari yorumlama"yı incelemeyi daha ilginç hale getirmiştir. Klasik mimarlığın temel prensiplerinin Osmanlı'da uygulanıp uygulanmadığını analiz etmek, Osmanlı mimarlığının batıyı ithal ediş biçimini analitik bir biçimde ortaya koymak anlamına gelmektedir.

Aydın (2006), çalışmasında güçlü bir geleneğe sahip olan Osmanlı mimarlığının, batılı Klasik mimarlığın temel prensiplerinden uzaklaşmadan, kuralları olan ve belli oran yasalarına riayet eden bir klasik yorumu uyguladığını ispatlamayı amaçlamıştır. Çalışma alanı olarak, Osmanlı taşrasının en nitelikli temsil yapıları olan hükümet konakları seçilmiştir. Bu dönemden günümüze kalan Anadolu örnekleri üzerinde, sütun düzenlerinin öncelikle biçimsel olarak varlığının araştırılması; sonrasında ise yapılan ölçüm ve hesaplamalarla, Klasik mimarlık kuramcılarının belirledikleri sütun düzeni kural ve oranlarının sayısal olarak analiz edilmesi, tezin yöntemini oluşturmuştur. Tez çalışmasında, 19. yy sonu Osmanlı mimarlığının, incelenen örnekler bazında, batılı Klasik sütun düzen ve oranlarını, orijinalinden uzaklaşmayarak yorumladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Akkoyonlu (1988), çalışmasında Urfa'daki evlerin mimari özelliklerini incelemiştir. Çalışma içerisinde, Urfa'nın topografyası, tabii şartları, tarihçesi, sosyal yapısı ile eski kent dokusu hakkında bilgiler verilmiştir. Bu doku içinde yer alan ve çalışmayı yönlendirebilecek nitelikte olan 14 ev tanıtılmaya çalışılmış, Urfa evlerinin mimari özellikleri de ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir. Şehirdeki evlerin, diğer bölgelerdekilerle ve benzerleri ile olan ilişkileri araştırılırken, bu yapıların Anadolu konut mimarisi içindeki önemi vurgulanmıştır. Ayrıca Urfa evlerinin de bir değerlendirmesi yapılmıştır.

3. GENEL BİLGİLER

Irak 1534 ile 1917 tarihleri arasında Osmanlı yönetiminde bulunmuş ve buralarda camiler, kervansaray, medreseler vb. eserler inşa edilmiştir [El-Kasiri, 2008].

Ortadoğu ülkeleri arasında yer alan Irak, kuzeyde Türkiye; doğuda İran; güneydoğuda Kuveyt; güneyde Suudi Arabistan; batıda Ürdün ve Suriye ile çevrilmiştir. Genellikle düz bir araziye sahip olan Irak'ın Türkiye ve İran sınırlarında yüksek dağlar yer almaktadır. Ürdün, Suudi Arabistan ve Suriye ile olan sınır kesiminde Suriye Çölü yer almaktadır. Dicle-Fırat nehirlerinin geçtiği topraklar ise büyük bir ova oluşturup Kurna kentinde birleşir ve Basra körfezine dökülür. Dicle Irak sınırları içinde 1213 km., Fırat ise 1418 km. yol oluşturmaktadır (Resim 3.1). Irak'ta genellikle bozkır iklimi hükmü sürmektedir. Yıllık yağış ortalaması 50 cm^3 ve yaz aylarının ortalama sıcaklığı 45°, Kışın ise 15° olarak tespit edilmiştir. İdari yönden 18 ile ayrılan Irak, 446,713 km^2 alan ile Asya Afrika kıtaları arasında önemli bir köprü oluşturmaktadır. Ayrıca; Hint okyanusu ile Akdeniz arasında geçit teşkil etmektedir [Uluçam, 1989].

3.1. Coğrafi Konumu ve Tarihçe

Irak'ın kuzeyinde Bağdat–Erbil karayolu üzerinde yer alan Kerkük, Irak'ın Bağdat, Basra ve Musul'dan sonra 4. önemli kentini oluşturmaktadır. Deniz seviyesinden 310 m. yükseklikte bulunan kent, 35° 25° kuzey enleminde ve 44° 25° doğu boylamındadır. Bağdat'ta kara yolu ile 283 km. uzaklıktadır [Kramers, 1967]. Düz bir ovada kurulu Kerkük'ün içinden geçen Hassa suyu kenti ikiye ayırır: suyun Doğusunda kalan bölüm Eskiyaka, Batıdaki bölüm ise Korya yakası adını alır [Hassani, 1956]. Eskiyaka, Kerkük'ün ilk yerleşme çekirdeğini oluşturan kaleyi de içine alır. Uzun yıllar fazla değişmemiş olan kent, petrol üretim merkezi olduktan ve özellikle 20. yüzyılın ikinci çeyreğinden itibaren hızlı gelişme göstermeye başlamıştır [Bakır, 1965]. 301627 (1987 tarihinde) nüfusunun büyük çoğunluğu Türkmen olan Kerkük'ün, Trablus, Şam, Lübnan, Banyas ve Yumurtalık'la petrol boru hattı bağlantısı vardır. Tarih sahnesine çıkmadan önce Kerkük'ün hangi adlarla bilindiği, kesin olarak saptanamıyor. En eski çağlarda neft (petrol) bölgesi olarak ün

yapan ve günümüzde sürekli çıkan gazlarla sönmeyen ateşleri, kentin banliyösündeki Babagürgür mevkiinde görülebilir [Saatçi, 1989].

Kerkük, tarihte zengin uygarlıklara beşiklik eden bir bölgede yer almaktadır. Mezopotamya uygarlığının geliştiği coğrafya parçasının içinde kalan Kerkük ve yöresinde, M. Ö. 2600 yıllarına ait insan yerleşmelerinin izlerini gösteren arkeolojik buluntular ele geçmiştir. Kerkük Kalesi ile, kentin bugün bir mahallesi durumunda olan Arafa (Arrapha)'daki buluntulardan başka, Kerkük'ün 22 km. Güney Doğusuna düşen Tirkalan Köyü yakınlarındaki Yorgantepe'de önemli bir sit alanı bulunmuştur [Saatçi, 1989].

1149 yılında Erbil, Kerkük ve Şehrizor bölgesi, Beğtiginliler de denilen Erbil Atabeğleri'nin eline geçmiştir. Bu hanedanın sonuncusu olan Muzaffereddin Gökbörü (1154-1232) ise Abbasi Halifeliği'ne olan sembolik bağlılığını zedelemeden, merkezi olan güçlü bir yönetim kurmuş; kültür ve sanatın gelişmesine ağırlık vermiştir. Gökbörü döneminde, başta Erbil olmak üzere bölge, parlak ve bayındır bir çağ yaşamıştır [Kafesoğlu, 1967]. Selçuklularla başlayan ve daha sonra devam eden Türkleşme süreci, yeni Türk dalgaları ile daha da hızlanmıştır. Nitekim, Kerkük'ün de içinde bulunduğu Artuklu ülklesinin güney sınırlarındaki yerleşmelerin etnik dokusunun Türklerden oluşmaya başladığı görülmüştür [Turan, 1973]. Bu durum Harzemşahlarla devam eder ve bölgenin 1258 yılındaki Moğol istilası ve Celayirlilerin bölgeye egemen olması ile de 14. yy. ortalarına doğru Kerkük ve Erbil yöresinde Türkleşme doruk noktasına ulaşılmıştır [Sümer, 1959]. Yavuz Sultan Selim'in 24 Ağustos 1514 yılında Şah İsmail'in ordusunu yendiği Çaldıran savaşı'ndan sonra, Safevilerin Irak üzerindeki nüfuzu azalmıştır. 1516 yılında Osmanlı Komutanı Bıyıklı Mehmed Paşa'nın İran Ordusu'nu yenilgiye uğratması ve komutanları Karahan'ın ölmesi üzerine, Osmanlı topraklarına bağlanan yerleşmeler arasında Kerkük de yer almıştır [Uzunçarşılı, 1969]. Kanuni Sultan Süleyman'ın 1534 yılında çıktığı Irakeyn Seferi, bölgenin kesin biçimde Osmanlı Devleti'ne bağlanmasını sağlamıştır. Böylece bölgenin en önemli kalelerinden olan Kerkük, Osmanlılara teslim edilmiş ve buraya yeniçeriler yerleştirilmiştir [Parmaksızoğlu, 1972]. Kerkük, 1549 yılında beylik, 1578 yılında ise Beylerbeyiliği olmuştur [Pitcher, 1972]. 1691 yılında Kerkük Eyaleti Mutasarrıfı olan Dilaver Paşa,

kargaşa içinde olan Kerkük ve Şehrizor'da yeniden düzeni sağlamıştır. 18. yy. başlarında Osmanlı yönetimi, bölgeyi yeniden düzenlemiştir. Kısa bir süre içinde Şehrizor bölgesi merkez Kerkük olmak üzere eyalet haline getirilmiştir.

Bağdat ise; Eski medeniyetlerinin Babilonia şehri yakınlarında kurulan. Bir adı da Darüsselam olan Bağdat, ''adalet bahçesi'' anlamına gelmiştir [Sami, 1950]. Yukarı Mezopotamya'da, Dicle Nehri'nin iki yakasında yer almıştır. Abbasiler zamanında 2,5 milyon nüfusu ile İslam Devleti'nin başkenti olan şehir, 1058 yılından sonra Selçuklu Sultanlarının uğrak yeri olmuştur. Osmanlı döneminde önemli bir vilayet olan Bağdat, bugün de Irak'ın başkenti olmuştur. Medine-t-ül Müdevvere adıyla anılan ilk Bağdat, Halife Mansur tarafından (762-775) kurulmuştur. Halife ordusundaki sayı ve kuvvetleri artan Türklerin Samerra'ya yerleştirilmesine rağmen, 865 yılında Bağdat'taki sayılarının 30.000 dolayında olması, bu tarihten önce şehirde bazı Türk mahallelerin varlığını ortaya koymuştur. Nitekim Rusafa, Azamiye, Harbiye gibi mahallelerin, Türklerin Bağdat'ta yerleştiği ilk mahalleler oldmuştur [Azzavi, 1967]. Moğol istilasıyla yok olan Bağdat Celayirlilerle yeniden canlanmış, Osmanlı döneminde tekrar önemli bir merkez haline gelmiştir. Bağdat, XVI. yy. itibaren bir Osmanlı vilayeti olmuştur. IV. Murat ile Paşa ve Valilerin yaptırdığı eserler, Bağdat'ın sembolik yapılı durumuna gelmiştir. Evliya Çelebi, seyahati sırasında Bağdat'ta 24 mahalle, 665 Cami, 2 büyük Medrese, 6 Dar-ul Kur'a, 4 Dar-ul Hadis, 70 tekke, 200 çeşme, 100 sebil, 9 han, 9 da çarşının bulunduğunu yazmıştır. XIX. Ve XX yy. Bağdat'ta bulunan 46 mahalleden 25'i Türk, 479 sokaktan 226'sı Türkçe isimle anılmıştır. Bunlardan, Bahçeli Kahve, Katırhane, Sıkkehane, Hasan Paşa, Elvendzade, Sakahane, Kılıçarslan, Gümüş Halka, Uzunçarşı gibi mahalleler en meşhurları idi, ahşap kafesli–cumbarlı evler, Saray çarşısı, Bazarlar, Şorca ve kapalı çarşılar, Osmanlı mimarisinin ayakta kalan canlı hatıralarını oluşturmuştur [Uluçam, 1989].

Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması ile İngiltere'nin uzun vadeli planlayıp uyguladığı sömürgecilik politikasına paralel olarak, Irak ve özellikle Kerkük petrollerine sahip olma arzusu da gündeme gelmiştir. Bu yüzden savaşın sonlarına doğru 1918 yılının ilkbaharında, Bağdat'tan kuzeye doğru saldırıya geçen İngiliz kuvvetleri, 7 Mayıs'ta Kerkük'e girdi ise de, 24 Mayıs'ta karşı bir saldırı ile püskürtülmüştür. Ancak;

ilerleyen günlerde, Türk kuvvetlerinin kuzeye doğru çekilmesi üzerine Kerkük, mütarekeden biraz önce 26 Ekim 1918 tarihinde İngilizler tarafından işgal edilmiştir. Kurtuluş Savaşı sırasında Misak-ı Milli sınırları içinde gösterilen Kerkük, Türkiye ile İngiltere arasında çekişme konusu olmuştur [Kramers, 1967]. Osmanlı döneminde önce Şehrizor Eyaleti'nin merkezi sonra Musul Eyaletine bağlı Kerkük, günümüzde Irak'ın Bağdat, Basra ve Musul'dan sonra 4. büyük ili olmuştur (Resim 3.1) [Saatçi, 2007].

Resim 3.1. Irak haritası [Saatçi, 2007]

3.2. Osmanlı Yönetimi Sırasında Dini Yapılar

3.2.1. Muradiye Cami

Muradiye Cami ilk mimari tarzı temsil etmiştir. Muradiye Cami aynı zamanda Bab el-Muazzam semtinde bulunan meydan mahallesinde savunma bakanlığı karşısında yer aldığından meydan camii adıyla da bilinmektedir. Caminin yapımı Vali Murat Paşa tarafından emredilmiştir [Richred, 1967]. Tarihi kaynaklar, cami yapımının başlangıç tarihine işaret etmemekle beraber, yapı duvarlarında yapım başlama tarihine gösterge olarak da herhangi bir yazıta rastlanamamıştır. Ancak, şair Fuzuli'nin oğlu Fazli, caminin açılışında söylediği şiir beyitleriyle yapım tarihini söylemektedir. Bu tarih 1570 yılıdır [Dehveci, 1998]. Bu caminin, Hacı Hasan Refik Paşa tarafından 1889 yılında onarımı yapılmış ve vali Namık paşa devrinde yenilenmiştir. İkinci Abdülhamit Han döneminde 1901'de camide oluşan yıkım ve tahribat sonucu caminin eski temellerine göre yeniden yapılması emredilmiştir. Çalışmalar 1902'ye kadar sürmüştür [El-Kasiri, 2008]. Muradiye Camii, o tarihlerde yapılan en muhteşem ve en ünlü camiler arasında yer almıştır. Tarihçi Alusi'ye göre, bu cami Bağdat'ın gururudur. Nakışlarının güzelliği ve yapımın metaneti ve yüksekliği açısından harikalarından biridir ve oldukça büyük olup 1899 m^2 alana sahiptir. Bu ilk mimari tarz, Bağdat camilerinde önceden görülmemiştir [El-Şavi, 1986].

3.2.2. El-Ahmediye Cami

El-Ahmediye Cami, ikinci mimari tarzı temsil etmektedir. Bu tarzın örnekleri 1826'da vali Davut Paşa tarafından yaptırılan El-Ahmedi ve Haydarhane camilerinde görülmüştür [El-Alusi, 1903]. El-meydan meydanına baktığı için ve Meydan mahallesinde bulunduğundan Meydan Camisi adıyla bilinmektedir. El-Meydan mahallesi Bağdat şehrinin eski mahallelerindendir. Irak'ı 1193-1227 yılları arasında yöneten büyük Süleyman Paşanın kethüdası Ahmet Paşa tarafından yapılmış olup El-Ahmedi Camisi adıyla anılmıştır. Ahmet Paşa, cami yapımına 1795 yılında emir vermiştir. Ancak, yapımı döneminde tamamlanmayıp kardeşi Abdullah Ağa tarafından tamamlanmıştır [Ubade, 1980]. Yapının üzerinde ve yapının ön

cephesinde var olan yazıtlar ve nakışlar 1831'de vali Davut Paşa tarafından yenilenmiştir [Melef Cami Elahmedi, 2010]. Caminin medrese odaları Vali Mithat Paşa tarafından yıktırılıp zemini ana caddeye eklenmiştir [Ubade, 1980].

3.2.3. Haydarhane Cami

Haydarhane adıyla bilinen bu cami Reşit Caddesinde bulunan mahallede yer almaktadır ve Osmanlı döneminden günümüze gelen önemli eserlerdendir. Vali Davut Paşa, bu camiyi Bağdat kentinin toplayıcı camisi olması için inşa ettirmiştir. Yapımı 1242 hicri yılında tamamlanmıştır [Derraci, 2001]. Ayrıca, içinde büyük kütüphane bulunduran muhteşem bir medrese de inşa edilmiştir. Cami yapısı dörtgen şeklinde olup geniş avlu ve üstünde güzel tasarımlı ve renkli fayanslar (kaşan fayansı), bitkisel ve geometrik desenlerle süslü büyük kubbesi olan kışlık harem yer almaktadır. [Ubade, 1980]

3.2.4. Asıfiye Cami

Asıfiye camisi doğu tarafında Dicle nehri ve batı tarafında El-Mustansıriye Medresesi arasında yer almaktadır. Bu cami Mustansıriye medresesine ait olan Kur'an evidir. Osmanlı döneminde Bağdat valisi Davut Paşa tarafından 1817-1826 tarihleri arasında onarım işleri yürütülmüştür. Bu camide, iki kubbe içeren ve yanında renkli kaşan fayansla süslü minaresi bulunan geniş bir harem yer almaktadır. Bu cami zamanla Mevlevi müritlerinin tekkesi haline gelmiştir. Asıfiye olarak adlandırılmasıyla Asf-Ül-Devle lakabıyla bilinen Davut Paşaya ait sayılmıştır [Irak Kültür Bakanlığının İnternet Sitesi, 2011].

3.3. Askeri Yapılar

3.3.1. Vali Evi, saray

Saray on altıncı yüzyılın ilk yarısında Bağdat kışlasının güneyinde Dicle ırmağına bakan bir yerde inşa edilmiştir. Bu saray vali ve yardımcılarının sarayıdır. Geniş mesafeli olup birçok yer ve alanları kapsamaktadır ve bunların bazıları vali yardımcıları tarafından kullanılmıştır [Dehveci, 1998]. Ötekiler ise devlet daireleri

olarak kullanılmıştır. Devlet binalarının arasında bahçeler yer almaktadır. Davut Paşa döneminin sonunda kargaşa sonucu saray yakılmış ve yağmalanmıştır. Davut Paşanın kalan hazineleri ve ev mobilyası yakılmıştır. Vali Nazım Paşa ikinci döneminde sarayın ana kapısını yaptırmış, vali Namık Paşa döneminde de saray ve yanında bulunan kışlanın yeniden yapımına başlanmıştır. Ancak, yapımı tamamlanmamış ve Vali Mithat Paşa döneminde tamamlanmıştır [Ubade, 1980]. Saraydan günümüze kadar gelen kalıntılar vali Namık Paşanın dönemine aittir [ElUbeydi, 1987].

3.3.2. Kışla

Kışla sözcüğü, Türkçe kış sözcüğünden gelmiş, sonraları asker kampı yani askerin kampa girmesi ve savaşa çıkmaması için konakladığı yer anlamında kullanılmıştır [El-Şeyhli, 1972]. Kışla, sarayın güney tarafında ve yapı olarak yaklaşık bir buçuk kat saray binasının büyüklüğünde bulunmaktadır ve binlerce asker barınabilecek kapasitede yapılmıştır [Tamir, 1978]. İki katlı olup ortasında saray meydanına bağlanan iç meydan yer almaktadır ve Dicle kenarına uzanmaktadır. Aynı zamanda saray bendi olarak bağlanmıştır. Kışla yapımı, asker kampı olarak Vali Namık Paşa döneminde başlamış, ancak, yapı tamamlanamamış ve Mithat Paşa döneminde bitirilmiştir [Richard, 1967].

Kışla önceden tek katlı olup Irak valisi Mithat paşa kışla binasına ikinci kat olmak üzere binalar eklemiştir. 1868 yılında Dicle'ye bakan kışla cephesinin ortasında saat kulesi inşa edilmiştir (Resim 3.2). Bu kule oyuklu olup askerleri kaldırmak için inşa edilmiştir ve yüksekliği 23 m'dir [El-İzzi, 1978].

Resim 3.2. Bağdat'ta Osmanlı kışlasının 2004 yılı iç görüntüsü

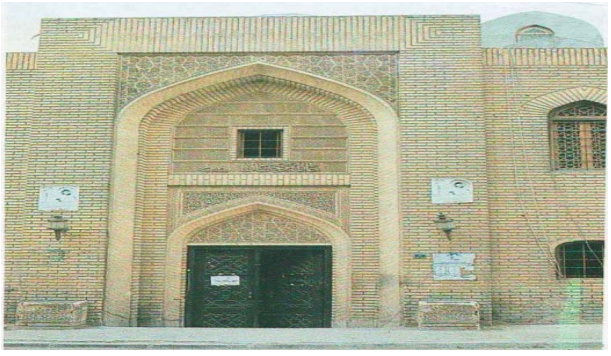
Kışlanın, doğu kenarını ortalayan ana girişi bulunmakta, ayrıca, mahkemeler binası karşısında güney kenarı ortalayan başka bir girişi de bulunmaktadır. Bu bina, aynı mesafede yayılan ve sadece birinci kata yükselen içerden ve dışarıdan desteklerle güçlendirilmiştir [Cevat, 2008].

3.4. Sivil Yapılar

3.4.1. Hanlar

Irak'ın ticari öneminden dolayı Bağdat'ın içinde ve dışında sayısızca han yapılmıştır. Ancak, bunların birçoğu günümüze kadar gelememiştir. Hanlar içinde en önemlisi Ömer Paşanın yaptırdığı Nas Hanı'dır. Eski Musul, Mahmudiye, Selahattin ilinde bulunan Dhuluiya Hanı, Samarra'da bulunan Saklaviye Hanı ve Tarımıyye ilçesinde bulunan El-Meşahide Hanı gibi diğer hanlar da yer almaktadır. Bağdat ilini yöneten vali Büyük Süleyman Paşa döneminde, El-Atiş Hanı inşa edilmiştir. Bu dönemde kentlerin içinde ve dışında birçok han inşa edilmiştir [El-Şeyhli, 1972].

Irak'ın hanları arasında nadir bir örnek temsil eden yapı çatılı örtme handır. Bu han Eminettin Mercan tarafından inşa edilmiş, Mercan Han olarak bilinmektedir [El-Basri, 2010]. Yapı, ölçümlü dikdörtgen biçiminde olup iki kattan oluşmuştur. Zemin kat, 22 odadan oluşup avluya bakmaktadır. İkinci katı 23 odadan oluşup kapıları avluya bakan dar koridora açılmıştır ve ikinci kata girişin iki tarafında bulunan iki adet merdivenle çıkılmaktadır. Tüm odaların girişlerinin sivri uçlu direklerle sonuçlandığı dikkat çekmiştir [Mekkiyye, 2005]. Mercan Hanından bir kesit Resim 3.3'de verilmiştir.

Resim 3.3. Mercan Hanı'ndan Bir Kesit [Mekkiyye, 2005]

3.5. Osmanlı Dönemi Dini, Askeri ve Sivil Yapılarda Görülen Süslemeler

3.5.1. Tuğla üstünde uygulanan bitkisel ve geometrik süslemeler

Selçuklu döneminde Irak ve İran'da özellikle tuğla üzerinde uygulanan arabesk süslemeler gelişme göstermiştir. Bu süsleme tarzı Bağdat ve Musul'da, eserlerin süslenmesinde zirveye ulaşmıştır. Osmanlı döneminde cami ve türbe kubbelerini porselen çinilerle kaplama olayı dikkat çekecek ölçüde yaygınlaşmıştır. Bazı örnekler Ahmediye, Haydarhane, Asifiye camilerinde görülmektedir [Samih, 1950].

3.5.2. Tuğra yazısı (hattı)

Tuğra, sülüs veya icazet hattıyla kısa cümleler yazma sanatıdır [El-Kurdi, 1939]. Arapça imza kelimesi anlamındadır. Bağdat hattatları tuğra yazımında oldukça yeteneklidirler. Tuğra örnekleri Osmanlı döneminde binaların ön cephelerinde çini döşeme karoları üzerinde yazılmıştır. Bunlardan bir örnek Muradiye Camisi'nin girişinde ve oval bir dolgu içinde bulunan sultan Abdülhamit'in tuğrasıdır. Kameriye Camisi medresesinin tuğrası, Haffafin Camisi, Maruf El-Karhi Camisi tuğraları diğer örneklerdir [El-Azami, 1977].

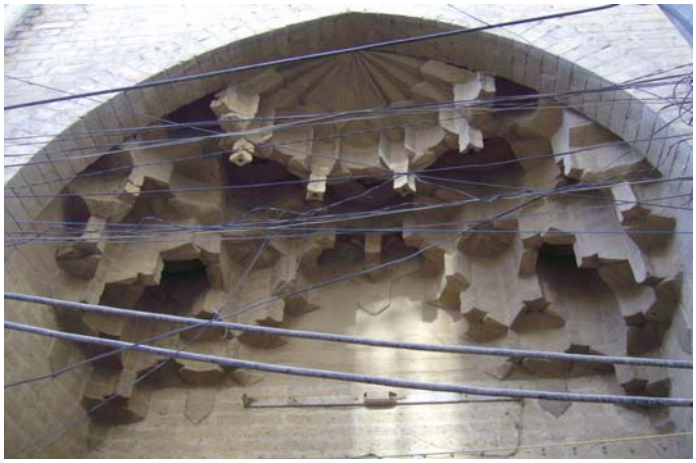
3.5.3. Eğik kemer (kavis)

Bağdat'ta eski dönemlere ait bu tür kemerlere binalarda rastlanmaktadır. Ancak, Osmanlı döneminde genellikle cami girişlerini süslemekte bu tür kemerler yaygınlaşmıştır [El-Sadi, 1990]. Ahmediye ve Haydarhane camilerinin namazgah kapılarının direklerinde olduğu gibi bu direk çizgisi dışbükey biçiminde de görülmüştür [Fikri, 1965]. Kesik kemerler Osmanlı döneminin Bağdat ve Musul'da cami binalarının özelliklerinden biri olup mimari ve süs amacıyla yapılmıştır. Ahmediye Camisi'nin namazgâh orta kapısının yapımında, Haydarhane Camisinin harem kapılarında ve Zulkifl Türbelerinde görülmüştür [Aslanapa, 1971] .

3.5.4. Mukarnaslar

Bazı doğal mağaralarda tavandan damla damla akan suların içindeki kireç maddesinin katılaşarak uçları sivri birer salkım gibi oluşan taş parçalarına Avrupalılar Yunancadan alarak ‘‘Stalâktit (Sarkıt)’’ demişlerdir. Aslı Yakut (Türkistan) Türkçesinde yer alan ve karaların deniz ve göllere doğru çıkıntılı olan kısımlarına ‘’karnas’’ denilmektedir. Kökeni Orta Asya olan karnas, Türk Mimarisinin en özel ve ayırt edici bir unsurudur. Türklerden Araplara geçmiştir. Araplar karnaslı anlamında ‘‘mukarnas’’ ve çoğul olarak ‘’mukarnasat’’ demişlerdir. Fransızca’da korniş (Corniche: Deniz sahilindeki çıkıntılı kara kısımları) ve Rumcada ‘‘kornıza’’ denilmesi de karnas kelimesinden alınmış olduğunu göstermektedir. Mimaride, bir satıhtan üzerindeki daha taşkın bir satıha geçmek ve üstündeki kısma bir destek sağlamak üzere geometrik ve prizmatik şekillerde kabartma olarak yapılan konsol mahiyetindeki küçük bindirmeliklere karnas denilmektedir. Karnaslar, kornişlerde sütun başlıklarında, kubbe ayaklarında ve taş kapı kemerlerinde kullanılır [Arseven, 1965].

Mukarnaslar; Anadolu Türk Sanatı’nda 12. yy. başlarında bezemede tek anlatım aracı çokgen ve çok köşeli yıldızlar olmuştur. Yüzeysel bezemede geometrik tasarım birikimi prizmatik öğelere dönüştürülmüş, prizmatik öğelerin yan yana ve üst üste gelerek geliştirdikleri bu bezeme türüne mukarnas bezeme adı verilmiştir. Türkçede (çıkıntı, burun), düşey bir yüzeyden, üzerinde bulunan daha taşkın bir yüzeye geçmek ve ona bindirmelik görevi yapmak için taş veya tuğladan küçük prizmalar şeklinde, birbiri üzerine oturan bindirmeliklere verilen ad (istalaktit)’dir. Sinan çağında bunlara tekil olarak mukarnas, çoğul olarak da mukarnasat denirdi. Mukarnasın çeşitli bölümlerine asaba, pah, badem, peş, kanat, yırtmaç, diş, püskül gibi adlar verilmiş, Asıfiye camiinden bir mukarnas kesiti Resim 3.4’te görülmektedir.

Resim 3.4. Asıfiye Camii'nden mukarnas (Bağdat, 2009)

Osmanlı yönetimi döneminde dinsel ve sivil yapılarda üç tür mukarnas yaygınlaşmıştır. Bunlar:

1. Küresel trigonometrik mukarnaslar: Farklı seviyelerde olup kubbelerin taşınma aşamasında kemer destekleri arasında yer alan küresel trigonometrik mukarnaslardır.
2. Küresel mukarnaslar: Abbasi mukarnası olarak bilinen, camilerin, medreselerin, türbelerin ve tekkelerin girişlerinde ve minare balkonlarında yer alan mukarnaslardır.
3. Şekli uzatılan mukarnaslar: Girişlerin cephelerinde yer alıp süs görevi görmüşlerdir. Osmanlı döneminde yapılan binalarda yaygın olup İslam mimarisinde uzmanlara göre Abbasi devrinde yaygınlaşan küresel mukarnasların kötüleşmiş halidirler.

Bu tür mukarnaslar, Muradiye Camisi'nin harem cephesinin yapımında ve içerden saray kubbesinin taşınma aşamalarının yapımında kullanılmıştır. Osmanlı döneminde yapılan bu mukarnasların özelliklerinden birisi de parlak renkli karo ile örtülmüş olmasıdır [El-Kasiri, 2008].

3.5.5. Kubbeler

Osmanlı döneminde kubbelerin şekli gelişme göstermiştir. Bu dönemde namazgah tasarımının uğradığı değişim sonucu daha büyük yapılmışlar ve bu da haremin ortasında bulunan salonun genişletilmesiyle olmuştur. Irak'ta devasa yarı küresel kubbelerin bulunduğu camilerden Muradiye Camisi ve Şeyh Abdulkadir Geylani Camileri'nin kubbeleridir [Unsal 1959]. Haydarhane camiinin kubbesi Resim 3.2'de verilmiştir.

Resim 3.5. Bağdat Haydarhane Camii

Soğansı kubbeler

Osmanlı dönemine kadar Irak tarzı soğansı kubbeler şeklini korumuştur. Osmanlı döneminde Ayasofya kubbesinde olduğu gibi İslam ve Arap âleminde yarım küresel kubbelerin yapımı yaygınlaşmıştır. Bu tür kubbeler Ahmediye Camii, Haydarhane Camii, Bağdat, Kerbela, Necef ve Samarra'da bulunan camilerin kubbelerinde görülmüştür ve bu türbelerin ve camilerin kubbeleri aşağıda sıralanan özelliktedir:

- Çift kubbeli türdendir.
- Soğansı kubbe şeklindedir.
- Uzun boyunludurlar.

Mimar, haremin orta salonunu kapsayan devasa soğansı kubbeyi inşa etmesi için bu tür kubbeleri çift kubbeli yapıp dış bölümü soğansı ve iç bölümü yarım küresel şekli yapmıştır. Bu tür kubbelerin yapımında uygulanan yöntem kubbe gövdesinin birinci

bölümündeki kalınlığa göre zirvede binanın kalınlığının azaltılmasıdır. Mimar, kubbenin temeli etrafında inşa ettiği destekler sayesinde kubbeyi dışarıdan yukarıya kaldırmıştır ve Osmanlı döneminde Bağdat camilerinin kubbe yapılışında dikkati çekmiştir [Allam, 1977] .

3.6. İnce Yapı Unsurları (Bileşenleri)

Bir mimariye kişiliğini kazandıran unsurların ne olduğu düşünüldüğünde; öncelikle yapının plan ve cepheleri üzerinden okunan ana kütlesi, mekânı ve buna ek olarak inşa tekniği ve ana yapı malzemesi gibi oran itibariyle yapıda büyük rol oynayan unsurlar akla gelir. Ancak; kapı, pencere, kepenk, korkuluk, yüklük, çeşitli silme ve kaplamalar gibi "ince yapı unsurları" olarak adlandırılan yapı bileşenleri de, çoğu kez mimarî kişiliğe damgasını vurmada en az diğerleri kadar etkili olmaktadırlar. İnşa tekniklerinin, temel yapı malzemelerinin ve temel yapı biçimlerinin çok değişmeyip nispeten benzer olduğu durumlarda bu ince yapı unsurları, mimarî kimliği belirlemede asıl rolü üstlenmişlerdir. Mimarîde yenilikler ve ayırt etmeyi sağlayan özellikler, her zaman bütünde olmak zorunda değildirler; bazen de tekrarlanan ve dolayısıyla nispeten benzer olan bir bütünün içinde, ayrıntılar denilebilecek ince yapı parçaları üzerinde görülürler. Dolayısıyla mimarîye kişiliğini kazandırmak hususunda bazen parçalar bütünden daha öne çıkabilir. Meselâ, mimarîye kimliğini veren süslemelerin önemli bir kısmı, duvar, zemin ve tavan kaplamalarında yer alır. Osmanlı çinileri, Bizans mozaikleri, Selçuklu ahşap işleri; bu bakımdan büyük değer taşıyan ince yapı unsurlarıdır.

Kapı ve Pencereler, konutun iç bünyesini oluşturan mekanları birbirinden ayıran, mekanlara giriş çıkışları ve görme, işitme, ısı, nem, koku, toz gibi fiziksel faktörleri kontrol altında tutan çeşitli özelliklere sahip hareketli elemanlardır [Yıldırım ve Küreli, 1999].

İnce yapı unsurlarını diğerlerinden ayıran en önemli özellik, boyut itibariyle binaya nispeten küçük ve ince olmaları ve dolayısıyla ele alındıkları proje ölçeğinin de büyük olmasıdır. Bunlar genellikle 1/20–1/1 aralığındaki ölçeklerde projelendirilirler. Duvar kaplama malzemesi, düşey ve düşeye yakın eğimdeki duvar ve eğimli yüzeylere kaplanan bitirme malzemesidir. Boşluklu, boşluksuz ya da yarı boşluklu malzemelerden üretilen bu gereçler çok değişik ölçü, renk ve desen yelpazesine sahiptir. Duvar kaplaması olarak kullanılan malzemeleri karo fayans kaplamalar, mozaik duvar kaplaması, pişmiş toprak plaket kaplamalar, hava tabakalı duvar kaplaması, yüzeyleri camlaşmış ve sırlanmış kaplamalar, su bazlı, plastik ve yağlı boyalar vb. sınıflandırılabilir [Yıldırım ve Küreli, 1999].

İnce yapı bileşenlerinin boyutları yapıya nispetle küçük olsa da, insana nispetle hiç de küçük sayılmazlar. Bilakis, algılanma anlamında insan için çok uygun büyüklüktedirler. Dolayısıyla yapıya adım adım yaklaşan bir insan için ince yapı bileşenleri, artık en az yapının bütünü kadar dikkat çekici olacaktır. Meselâ bir merdiven korkuluğu, bir kapı kolu, bir pencere parmaklığı, bir pencere veya kapı silmesi; insanın eliyle kavrama derecesinde yakın bir temas kurabileceği ve bir bütün halinde rahatlıkla algılayabileceği bir nesnedir. Ayrıca, bu yapı bileşenlerinin genellikle insanın göz hizasında bir yükseklikte yer almaları dolayısıyla da algılanmaları ve dikkat çekmeleri çok kolaydır. Keza bir duvar, zemin veya tavan kaplaması da mekânın içindeki bir insanın rahatlıkla bir bütün halinde algılayabileceği boyutlarda ve mesafededir. Bir yapının mimarî kişiliğini belirlemede, ince yapı unsurlarının bu derecede önemli roller oynamalarının bir sebebi de bu olsa gerektir.

İnce yapı bileşenleri, bir bakıma yapının ayrıntılarını oluştururlar. Bu bileşenlerin zaman içinde eskiyenlerinin yenilenebilmesi veya beğenilmeyenlerinin değiştirilebilmesi, yapının diğer unsurlarına göre daha kolaydır. Bu açıdan bakıldığında, bunların ikinci derecede öneme sahip oldukları düşünülebilir. Ancak, tarihî ve sanat değeri olan yapılar için aynı şey geçerli değildir. Hatta tarihî bir

yapının sahip olduğu toplam sanat değeri içinde ince yapı bileşenlerinin genellikle çok büyük bir yeri vardır ve onlar olmaksızın binanın hiç bir tarihî değeri de kalmayabilir. Dolayısıyla eski eser sınıfına giren tarihî yapıların ince yapı unsurları çok büyük öneme sahiptirler.

4. YÖNTEM

Çalışmada; Kerkük ve Bağdat merkezinde bulunan, mimari yapıları ve süslemeleri ile dikkat çeken evler ve diğer mimari eserler belirlenerek bu evlerin ince yapı elemanları incelenmiş, aralarındaki benzerlikler-farklılıklar tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca; 2003 yılı Amerika-Irak savaşı sonrası bu Osmanlı eserlerinin mevcut durumlarının belirlenmesi; bu eserlerin mevcut durumdaki rölöveleri ve envanterlerinin çıkartılarak Osmanlının eser zenginliğinin kayıt altına alınarak gelecek nesillere aktarılmak üzere belgelenmesi; ayrıca, Kerkük ve Bağdat'taki Osmanlı dönemine ait geleneksel ev ve diğer eserlerdeki ahşap, metal, taş, seramik, çini vb. malzemelerden üretilmiş ince yapı unsurlarının belirlenmesi; Türk kültür tarihi için önemini koruyan yerleşmelerin fiziki kimliğinin ortaya çıkartılması ve gelecek için önemli bir kaynak sağlanması da amaçlanmıştır. Bu amaçla Kerkük ve Bağdat'taki Osmanlı dönemine ait eserler inceleme kapsamına alınmıştır. Çalışmanın ana kütlesini Kerkük ve Bağdat'ta yer alan Osmanlı Dönemine ait mimari eserler oluşturmakta, çalışmanın örneklemini ise döneme ait 41 yapı teşkil etmektedir. Buna ait çalışma deseni Çizelge 4.1'de görülmektedir. Bu yapıların iç ve dış ince yapı elemanlarının analizi yapılarak mevcut durum tespitleri elde edilmiştir. Bir mimariye veya bir yapıya kişiliğini kazandıran özellikler arasında, kapı, pencere, korkuluk, parmaklık, çeşitli silmeler ve kaplamalar gibi ince yapı sınıfına giren unsurlar sayılmıştır. Asırlarca Osmanlı Devleti idaresi altında bulunmuş olmaları sebebiyle, mimarisinde Türk ve İslam kültürünün belirleyici olduğu ve kayda değer izler bıraktığı Kerkük ve Bağdat yörelerinde halen varlığını sürdüren mimari eserlerdeki ince yapı unsurları da, Türk ve İslam sanatı mirasının bir parçası ve belgesi olmaları nedeniyle büyük bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda, bu eserlerin varlığının siyasi sebeplerle tehlike altında olması gerekçesiyle ince yapı unsurlarının tespit ve tahlil edilmesi ivedilik arz etmiştir. Kerkük ve Bağdat yörelerinde mevcut bulunan Osmanlı dönemine ait mimari eserlerdeki ahşap, metal, taş, seramik, çini vb. malzemelerden üretilmiş ince yapı unsurlarının fotoğraf, çizim ve anket tekniği ile tespit edilmesi yöntem olarak belirlenmiştir.

Çizelge 4.1. Kerkük ve Bağdat mimari eserlerin çalışma deseni

	Kerkük	**Adet**	**Bağdat**	**Adet**	**Toplam**
1	Saray	1	Saray	-	1
2	Kışla	1	Kışla	1	2
3	Han	2	Han	2	4
4	Kümbet	1	Kümbet	-	1
5	Kapalı çarşı	1	Kapalı çarşı	1	2
6	Cami	4	Cami	8	12
7	Ev	8	Ev	-	8
8	Belirsiz	3	Belirsiz	6	9
9	Mescit	-	Mescit	1	1
10	Köşk	-	Köşk	1	1
	Toplam	21	Toplam	20	41

4.1. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında mekân ince yapı niteliklerini belirtmekte diğer kaynaklarda kullanılan ve güvenilirliği ispatlanmış envanterler [Muhammed, 2004, Şaşmaz, 2002, Akçimen, 2002] geliştirilerek yeni bir envanter hazırlanmış ve Bağdat ve Kerkük'te 2009 yılı Ağustos-Aralık ayında uygulanmış, mekânların rölevesi alınmış, fotoğrafları çekilmiş ve çizilmiştir.

4.2. Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen verilerin yüzdelik değerleri ile aritmetik ortalamaları tanımlanmıştır [Ünver, 1988]. Verilerin anlaşılabilmesi için ve aynı yollarda elde edilmiş diğer verilerle karşılaştırılabilmesi için verilerin benzerlilik-farklılığın

değerlendirilmesi üzerine ve diğer değişkenlerin etkisini incelemek için tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) tekniği ($P<0,05$) kurallara göre özetlenerek sunulmuştur. Verilerin frekans sayıları ve yüzdelikleri verilmiştir. Ayrıca; nitel özellikteki verilerin oluşturduğu gruplar arasındaki farkın önem kontrolü için Ki kare (Chi-Square) analizi yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında ‘‘SPSS 15.0 (Statistical Package for Social Scienses) paket programının 15 günlük deneme sürümü kullanılmıştır.

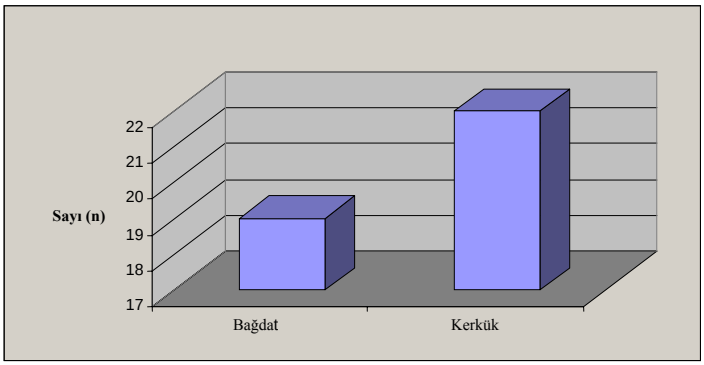
5. BULGULAR

Araştırma sınırları içinde ele alınan Irak'ın Kerkük ve Bağdat illerine ait olan eserlerin incelenmesi ile oluşturulan çizelgeler ve istatistikî değerler aşağıda verilmiştir.

Araştırma kapsamında Osmanlı dönemine ait toplam 41 eser incelenmiştir. Araştırmaya alınan Irak'taki Osmanlı eserlerinin illere göre yüzdelik (%) dağılımı durumu Çizelge 5.1'de, bölgelere göre sayısal dağılımı ise Şekil 5.1'de verilmiştir.

Çizelge 5.1. Eserlerin illere göre yüzdelik (%) dağılımı

Yer	Frekansı	%	Geçerli %
Bağdat	19	46,3	46,3
Kerkük	22	53,7	53,7
Toplam	41	100,0	100,0

Şekil 5.1. İncelenen eserlerin bölgelere göre sayısal dağılımı

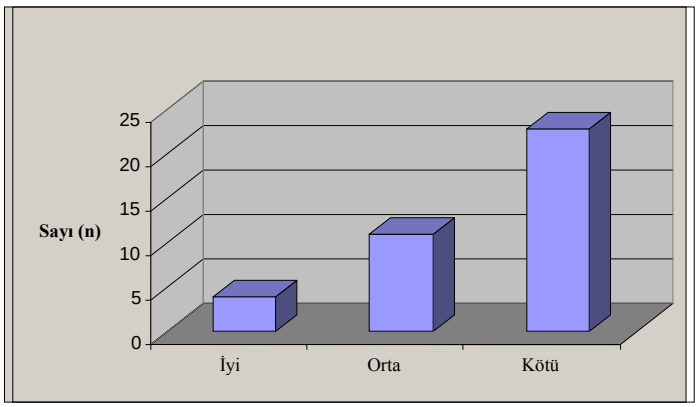
Buna göre incelenen 41 yapının 19'u (% 46,3) Bağdat'ta, 22'si (% 53,7) ise Kerkük'te yer almaktadır.

5.1. Yapıların Genel Durumları

Yapıların genel durumlarının yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.2, Şekil 5.2 ve Resim 5.1'de verilmiştir. Genel durumların tespitinde iç ve dış cephede görünüm ve sağlamlığın oranı % 80-100 ise "iyi", % 50-80'e kadar "orta", % 50'den aşağısı "kötü" olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler Muhammed, 2004; Şaşmaz, 2002 ve Akçimen, 2002'ye göre yapılmıştır.

Çizelge 5.2. Yapıların genel durumlarının yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapının Genel Durumu	**İyi**	4	9,8	10,5
	Orta	11	26,8	29
	Kötü	23	56,1	60,5
İncelenememiş		3	7,3	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.2. Yapıların genel durumlarının sayısal dağılımı

a. İyi

b. Orta

c. Kötü

Resim 5.1. Yapıların genel durumu

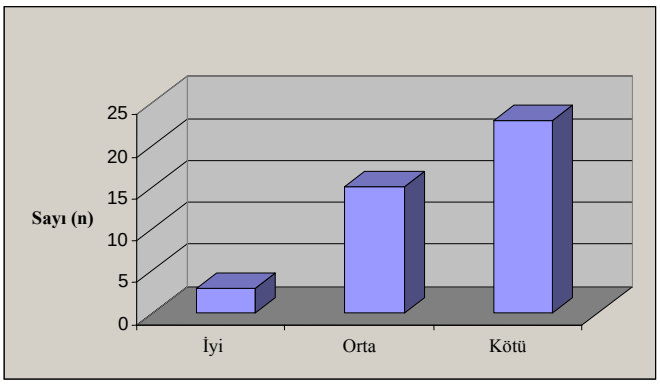
Buna göre 4 yapı (% 9,8) iyi, 11 yapı (% 26,8) orta, 23 yapı (% 56,1) kötü durumdadır. 3 yapı (% 7,3) hakkında genel durum belirlemesi yapılamamıştır.

5.2. Yapıların Genel Korunma Durumu

Yapıların genel korunma durumlarının yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.3, Şekil 5.3 ve Resim 5.2'de görülmektedir. Koruma durumlarının tespitinde devlet onarım ve restorasyon yapmış ise korunma durumu "iyi", sadece onarım yapmışsa "orta", onarım veya restorasyon yapılmamışsa "kötü" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.3. Yapıların genel korunma durumlarının yüzdelik (%) dağılımı

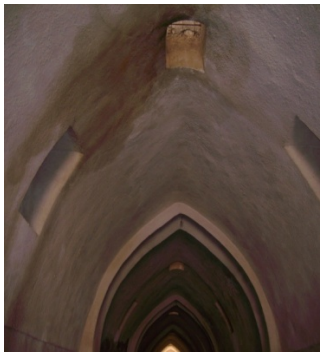
		Frekansı	%	Geçerli %
Genel Koruma Durumu	**İyi**	3	7,3	7,3
	Orta	15	36,6	36,6
	Kötü	23	56,1	56,1
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.3. Yapıların genel korunma durumlarının sayısal dağılımı

a. İyi

b. Orta

c. Kötü

Resim 5.2. Yapıların genel koruma durumları

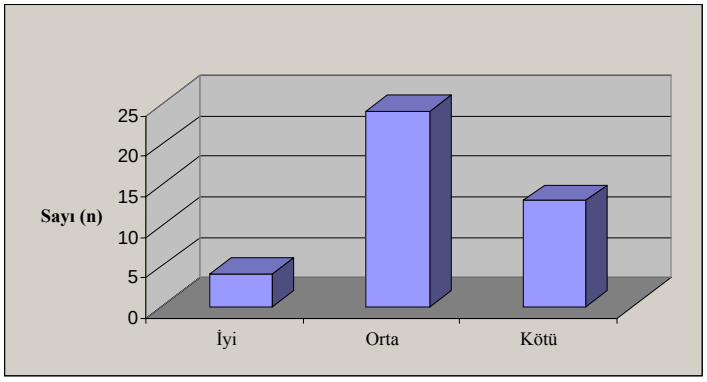
Genel koruma durumlarına bakıldığında 3 yapının (% 7,3) iyi, 15 yapının (% 36,6) orta ve 23 yapının (% 56,1) kötü olduğu belirlenmiştir.

5.3. Yapıların Taşıyıcı Unsurlarının Durumu

Yapıların taşıyıcı unsurlarının yüzdelik (%) dağılım durumu Çizelge 5.4, Şekil 5.4 ve Resim 5.3'de görülmektedir. Yapıların taşıyıcı unsurlarının durum tespitinde kiriş ve kolonların süreklilik oranı % 80-100 ise "iyi", % 50-80'e kadar "orta", % 50'den aşağısı "kötü" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.4. Yapıların taşıyıcı unsurlarının yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Taşıyıcı Yapı	**İyi**	4	9,8	9,8
	Orta	24	58,5	58,5
	Kötü	13	31,7	31,7
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.4. Yapıların taşıyıcı unsurlarının sayısal dağılımı

a. İyi

b. Orta

c. Kötü

Resim 5.3. Yapıların taşıyıcı unsurların durumu

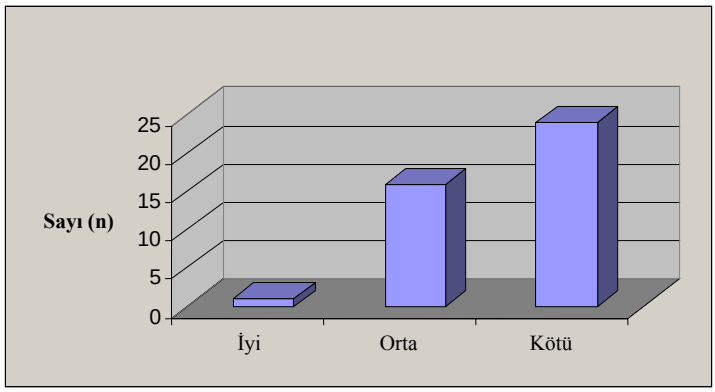
Buna göre 4 yapının (% 9,8) taşıyıcı yapısının iyi, 24'ünün (% 58,5) orta ve 13'ünün (% 31,7) kötü olduğu tespit edilmiştir.

5.4. Yapıların Dış Görünüşlerinin Durumu

Yapıların dış yapı görünüşlerinin yüzdelik (%) dağılımı durumu Çizelge 5.5, Şekil 5.5 ve Resim 5.4'te görülmektedir. Yapıların dış yapı görünüşlerinin tespitinde dış cephede görünüm ve sağlamlığın oranı % 80-100 ise "iyi", % 50-80'e kadar "orta", % 50'den aşağısı "kötü" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.5. Dış yapı görünüşlerinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Dış Yapı Görünüşü	**İyi**	1	2,5	2,5
	Orta	16	39,0	39,0
	Kötü	24	58,5	58,5
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.5. Yapıların dış yapı görünüşlerinin sayısal dağılımı

a. İyi

b. Orta

c. Kötü

Resim 5.4. Yapıların dış yapı görünüşü

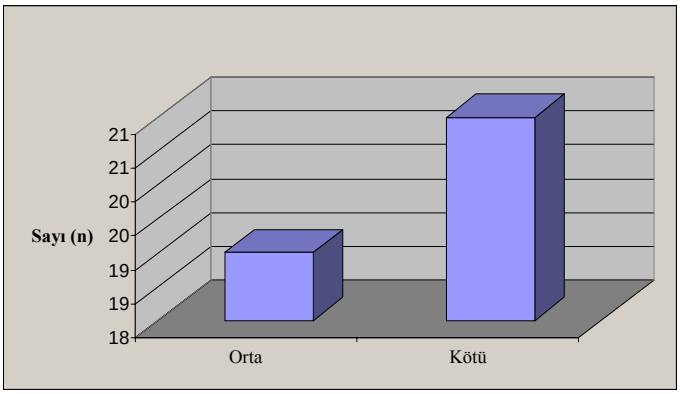
Buna göre; 1 yapının dış görünüşü (% 2,4) iyi, 16 yapının (% 39) orta ve 24 yapının (% 58,5) kötü durumdadır.

5.5. Yapıların Üst Yüzey Gerecinin (Koruyucu Kaplama) Durumu

Yapıların üst yüzey gerecinin yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.6, Şekil 5.6 ve Resim 5.5'te görülmektedir. Yapıların üst yüzey gerecinin durumunun tespitinde dış cephede sıvanın mevcudiyetinin oranı % 80-100 ise "iyi", % 50-80'e kadar "orta", % 50'den aşağısı "kötü" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.6. Yapıların üst yüzey gerecinin (koruyucu kaplama) yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Üst Yüzey Gerecinin Durumu	**Orta**	19	46,3	47,5
	Kötü	21	51,2	52,5
İncelenememiş		1	2,5	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.6. Üst yüzey gerecinin (koruyucu kaplama) sayısal dağılımı

a. Orta

b. Kötü

Resim 5.5. Üst yüzey gerecinin (koruyucu kaplama) durumu

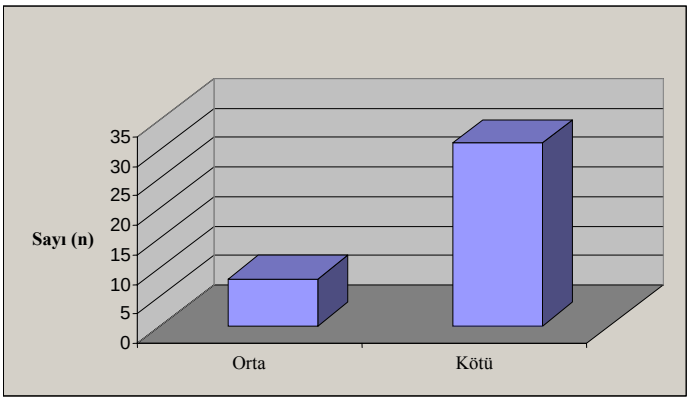
Buna göre; 19 yapının (% 46,3) üst yüzey gerecinin (koruyucu kaplama) durumu orta, 21 yapının (% 51,2) kötü olarak belirlenmiştir. 1 yapı (% 2,5) hakkında bilgi sağlanamamıştır.

5.6. Kapıların Durumu

Yapıların kapı durumunun yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.7, Şekil 5.7 ve Resim 5.6'da görülmektedir.

Çizelge 5.7. Kapıların durumunun yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Kapıların Durumu	**Orta**	8	19,5	20,5
	Kötü	31	75,6	79,5
İncelenememiş		2	4,9	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.7. Kapıların durumunun sayısal dağılımı

a. Orta b. Kötü

Resim 5.6. Kapıların durumu

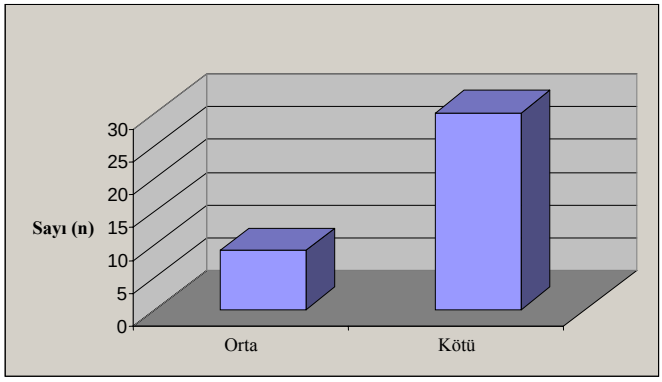
Buna göre; 8 kapının (% 19,5) orta durumda, 31 kapının (% 75,6) kötü durumda olduğu belirlenmiştir. 2 kapı (% 4,9) hakkında bilgi sağlanamamıştır.

5.7. Pencerelerin Durumu

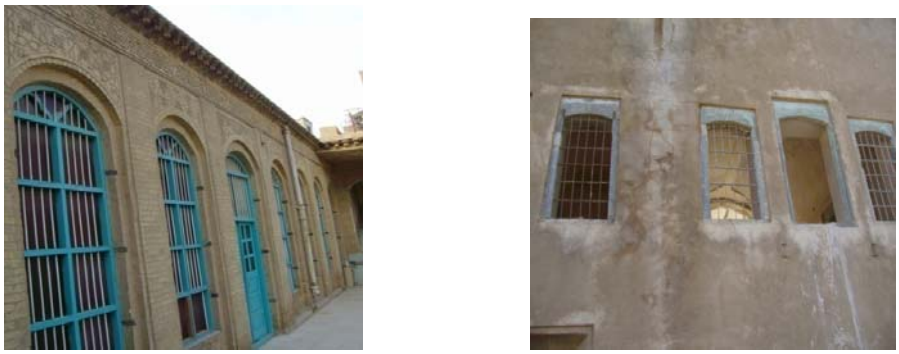
Yapıların pencere durumunun yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.8, Şekil 5.8 ve Resim 5.7'de görülmektedir.

Çizelge 5.8. Pencerelerin durumunun yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Pencerelerin Durumu	**Orta**	9	22,0	23,1
	Kötü	30	73,2	76,9
İncelenememiş		2	4,8	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.8. Pencerelerin durumunun sayısal dağılımı

a. Orta b. Kötü

Resim 5.7. Pencerelerin durumu

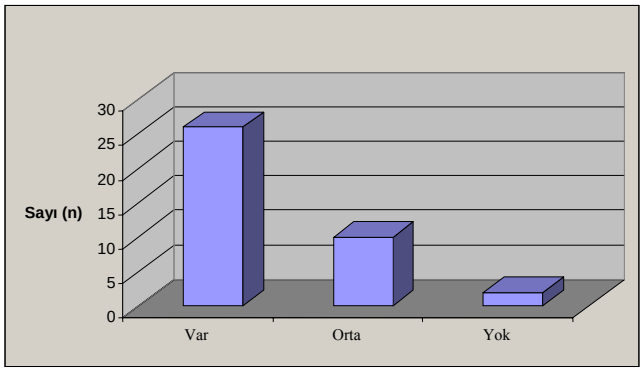
Buna göre; 9 pencerenin (% 22) orta durumda, 30 pencerenin (% 73,2) ise kötü durumda olduğu belirlenmiştir. 2 pencere (% 4,8) hakkında bilgi sağlanamamıştır.

5.8. Yapılarda Rutubet (Küflenme) Durumu

Yapıların rutubet (küflenme) yüzde (%) dağılımı durumu Çizelge 5.9, Şekil 5.9 ve Resim 5.8'de görülmektedir. Rutubet durumunun tespitinde TS 3523 [TS, 1980] esaslarına göre ölçüm yapılması planlanmıştır. Ancak, eserlerde rutubet tayininin yapılması için izin alınamadığından dolayı gözlem ve elle dokunma yoluyla rutubet ve küflenme tayini yapılmıştır. Rutubet tayininde rutubetli olduğu algılanan kısımlarda rutubet "var", yarı rutubetli algılanan kısımlarda rutubet "orta", rutubet algılanmayan kısımlarda rutubet "yok" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.9. Yapıların rutubet (küflenme) durumlarının yüzdelik (%) dağılımı

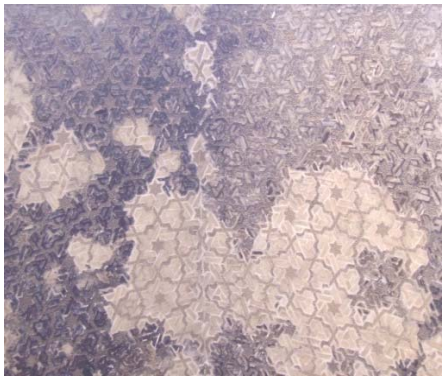
		Frekansı	%	Geçerli %
Rutubet (küflenme)	**Var (rutubetli)**	26	63,4	68,4
	Orta (yarı rutubetli)	10	24,4	26,3
	Yok (kuru)	2	4,9	5,3
İncelenememiş		3	7,3	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.9. Yapıların rutubet durumlarının sayısal dağılımı

a. Var

b. Orta

c. Yok

Resim 5.8. Yapıların rutubet durumu

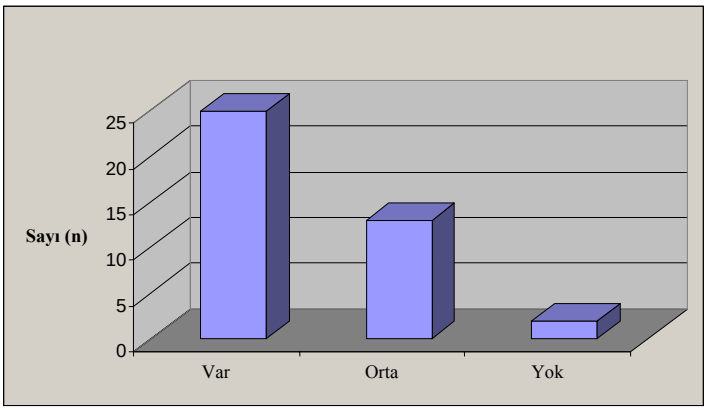
Buna göre; 26 yapıda (% 63,4) rutubetin var olduğu, 10 yapıda (% 24,4) orta düzeyde olduğu ve 2 yapıda (% 4,9) olmadığı belirlenmiştir. 3 yapıda (% 7,3) rutubet durumuna ilişkin bilgi sağlanamamıştır.

5.9. Yapılarda Süsleme Durumu

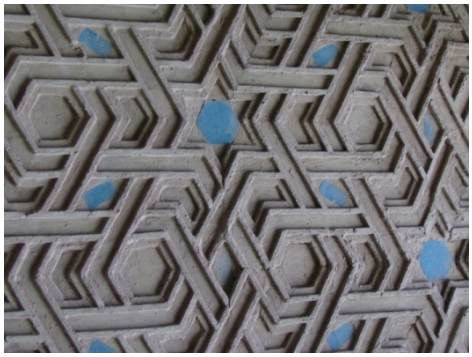
Yapıların süsleme yüzde (%) dağılımı durumu Çizelge 5.10, Şekil 5.10 ve Resim 5.9'da görülmektedir. Yapıların süsleme durumunun tespitinde yapının genelinde süsleme motifleri kullanılmışsa "var" olarak, yapının bir kısmında kullanılmışsa "orta" olarak, hiç kullanılmamışsa "yok" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5. 10. Yapıların süsleme durumlarının yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Süsleme	**Var**	25	61,0	62,5
	Orta	13	31,7	32,5
	Yok	2	4,9	5,0
İncelenememiş		1	2,4	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.10. Yapıların süsleme durumunun sayısal dağılımı

a. Var

b. Orta

c. Yok

d. Dökülmüş

Resim 5.9. Yapılarda süsleme durumu

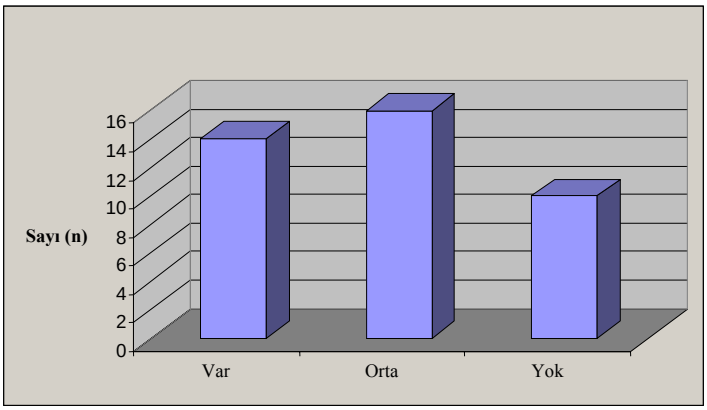
Buna göre; 25 yapıda (% 61) süsleme olduğu, 13 yapıda (% 31,7) orta düzeyde olduğu ve 2 yapıda (% 4,9) olmadığı belirlenmiştir. 1 yapıda (% 2,4) süsleme durumuna ilişkin bilgi sağlanamamıştır.

5.10. Yapılarda Karakteristik Özellikler

Yapıların karakteristik özellikleri yüzde (%) dağılımı durumu Çizelge 5.11, Şekil 5.11 ve Resim 5.10'da görülmektedir. Karakteristik özelliklerin tespitinde yapıya has özel bir mimari gösteriş unsuru fazla yer alıyorsa "var", orta seviyede yer alıyorsa "orta", yoksa "yok" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.11. Yapıların karakteristik özelliklerinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Karakteristik Özellikler	**Var**	14	34,1	35,0
	Orta	16	39,0	40,0
	Yok	10	24,4	25,0
İncelenememiş		1	2,5	-
Toplam		41	97,5	100,0

Şekil 5.11. Karakteristik özelliklerin sayısal dağılımı

a. Var

b. Orta

c. Yok

Resim 5.10. Karakteristik özellikler

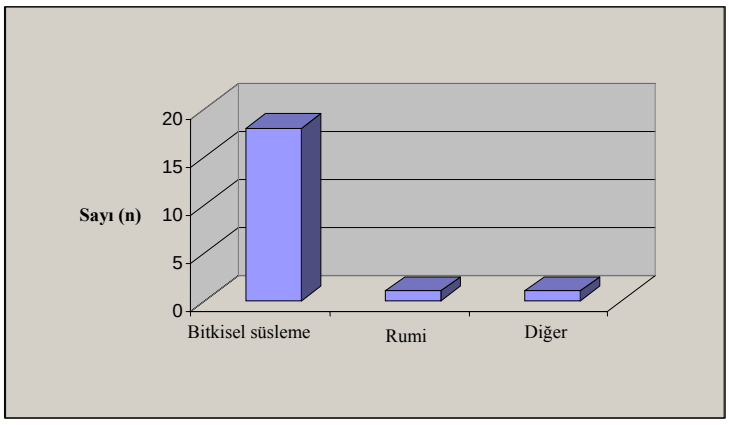
Buna göre; 14 yapıda (% 34,1) karakteristik özelliklerin olduğu, 16'sında (% 39) orta derecede olduğu, 10 yapıda (% 24,4) olmadığı belirlenmiştir. 1 yapıda (% 2,5) karakteristik özelliklere ilişkin bilgi sağlanamamıştır.

5.11. Yapılarda Süsleme Özellikleri

Yapılarda süsleme özelliklerinin yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.12, Şekil 5.12 ve Resim 5.11'de görülmektedir.

Çizelge 5.12. Yapılarda süsleme özelliklerinin yüzdelik (%) dağılımı

Süsleme türü	Frekansı	%	Geçerli %
Bitkisel süsleme	18	43,9	90,0
Rumi süsleme	1	2,4	5,0
Rumi ve geometrik süsleme	1	2,4	5,0
İncelenememiş	21	51,3	-
Toplam	41	100,0	100,0

Şekil 5.12. Yapılarda süsleme özelliklerinin sayısal dağılımı

a. Bitkisel

b. Rumi

c. Rumi ve Geometrik

Resim 5.11. Yapılarda süsleme özellikleri

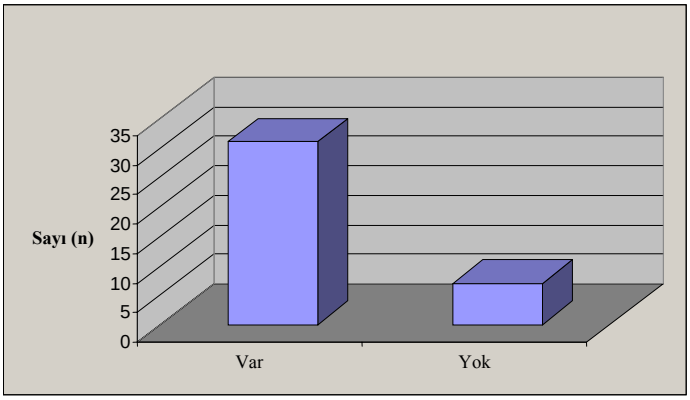
Buna göre; 18 yapıda (% 43,9) bitkisel süsleme, 1 yapıda (% 2,4) rumi süsleme, 1 yapıda (% 2,4) rumi ve geometrik süslemeler belirlenmiştir. 21 yapıda (% 51,3) süslemeye ilişkin bilgi sağlanamamıştır.

5.12. Yapılarda Simge Varlığı

Yapıda simge varlığı yüzde (%) dağılımı durumu Çizelge 5.13, Şekil 5.13 ve Resim 5.12'de görülmektedir.

Çizelge 5.13. Yapıda simge varlığının yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Simge	**Var**	31	75,6	81,6
	Yok	7	17,1	18,4
İncelenememiş		3	7,3	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.13. Yapılarda simge varlığının sayısal dağılımı

a. Var b. Yok

Resim 5.12. Yapıda simge varlığı

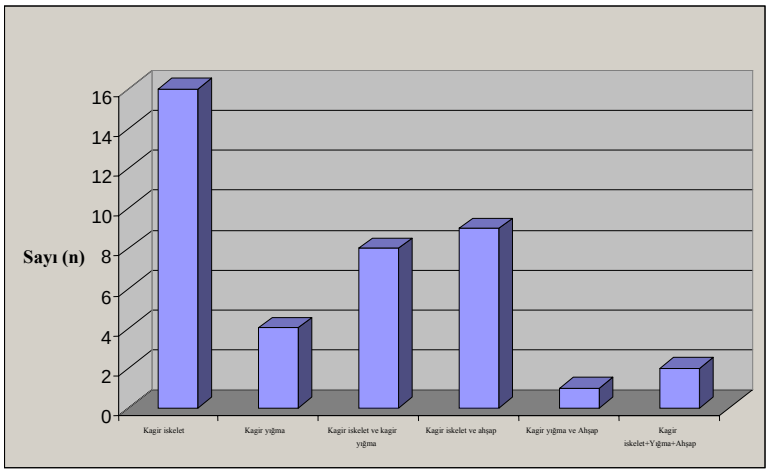
Buna göre; 31 yapıda (% 75,6) sembolün olduğu, 7'sinde (% 17,1) olmadığı belirlenmiştir. 3 yapıda (% 7,3) simgeye ilişkin bilgi sağlanamamıştır.

5.13. Yapılarda Taşıyıcı Sistemler

Yapılarda taşıyıcı sistemlerin yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.14 ve bunların sayısal dağılımı Şekil 5.14'de verilmiştir. Ayrıca, taşıyıcı sistemlere ait olan örnekler Resim 5.13'te görülmektedir.

Çizelge 5.14. Yapılarda taşıyıcı sisteminin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapının Taşıyıcı Sistemler	**Kâgir iskelet**	16	39,0	40,0
	Kâgir yığma	4	9,8	10,0
	Kâgir iskelet ve kagir yığma	8	19,5	20,0
	Kâgir iskelet ve ahşap	9	22,0	22,5
	Kâgir yığma ve Ahşap	1	2,4	2,5
	Kâgir iskelet+Yığma+Ahşap	2	4,9	5,0
İncelenememiş		1	2,4	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.14. Yapılarda taşıyıcı sisteminin sayısal dağılımı

a. Ayak+kemer

b. Kolon+kemer

c. Yığma+ahşap

d. İskelet

Resim 5.13. Yapılarda taşıyıcı sistem

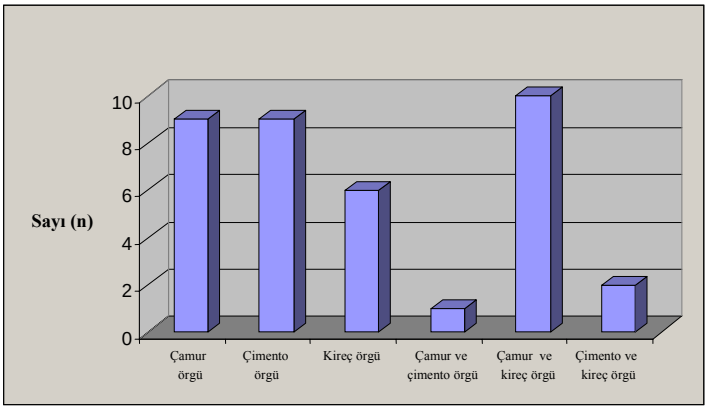
Buna göre; 16 yapıda (% 39) kâgir iskelet, 4 yapıda (% 9,8) kâgir yığma, 8 yapıda (% 19,5) kâgir iskelet ve kâgir yığma, 9 yapıda (% 22) kâgir iskelet ve ahşap, 1 yapıda (% 2,4) kâgir yığma ve ahşap, 2 yapıda (% 4,9) kâgir iskelet+yığma+ahşap taşıyıcı yapı sistemi olarak belirlenmiştir. 1 yapıda (% 2,4) bilgi sağlanamamıştır.

5.14. Yapı Örgü Teknikleri

Yapı örgü teknikleri yüzdelik (%) dağılım miktarları Çizelge 5.15 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.15'te verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.14'de yapı örgü tekniklerine ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.15. Yapı örgü tekniklerinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapı Örgü Teknikleri	**Çamur örgü**	9	22,0	24,3
	Çimento örgü	9	22,0	24,3
	Kireç örgü	6	14,6	16,2
	Çamur ve çimento örgü	1	2,4	2,7
	Çamur ve kireç örgü	10	24,4	27,1
	Çimento ve kireç örgü	2	4,9	5,4
İncelememiş		4	9,8	-
Toplam		41	90,3	100,0

Şekil 5.15. Yapı örgü tekniklerinin sayısal dağılımı

a. Katona örgü

b. Düz dizi Örgü

c. Kilit dizi örgü

d. Şaşırtma örgü

e. Karma

f. Dik kılıç örgü

Resim 5.14. Yapı örgü teknikleri

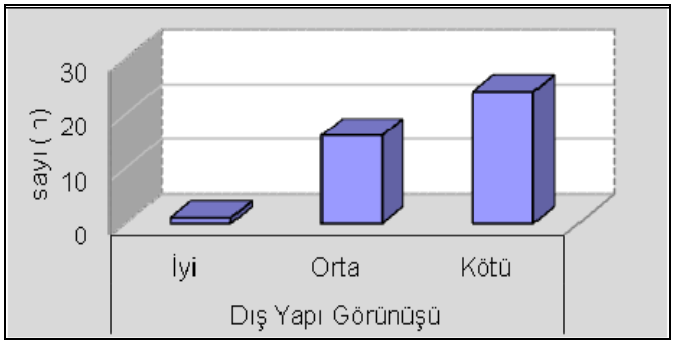
Buna göre; 9 yapıda (%22) çamur örgü, 9 yapıda (%22) çimento örgü, 6 yapıda (%14,6) kireç örgü, 1 yapıda (%2,4) çamur ve çimento örgü, 10 yapıda (% 24,4) çamur ve kireç örgü, 2 yapıda (% 4,9) çimento ve kireç örgü belirlenmiştir. 4 yapıda (%9,8) yapı örgü tekniklerine ilişkin bilgi sağlanamamıştır.

5.15. Yapının Dış Görünüşü

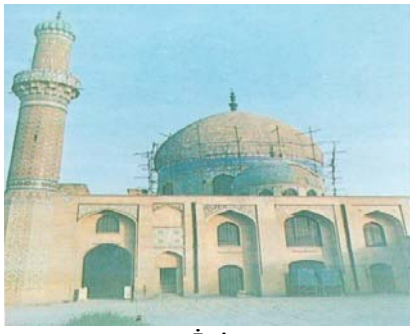
Yapı dış görünüşü yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.16 ve bunlara ait sayısal dağılım miktarı Şekil 5.16'da verilmiştir. Ayrıca, bunlara ait örnekler Resim 5.15'te görülmektedir. Yapının dış görünüşünün tespitinde dış cephede görünüm ve sağlamlığın oranı % 80-100 ise "iyi", % 50-80'e kadar "orta", % 50'den aşağısı "kötü" olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.16. Yapıların dış görünüşünün yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Dış Yapı Görünüşü	**İyi**	1	2,5	2,4
	Orta	16	39,0	39,0
	Kötü	24	58,5	58,5
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.16. Yapıların dış görünüşünün sayısal dağılımı

a. İyi

b. Orta

c. Kötü

Resim 5.15. Yapının dış görünüşü

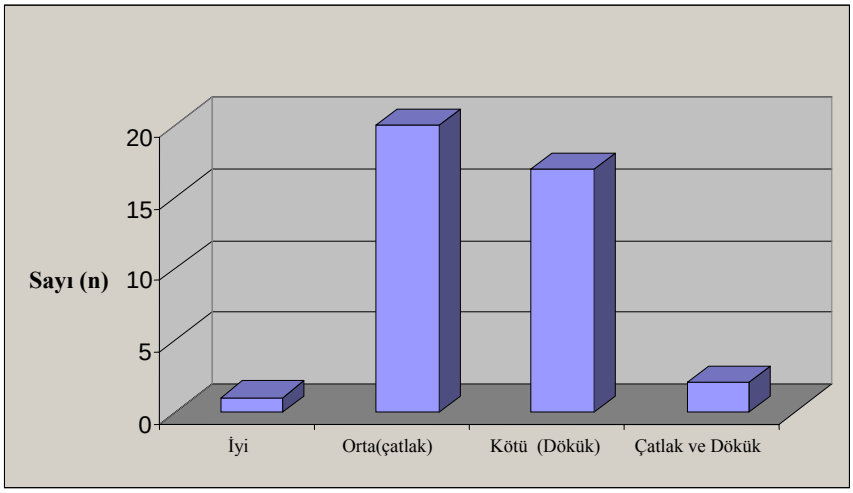
Buna göre; iyi olan yapılar, 1 yapıda (% 2,5), orta (% 39,0), kötü (% 58,5) olarak analizi yapılmıştır.

5.16. Yapının Sıva Durumu

Yapının sıva yüzdelik (%) dağılım miktarları Çizelge 5.17 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.17'de verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.16'da yapının sıva durumuna ait örnekler görülmektedir. Yapıların sıva durumunun tespitinde dış ve iç cephe duvarlarının sağlamlık oranı % 80-100 ise "iyi", % 50-80'e kadar "orta", % 50-25'e kadar "kötü", % 25'den aşağısı "çatlak ve döküK" olarak değerlendirilmiştir [Muhammed, 2004].

Çizelge 5.17. Yapıların sıva durumunun yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapının Sıva Durumu	**İyi**	1	2,4	2,5
	Orta(çatlak)	20	48,8	50,0
	Kötü (DöküK)	17	41,5	42,5
	Çatlak ve DöküK	2	4,9	5,0
İncelenememiş		1	2,4	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.17. Yapıların sıva durumunun sayısal dağılımı

a. İyi

b. Orta

c. Kötü

Resim 5.16. Yapının sıva durumu

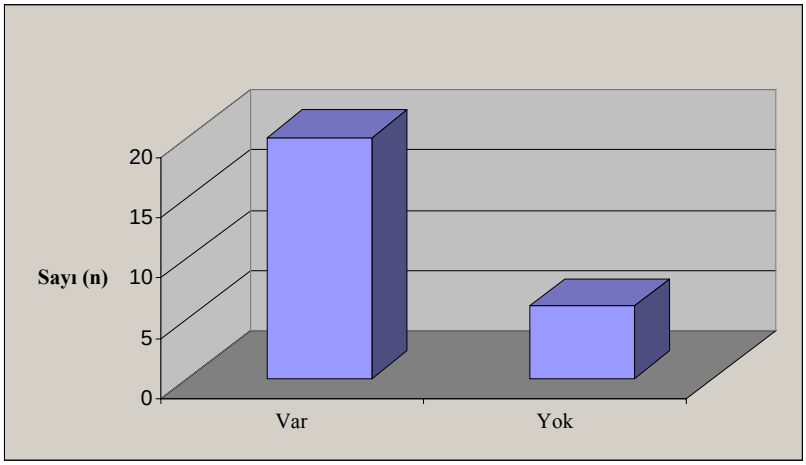
Buna göre; 1 yapının (% 2,4) üst yüzey durumu iyi, 20'sininki (% 48,8) orta (çatlak), 17'sininki (% 41,5) kötü (döküк), 2'sininki (% 4,9) çatlak ve döküк olarak belirlenmiştir. 1 yapıda (% 2,4) bilgi sağlanamamıştır.

5.17. Yapılarda Depo Mevcudiyeti

Yapının depo mevcudiyeti yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.18 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.18'de verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.17'de yapılarda depo mevcudiyetine ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.18. Yapılarda depo mevcudiyetinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Depo	**Var**	20	48,8	76,9
	Yok	6	14,6	23,1
İncelenememiş		15	36,6	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.18. Yapıların depo mevcudiyetinin sayısal dağılımı

a.Var

b.Yok

Resim 5.17. Yapının depo mevcudiyeti

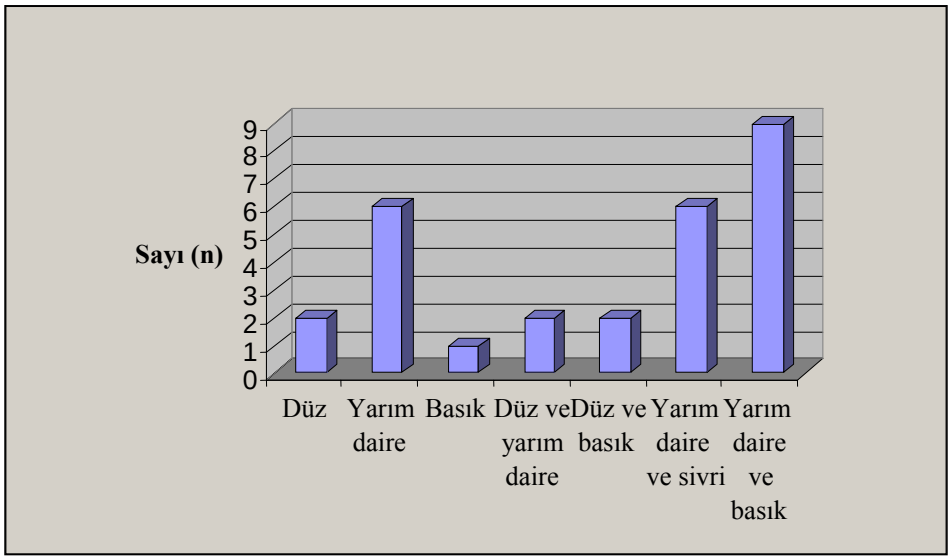
Buna göre; 20 yapıda (% 48,8) depo olduğu, 6 yapıda (% 14,6) depo olmadığı belirlenmiştir. 15 yapıda (% 36,6) bilgi sağlanamamıştır.

5.18. Yapılarda Pencerenin Üst Şekli

Yapılarda pencerenin üst şekli yüzdelik (%) dağılımı Çizelge 5.19 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.19'da verilmiştir. Ayrıca, yapılarda pencerenin üst şekline ait örnekler Resim 5.18'de görülmektedir.

Çizelge 5.19. Yapılarda pencerenin üst şeklinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Pencerenin Üst Şekli	**Düz**	2	4,9	7,1
	Yarım daire kemer	6	14,6	21,4
	Basık kemer	1	2,4	3,6
	Düz ve yarım daire kemer	2	4,9	7,1
	Düz ve basık kemer	2	4,9	7,1
	Yarım daire ve sivri kemer	6	14,6	21,4
	Yarım daire ve basık kemer	9	22,0	32,1
İncelenememiş		13	31,7	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.19. Yapılarda pencerenin üst şeklinin sayısal dağılımı

a. At nalı kemer

b. Basık kemer

c. Yarım daire kemer

d. Sivri kemer

Resim 5.18. Yapılarda pencerenin üst şeklileri

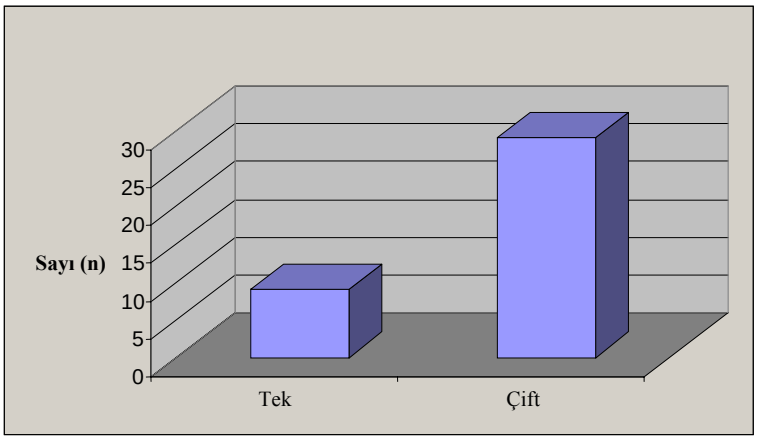
Buna göre; pencerenin üst Şekli 2 yapıda (% 4,9) düz kemer, 6'sında (% 14,6) yarım daire kemer, 1'inde (% 2,4) basık kemer, 2'sinde (% 4,9) düz ve yarım daire kemer, 2'sinde (% 4,9) düz ve basık kemer, 6'sında (% 14,6) yarım daire ve sivri kemer, 9'unda (% 22) yarım daire ve basık kemer olarak saptanmıştır. 13 yapıda (% 31,7) bilgi sağlanamamıştır.

5.19. Yapılarda Kapıların Kanat Sayısı

Yapılarda kapıların kanat sayısı yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.20 ve bunlara ait sayısal dağılım miktarı Şekil 5.20'de verilmiştir. Ayrıca Resim 5.19'da yapılarda kapıların kanat sayısına ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.20. Yapılarda kapıların kanat sayısının yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Kapıların kanat sayısı	**Tek**	9	22,0	23,7
	Çift	29	70,7	76,3
İncelenememiş		3	7,3	-
Toplam		41	92,7	100,0

Şekil 5.20. Yapılarda kapıların kanat sayısının sayısal dağılımı

a. Tek kanatlı kapılar

b. Çift kanatlı kapılar

Resim 5.19. Yapılarda kapıların kanat sayısı

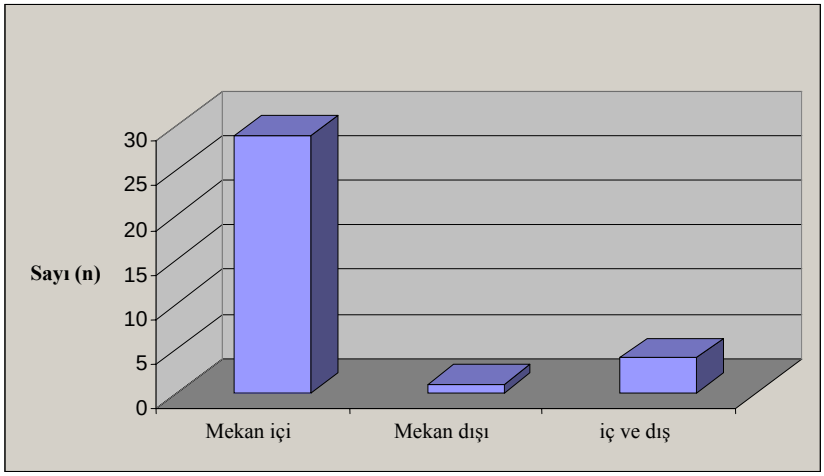
Buna göre; 9 yapıda (% 22) Tek, 29 yapıda (% 70,7) çift kanat olduğu belirlenmiştir. 3 yapıda (% 7,3) bilgi sağlanamamıştır.

5.20. Kapıların Açılma Tarafı (İçeri–Dışarı)

Kapıların açılma tarafı yüzdelik (%) dağılım miktarları Çizelge 5.21 ve buna ait sayısal dağılımı Şekil 5.21'de verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.20'de kapılara ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.21. Yapı kapısının açılma tarafının (içeri–dışarı) yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapı Kapısının Açılma tarafı	**Mekân içi**	29	70,7	85,3
	Mekân dışı	1	2,4	2,9
	İç ve dış	4	9,8	11,8
İncelenememiş		7	17,1	-
Toplam		41	82,9	100,0

Şekil 5.21. Yapı kapısının açılma tarafının sayısal dağılımı

a. Mekan içi

b. Mekan dışı

Resim 5.20. Yapı kapısının açılma tarafı durumu

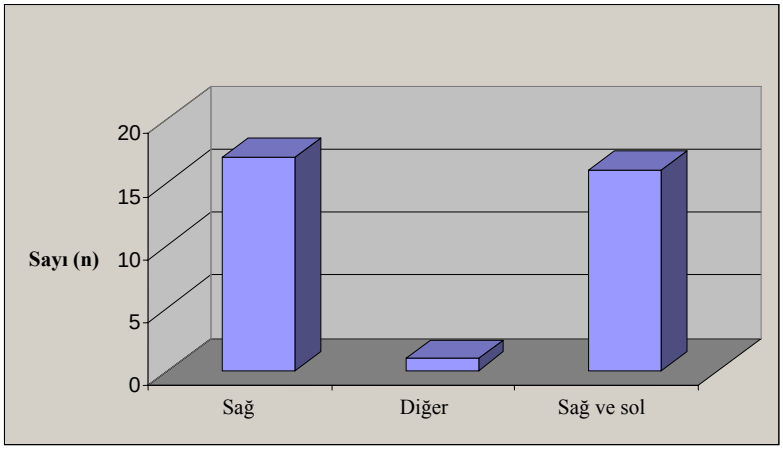
Buna göre; 29 yapıda (% 70,7) kapılar mekânın içine, 1 yapıda (% 2,4) dışına, 4 yapıda (% 9,8) iç ve dışına açılmaktadır. 7 yapıda (% 17,1) bilgi sağlanamamıştır.

5.21. Kapı Kanadın Açılma Yönü (Sağa–Sola)

Kapı kanadın açılma yönünün yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.22 ve buna ait sayısal dağılımı Şekil 5.22'de verilmiştir. Ayrıca, buna ait kapıların sağa – sola örnekleri Resim 5.21'de görülmektedir.

Çizelge 5.22. Kapı kanadın açılma yönünün (sağa–sola) yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapı Kapısının Açılma Yönü	**Sağ**	17	41,5	50,0
	Diğer	1	2,4	2,9
	Sağ ve sol	16	39,0	47,1
İncelenememiş		7	17,1	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.22. Kapı kanadın açılma yönünün sayısal dağılımı

a. Sağ

b. Sol

c. Diğer

Resim 5.21. Kapı kanadın açılma yönü

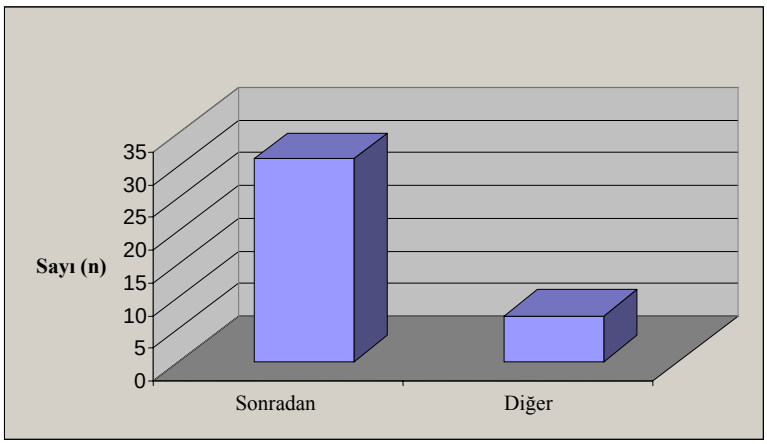
Buna göre; kapıların açılma tarafı 17 yapıda (% 41,5) sağa, 16'sında (% 39) sağ ve sola, 1'inde (% 2,4) diğer olarak belirlenmiştir. 7 yapıda (% 17,1) bilgi sağlanamamıştır.

5.22. Yapı Kapısının Kilit veya Sürgü Mevcudiyeti

Yapı kapısının kilit veya sürgü mevcudiyetinin yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.23 ve bunlara ait sayısal dağılım miktarı Şekil 5.23'te verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.22'de buna ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.23. Yapı kapısının kilit veya sürgü mevcudiyetinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapı Kapısının Kilit veya Sürgüsü	**Sonradan**	31	75,6	81,6
	Diğer	7	17,1	18,4
İncelenememiş		3	7,3	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.23. Yapı kapısının kilit veya sürgü mevcudiyetinin sayısal dağılımı

a. Sonradan

b. Diğer

Resim 5.22. Yapı kapısının kilit veya sürgüsü

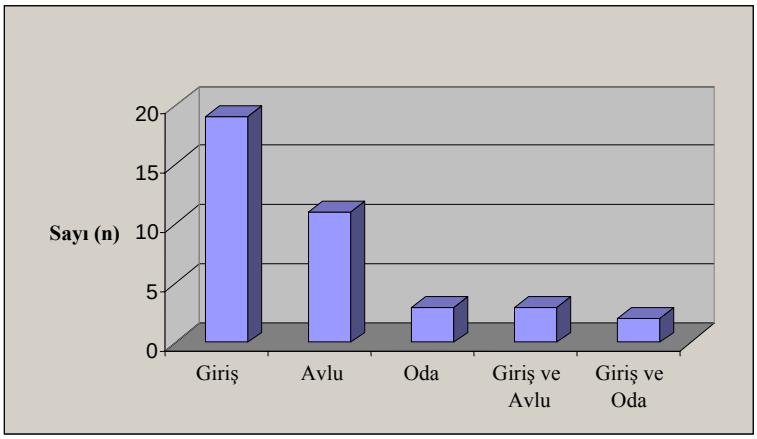
Buna göre; 31 yapının (% 75,6) kapısının kilit veya sürgüsü sonradan eklenmiş, 7 yapının (% 17,1) durumu diğer olarak belirlenmiştir. 3 yapıda (% 7,3) bilgi sağlanamamıştır.

5.23. Mekâna Göre Kapı Türü

Mekâna göre kapı türü yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.24 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.24'te verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.23'de mekâna göre kapı türü örnekleri görülmektedir.

Çizelge 5.24. Mekâna göre kapı türünün yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Mekâna göre Kapı Türü	**Giriş**	19	46,3	50,0
	Avlu	11	26,8	28,9
	Oda	3	7,3	7,9
	Giriş ve Avlu	3	7,3	7,9
	Giriş ve Oda	2	4,9	5,3
İncelenememiş		3	7,4	-
Toplam		41	92,6	100,0

Şekil 5.24. Mekâna göre kapı türünün sayısal dağılımı

a. Avlu

b. Giriş

c. Oda

Resim 5.23. Mekâna göre kapı türü

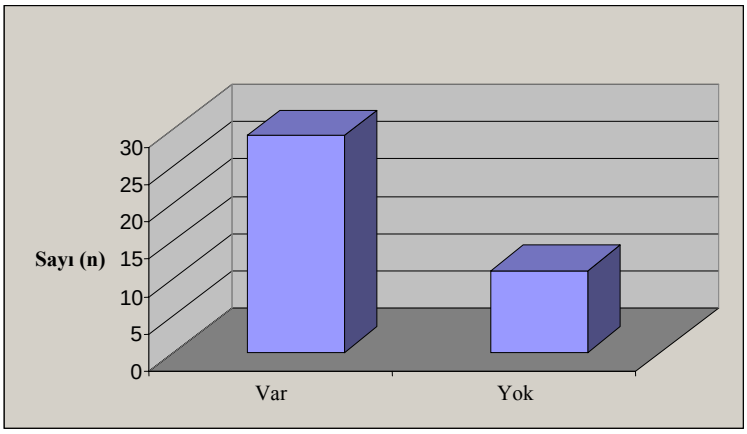
Buna göre; 19 yapının (% 46,3) kapısının türü giriş, 11'ininki (% 26,8) avlu, 3'ününkü (% 7,3) oda, 3'ününkü (% 7,3) giriş ve avlu, 2'sininki (% 4,9) giriş ve oda kapısı olarak belirlenmiştir. 3 yapıda (% 7,4) bilgi sağlanamamıştır.

5.24. Kitabeler

Yapının kitabeler yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.25 ve bunlara ait sayısal dağılım Şekil 5.25'te verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.24'de kitabelere ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.25. Kitabelerin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Kitabeler	**Var**	29	70,7	72,5
	Yok	11	26,8	27,5
İncelenememiş		1	2,5	-
Toplam		40	97,5	100,0

Şekil 5.25. Kitabelerin sayısal dağılımı

a.Var

b.Yok

Resim 5.24. Kitabeler

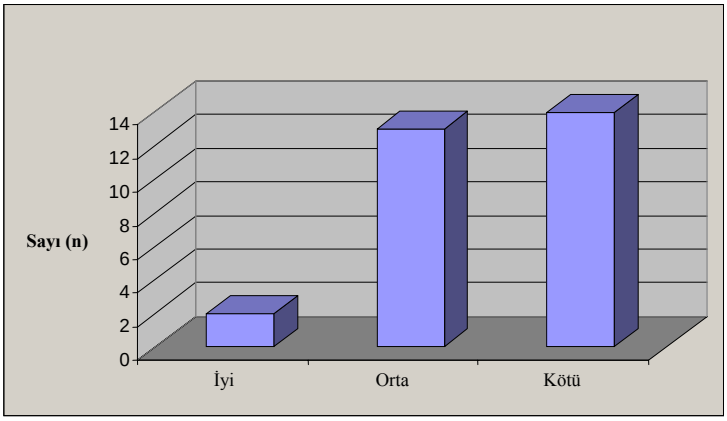
Buna göre; 29 yapıda (% 70,7) kitabe olduğu, 11 yapıda (% 26,8) olmadığı belirlenmiştir. 1 yapıda (% 2,5) bilgi sağlanamamıştır.

5.25. Kitabenin Hasarlılık Durumu

Yapının kitabeler yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.26 ve bunlara ait sayısal dağılım Şekil 5.26'da verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.25'te kitabenin hasarlılık durumuna ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.26. Kitabenin hasarlılık durumunun yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Kitabenin Koruma Durumu	**İyi**	2	4,9	6,9
	Orta	13	31,7	44,8
	Kötü	14	34,1	48,3
İncelenememiş		12	29,3	-
Toplam		41	70,7	100,0

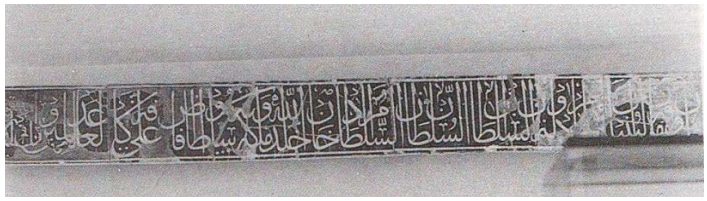
Şekil 5.26. Kitabenin hasarlılık durumunun sayısal dağılımı

a. İyi

b. Orta

c. Kötü

Resim 5.25. Kitabenin hasarlılık durumu

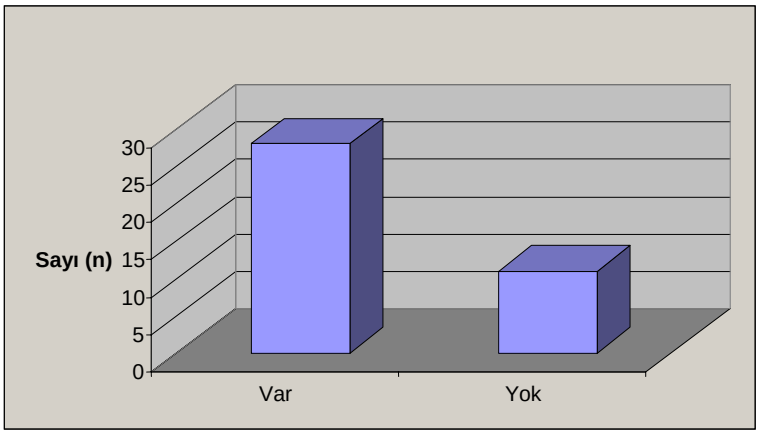
Buna göre; 2 yapıda (% 4,9) kitabenin hasarlılık durum'unun iyi, 13 yapıda (% 31,7) orta hasarlı, 14 yapıda (% 34,1) çok hasarlı olduğu belirlenmiştir. 12 yapıda (% 29,3) bilgi sağlanamamıştır.

5.26. Tavanda Ahşap Kullanımı

Yapının tavanında ahşap kullanımı yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.27 ve bunlara ait sayısal dağılım Şekil 5.27'de verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.26'da tavanda ahşap kullanımına ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.27. Tavanda ahşap kullanımının yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Tavanda Kullanılan Ahşap	**Var**	28	68,3	71,8
	Yok	11	26,8	28,2
İncelenememiş		2	4,9	-
Toplam		41	95,1	100,0

Şekil 5.27. Tavanda ahşap kullanımının sayısal dağılımı

a.Var

b. Yok

Resim 5.26. Tavanda ahşap kullanımı

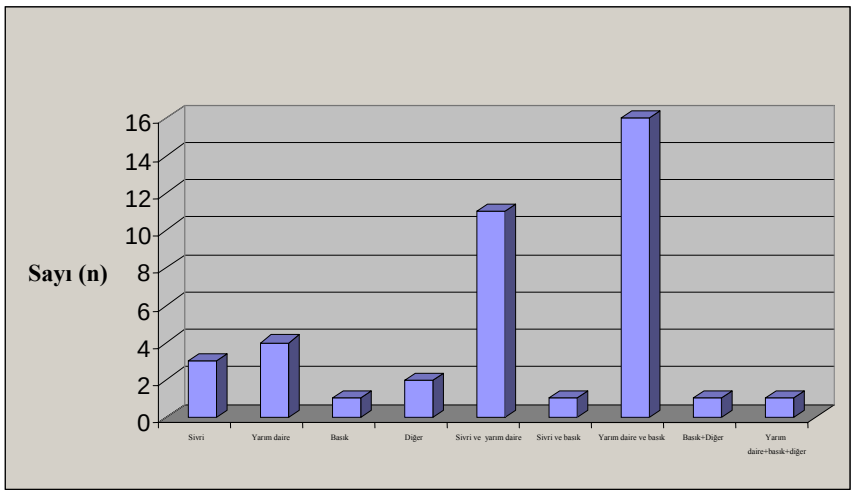
Buna göre; 28 yapının (% 68,3) tavanlarında ahşap kullanıldığı, 11 yapıda (% 26,8) ise kullanılmadığı belirlenmiştir. 2 yapıda (% 4,9) bilgi sağlanamamıştır.

5.27. Kubbelerin Çeşitleri

Yapının kubbelerin çeşitleri yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.28 ve bunlara ait sayısal dağılım Şekil 5.28'de verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.27'de kubbelerin çeşitlerine ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.28. Kubbe çeşitlerinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Kubbelerin Tipi	Sivri	3	7,3	7,5
	Yarım daire	4	9,8	10,0
	Basık	1	2,4	2,5
	Diğer	2	4,9	5,0
	Sivri ve yarım daire	11	26,8	27,5
	Sivri ve basık	1	2,4	2,5
	Yarım daire ve basık	16	39,0	40,0
	Basık+Diğer Yarım	1	2,4	2,5
	Daire+basık+diğer	1	2,4	2,5
İncelenememiş		1	2,6	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.28. Kubbe çeşitlerinin sayısal dağılımı

a. Yarım daire

b. Basık sivri

c. Yarım daire basık

d. Sivri

Resim 5.27. Kubbelerin çeşitliliği

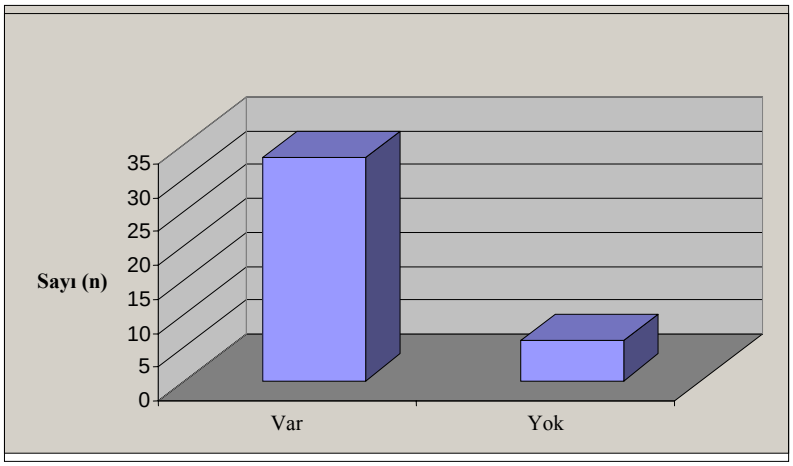
Buna göre; 16 yapıda (% 39) en yaygın kubbe tipi olarak yarım daire ve basık kubbe, sonra sırasıyla; 11 yapıda (% 26,8) sivri ve yarım daire, 4 yapıda (% 9,8) yarım daire, 3 yapıda (% 7,3) sivri, 2 yapıda (% 4,9) diğer ve 1'er yapıda (% 2,4) sırasıyla basık, sivri ve basık, basık+diğer, yarım daire+basık+diğer kubbe olduğu belirlenmiştir. 1 yapıda (% 2,6) bilgi sağlanamamıştır.

5.28. Ana Giriş Kapısında ve Ön Yüzeyinde Kullanılan Süsleme

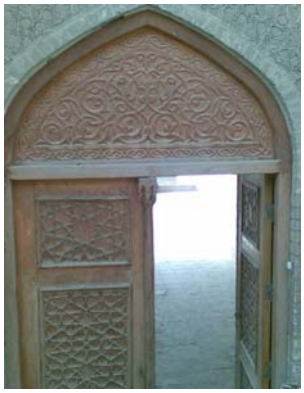
Yapının ana girişte kullanılan süsleme yüzdelik (%) dağılım miktarı Çizelge 5.29 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.29'da verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.28'de ana giriş kapısında ve ön yüzeyinde kullanılan süslemelere ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.29. Ana giriş kapısında ve ön yüzeyinde kullanılan süslemelerin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Ana Girişte Kullanılan Süsleme	**Var**	33	80,5	84,6
	Yok	6	14,6	15,4
İncelenememiş		2	4,9	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.29. Ana giriş kapısında ve ön yüzeyinde kullanılan süslemelerin sayısal dağılımı

a. Var

b. Yok

Resim 5.28. Ana giriş kapısında ve ön yüzeyinde kullanılan süsleme

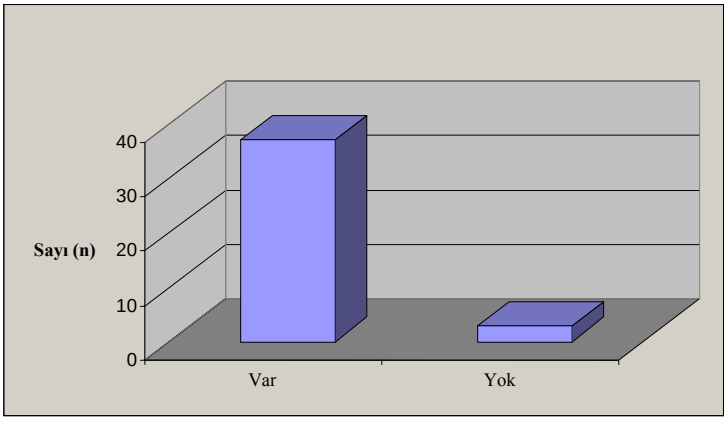
Buna göre; 33 yapıda (% 80,5) ana girişte süsleme olduğu, 6 yapıda (% 14,6) olmadığı belirlenmiştir. 2 yapıda (% 4,9) bilgi sağlanamamıştır.

5.29. Yapıda Merdiven Mevcudiyeti

Yapının merdiven mevcudiyeti yüzde (%) dağılım miktarı Çizelge 5.30 ve bunlara ait sayısal dağılım Şekil 5.30'da verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.29'da yapıda merdiven mevcudiyetine ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.30. Yapıda merdiven mevcudiyetinin yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapının Merdiven Mevcudiyeti	**Var**	37	90,2	92,5
	Yok	3	7,3	7,5
İncelenememiş		1	2,5	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.30. Yapıda merdiven mevcudiyetinin sayısal dağılımı

a. Var

b. Yok

Resim 5.29. Yapının merdiven mevcudiyeti

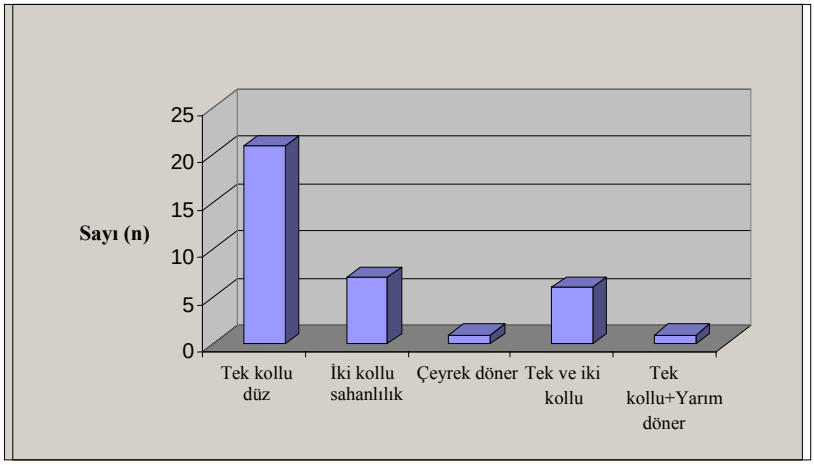
Buna göre; 37 yapıda (% 90,2) merdiven olduğu, 3 yapıda (% 7,3) olmadığı belirlenmiştir. 1 yapıda (% 2,5) bilgi sağlanamamıştır.

5.30. Yapının Merdiven Türü

Yapının merdiven türü yüzde (%) dağılım miktarı Çizelge 5.31 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.31'de verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.30'da yapının merdiven türüne ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.31. Yapının merdiven türünün yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Yapının Merdiven Türü	**Tek kollu düz**	21	51,2	58,3
	İki kollu sahan.	7	17,1	19,4
	Çeyrek döner	1	2,4	2,8
	Tek ve iki kollu	6	14,6	16,7
	Tek kollu+Yarım döner	1	2,4	2,8
İncelenememiş		5	12,3	-
Toplam		41	100,0	100,0

Şekil 5.31. Yapının merdiven türünün sayısal dağılımı

a. Tek kollu düz

b. İki kollu sahanlıklı

c. Çeyrek dönüşlü

Resim 5.30. Yapının merdiven türü

Buna göre; 21 yapıda (% 51,2) tek kollu düz, 7 yapıda (% 17,1) iki kollu sahanlılık, 1 yapıda (% 2,4) çeyrek döner, 6 yapıda (% 14,6) tek ve iki kollu, 1 yapıda (% 2,4) tek kollu+çeyrek döner merdiven belirlenmiştir. 5 yapıda (% 12,3) bilgi sağlanamamıştır.

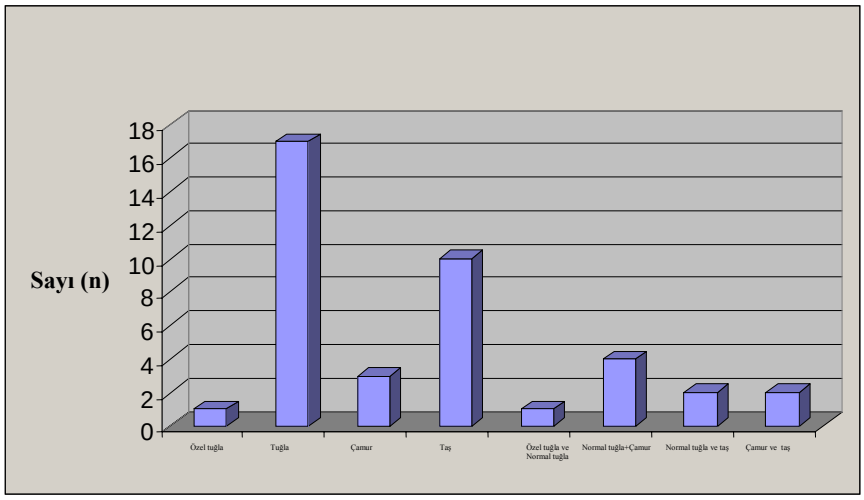
5.31. Duvarda Kullanılan Yapı Malzemesi Türü

Yapının duvarda kullanılan yapı malzemesi türü yüzde (%) dağılım miktarı Çizelge 5.32 ve bunlara ait sayısal dağılımı Şekil 5.32'de verilmiştir. Ayrıca, Resim 5.31'de duvarda kullanılan yapı malzemesi türüne ait örnekler görülmektedir.

Çizelge 5.32. Duvarda kullanılan yapı malzemesi türünün yüzdelik (%) dağılımı

		Frekansı	%	Geçerli %
Duvarda Kullanılan taşıyıcı Malzeme Türü	**Özel tuğla (4x12x24cm)**	1	2,4	2,5
	Tuğla (8x12x24cm)	17	41,5	42,5
	Çamur *	3	7,3	7,5
	Taş	10	24,4	25,0
	Özel tuğla ve Normal tuğla	1	2,4	2,5
	Tuğla+Çamur	4	9,8	10,0
	Normal tuğla ve taş	2	4,9	5,0
	Çamur ve taş	2	4,9	5,0
İncelenememiş		1	2,4	-
Toplam		41	100,0	100,0

*Çamur, Irak'ta içine doğal lifler konularak elde edilen betonarme gibi taşıcıyı duvar

Şekil 5.32. Duvarda kullanılan yapı malzemesi türünün sayısal dağılımı

a. Normal tuğla

b. Özel tuğla

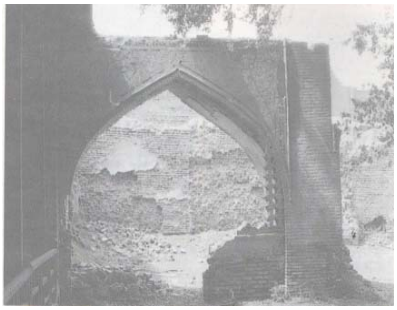
c. Taş

d. Taş ve Çamur

e. Düzgün ve geometrik tuğla

f. Tuğla ve çamur

Resim 5.31. Duvarda kullanılan yapı malzemesi türü

Buna göre; en fazla kullanılan yapı malzemesi türü 17 yapıda (% 41,5) kerpiç iken, en az kullanılan malzeme türü 1'er yapıda (% 2,4) tuğla ve tuğla+kerpiçtir. 51yapıda (% 2,4) bilgi sağlanamamıştır.

5.32. Bazı Önemli Yapı Elemanlarının ‘‘ *t* ’’ Testleri

Bağdat’taki yapılar ile Kerkük’teki yapıların kapı genişlikleri ve yükseklikleri ile kanat kalınlıkları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu Çizelge 5.33’de verilmiştir.

Çizelge 5.33. Bağdat’taki yapılar ile Kerkük’teki yapıların kapı genişlikleri ve Yükseklikleri ile kanat kalınlıkları arasında yapılan *t* testi

Kapılar (cm)	**Yer**	**N**	**Ortalama**	**Std. sapma**	***t***	**Sd**	**p**
Yapı Kapılarının Kanat Genişliği	Bağdat	6	149,83	55,03	0,420	26	0,678
	Kerkük	22	135,77	76,25			
Yapı Kapılarının Kanat Yüksekliği	Bağdat	6	253,33	51,64	1,555	25	0,133
	Kerkük	21	212,38	58,13			
Yapı Kapılarının Kanat Kalınlığı	Bağdat	6	21,56	25,07	-0,505	25	0,618
	Kerkük	21	31,98	48,21			

Bağdat’taki yapılar ile Kerkük’teki yapıların kapı genişlikleri ve yükseklikleri ile kanat kalınlıkları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların pencere genişlikleri ve yükseklikleri ile kanat kalınlıkları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu Çizelge 5.34'de verilmiştir.

Çizelge 5.34. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların pencere genişlikleri ve Yükseklikleri ile kanat kalınlıkları arasındaki *t* testi

Pencereler (cm)	**Yer**	**N**	**Ortalama**	**Std. sapma**	***t***	**Sd**	**p**
Yapının Pencere Genişliği	Bağdat	6	92,78	98,67	0,799	26	0,432
	Kerkük	22	71,39	43,20			
Yapının Pencere Yüksekliği	Bağdat	6	186,67	77,63	2,525	26	0,018*
	Kerkük	22	118,21	53,42			
Yapının Pencere Kalınlığı	Bağdat	5	22,21	34,76	-1,075	25	0,293
	Kerkük	22	36,73	25,60			

*$p<0.05$

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların pencere genişlikleri ve kanat kalınlıkları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Ancak, Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların pencere yükseklik ölçüleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$). Sonuçta, Bağdat yapılarının pencereleri, Kerkük pencerelerine göre daha yüksektir.

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki kitabelerin genişlik ve yükseklik ölçüleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu Çizelge 5.35'de verilmiştir.

Çizelge 5.35. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki kitabelerin genişlik ve yükseklik ölçüleri arasında yapılan *t* testi

Kitabeler (cm)	**Yer**	**N**	**Ortalama**	**Std. sapma**	***t***	**Sd**	**p**
Kitabenin genişliği	Bağdat	11	85,54	56,67	-0,346	24	0,732
	Kerkük	15	96,00	87,33			
Kitabenin yüksekliği	Bağdat	11	100,25	102,20	0,493	24	0,627
	Kerkük	15	80,69	98,43			

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki kitabelerin genişlik ve yükseklik ölçüleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır($p>0.05$).

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların merdivenlerinin rıht, basamak genişliği ve kol genişliği ölçüleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu Çizelge 5.36'da verilmiştir.

Çizelge 5.36. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların merdivenlerinin rıht, basamak genişliği ve kol genişliği ölçüleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu

Merdiven (cm)	**Yer**	**N**	**Ortalama**	**Std. sapma**	***t***	**Sd**	**P**
Rıht Yüksekliği	Bağdat	6	18,71	9,26	-0,214	25	0,832
	Kerkük	21	19,61	8,94			
Basamak Genişliği	Bağdat	6	21,94	17,24	-0,527	25	0,603
	Kerkük	21	24,90	10,48			
Kol genişliği	Bağdat	6	82,33	42,34	-0,684	25	0,500
	Kerkük	21	98,36	52,53			

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların merdivenlerinin rıht, basamak genişliği ve kol genişliği ölçüleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların taşıyıcı malzemenin genişlik, yükseklik ve kalınlık ölçüleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan *t* testi sonucu Çizelge 5.37'de verilmiştir.

Çizelge 5.37. Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların taşıyıcı malzemenin genişlik, yükseklik ve kalınlık ölçüleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin yapılan t testi sonucu

Taşıyıcı malzeme (cm)	**Yer**	**N**	**Ortalama**	**Std. sapma**	***t***	**Sd**	**p**
Taşıyıcı Malzemenin Genişliği	Bağdat	8	12,25	12,84	-2,036	20	0,055
	Kerkük	14	47,93	48,13			
Taşıyıcı Malzemenin Yüksekliği	Bağdat	8	5,91	5,59	-4,130	20	0,001*
	Kerkük	14	22,93	10,77			
Taşıyıcı Malzemenin Kalınlığı	Bağdat	8	2,76	4,60	-6,122	20	0,000*
	Kerkük	14	31,93	12,90			

*p<0.05

Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların taşıyıcı malzemenin genişlik ölçüleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır(p>0.05). Ancak, Bağdat'taki yapılar ile Kerkük'teki yapıların taşıyıcı malzemenin kalınlık ölçüleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur(p<0.05).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kerkük ve Bağdat yörelerinde bulunan Osmanlı dönemine ait mimari eserlerdeki ince yapı unsurlarının analizi ve mevcut durumlarının belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada;

Araştırmanın kapsamını Bağdat ve Kerkük'te bulunan 41 adet yapı oluşturmaktadır. Bu yapıların büyük bölümünü; askeri, sivil ve dini muhteviyat taşıyan çeşitli özelliklerde konut, cami, idare binası ve sosyal yapılar oluşturmaktadır.

Araştırmada eserlerin incelenmesi için izin alma süresince bölge yönetiminin olumsuz tavrı ve bölgede devam eden sorunlar, araştırmanın sınırlılıklarını oluşturmuştur.

Araştırmada yapılar genel koruma durumu, süsleme unsurları ve diğer açılardan analiz edilmiştir.

İncelenen yapılarının genel koruma durumlarının çoğunluğunun kötü olduğu, zaman içerisinde talan edildiği ve sahipsiz bırakıldığı, çeşitli doğal ve/veya doğal olmayan sebeplerden ötürü tahribata uğradığı, bazı yapıların ise savaştan ciddi şekilde etkilendiği saptanmıştır.

Süsleme unsuru olarak en fazla bitkisel süsleme (% 43,9) en az rumi süsleme (% 2,4) ile rumi ve geometrik süslemenin (% 2,4) kullanıldığı belirlenmiştir.

Yapıların genelinde (% 75,6) simge özelliklerinin olduğu ve bu simgelerin dönemin çeşitli özelliklerini yansıttığı belirlenmiştir.

Yapı örgü teknikleri olarak en fazla çamur ve kireç örgü (% 24,4) en az çamur ve çimento örgünün (% 2,4) kullanıldığı belirlenmiştir. Çamur ve kireç örgünün çoğunlukla kullanılmasının nedeni olarak bölgenin iklimsel özelliklerinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Yapılarda pencerenin üst şekilleri olarak en fazla (% 22) yarım daire ve basık kemer kullanılmıştır. Yarım daire ve basık kemerin yaygın olarak kullanılmasının Arap mimarisinden tarihi ve coğrafi etkiler nedeniyle olduğu düşünülmektedir.

Kapıların kanat sayısının en fazla (% 70,7) çift kanat olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeni olarak mekânların geniş olması düşünülmektedir.

Yapı kapılarının kilit veya sürgülerinin çoğunluğunun (% 75,6) sonradan eklendiği belirlenmiştir. Bu durumun bölgedeki savaş, yağmalar vb. sebepler dolayısıyla kilit ve sürgülerin kırılmış olması neticesinde olduğu düşünülmektedir.

Yapıların tavanlarında genellikle ahşap, çoğunluğunun ana girişinde süsleme kullanıldığı belirlenmiştir. Duvarda kullanılan yapı malzemesi türü olarak; en fazla kerpiç, en az tuğla ve tuğla+kerpiç kullanıldığı saptanmıştır. Mevcut imkânlar, coğrafi ve sosyoekonomik koşullar göz önünde bulundurulduğunda, kerpiç yapı malzemesi türünün sıklıkla kullanılması yadsınamayacaktır.

Kerkük ve Bağdat merkezinde bulunan yapıların mimari elemanlarının (zemin, tavan, kapı, pencere, merdiven, duvar ve süslemeler) birbirleri ile ölçü bakımından benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu benzerliğin nedeni olarak Osmanlı Devletinin inşa etmiş olduğu tüm yapılarını belli üsluplar dahilinde yaptığı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamındaki sivil mimari eserler içerisinde en önemlilerinden olan geleneksel evlerin dış görünüş durumlarını değerlendirme bulguları neticesinde bu yapıların her geçen gün yavaş yavaş yok olduğu gözlenmiştir. Bunun nedeninin geleneksel yaşamdan çağdaş yaşama geçiş olduğu; bunun da geleneksel evlerin kendi kaderine terk edilmesine yol açtığı düşünülmektedir.

Ahşap kapıların ve pencere doğramalarının çoğunluğunun kullanılamaz, yapı sıvalarının çoğunluğunun dökük, iç elemanların taşıyıcı malzemelerinde rutubet, yapıların dış görünüşlerinin ve sıvalarının kötü ve hasarlı durumda olduğu, Osmanlı

kitabelerinin ciddi şekilde hasar gördüğü, duvar ve zeminlerin çatlak ve dökük olduğu saptanmıştır. İnce yapıların olumsuz durumlarının bakımsızlık, bölgede yer alan savaş nedenleriyle olduğu, gerekli özenin gösterilmesi ve onarım (restorasyon) çalışmalarının yapılmasıyla ince yapı unsurlarının eski hallerine getirilebilmesinin ihtimali, ayrıca; bu çalışmada yer alan iç mekan çizimlerinin ve fotoğrafların gelecekte yapılacak restorasyon çalışmalarında kaynak nitelikte olacağı düşünülmektedir. Kolon ve kirişlerin orta derecede sağlamlık ve diklikte olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeni olarak Osmanlı Devletinin inşa etmiş olduğu yapılarda taşıyıcı sisteme çok önem gösterdiği düşünülmektedir.

Bu yapılan çalışma ile elde edilen verilerin, yapıların mevcut durumdaki rölevelerinin ve envanterlerinin Osmanlının kültürel mirasının korunması açısından gerek Türk gerekse Irak Kültür ve Turizm Bakanlıkları düzeyinde değerlendirilmesi neticesinde koruma altına alma imkânlarının ortaya konulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

Türkiye'deki yapılarda bir kimliğin olmayışı ve yapıların yerleşiminin düzensiz oluşu, bu araştırmada incelenen yapılardaki yapı ve süsleme unsurları göz önünde bulundurularak özgün bir yapı kimliği ortaya konulabilir. Bu alanla ilgili çalışacak olan mimar, iç mimar ve mühendislere Osmanlı Yapı Mimarisinde kullanılan yapı elemanlarını ve süslemeleri kullanmaları önerilebilir.

Ayrıca; özellikle Eklerde verilen bu eserlerin mevcut durumdaki rölevelerinin ve envanterlerinin çıkartılmasının Osmanlının eser zenginliğinin kayıt altına alınacağı ve gelecek nesillere aktarılmak üzere veri kaynağı oluşturacağı düşünülmektedir (Ekler 1 ve 2).

KAYNAKLAR

Akçimen, M., H., ‘‘Geleneksel Ankara-Kalecik Evlerinde İnce Yapı Elemanlarının Analizi’’ Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknik Eğitim Fakültesi,*** Ekler, Ankara, s. 103,104, (2002).

Akkoyunlu, Z., " Geleneksel Urfa Evlerinin Mimari Özellikleri", ***Kültür Bakanlığı Yayını,*** Ankara, S.11, (1989).

Allam, N., İ., ‘‘İslami Çağlarda Ortadoğu Sanatları’’, ***Dar Elmearif Yayınevi,*** S.146, (1977).

Anonim-1, ‘‘Kültür ve Medeniyet Kenti Bağdat’tan, Savaş Kenti Bağdat’a, Selamet Şehri Bağdat”, Milli Gazete, ***İnternet Baskısı***, 18.05.2007.

Anonim-2, ‘‘Tarihin Külleri Bağdat Semalarında’’, İnşaat dergisi, ***NTV_ msnbc,***5, ***İnternet Baskısı***, (2003).

Anonim-3, “Türkiye, Irak’taki Osmanlı Eserlerin Onarım için Yüz Bin Dolar Verecek”, Zaman Gazetesi, ***İnternet Baskısı***, (41476), (08.07.2004).

Arseven, C., E., ‘’Sanat Ansiklopedisi’’,***Milli Eğitim Basımevi,*** Cilt II, İstanbul, S. 963-966, (1965).

Aslanapa, O., ‘‘Turkish Art and Architecture’’ , ***London*** , (1971).

Aydın, Ö., " Son Dönem Osmanlı Mimarlığı'nda Batılı Klasik Oranların Kullanımı Üzerine Bir Araştırma: Sultan II. ABDÜLHAMİD Devri (1876-1909) Hükümet Konaklarında Sütün Düzeni Analizi " Doktora Tezi, ***Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Fakültesi,*** Ankara, (2006).

Azzavi, A., ‘‘Tarih-i Irak Beyn – El İhtilaleyn’’ 10 cilt, s.141, 147, 1935-1941, ***Bağdat,*** (1967).

Bağdat’ın uygarlık eserleri / ***Irak Kültür Bakanlığı’nın sitesi,*** 07.02.2011.

Bakır, Sefer, T., ‘‘Fuat El-Mürşit ila Mevatınu’l- Asar ve’l-Hadara Al-Rihlatu errabia’’, Bağdat-Kerkük, ***Süleymanie basımevi,*** Bağdat, (1965).

Cevat, M., Avvat, G., ‘‘Elmedrese Elmustansiriye Evvel Camia Fi Elalem Elarabi ve Elislami’’, Elverrak Yayın Evi, ***First Edition By Elwarrak Publishing LTD.,*** İlk Baskı, BAĞDAT, 55, 61, 67, (2008).

Cevat, M., Süse, A., ‘‘Bağdat’ın Eski ve Yeni Planların Detayları’’ Filix Jones’ın kıtabı (1846), ***Irak Bilim Akademisi Yayınları,*** (1958).

Dehveci, E., S., ‘‘Cevami –Sur Ül-Musul’’, ***Sümer Gazetesi,*** Araştırma Sayı 17, S.163, (1998).

Derraci, H., ‘‘Elribat ve Eltekaya Elbagdadiye Fi Elahd Elothmani(941-1336 h / 1534-1917 m)’’, Osmanlı Döneminde Bağdat’ta Olan Tekkeler ve Hanlar, ***Kültür Bakanlığı Yayınları, Afak Arabia Yayınları,*** BAĞDAT, 194, 196, 224, 384, 384, (2001).

El-Alusi, M., Ş., ‘‘Mahtut Muhtasar Fi Zikr Tevarih Mesacid Bağdat’’, ***Darül Mahtut’taki numarası 30384*** , 3 cilt ,S.6, 9, 18, Yeni Baskı, (2010).

El-Alusi, S., ‘‘Bağdat ve Çevresindeki Ülkelerin El Yazma Haberleri’’, ***Elyazmaları Evi’nin kayıttaki numarası : 155 ,*** 1 cilt,s.14, (1903).

El-Azami, V., ‘‘Çağdaş Bağdat Hattatlarının Çevirileri’’, ***1’inci bölüm, Beyrut,*** S.94, (1977).

El-Basri , O., ‘‘ Matali-Ül-Suud Fi Ahbar Alem El-Vuzara Ve Azamahum Davud’’, Tercüme İmad Rauuf, El Yazmaları Kurumunda Numarası : 1589, ***Eddarul Arabia Yayın Evi,*** S.442, (2010).

Eldem, S., H., “Türk Evi Osmanlı Dönemi”, ***Güzel Sanatlar Fakültesi,*** Cilt 3, İstanbul, S.12, (1984-1987).

El-İzzi, N., İ., ‘‘Bağdat Sarayı ve Kışla’’, ***Sümer Dergisi Yayınları,*** Araştırma , Sayı 34, S.34, (1978).

El-Kasiri, İ., ‘‘Osmanlı Devrinde Bağdat Camileri’’, ***Eğitim, Bilim ve Kültür İslam Organizasyon Yayınları,*** ISESCO, cilt1, S. 245, 310, 335, 340, (2008).

El-Kurdi, M., T., A., ‘‘Arap Hatının Tarihi ve Usulü’’, ***Birinci Baskı***, Elmatbaa Elticariye, S.221, (1939).

El-Sadi, A., A., ‘‘Savaş Amaçlı Kemer Araştırmaları Işığında Irak’ta kemer ve Köprüler’’. ***Yüksek Lisans Tezi, Bağdat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,*** S.57, (1990).

El-Şavi, İ., Mahmut, S., ’’Mahtut Vülat Bağdat’’, ***Darül Mahtutat*** numarası : 10657, s.79, (1986) .

El-Şeyhli, R.,, ‘‘Karanlık Dönemde Yaşam Aşamaları’’, ***Basra,*** IRAK, C.1, S.68, (1972).

El-Ubeydi, A.,, ‘‘Kasrul – El-Maşuk’’, Yüksek Lisans Tezi, ***Bağdat Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü,*** Arkeoloji Bölümü, S.86, (1987).

Fikri, A., ‘‘Kahirenin Cami ve Medreseleri’’, C.1 , ***Kahire*** , S.92, (1965).

Hassani. A., ‘‘Al-İrak Kadimen ve Hadisen’’, ***2. baskı, Sayda,*** s.217, (1956).

Irak Kültür Bakanlığı Resmi İnternet Sayfası, (2011).
İnternet: www.mocul.gov.iq/arabic/index.php?name=news&file=article&sid=276

İnternet: www.alsumarianews.com/ar/4/16221/news-details-html (Haber Ajansı).

İnternet: www.spss.com, program kullanımı

Kafesoğlu, İ., ‘‘Kök-Böri’’Maddesi, İslam Ansiklopedisi, 6. cilt, 2. baskı, ***Milli Eğitim Basımevi,*** s.885-892, İstanbul, (1967).

Kömürcüoğlu, E., “Ankara Evleri”, ***İstanbul Matbaacılık, T.A.O.,*** İstanbul, S.98, (1950).

Kramers, J.,H., ‘‘Kerkük’’ Maddesi, İslam Ansiklopedisi, 6. cilt, 2. baskı, ***Milli Eğitim Basımevi,*** s.589-591, İstanbul, (1967).

Kuban, D., “Anadolu Kentlerini Tarihsel Gelişimi Üzerine Gözlemler”, ***Türk ve İslam Sanatı Üzerine Denemeler, Ufuk Matbaası,*** İstanbul, S.165, (1982).

Mekkiyye, M., ’’Bağdat’’ ***Elverrak Yayınevi,*** 278, 309, 311, 322, 323, LONDRA, (2005).

Melef Cami Elahmedi, Vakıflar Bakanlığının Ofisinde Saklı Dosyası, numara 5a, IRAK, (2010).

Muhammed., M., “Ankara Otelleri Dış Cephe Mimarisinde Renk ve Doku”, Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknik Eğitim Fakültesi,*** Ankara, s.171, 172, (2004).

Oktay, A., Türk Sanatı I, ***İstanbul,*** s.99-114, (1972).

Parmaksızoğlu, İ., ‘‘Kerkük’’ Maddesi, İslam Ansiklopedisi, 21. cilt, ***Milli Eğitim Basımevi,*** s.495-499, Ankara, (1974).

Pitcher, D., E., ‘‘An Historical Geography of the Ottoman Empire’’, E., J., ***Brill, Lieden,*** s.128, (1972).

Richred, C., ‘‘Bağdat Medinetül-Salam’’ , Tercüme Fuat Cemil ve Mustafa Cevad, ***Şefik Matbaası,*** 1 cilt , S.37, 144, (1967).

Saatçi, S., ‘‘Irak Türkmen Boyları Oymakları ve Yerleşme Bölgeleri’’, ***Kerkük Vakfı,*** İSTANBUL, 67, (2009).

Saatçi, S., ‘‘Kerkük Kenti ve Ev Mimarisi’’ Doktora Tezi, ***İstanbul Teknik Üniversitesi, , Mimarlık Fakültesi,*** İstanbul, 1993.

Saatçi, S., ‘‘Kerkük’’ Maddesi, Ana Britanicca Ansiklopedisi, 13. cilt, ***Hürriyet Ofset A. Ş., İstanbul,*** (1989).

Saatçi, S., “Kerkük Evleri ve Geleneksel Evleriyle Kerkük”, ***ikinci Baskı, ISBN 975-6849-18-5,*** İstanbul, S. 17, 18, (2007).

Saatçi, S., "Kerkük Evleri", ***Birinci Basım, ISBN 975-8740-09-1,*** İstanbul, S. 5, 6, 126, 127, (2003).

Sami, Ş., ‘‘Kamus El-Alem’’ Bağdat Mad., II cilt, ***Mihran Matbaası,*** s. 1324-1326, İstanbul, (1950).

Samih, K., ‘‘İslam Mimarisinde Kubbenin Gelişmesi’’, ***Edebiyat Fakültesi Dergisi Yayınları*** Araştırma, Kahire, S.34, (1950).

Sümer, F., ‘‘Irak Türklerinin Tarihine Kısa Bir Bakış’’, ***Türk Yurdu,*** 49/255, s.9-11, (1959).

Şaşmaz, H., A., ‘‘Ankara Merkez ve Ayaş Beypazarı İlçelerinde Geleneksel Türk Evi Kapıların Analizi’’ Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknik Eğitim Fakültesi,*** Ek1, Ankara, s.61, (2002).

Tamir, F., ‘‘Kışlanın Fiziksel Gelişimi Ve Bağdat Sarayı’’, ***Yüksek Lisans Tezi, Bağdat Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi,*** S.85, (1978).

TS 3523,‘’Beton Yüzey Nemi Oranının Rutubet Tayini’’, ***T.S.E.***, Ankara, 1-3 (1980).

Turan, O., ‘‘Doğu Anadolu Türk Devleri Tarihi, Saltuklular, Mengücekliler, Sökmenliler, Dilmaç Oğulları ve Artukluların Siyasi Tarih ve Medeniyetleri’’ ***Turan Neşriyat Yurdu,*** s.232, İstanbul, (1973).

Ubade, A., B., ‘‘Mahtut El-Akd El-Lami Fi-Zikr Bazı El-Asar Ve El-Mesacid Ve El-Cemavi , ***Darül Mahtut'taki Numarası : 2670 ,***S.41, 190, 200, (1980).

Uluçam, A., " Irak'taki Türk mimari eserleri, ***Kültür Bakanlığı Yayınları,*** 1989, ANKARA.

Uluçam, A., ’’El-Turas El-Türki Fi El-İrak’’ ***Türkiye Kültür Bakanlığı Yayınları,*** 13, 15, 16, 18, 19, 21- 23, (1989).

Unsal, B., ‘‘Beceetturkish İslamic Architecture in Seljuk and Ottoman time’’, ***London*** (1959).

Uzunçarşılı, İ., H., ‘‘Osmanlı Tarihi’’, 2. cilt, 3. baskı, ***Türk Tarih Kurumu Basımevi,*** s.266-269, Ankara, (1973).

Ünver, Ö., ‘‘Uygulamalı İstatistik Yöntemler’’ ***Lider Matbaacılık,*** Ankara, (1988).

Veziri, Y., ’’Mevsuat Anasır El-imare El-islamiye’’ ***Medbuli Yayınevi,*** İkinci Baskı, 27, 84, (2005).

Veziri, Y., ’’Mevsuat Anasır El-imare El-islamiye’’ ***Medbuli Yayınevi,*** Üçüncü Baskı, 33, 95, (2005).

Wilber, W.D., Pertion 65,‘‘The Architecture of Islamic Iranth Ilkanid’’, ***Peress University***, Donald s.65, (1965).

Yıldırım, K., Küreli, İ., ‘‘Konut Mutfaklarında Kullanılan İnce Yapı Elemanları Üzerine Bir Araştırma’’ ***Teknoloji,*** Yıl 2, Sayı 3-4, (1999).

Yüksel, E., I., "Türk ve Avrupalı Mimarlık Öğrencilerinin Mimari Yapı İmajlarından Etkilenmeleri Sağlayan Mimari Bileşenler " Yüksek Lisans Tezi, ***Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Fakültesi,*** Ankara, iv- v, (2008).

EKLER

EK- 1. Kerkük'teki Eserler

Çizelge Ek 1.1. İncilioğlu Sarayı Envanteri
Ek 1.1.1. Yapının şekli
Ek 1.1.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.2. Hasan Kara Çuvari Envanteri
Ek 1.2.1. Yapının şekli
Ek 1.2.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.3. Kerkük Kışlası Envanteri
Ek 1.3.1. Yapının şekli
Ek 1.3.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.4. İmam Kasım Cami Envanteri
Ek 1.4.1. Yapının şekli
Ek 1.4.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.5. Kale Hanı Envanteri
Ek 1.5.1. Yapının şekli
Ek 1.5.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.6. Kırdar Hanı Envanteri
Ek 1.6.1. Yapının şekli
Ek 1.6.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.7. Ulu Cami Envanteri
Ek 1.7.1. Yapının şekli
Ek 1.7.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.8. Danyal Peygamber Envanteri
Ek 1.8.1. Yapının şekli
Ek 1.8.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.9. Gök Kümbet Envanteri
Ek 1.9.1. Yapının şekli
Ek 1.9.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.10. Kapalı Çarşı Envanteri
Ek 1.10.1. Yapının şekli
Ek 1.10.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.11. Tayfur Evi Envanteri
Ek 1.11.1. Yapının şekli
Ek 1.11.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.12. Salih Saatçi Evi Envanteri
Ek 1.12.1. Yapının şekli
Ek 1.12.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.13. Sıdık Allaf evi Envanteri
Ek 1.13.1. Yapının şekli
Ek 1.13.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.14. Ali Mustafa Ağa evi Envanteri
Ek 1.14.1. Yapının şekli
Ek 1.14.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.15. Mikail Evi Envanteri
Ek 1.15.1. Yapının şekli
Ek 1.15.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.16. Hasan Pakiz Camii Envanteri
Ek 1.16.1. Yapının şekli
Ek 1.16.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.17 Uryan Camii Envanteri
Ek 1.17.1. Yapının şekli
Ek 1.17.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.18. Toma Evi Envanteri
Ek 1.18.1. Yapının şekli
Ek 1.18.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.19. Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri
Ek 1.19.1. Yapının şekli
Ek 1.19.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.20. Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri
Ek 1.20.1. Yapının şekli
Ek 1.20.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 1.21. Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri
Ek 1.21.1. Yapının şekli
Ek 1.21.2. Yapının resimleri

.

Çizelge EK- 1.1. İncilioğlu Sarayı Env

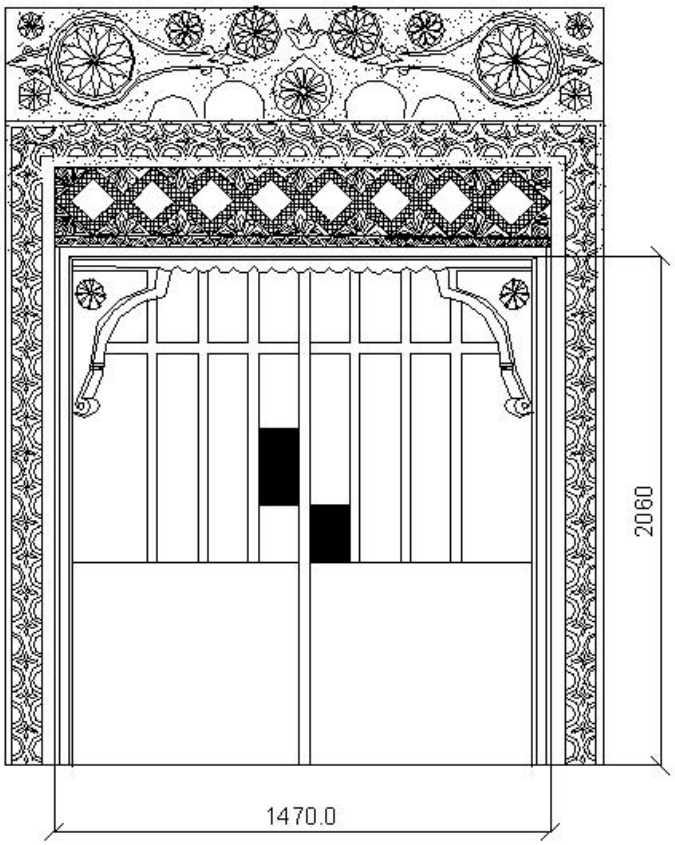
GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ				Eser Kod No
				KS 1
ÜLKESİ	İLİ	İLÇESİ	MAHALLE-SOKAK	Eser No
IRAK	Kerkük	Şaturlu		1
Eserin (Yapının) adı	İncili Oğlu Sarayı		Planı Tipi	
Yapılış tarihi	1315 H		Açık	

İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B				B			
Kötü	C		C					C
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B					
Kötü	C							
Var	A	Rutubet		Süsleme	A	Karakteristik Özellikler		A
Orta	B							
Yok	C		C					
Bitkisel Süsleme	A	Rumi		Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B							
Başka	C	-	C		B	Yok		
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B							
Sıva, kireç, çamur çimento	C		C					
İskele Sistemi	D			Çamur Örgü	A			
Tuğla	E		E	Çimento Örgü	B	A		
Kerpiç	F			Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			B
Ahşap	C			Dökük	C			
Depo	Var			Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	
						Başka	D	

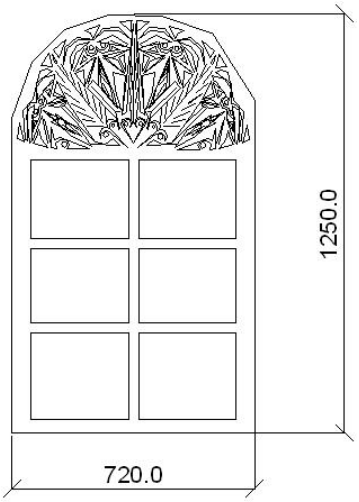
Çizelge EK- 1.1. (Devamı) İncilioğlu Sarayı Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri					**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**147**	**Yüks. (cm)**	**206**	**Kalınlık (cm)**	**18+48**
					Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü					**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**		**Sağ**	**A**	**Orijinal**		**A**						
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**Sonradan**		**B**	**B**					
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**	**Başka**		**C**						
Yapı kapısının Türü					**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**72**	**Yükseklik (cm)**		**125**	**Kalınlık (cm)**	**10+48**
Avlu	**B**	**B**	**Çift**	**B**									
Oda	**C**												
Kitabeler					**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**				
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**		**A**	**40**			**İyi**	**A**	**B**		
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**		**B**	**20**			**Orta**	**B**			
									Kötü	**C**			
Tavanda Kullanılan Ahşap					**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**			**Sivri**		**A**	**B + A**					
Yok	**B**				**Yarım daire**		**B**						
					Basık		**C**						
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler					**Diğer**		**E**						
Var	**A**	**A**											
Yok	**B**												
Yapıdaki Merdiven Türü													
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A+B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**		**22**					
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**		**25**					
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**		**100**					
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü													
Özel Tuğla	**A**	**C**	**Genişlik (cm)**										
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler													
Gök Kümbet (Sırlı)		**A**	**A+C+D**										
Tuğla Süsleme (Sırsız)		**B**											
Geometrik Süsleme		**C**											
Bitkisel süsleme		**D**											
Mimari Plan Özellikleri		**Sokaktan Girilen**	**A**	**Avludan Girilen**				**B+D**					
Büyük Ev	**A**			**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**	**A**					
Atebe	**B**					**Orta**	**B**						
Dör	**C**					**Kötü**	**C**						
Yan göz	**D**												
Hazırlayan				**Kontrol**									
Mehmet SARIKAHYA				**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**									

EK- 1.1.1. Yapının şekli

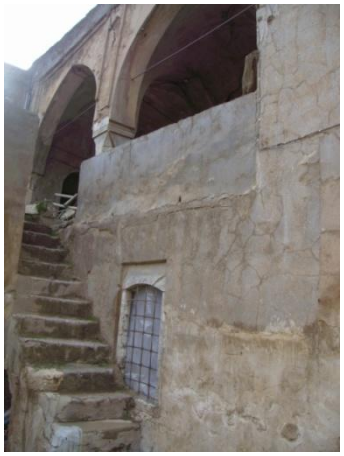

İncilioğlu'dan Kapı Detayı

İncilioğlu'dan Pencere Detayı

EK- 1.1.2. Yapının resimleri

Merdiven detayı

Kemerler

İç alanda tavan kemerleri

Duvarla tavan bağlantısı

Orijinal yıpranmış ahşap kapı

Kapının arka tarafı

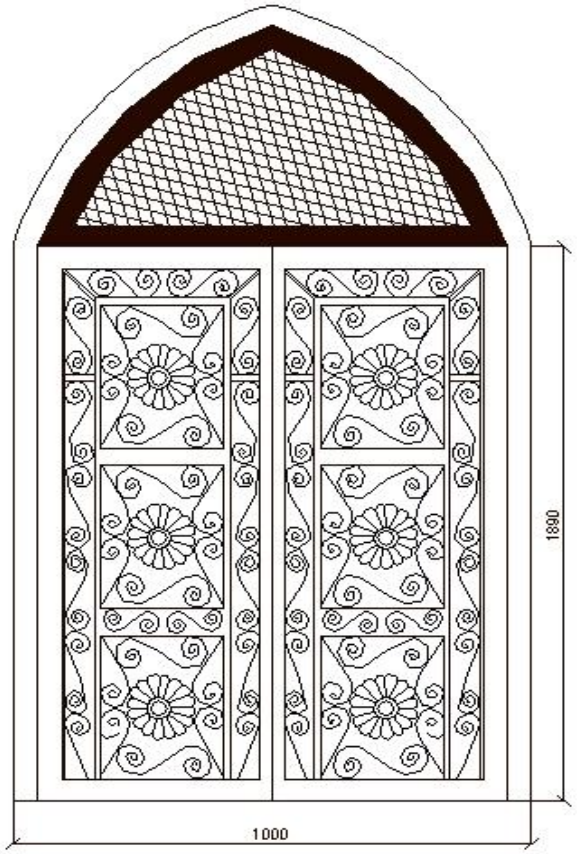
Çizelge EK- 1.2. Hasan Kara Çuvari Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ										Eser Kod No
										K2
ÜLKESİ	İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK					Eser No
IRAK	KERKÜK		Eski Yaka		İmam Kasım Mah.					2
Eserin (Yapının) adı	Hasan Kara Civarı Tekkesi				Planı Tipi					
Yapılış tarihi	1765				Açık					
İyi	A	Koruma Durumu Genel			Taşıyıcı Yapı			Dış yapı Görünüşü		
Orta	B		B			B				B
Kötü	C									
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu			Kapıların Durumu			Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B			B				B
Kötü	C									
Var	A	Rutubet			Süsleme	A		Karakteristik Özellikler		
Orta	B		B							
Yok	C									C
Bitkisel Süsleme	A	Rumi			Sembol (Logo)	A		Var		A
Geometrik Süsleme	B		B			B		Yok		
Başka	C	-	C							
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A		Yapı Örgü Teknikleri					
Ahşap	B									
Sıva, kireç, çamur çimento	C		C							
İskele Sistemi	D				Çamur Örgü	A		A+C		
Tuğla	E				Çimento Örgü	B				
Kerpiç	F				Kireç Örgü	C				
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A		İyi	A		Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B				Çatlak	B				B
Ahşap	C		C		Dökük	C				
Depo	Var		B		Pencerenin üst şekli			Düz	A	A
	Yok							Yarım daire	B	B
								Sivri	C	
								Başka	D	

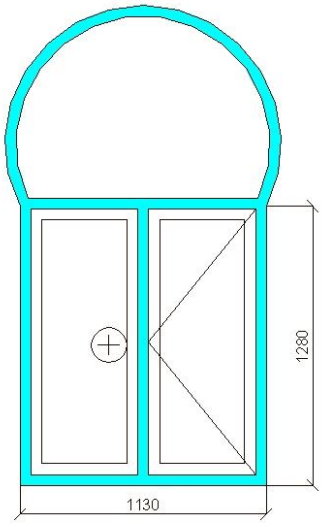
Çizelge EK- 1.2. (Devamı) Hasan Kara Çuvari Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**126**	**Yüks. (cm)**	**225**	**Kalınlık (cm)**	**58**
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+ B**	**Orijinal**		**A**						
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**		**B**		**B**				
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**		**C**						
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**113**	**Yükseklik (cm)**		**128**	**Kalınlık (cm)**		**65,5**
Avlu	**B**	**B**	**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**						**Koruma Durumu**					
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**		**A**	**20**			**İyi**	**A**	**B**			
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**		**B**	**30**			**Orta**	**B**				
									Kötü	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**											
Var	**A**	**A**	**Sivri**		**A**				**B+C**					
Yok	**B**		**Yarım daire**		**B**									
			Basık		**C**									
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Diğer**		**E**									
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**		**A**	**A**			**Rıht Yüksekliği (cm)**				**15**	
Yok	**B**		**İki kollu**		**B**				**Basamak Genişliği (cm)**				**29**	
			Tam döner		**C**				**Kol Genişliği (cm)**				**90**	
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü									**Korkuluk 37 cm**					
Özel Tuğla	**A**	**B+D +(Taş)**	**Genişlik (cm)**			**33**								
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**			**25**								
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)		**A**												
Tuğla Süsleme (Sırsız)		**B**							**A**					
Geometrik Süsleme		**C**												
Bitkisel süsleme		**D**												
Mimari Plan Özellikleri		**Sokaktan Girilen**			**B**	**Avludan Girilen**							**D**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**			**İyi**	**A**				
Atebe	**B**								**Orta**	**B**	**B**			
Dör	**C**								**Kötü**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.2.1. Yapının şekli

Kapı detayı

Pencere detayı

EK- 1.2.2. Yapının resimleri

İç kemer ve duvar

Pencere detayı

Çizelge EK- 1.3. Kerkük Kışlası Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								K 3
ÜLKESİ	İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK			Eser No
IRAK	KERKÜK							3
Eserin (Yapının) adı	Kerkük Kışlası				Planı Tipi			
Yapılış tarihi	1863 m				Açık			
İyi	A	Koruma Durumu Genel	A	Taşıyıcı Yapı	A	Dış yapı Görünüşü		
Orta	B							B
Kötü	C							
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B		B			B
Kötü	C							
Var	A	Rutubet		Süsleme	A	Karakteristik Özellikler		A
Orta	B		B					
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi		Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B							
Sıva , kireç, çamur çimento	C							
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	A+C		
Tuğla	E		B	Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F			Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B		B	Çatlak	B			B
Ahşap	C		C	Dökük	C			
Depo	Var		A	Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	B
						Sivri	C	
						Başka	D	

Çizelge EK- 1.3. (Devamı) Kerkük Kışlası Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri	**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**142**	**Yüks. (cm)**	**4,00 2,40**	**Kalınlık (cm)**	**12 27/ 55**
	Çift	**B**	**B**						

Yapı kapısının Açılma Yönü			**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**					
Mekan içi	**A**		**Sağ**	**A**		**Orijinal**	**A**	
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**	

Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**77**	**Yükseklik (cm)**	**1 2 5**	**Kalınlık (cm)**	**10/ 55**
Avlu	**B**										
Oda	**C**	**C**	**Çift**	**B**							

Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**		
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**20**	**İyi**	**A**	**B**
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**4,00**	**Orta**	**B**	
						Kötü	**C**	

Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**		
Var	**A**	**A**	**Sivri**	**A**	**B+C**
Yok	**B**		**Yarım daire**	**B**	
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Basık**	**C**	
			Diğer	**E**	

Var	**A**	**A**
Yok	**B**	

Yapıdaki Merdiven Türü							
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A+B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**20**
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**33,5**
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**2,78**

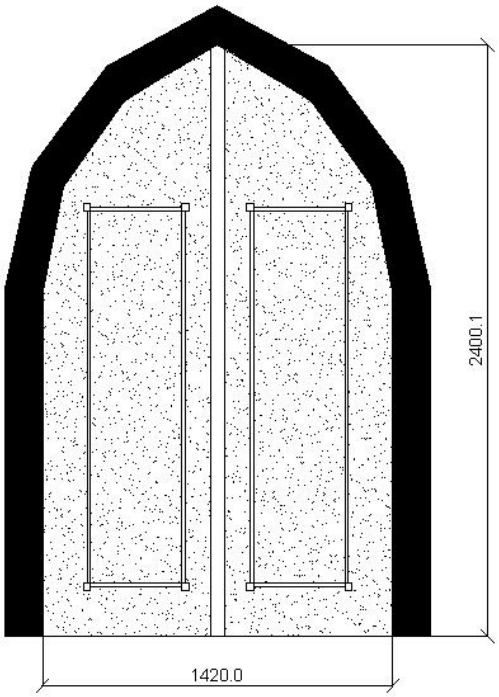
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü				**Korkuluk 37 cm**		
Özel Tuğla	**A**	**D +C(Taş)**	**Genişlik (cm)**			
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**			
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**			

Kümbette Kullanılan Süslemeler			
Gök Kümbet (Sırlı)	**A**	**A+D**	
Tuğla Süsleme (Sırsız)	**B**		
Geometrik Süsleme	**C**		
Bitkisel süsleme	**D**		

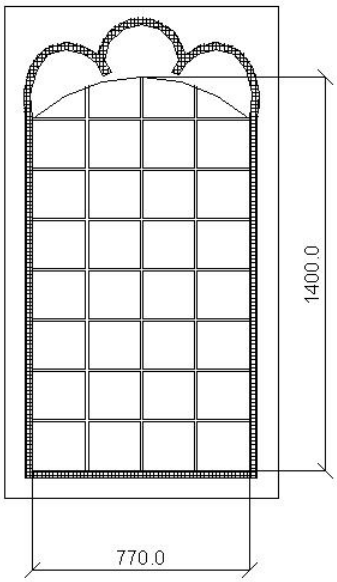
Mimari Plan Özellikleri	**Sokaktan Girilen**	**A**	**Avludan Girilen**				**B+C**	
Büyük Ev	**A**		**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**	**A**	
Atebe	**B**				**Orta**	**B**		
Dör	**C**				**Kötü**	**C**		
Yan göz	**D**							

Hazırlayan	**Kontrol**
Mehmet SARIKAHYA	**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**

EK- 1.3.1. Yapının şekli

Kerkük Kışlasından bir kapı

Kerkük Kışlasından bir pencere

EK- 1.3.2. Yapının resimleri

Bina içinden bir görüntü

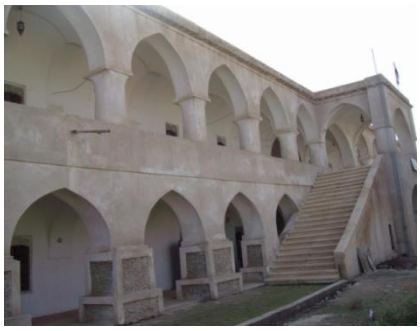

Kolon ve duvar detayları

EK-1. (Devam) 1.3.2.

Merdiven detayı

Merdivenin başka görüntüsü

Osmanlı askerlerin dinlenme koğuşu

Koğuşun başka görntüsü

Kapıdan bir detay

Pencere detayı

EK-1. (Devam) 1.3.2.

Dış görünüşü

Başka açı

Osmanlı Ayyıldız tuğrası

Başka açıdan Ayyıldız görüntü

Ana kapını detayı

Ana kapının üstündeki Osmanlı kitabe

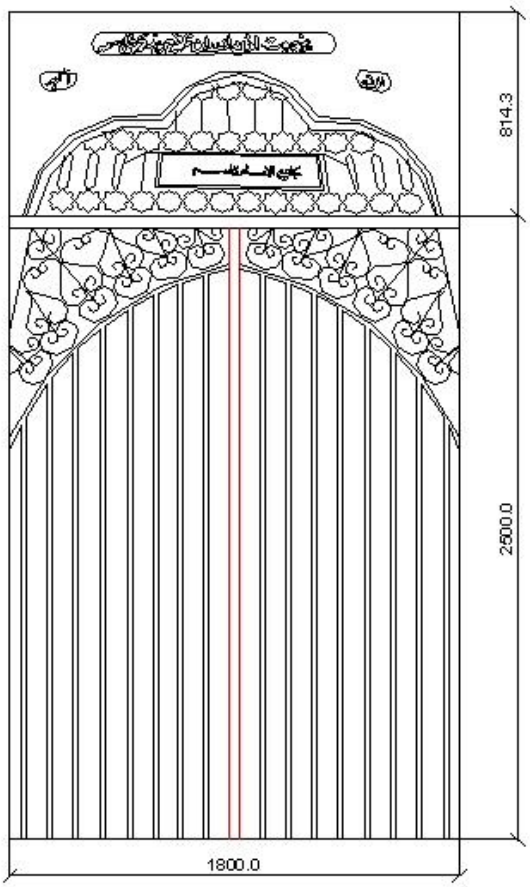
Çizelge EK- 1.4. İmam Kasım Cami Envanteri

<table>
<tr><td colspan="11">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td colspan="3">Eser Kod No
Kİ 4</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td colspan="3">Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">KERKÜK</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td colspan="3">4</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">İmam Kasım Camii</td><td colspan="6">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">Tahmini 1312</td><td colspan="6">Osmanlı -Açık</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı
Yapı</td><td></td><td colspan="2" rowspan="3">Dış yapı
Görünüşü</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td><td colspan="2">C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Üst Yüzey
Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların
Durumu</td><td></td><td colspan="2" rowspan="3">Pencerelerin
Durumu</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td colspan="2">C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Karakteristik
Özellikler</td><td colspan="2">A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td></td><td>Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td colspan="2">A</td></tr>
<tr><td>Geometrik
Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td>C</td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="6">Yapının Dış
Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="6" rowspan="2">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva (…) kireç,
çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td><td colspan="6">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="4" rowspan="3">A+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı
Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2">A</td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td colspan="2"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td colspan="5"></td><td colspan="2"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="5"></td><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

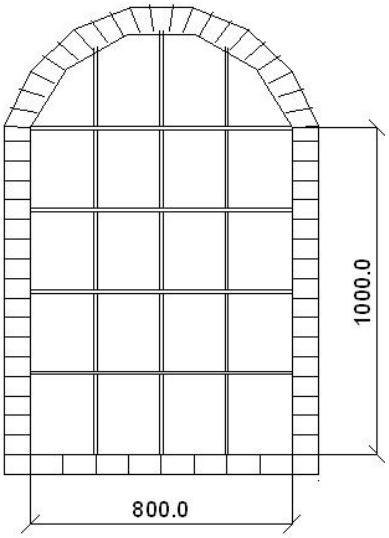
Çizelge EK- 1.4. (Devamı) İmam Kasım Cami Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri					**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**142**	**Yüks. (cm)**	**4,00**	**Kalınlık (cm)**	**12**
					Çift	**B**	**B**				**2,40**		**27/ 55**
Yapı kapısının Açılma Yönü					**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**		**Sağ**	**A**		**Orijinal**	**A**						
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**					
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**						
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**										
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**		**Genişlik**		**Yükseklik**		**Kalınlık**			
Avlu	**B**				**B**	**(cm**	**77**	**(cm)**	**125**	**(cm)**	**10/ 55**		
Oda	**C**	**C**	**Çift**	**B**									
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**					
Var	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**20**			**İyi**	**A**				
		A						**Orta**	**B**	**B**			
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**4,00**			**Kötü**	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**										
Var	**A**		**Sivri**	**A**									
		A	**Yarım daire**	**B**	**B+C**								
Yok	**B**		**Basık**	**C**									
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Diğer**	**E**									
Var	**A**		**A**										
Yok	**B**												
Yapıdaki Merdiven Türü													
Var	**A**		**Tek kollu**	**A**	**A+**	**Rıht Yüksekliği (cm)**		**20**					
		A	**İki kollu**	**B**	**B**	**Basamak Genişliği (cm)**		**33,5**					
Yok	**B**		**Tam döner**	**C**		**Kol Genişliği (cm)**		**2,78**					
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü								**Korkuluk 37 cm**					
Özel Tuğla	**A**		**Genişlik (cm)**										
Tuğla	**B**	**D +C(Taş)**	**Yükseklik (cm)**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler													
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**										
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**			**A+D**							
Geometrik Süsleme			**C**										
Bitkisel süsleme			**D**										
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**					**B+C**		
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**				
Atebe	**B**							**Orta**	**B**	**B**			
Dör	**C**							**Kötü**	**C**				
Yan göz	**D**												
Hazırlayan						**Kontrol**							
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**							

EK- 1.4.1. Yapının şekli

İmam Kasım Dış Kapısının Detayı

İmam Kasım Pencere Detayı

EK- 1.4.2. Yapının resimleri

Osmanlıca onarım kitabesi

Kemer ve kolon

Dökülmüş kiriş kolon

Köşe mukarnaslar

Osmanlı kemerler

İç tak

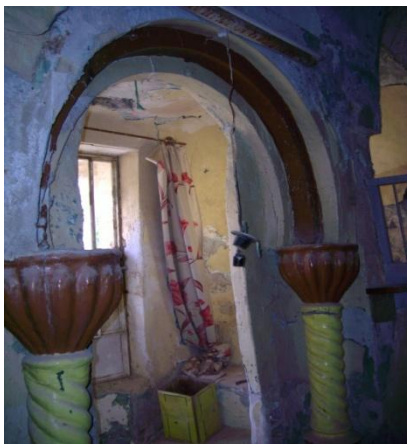
EK-1. (Devam) 1.4.2.

Merdiven detayı

Kemer_Duvar kalınlığı

Minber altı süsleme

İç bölüm merdiveni

Osmanlı mezarı

Osmanlıca kitabesi

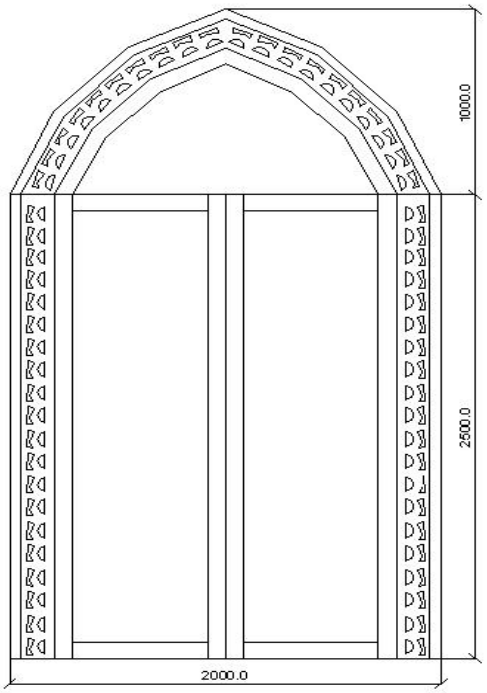
Çizelge EK- 1.5. Kale Hanı Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								K5
ÜLKESİ	İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK			Eser No
IRAK	Kerkük							5
Eserin (Yapının) adı	Kale Hanı				Planı Tipi			
Yapılış tarihi	-				Açık sofalı			
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B				B			
Kötü	C		C					C
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B					
Kötü	C				C			C
Var	A	Rutubet		Süsleme		Karakteristik Özellikler		
Orta	B							
Yok	C		C		C			C
Bitkisel Süsleme	A	Süsleme Çeşitleri		Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıv,a kireç, çamur çimento	C		C					
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A			
Tuğla	E			Çimento Örgü	B	A		
Kerpiç	F			Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			
Ahşap	C		C	Dökük	C			C
Depo	Var			Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	
						Başka	D	

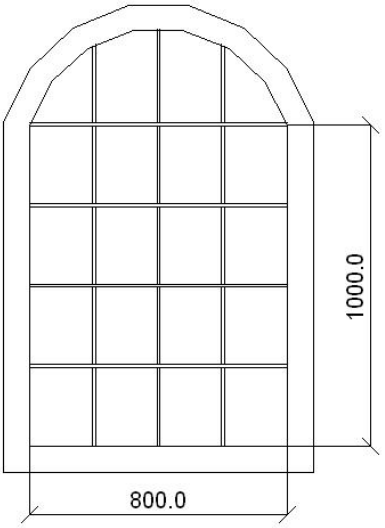
Çizelge EK- 1.5. (Devamı) Kale Hanı Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri			**Tek**	**A**	**B**	**Gen. (cm)**	**2,00**	**Yüks. (cm)**	**2,50**	**Kalınlık (cm)**	**0,40**		
			Çift	**B**									
Yapı kapısının Açılma Yönü			**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**										
Mekan içi	**A**		**Sağ**	**A**	**A+ B**	**Orijinal**	**A**						
Mekan dışı	**B**	**A**	**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**					
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**						
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**										
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**0,80**	**Yükseklik (cm)**	**1,00**	**Kalınlık (cm)**	**0,40**		
Avlu	**B**		**Çift**	**B**									
Oda	**C**												
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**					
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**		**A**	**2,00**		**İyi**	**A**	**C**			
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**		**B**	**1,00**		**Orta**	**B**				
								Kötü	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**										
Var	**A**	**A**	**Sivri**		**A**	**B + C**							
Yok	**B**		**Yarım daire**		**B**								
			Basık		**C**								
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Diğer**		**E**								
Var	**A**	**A**											
Yok	**B**												
Yapıdaki Merdiven Türü													
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**0,25**						
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**0,28**						
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**2,00**						
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü													
Özel Tuğla	**A**	**A + C**	**Genişlik (cm)**										
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler													
Gök Kümbet (Sırlı)					**A**	**A+C**							
Tuğla Süsleme (Sırsız)					**B**								
Geometrik Süsleme					**C**								
Bitkisel süsleme					**D**								
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**	**C**						
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**			**A**				
Atebe	**B**								**B**	**C**			
Dör	**C**								**C**				
Yan göz	**D**												
Hazırlayan						**Kontrol**							
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**							

EK- 1.5.1. Yapının şekli

Kerkük Kale hanı'n Kapı Detayı

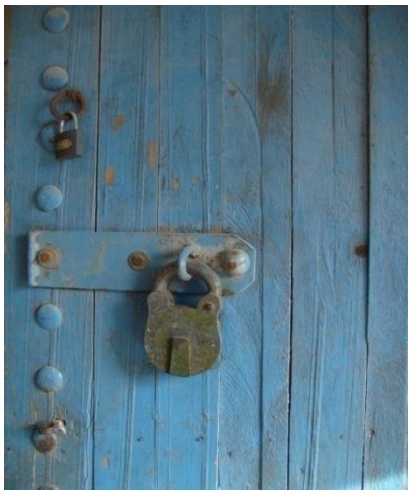

Kerkük Kale hanı'n Pencere Detayı

EK- 1.5.2. Yapının resimleri

Depo olarak kullanılan han

Kapıdan bir detay

Kendi kaderine terkedilmiş bina köşesi

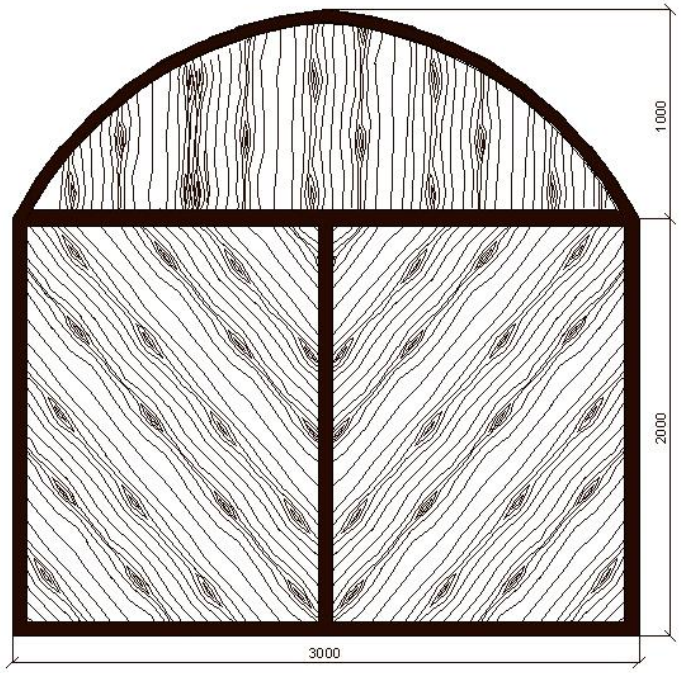
Çizelge EK- 1.6. Kırdar Hanı Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="10"></td><td>K6</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2">IRAK</td><td colspan="3">Kerkük</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Kırdar Kayseriyesi</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="4">Osmanlı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td></td><td rowspan="3">Süsleme</td><td></td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="2">Süsleme Çeşitleri</td><td></td><td rowspan="2">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="5">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td><td colspan="2">A + C</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

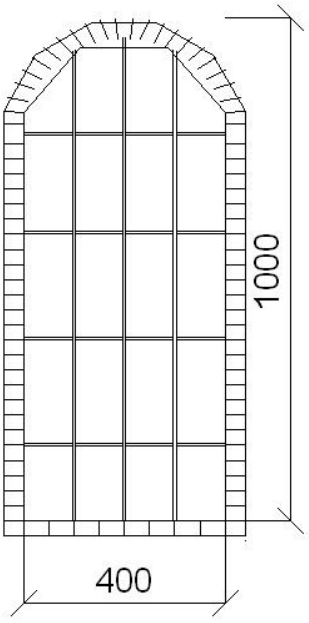
Çizelge EK- 1.6. (Devamı) Kırdar Hanı Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**B**	**Gen. (cm)**	**3,00**	**Yüks. (cm)**	**3,00**	**Kalınlık (cm)**	**0,6**
						Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**		**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**	**A**	**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**	**B A**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**		**Genişlik**		**Yükseklik**		**Kalınlık**				
Avlu	**B**				**A**	**(cm**	**0,40**	**(cm)**	**0,90**	**(cm)**	**0,30**			
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**		**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**3,00**		**İyi**	**A**					
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**1,50**		**Orta**	**B**	**B**				
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**		**A**			**Sivri**	**A**	**B + C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**		**A**											
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**		**A**	**Tek kollu**	**A**	**B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**		**0,25**					
Yok	**B**			**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**		**0,23**					
				Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**		**0,80**					
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**		**A + C**	**Genişlik (cm)**		**454**								
Tuğla	**B**			**Yükseklik (cm)**		**122**								
Çamur (kil)	**C**			**Kalınlık (cm)**		**1445**								
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)				**A**		**A**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)				**B**										
Geometrik Süsleme				**C**										
Bitkisel süsleme				**D**										
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**B**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**				**A**				**A**
Atebe	**B**									**B**				
Dör	**C**									**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.6.1. Yapının şekli

Kırdar Hanı kapı

Kırdar Hanı pencere

EK- 1.6.2. Yapının resimleri

Dış görüntü

Kemer ve pencereler

Başka açıdan görüntü

İç avlu

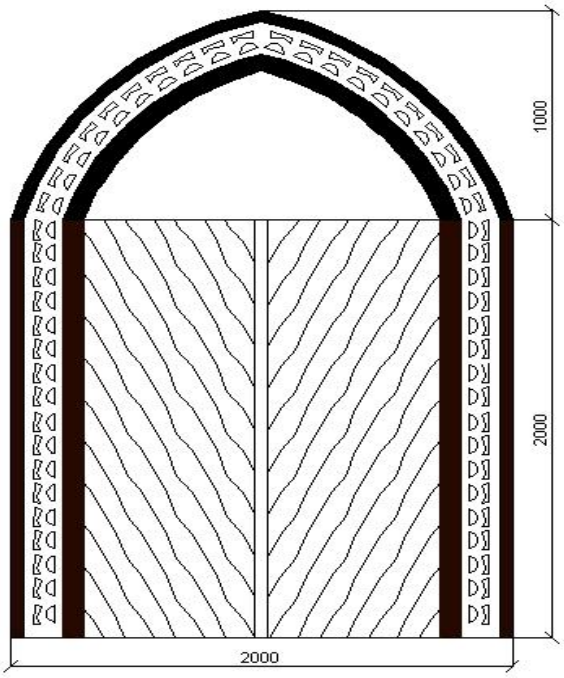
Çizelge EK- 1.7. Ulu Cami Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								K7
ÜLKESİ	İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK			Eser No
IRAK	Kerkük				Eski Yaka			7
Eserin (Yapının) adı	Ulu Camii				Planı Tipi			
Yapılış tarihi	-				Açık alan			
İyi	A	Koruma Durumu Genel	A	Taşıyıcı Yapı	A	Dış yapı Görünüşü		
Orta	B							B
Kötü	C							
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B		B			B
Kötü	C							
Var	A	Rutubet	A	Süsleme		Karakteristik Özellikler		
Orta	B				B			B
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi		Sembol (Logo)	A	Var		
Geometrik Süsleme	B		B					B
Başka	C	-			B	Yok		
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B							
Sıva, kireç, çamur çimento	C							
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	B+C		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		F	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			B
Ahşap	C			Dökük	C			C
Depo	Var		A	Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	B
						Sivri	C	
						Başka	D	

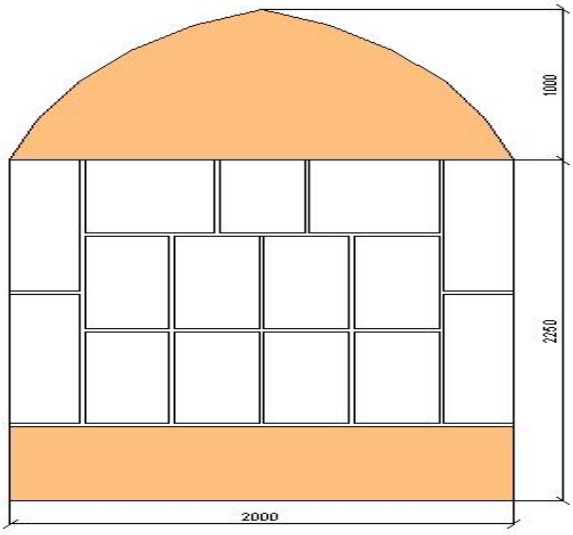
Çizelge EK- 1.7. (Devamı) Ulu Camı Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri			**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**90**	**Yüks. (cm)**	**20**	**Kalınlık (cm)**	-								
			Çift	**B**	**B**														
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**													
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**												
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**											
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**												
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**													
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**2.00**	**Yükseklik (cm)**		**2.15**	**Kalınlık (cm)**	**5**							
Avlu	**B**		**Çift**	**B**															
Oda	**C**																		
Kitabeler			**Ölçüleri**								**Koruma Durumu**								
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**2.00**						**İyi**	**A**	**C**						
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**0.30**						**Orta**	**B**							
											Kötü	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**													
Var	**A**	**B**				**Sivri**	**A**	**A**											
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**												
						Basık	**C**												
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**												
Var	**A**	**B**																	
Yok	**B**																		
Yapıdaki Merdiven Türü																			
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**20**												
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**30**												
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**103**												
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü																			
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**		**20**														
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**5**														
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**																
Kümbette Kullanılan Süslemeler																			
Gök Kümbet (Sırlı)					**A**	**A+C**													
Tuğla Süsleme (Sırsız)					**B**														
Geometrik Süsleme					**C**														
Bitkisel süsleme					**D**														
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**B**	**Avludan Girilen**					**D**								
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**					**İyi**	**A**							
Atebe	**B**										**Orta**	**B**	**B**						
Dör	**C**										**Kötü**	**C**							
Yan göz	**D**																		
Hazırlayan						**Kontrol**													
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**													

EK- 1.7.1. Yapının şekli

Ulu Cami kapı

Ulu Cami pencere

EK- 1.7.2. Yapının resimleri

Cami girişi

Kemerler

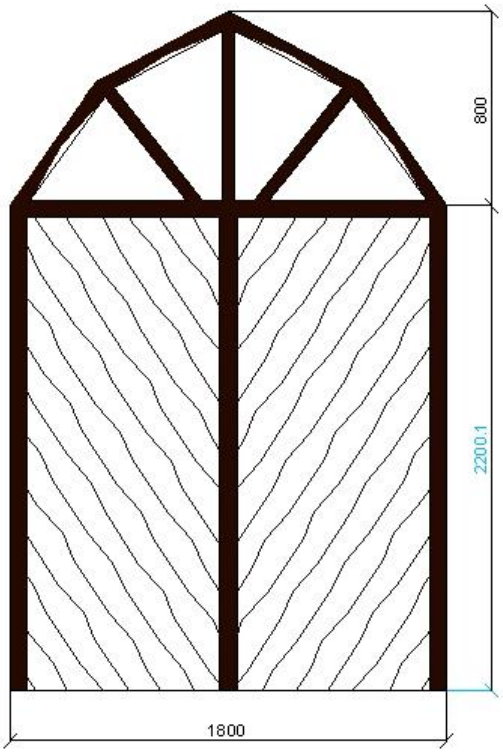
Çizelge EK- 1.8. Danyal Peygamber Eserin Envanteri

<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="12"></td><td>K 8</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="4">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">Kerkük</td><td colspan="2"></td><td colspan="4">b.y.</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Danyal Peygamber</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="4">Açık</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu</td><td></td><td>Taşıyıcı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Genel</td><td>b</td><td>Yapı</td><td>B</td><td colspan="2">Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin</td><td></td><td>Kapıların</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Durumu</td><td></td><td>Durumu</td><td></td><td colspan="2">Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td></td><td>Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Karakteristik</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td></td><td></td><td colspan="2">Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td>A</td><td>Sembol</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td>(Logo)</td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="7">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="5" rowspan="2">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td colspan="2">C</td><td colspan="5">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td colspan="2"></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td colspan="2"></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td><td colspan="3">A</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td colspan="2">F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td></td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td colspan="2">B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td colspan="2">B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>Dökük</td><td>C</td><td colspan="2">C</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="4"></td><td colspan="2" rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td colspan="2" rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

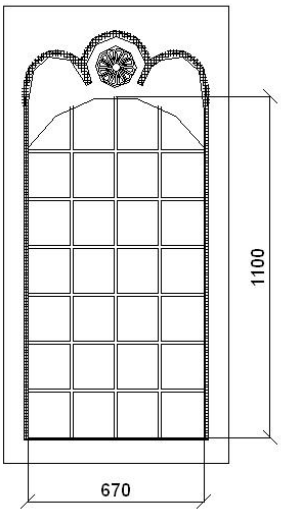
Çizelge EK- 1.8. (Devamı) Danyal Peygamber Eserin Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**180**	**Yüks. (cm)**	**220**	**Kalınlık (cm)** **5**
						Çift	**B**	**B**					
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**							
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**						
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**	**B**					
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**						
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**										
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**67**	**Yükseklik (cm)**	**110**	**Kalınlık (cm)**	**10**		
Avlu	**B**		**Çift**	**B**									
Oda	**C**												
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**					
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**60**			**İyi**	**A**	**A**			
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**70**			**Orta**	**B**				
								Kötü	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**							
Var	**A**	**A TUNİNBER**				**Sivri**	**A**	**A+B**					
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**						
						Basık	**C**						
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**						
Var	**A**	**A**											
Yok	**B**												
Yapıdaki Merdiven Türü													
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**19**						
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**28**						
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**145**						
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü													
Özel Tuğla	**A**	**A+B**	**Genişlik (cm)**		**20**								
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**5**								
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler													
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**C+A**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**										
Geometrik Süsleme			**C**										
Bitkisel süsleme			**D**										
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**B**	**Avludan Girilen**						**D**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**				
Atebe	**B**							**Orta**	**B**				
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**			
Yan göz	**D**												
Hazırlayan						**Kontrol**							
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**							

EK- 1.8.1. Yapının şekli

Danyal Peygamber kapı

Danyal Peygamber pencere

EK- 1.8.2. Yapının resimleri

Pencere ve duvar kalınlığı

Kubbe görüntüsü

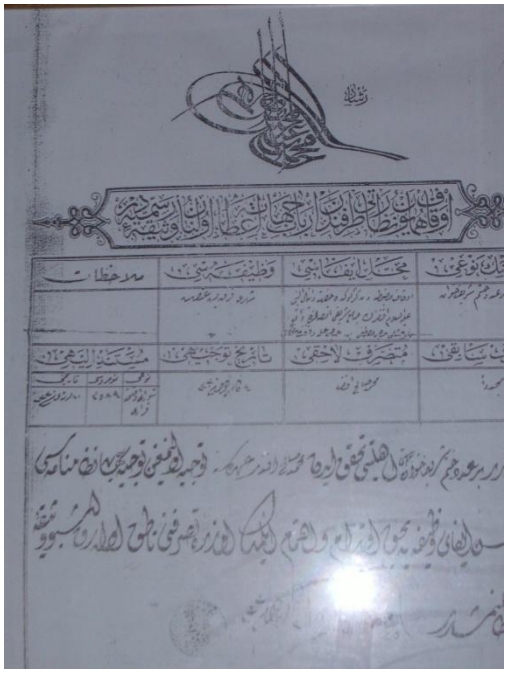

Kitabesi

Pencere üst süsleme

EK-1. (Devam) 1.8.2.

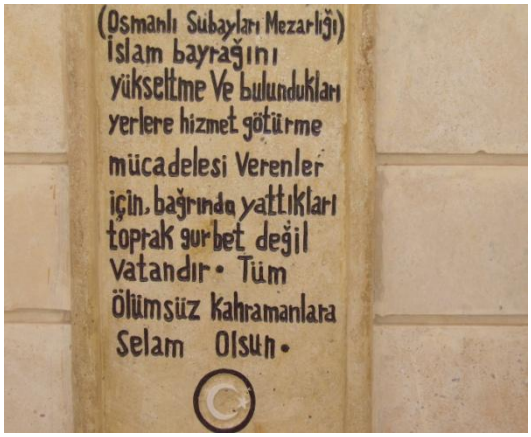
Osmanlı resmi vesikası

Onarım sonrası anakapı

Osmanlı asker mezarı

Onarım sonrası

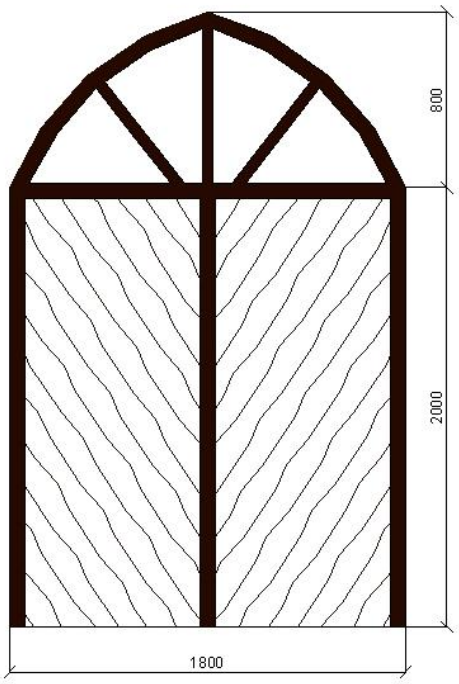
Çizelge EK- 1.9. Gök Kümbet Eserin Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No
K 9</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="2">MAHALLE-SOKAK</td><td colspan="2">Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">Kerkük</td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td colspan="2">9</td></tr>
<tr><td>Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Gök kümbet</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td>Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="4">Açık</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td colspan="2" rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td colspan="2" rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="5" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">A+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td>A</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="4">A</td><td colspan="2" rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

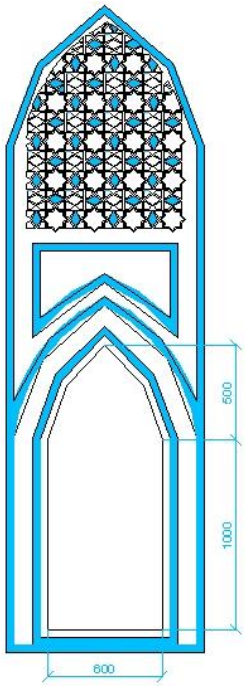
Çizelge EK- 1.9. (Devamı) Gök Kümbet Eserin Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**80**	**Yüks. (cm)**	**1,50**	**Kalınlık (cm)**	**60**
						Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**		**Genişlik (cm**	**60**	**Yükseklik (cm)**	**150**	**Kalınlık (cm)**	**30**			
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**2.00**	**İyi**	**A**	**C**						
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**1.00**	**Orta**	**B**							
						Kötü	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**B**				**Sivri**	**A**	**B**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**		**27**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**6**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+B+C**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**B**	**Avludan Girilen**							**D**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.9.1. Yapının şekli

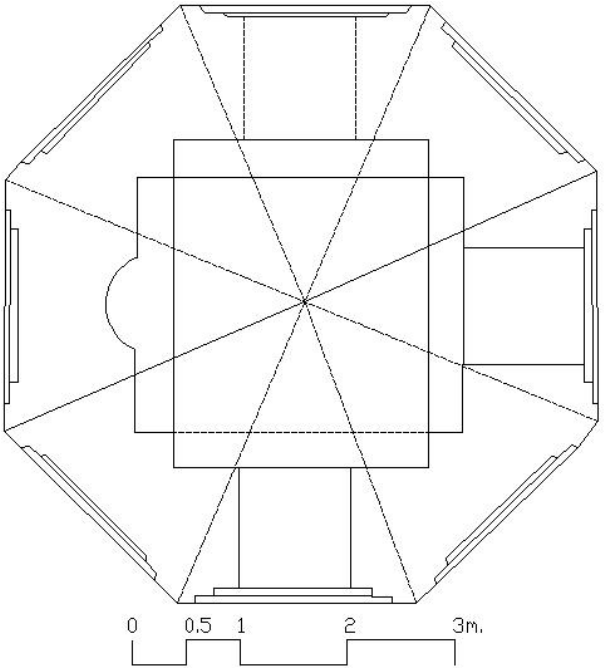

Gök kümbet kapı

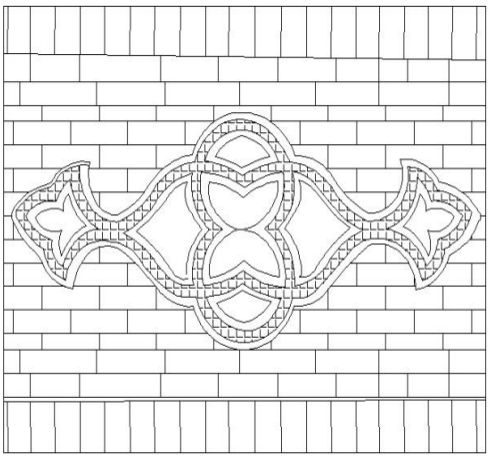

Gök kümbet pencere

EK-1. (Devam) 1.9.1.

Saatçi, S.' den işlenerek

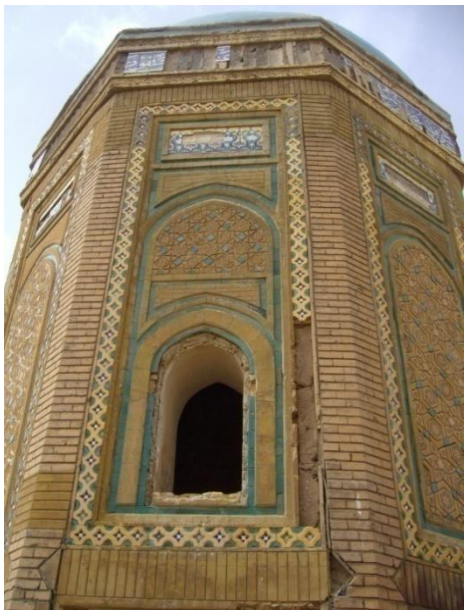

Duvar süslemesi

EK- 1.9.2. Yapının resimleri

Gök Kümbet'in görüntüsü

Süsleme motifler

Gök Kümbet'in (Önceki Hali)

Gök Kümbet'in (Sonraki Hali)

İç avlu

Kolon ve kemerler

EK-1. (Devam) 1.9.2.

Gök Kümbet'in kitabesi

Duvar süslemesi

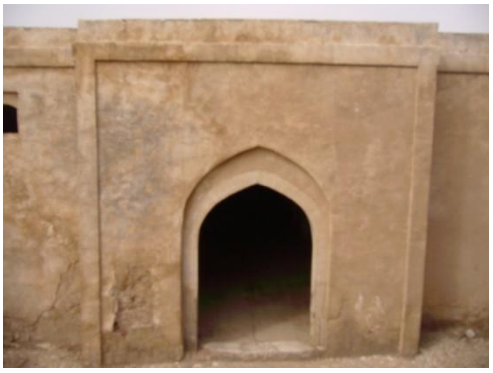
Kolon bağlantıları

Başka açı

Merdiven

Alt girişler

EK-1. (Devam) 1.9.2.

Tavan süslemeleri

Başka duvar süslemesi

Onarım sonrası anakapı

Dışardan anakapı

Kapı duvardan yan kesit

Anakapı üst şekli

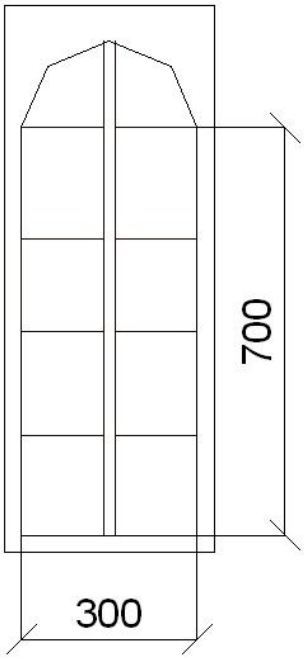
Çizelge EK- 1.10. Kapalı Çarşı Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								K 10
ÜLKESİ	İLİ		İLÇESİ	MAHALLE-SOKAK				Eser No 10
IRAK	Kerkük							
Eserin (Yapının) adı	Kapılı Kayseri			Planı Tipi				
Yapılış tarihi	-			Açık alan				
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B				B			
Kötü	C		C					C
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B							
Kötü	C		C		C			C
Var	A	Rutubet	A	Süsleme		Karakteristik Özellikler		
Orta	B							
Yok	C				C			C
Bitkisel Süsleme	A	Rumi	A	Sembol (Logo)	A	Var		
Geometrik Süsleme	B							B
Başka	C	-	C			Yok		
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B							
Sıva, kireç, çamur çimento	C		C					
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	A+C		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		A	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B		B	Çatlak	B			
Ahşap	C			Dökük	C			C
Depo	Var			Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	
						Başka	D	

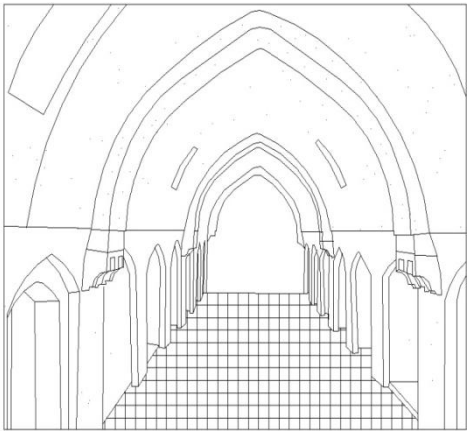
Çizelge EK- 1.10. (Devamı) Kapalı Çarşı Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri					**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**2,10**	**Yüks. (cm)**	**3,20**	**Kalınlık (cm)**	**10**
B					**Çift**	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü					**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**C**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**						
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**	**B**	**Başka**	**C**	**C**					
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**										
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**30**	**Yükseklik (cm)**	**70**	**Kalınlık (cm)**	**30**		
Avlu	**B**		**Çift**	**B**									
Oda	**C**												
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**					
Var	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**				**İyi**	**A**				
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**	**B**				**Orta**	**B**	**C**			
								Kötü	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap					**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**B**			**Sivri**	**A**	**A Kemer**						
Yok	**B**				**Yarım daire**	**B**							
					Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler					**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**B**											
Yok	**B**												
Yapıdaki Merdiven Türü													
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**27**						
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**30**						
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**84**						
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü													
Özel Tuğla	**A**	**D (taş)**	**Genişlik (cm)**										
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler													
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**	**Yok**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**										
Geometrik Süsleme			**C**										
Bitkisel süsleme			**D**										
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**	**B**	**Avludan Girilen**		**B**						
Büyük Ev	**A**				**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**						**Orta**	**B**					
Dör	**C**						**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**												
Hazırlayan					**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA					**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.10.1. Yapının şekli

Kapalı çarşı pencere detayı

Alçak kapı ve pencereler

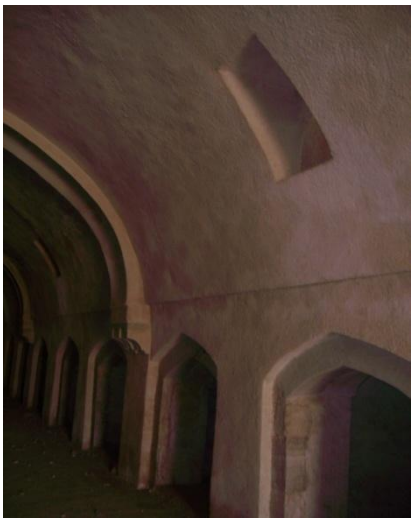
EK- 1.10.2. Yapının resimleri

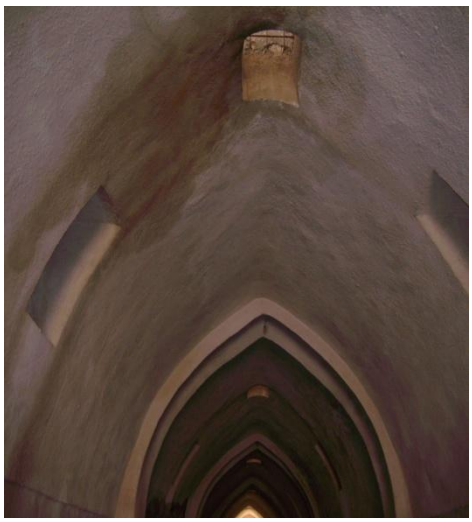
Alçak iç kapılar

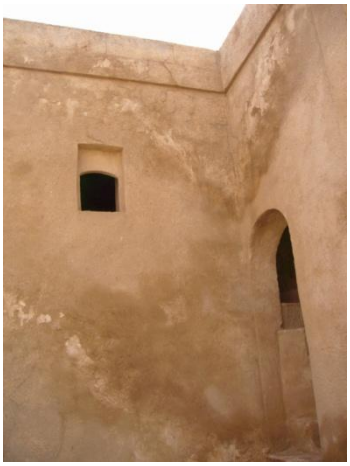
Genel görüntü

Kapı ve pencere detayı

Kemer şeklindeki tavan

Arka sokaktan bir görüntü

Merdiven detayı

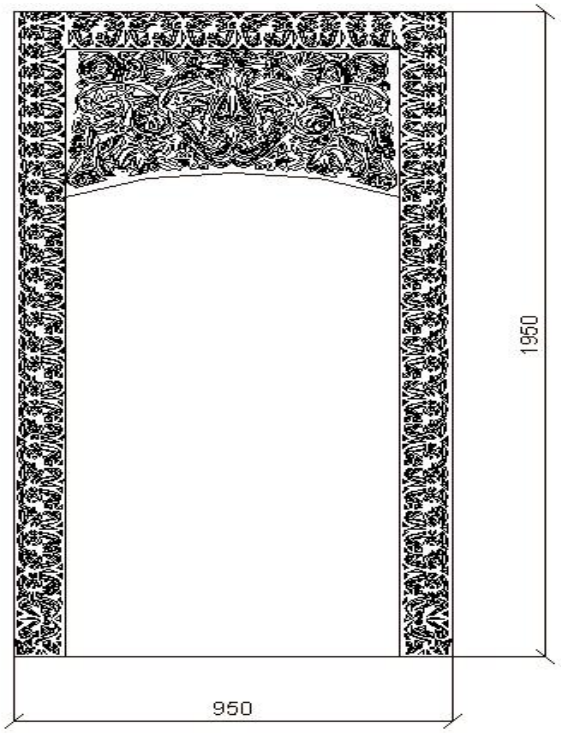
Çizelge EK- 1.11. Tayfur Evi Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No
K 11</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="2">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2">IRAK</td><td colspan="3">Kerkük</td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td>11</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Tayfur Evi</td><td colspan="3">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="3">Sofalı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı
Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik
Özellikler</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="2">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">B+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="4">A</td><td colspan="2" rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

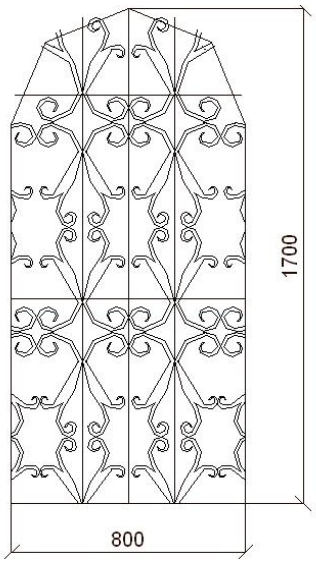
Çizelge EK- 1.11. (Devamı) Tayfur Evi Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri					**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**95**	**Yüks. (cm)**	**195**	**Kalınlık (cm)**	**15**
					Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü					**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**						
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**					
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**						
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**										
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**	**80+48**	**Yükseklik (cm)**	**170+70**	**Kalınlık (cm)**	**53+15**		
Avlu	**B**		**Çift**	**B**									
Oda	**C**	**C**											
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**					
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**		**A**	**30**		**İyi**	**A**	**B**			
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**		**B**	**20**		**Orta**	**B**				
								Kötü	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap					**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**			**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**				**Yarım daire**	**B**							
					Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler					**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**											
Yok	**B**												
Yapıdaki Merdiven Türü													
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**26**						
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**26**						
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**104**						
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü													
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**29**								
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**26**								
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler													
Gök Kümbet (Sırlı)		**A**	**A**										
Tuğla Süsleme (Sırsız)		**B**											
Geometrik Süsleme		**C**											
Bitkisel süsleme		**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**	**A**	**Avludan Girilen**		**B**						
Büyük Ev	**A**				**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**						**Orta**	**B**					
Dör	**C**						**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**												
Hazırlayan					**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA					**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.11.1. Yapının şekli

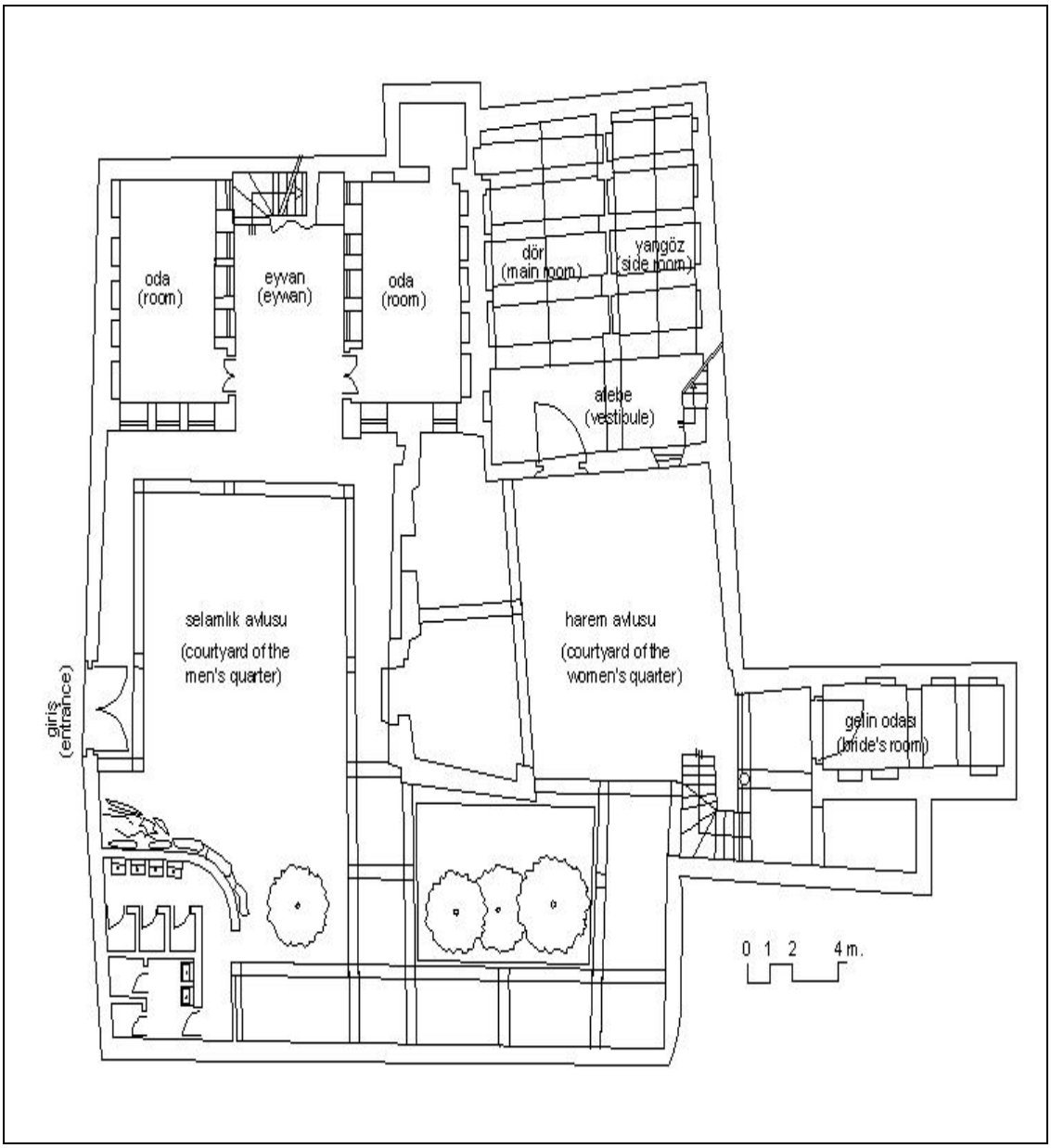
Kapı detayı

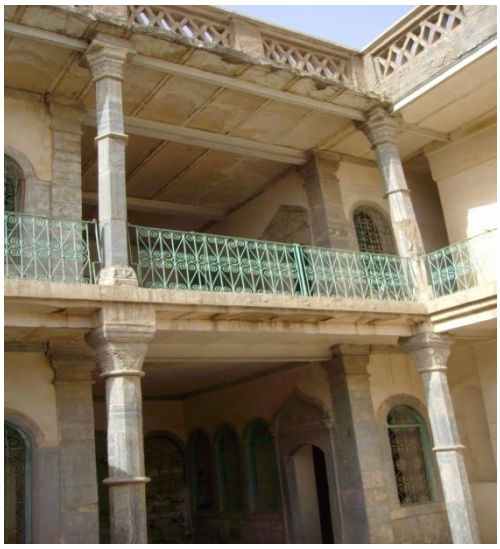
Pencere detayı

Saatçi, S. ’den işlenerek

EK-1. (Devam) 1.11.1.

EK 1.11.2. Yapının resimleri

Genel görüntü

Pencere ve korkuluklar

Kolon ve kemerler

EK- 1. (Devam) 1.11.2.

Merdiven ve korkuluk

Merdivenden başka açı

Onarım sonrası pencere

Terkedilmiş onarım sonrası

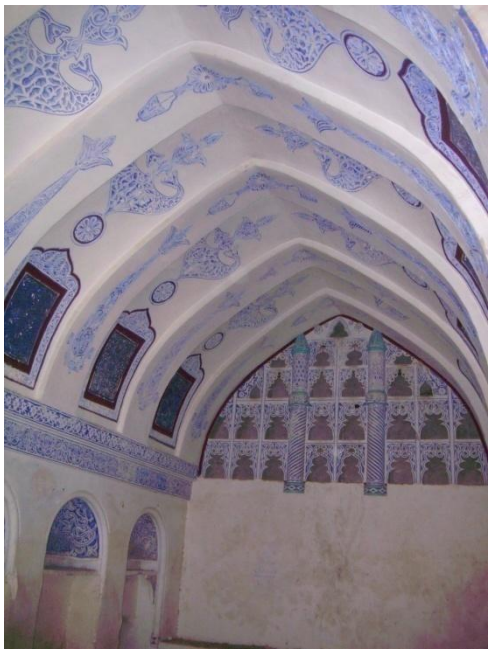

Yıkılacak tavan süslemeleri

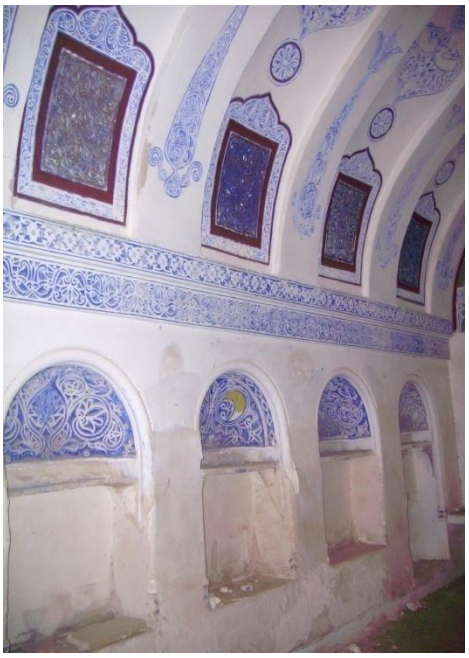

Duvar kalıntıları

EK- 1. (Devam) 1.11.2.

Onarım sonrası gelin odaıs

Aynı odadan tereceleri

Çerağlık

Başka görüntü

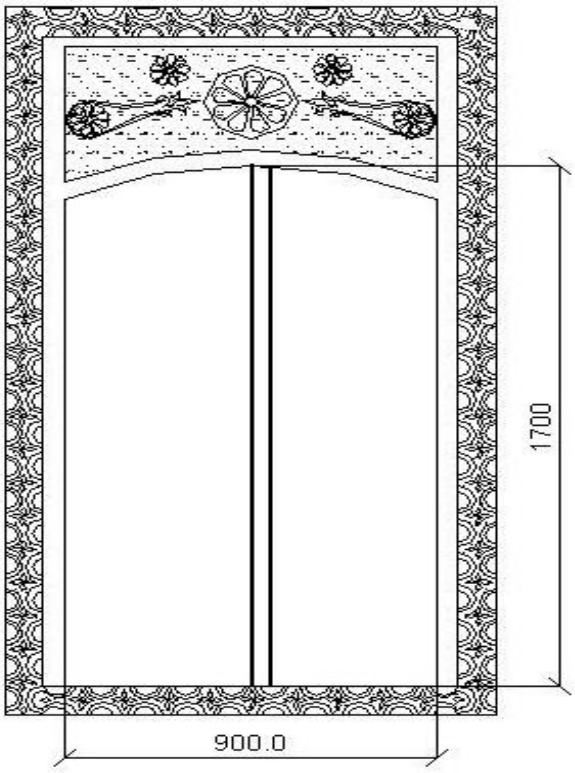
Çizelge EK- 1.12. Salih Saatçi Evi Envanteri

<table>
<tr><td colspan="11">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No
K 12</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td colspan="2">Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">Kerkük</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td colspan="2">12</td></tr>
<tr><td>Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Salih Saatçi</td><td colspan="5">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td>Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="5">Açık alan</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td>Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td>Kapıların Durumu</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td>A</td><td>Süsleme</td><td></td><td colspan="2">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td>A</td><td>Sembol (Logo)</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="6">A
Yapının Dış Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="6" rowspan="2">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td colspan="2">C</td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td colspan="2">D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">A</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td colspan="2"></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td colspan="2"></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td colspan="2">B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>Dökük</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2">A</td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td>A</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td colspan="2" rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

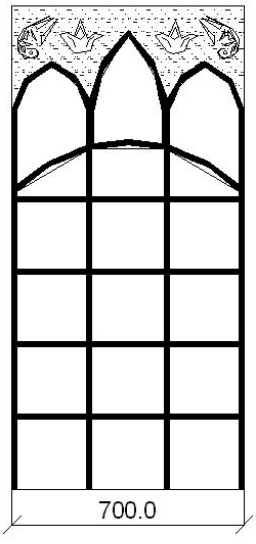
Çizelge EK- 1.12. (Devamı) Salih Saatçi Evi Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**88**	**Yüks. (cm)**	**170**	**Kalınlık (cm)**	**40**
						Çift	**B**	**B**						**10**
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**C**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**	**68**	**Yükseklik (cm)**	**106**	**Kalınlık (cm)**	**33**			
Avlu	**B**	**B**	**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**			**Genişlik (cm)**	**A**			**İyi**	**A**					
Yok	**B**	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**			**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**B**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**20**							
Yok	**B**	**A**	**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**32**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**100**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**13**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**28**	**D+C**								
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**							**C+D**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.12.1. Yapının şekli

Salih Saatçi evinden bir kapı

Salih Saatçi evinden bir pencere

EK- 1.12.2. Yapının resimleri

Pencere ve kemerler

Başka açı

Dökülmüş duvar ve kapı

Depoya giriş

Demir korkuluk

Pencere çıkıntılar ve duvar kalınlığı

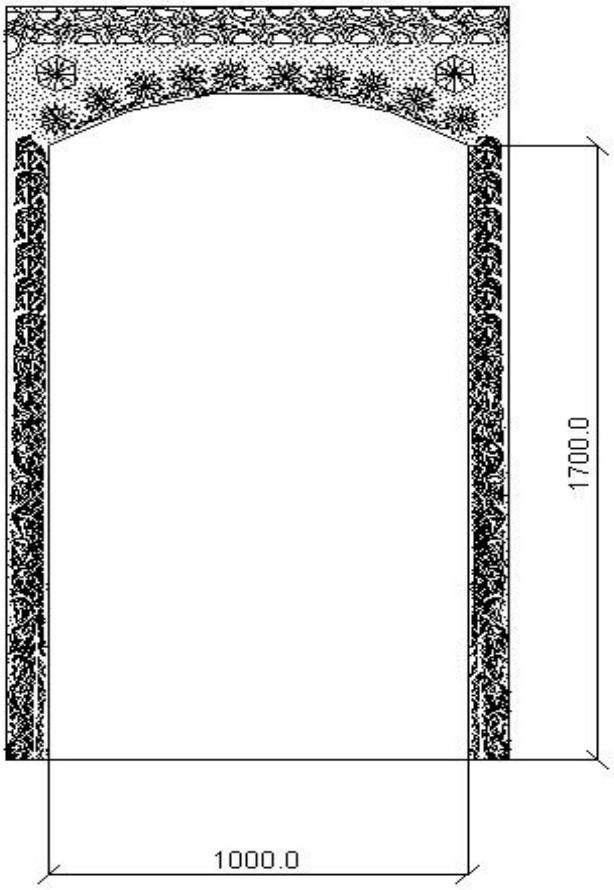
Çizelge EK- 1.13. Sıdık Allaf evi Envanteri

<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No
K 13</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No
13</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Sıdık Ahlaf'ın Evi</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="4">Açık</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td colspan="2">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı
Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin
Durumu</td><td></td><td colspan="2">Kapıların
Durumu</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td></td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td>A</td><td colspan="2">Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Karakteristik
Özellikler</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td>A</td><td colspan="2">Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td></td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="6" rowspan="2">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="4" rowspan="3">C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="4">A</td><td colspan="2" rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td>A</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td colspan="2" rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

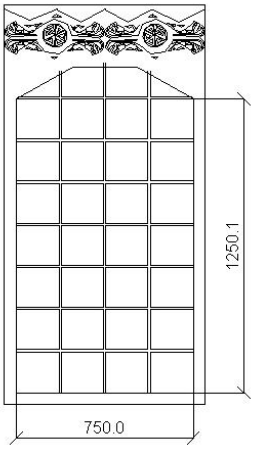
Çizelge EK- 1.13. (Devamı) Sıdık Allaf evi Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**98**	**Yüks. (cm)**	**168**	**Kalınlık (cm)**	**10**
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**C**	**Sağ**	**A**	**C**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**75**	**Yükseklik (cm)**		**126**	**Kalınlık (cm)**		**56**	
Avlu	**B**	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**			**Genişlik (cm)**	**A**			**İyi**	**A**					
Yok	**B**	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**			**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**C+E İÇ MALZEMEYLE KULLANMAK**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**C**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**25**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**27**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**106**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**40**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**32**	**D+C**								
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+C**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**							**B**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.13.1. Yapının şekli

Sıddık Allaf Evinden Kapı Detayı

Sıddık Allaf Evinden Pencere Detayı

EK- 1.13.2. Yapının resimleri

Genel görüntü

Tavan ve kolon

Demir korkuluk ve pencere kalınlığı

Dökülmüş duvar ve pencereler

Onarım sonrası hali

Avludan giriş

EK- 1. (Devam) 1.13.2.

Merdiven detayı

Dayanak

Terkedilmiş duvar süslemesi

Dökülecek oda ayrıntıları

Kolon ve duvar kalınlığı

Başka açı

Çizelge EK- 1.14. Ali Mustafa Ağa evi Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								K 14
ÜLKESİ	İLİ	İLÇESİ	MAHALLE-SOKAK	Eser No
IRAK	KERKÜK			14
Eserin (Yapının) adı	Ali Mustafa Ağa			Planı Tipi
Yapılış tarihi	-			Sofalı

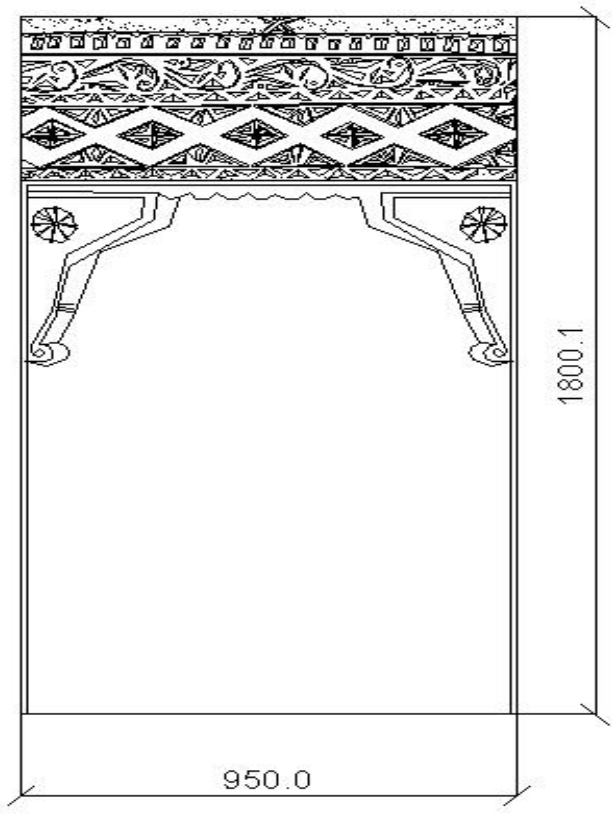
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü	
Orta	B				B		B
Kötü	C		C				
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu	
Orta	B						
Kötü	C		C		C		C
Var	A	Rutubet	A	Süsleme	A	Karakteristik Özellikler	
Orta	B						B
Yok	C						
Bitkisel Süsleme	A	Rumi	A	Sembol (Logo)	A	Var	A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok	
Başka	C	-					

Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B							
Sıva, kireç, çamur çimento	C		C					
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	A+C		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F			Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			B
Ahşap	C			Dökük	C			
Depo	Var		A	Pencerenin üst şekli		Düz	A	A
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	C
						Başka	D	

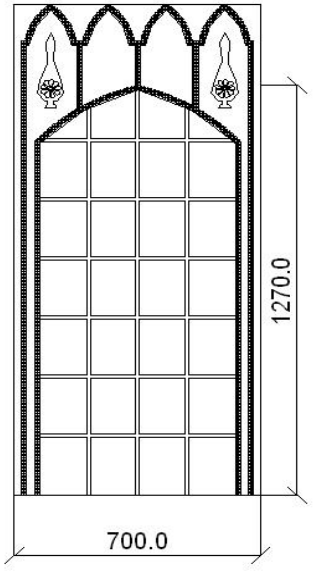
Çizelge EK- 1.14. (Devamı) Ali Mustafa Ağa evi Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**95**	**Yüks. (cm)**	**180**	**Kalınlık (cm)**	**52**
						Çift	**B**							**17**
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik**		**Yükseklik**		**Kalınlık**				
Avlu	**B**				**+**	**(cm**	**71**	**(cm)**	**127**	**(cm)**	**53**			
Oda	**C**		**Çift**	**B**	**C**									
Kitabeler			**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**							
Var	**A**		**Genişlik (cm)**		**A**		**İyi**	**A**						
							Orta	**B**						
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**		**B**		**Kötü**	**C**						
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
						Yarım daire	**B**							
Yok	**B**					**Basık**	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**		**A**	**A+**	**Rıht Yüksekliği (cm)**							**23**
						C	**Basamak Genişliği (cm)**							**30**
Yok	**B**		**İki kollu**		**B**		**Kol Genişliği (cm)**							**100**
			Tam döner		**C**									
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**42**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**32**	**D+C**								
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+D**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri		**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**									**C+D**
Büyük Ev	**A**				**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**						
Atebe	**B**						**Orta**	**B**	**B**					
Dör	**C**						**Kötü**	**C**						
Yan göz	**D**													
Hazırlayan					**Kontrol**									
Mehmet SARIKAHYA					**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**									

EK- 1.14.1. Yapının şekli

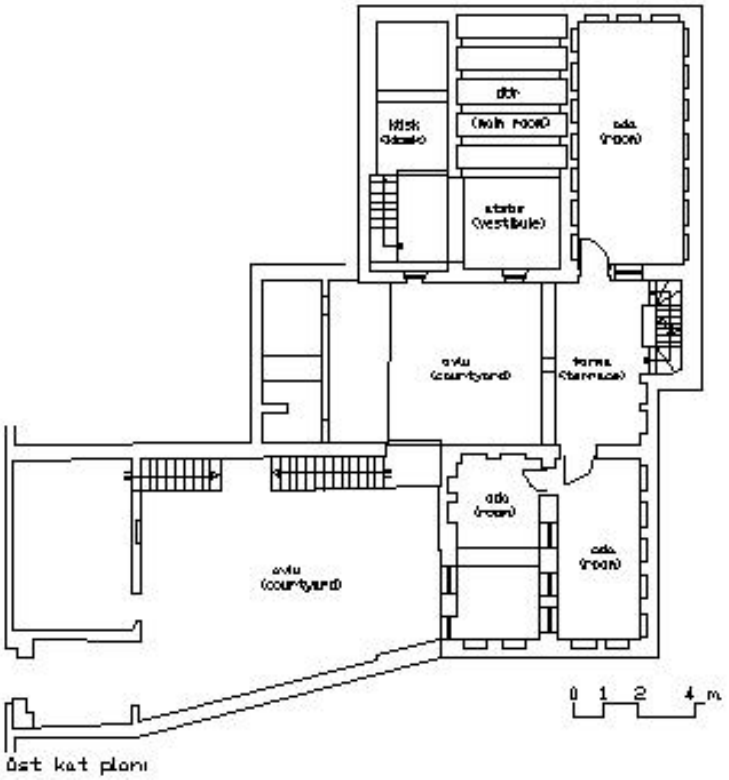

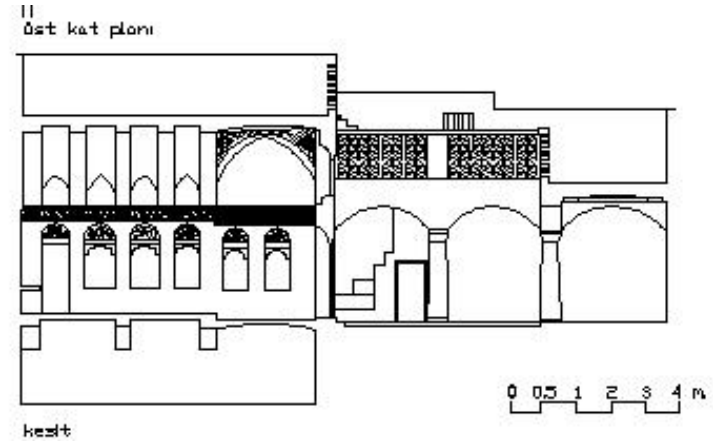
Ali Mustafa Ağa evinden bir kapı

Ali Mustafa Ağa evinden bir pencere

EK- 1. (Devam) 1.14.1.

Saatçi, S. ’den işlenerek

Ek 1.14.2. Yapının resimleri

Evin avlusu

Kendi kaderine terkedilmiş

EK- 1. (Devam) 1.14.2.

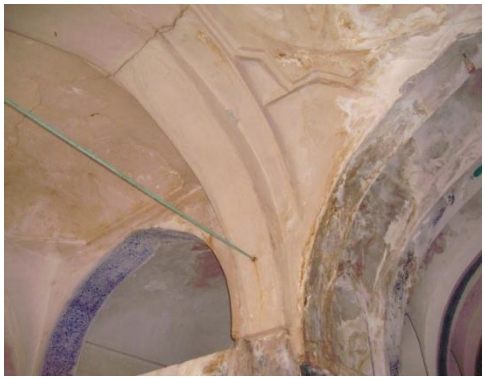
Restorasyon sonrası hali

Yıpranmış oda içi

Terkedeilmiş

Tavana geçiş elemanı

Pencere detayı

Giriş kapı detayı

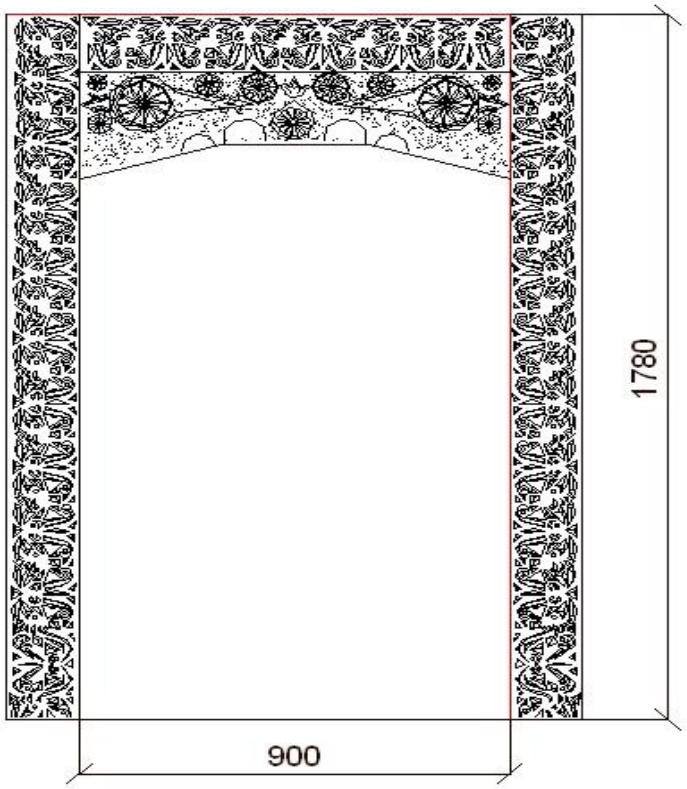
Çizelge EK- 1.15. Mikail Evi Envanteri

<table>
<tr><td colspan="11">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="11"></td><td>K 15</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">KERKÜK</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td>15</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Mikail Evi</td><td colspan="3">Planı Tipi</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="3">Dar alan</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td rowspan="3">B</td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td rowspan="2"></td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="5">Yapının Dış Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">A+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2">A</td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td>D</td></tr>
</table>

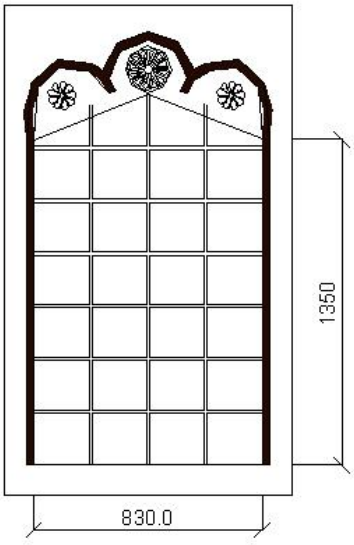
Çizelge EK- 1.15. (Devamı) Mikail Evi Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**90**	**Yüks. (cm)**	**178**	**Kalınlık (cm)**	**33**
						Çift	**B**	**B**						**16**
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**	**83**	**Yükseklik (cm)**	**135**	**Kalınlık (cm)**	**46**			
Avlu	**B**	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**								
Var	**A**		**Genişlik (cm)**		**A**		**İyi**	**A**						
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**		**B**		**Orta**	**B**						
							Kötü	**C**						
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**		**A**	**A+**	**Rıht Yüksekliği (cm)**		**23**					
Yok	**B**		**İki kollu**		**B**	**B**	**Basamak Genişliği (cm)**		**28**					
			Tam döner		**C**		**Kol Genişliği (cm)**		**114**					
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**			**42**								
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**			**25**								
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**			**A+C**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**							**C+D**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.15.1. Yapının şekli

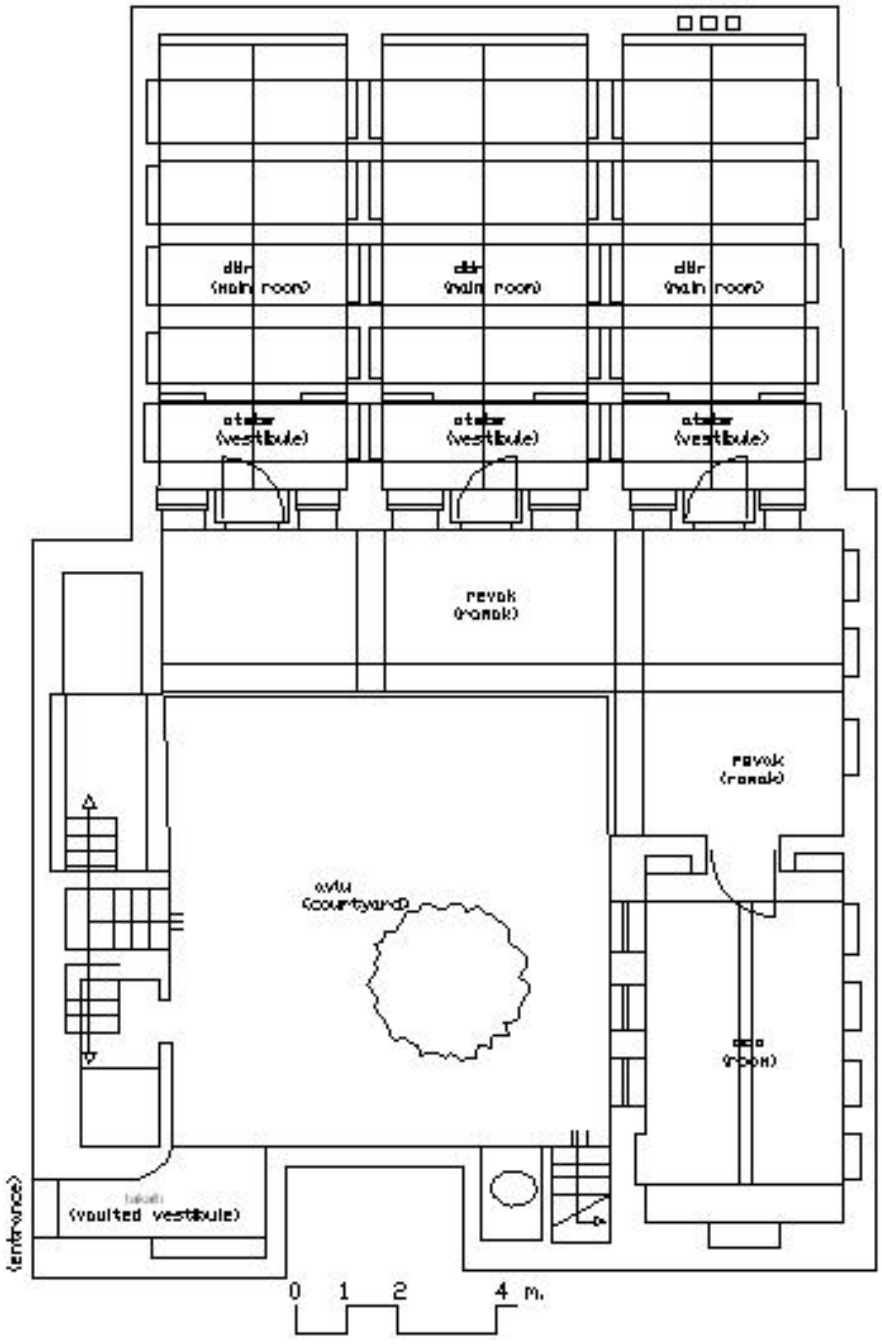

Kapı detayı

Pencere detayı

EK- 1. (Devam) 1.15.1.

Saatçi, S. 'den işlenerek

EK- 1.15.2. Yapının resimleri

Kendi kaderine terkedilmiş eser

İç kısımından bir görüntü

İç detayların görüntüleri

Başka açı

Gelin odasının kalıntıları

Diğer odanın kalıntıları

EK- 1. (Devam) 1.15.2.

Merdiven kalıntıları

Yukarı çıkan merdiven

Kapı ve pencere

Üst kapı süslemeleri

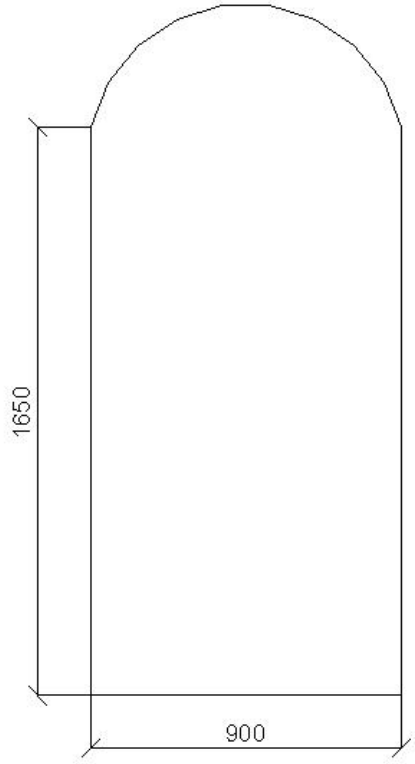
Çizelge EK- 1.16. Hasan Pakiz Camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="11">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="11"></td><td>K 16</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">KERKÜK</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td>16</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Hasan Pakiz Camii</td><td colspan="3">Planı Tipi</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="3">Osmanlı cami</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td rowspan="2"></td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">A</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td></td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="2">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2">A</td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td>A</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

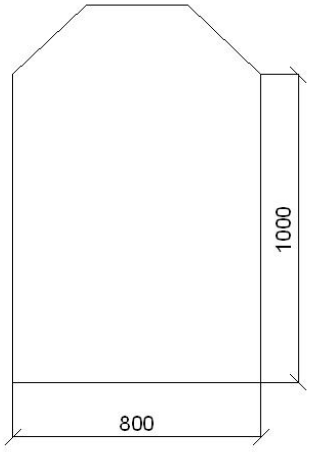
Çizelge EK- 1.16. (Devamı) Hasan Pakiz Camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**88**	**Yüks. (cm)**	**166**	**Kalınlık (cm)**	**10**
						Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**	**80**	**Yükseklik (cm)**	**103**	**Kalınlık (cm)**	**45**			
Avlu	**B**													
Oda	**C**	**C**	**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**40**		**İyi**	**A**	**C**				
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**20**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**27**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**30**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**80**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**C+D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**40**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**30**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+C**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**C**	**Avludan Girilen**								**D**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.16.1. Yapının şekli

Hasan Pakiz kapı

Hasan Pakiz pencere

EK- 1.16.2. Yapının resimleri

Kendi kaderine terkedilmiş eser

Bina kalıntıları

EK- 1. (Devam) 1.16.2.

Yıkılmış bina parçası

Yıkılmış bina parçası

Yıkılmış bina parçası

Merdiven kalıntıları

Yıkılmış bina parçası

Diğer kalıntılar

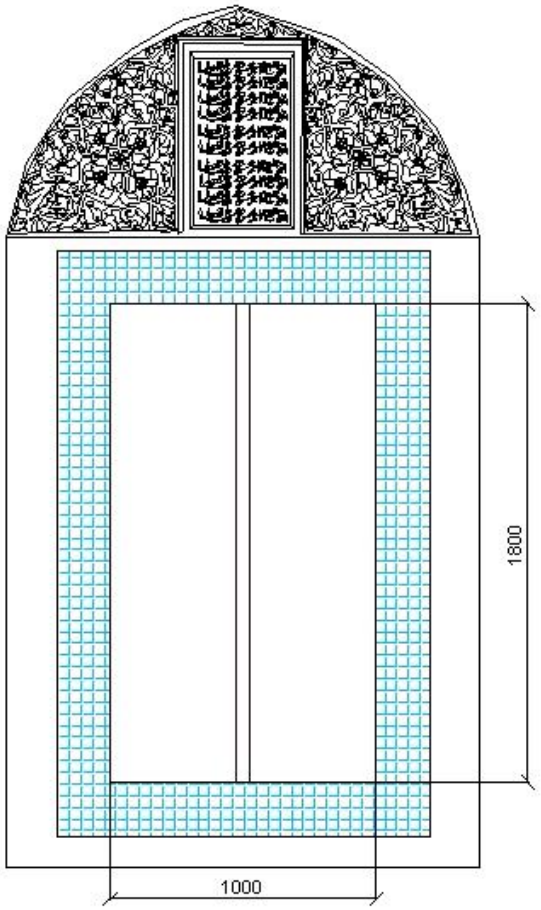
Çizelge EK- 1.17 Uryan Camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="9">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="9"></td><td>K 17</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="2">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td colspan="2"></td><td colspan="2"></td><td>17</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Urgan Cabii Evi</td><td colspan="2">Planı Tipi</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">-</td><td colspan="2">Osmanlı</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td>Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td>B</td><td>Yok</td><td rowspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="5" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>A</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td>B</td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2">A</td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td>A</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

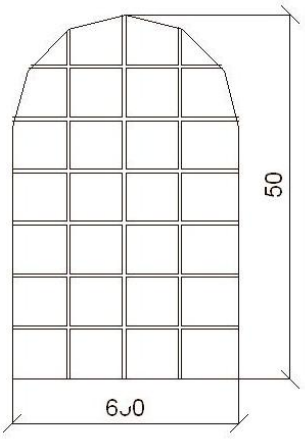
Çizelge EK- 1.17 (Devamı) Uryan Camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**102**	**Yüks. (cm)**	**182**	**Kalınlık (cm)**	**17**
						Çift	**B**	**B**						**78**
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**							
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**	**C**						
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**		**Tek**	**A**		**Genişlik**		**Yükseklik**		**Kalınlık**				
Avlu	**B**	**B**			**B**	**(cm**	**69**	**(cm)**	**95**	**(cm)**	**87**			
Oda	**C**		**Çift**	**B**							**09**			
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**		**A**	**40**		**İyi**	**A**	**A**				
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**		**B**	**100**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**24**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**29**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**92**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**42**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**24**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+D**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**							**B**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.17.1. Yapının şekli

Uryan Cami kapı

Uryan Cami pencere

EK- 1.17.2. Yapının resimleri

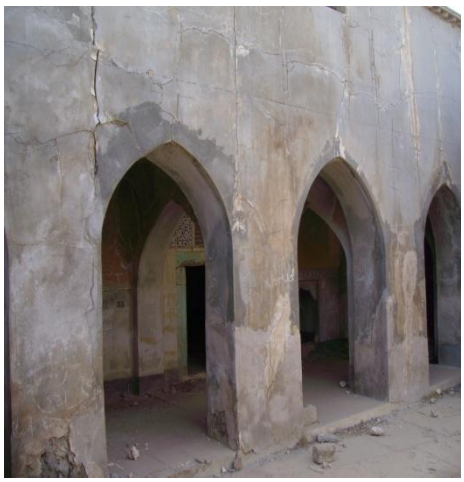
Dış cephe görünüşü

Duvar kalıntıları

İç kapı ve kitabe detayı

Avludan bir görüntü

İç kapı detayları

Diğer kalıntılar

EK- 1. (Devam) 1.17.2.

Yıkılmak üzere olan merdiven

Aynı görüntüden başka açı

Avludan hareme giriş kapısı

İç duvar kalınlıkları

Pencere ve duvar kalıınlıkları

EK- 1. (Devam) 1.17.2.

Başka kalıntılar

Kendisini yıkmaktan koruyan kalıntılar

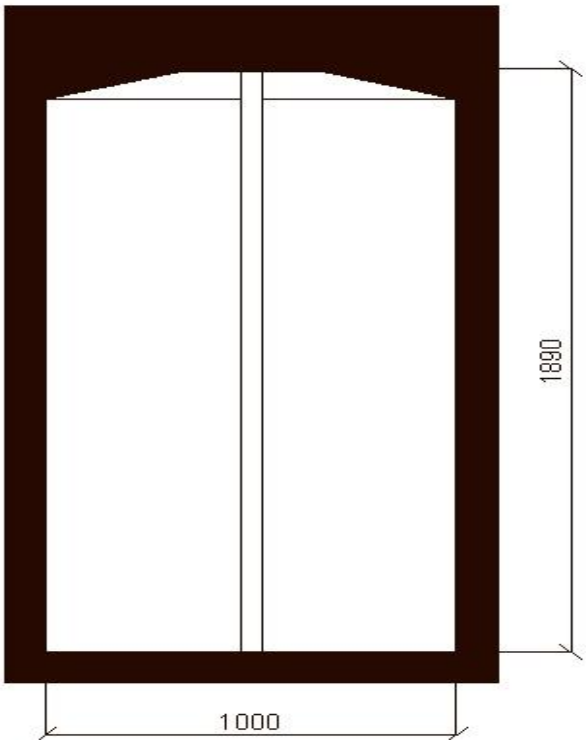
Çizelge EK- 1.18. Toma Evi Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								K 18
ÜLKESİ		İLİ		İLÇESİ	MAHALLE-SOKAK			Eser No
IRAK		KERKÜK						18
Eserin (Yapının) adı		Toma Evi			Planı Tipi			
Yapılış tarihi		-			Açık			
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı	A	Dış yapı Görünüşü		
Orta	B		B					B
Kötü	C							
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B					
Kötü	C				C			C
Var	A	Rutubet		Süsleme	A	Karakteristik Özellikler		
Orta	B							B
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi		Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıva, kireç, çamur çimento	C		C					
İskele Sistemi	D		A	Çamur Örgü	A	A+C		
Tuğla	E		B	Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F			Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B		B	Çatlak	B			B
Ahşap	C			Dökük	C			
Depo	Var		A	Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	B
						Sivri	C	
						Başka	D	D

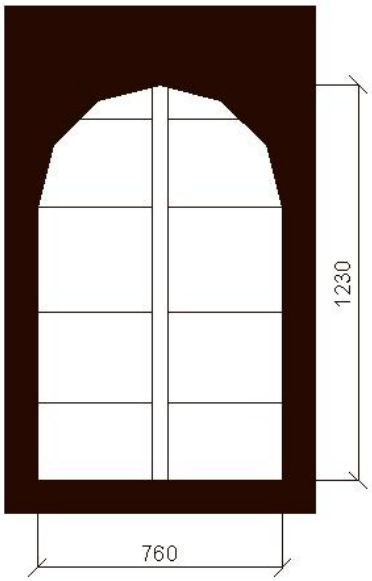
Çizelge EK- 1.18. (Devamı) Toma Evi Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**100**	**Yüks. (cm)**	**189**	**Kalınlık (cm)**	**38**
						Çift	**B**	**B**						**20**
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**C**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**		**Genişlik (cm**	**76**	**Yükseklik (cm)**	**123**	**Kalınlık (cm)**	**50**			
Avlu	**B**				**A**						**11**			
Oda	**C**	**C**	**Çift**	**B**										
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**						
Var	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**				**İyi**	**A**					
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**	**B**				**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C+E**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A+**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**31**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**	**B**	**Basamak Genişliği (cm)**	**26**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**84**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**35**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**25**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+D**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**		**B+C**						
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**	**B**				
Dör	**C**							**Kötü**	**C**					
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.18.1. Yapının şekli

Kapı detayı

Pencere detayı

EK- 1.18.2. Yapının resimleri

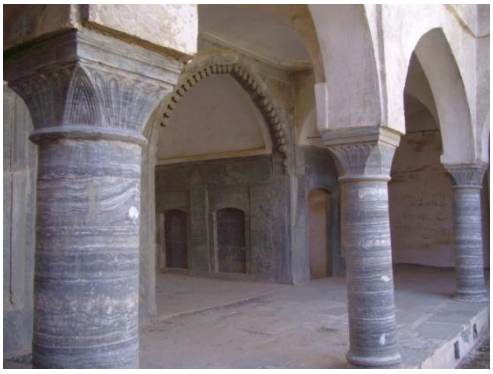
Avludan giriş

Dış görünüş

Kolon ve süslemeler

Mekan bağlantı elemanları

Kapı ve pencere mevkileri

Geniş alan iç mekan bağlantıları

EK- 1. (Devam) 1.18.2.

Kapı ve duvar kalınlıkları

Kapı şekli

Üst kapı süslemeleri

Tavan süslemeleri

Başka süsleme motifleri

Başka açıdan görüntüsü

EK- 1. (Devam) 1.18.2.

Kolon süslemesi

Daha yakından süsleme görüntüsü

Başka motif

İç görüntü

Depo giriş kapısı

Depo merdivenleri

Çizelge EK- 1.19. Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri

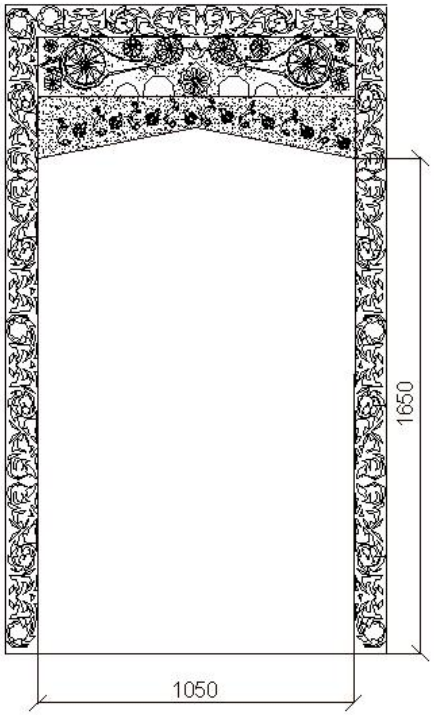
<table>
<tr><td colspan="11">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No
K 19</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td colspan="2">Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">Kerkük</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td colspan="2">19</td></tr>
<tr><td>Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Başka ev</td><td colspan="5">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td>Yapılış tarihi</td><td colspan="5">Belli değil</td><td colspan="5">Osmanlı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı
Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı
Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik
Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">A

Yapının Dış
Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="5" rowspan="2">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td><td colspan="5" rowspan="2">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td><td colspan="3" rowspan="2">C</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı
Sistemi</td><td></td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

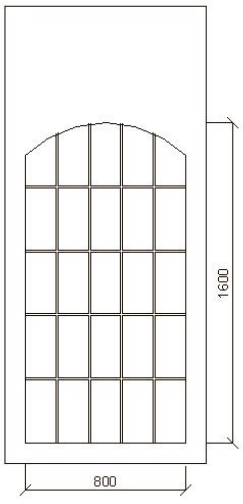
Çizelge EK- 1.19.(Devamı) Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**105**	**Yüks. (cm)**	**165**	**Kalınlık (cm)**	**10**
						Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**C**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**80**	**Yükseklik (cm)**	**158**	**Kalınlık (cm)**	**50**			
Avlu	**B**	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**80**		**İyi**	**A**	**B**				
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**30**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**20**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**30**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**103**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D+B (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**40**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**40**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+C**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**C**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.19.1. Yapının şekli

Kapı ve süsleme detayı

Pencere detayı

EK- 1.19.2. Yapının resimleri

Restore edilen cephe görünüşü

Başka açı

Restore edilen iç oda detayları

Tavana grçiş elemanları

Üst kata çıkan merdiven

Ana kapı süslemeleri

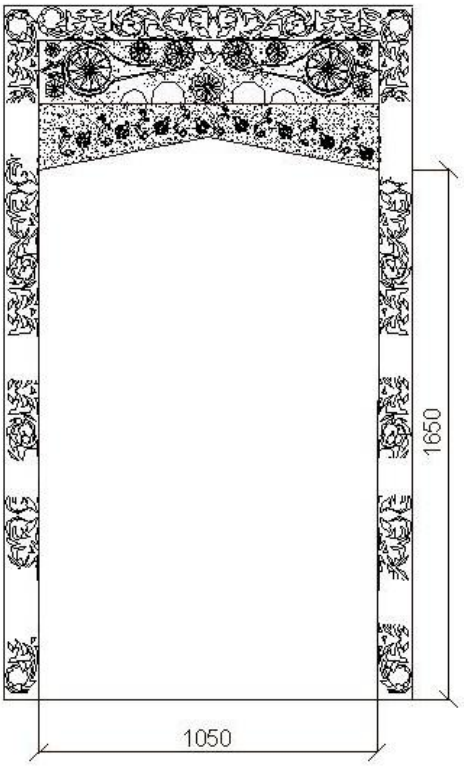
Çizelge EK- 1.20. Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="10"></td><td>K 20</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">Kerkük</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td>20</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Normal ev</td><td colspan="3">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">Belli değil</td><td colspan="3">Osmanlı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>B</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td><td>Yok</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">A
Yapının Dış Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="4" rowspan="2">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">A+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td></td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td rowspan="4"></td><td rowspan="4">A</td><td colspan="2" rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td>A</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

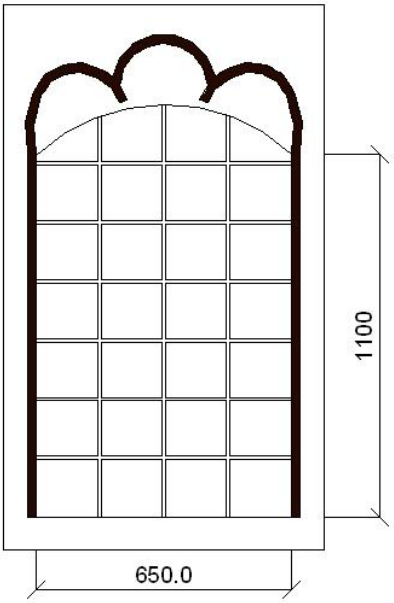
Çizelge EK- 1.20. (Devamı) Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**93**	**Yüks. (cm)**	**172**	**Kalınlık (cm)**	**55**
						Çift	**B**							**10**
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**C**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**		**Genişlik (cm**		**65**	**Yükseklik (cm)**		**103**	**Kalınlık (cm)**		**53**
Avlu	**B**				**B**									
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler			**Ölçüleri**						**Koruma Durumu**					
Var	**A**		**Genişlik (cm)**		**A**				**İyi**	**A**				
									Orta	**B**				
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**		**B**				**Kötü**	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
						Yarım daire	**B**							
Yok	**B**					**Basık**	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**B**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**		**28**						
			İki kollu	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**		**31**						
Yok	**B**		**Tam döner**	**C**		**Kol Genişliği (cm)**		**97**						
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**13**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**28**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**C**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.20.1. Yapının şekli

Kapı detayı

Pencere detayı

EK- 1.20.2. Yapının resimleri

Yıkılan Osmanlı eseri

Diğer açıdan yıkılan eserin kalıntıları

Çizelge EK- 1.21. Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri

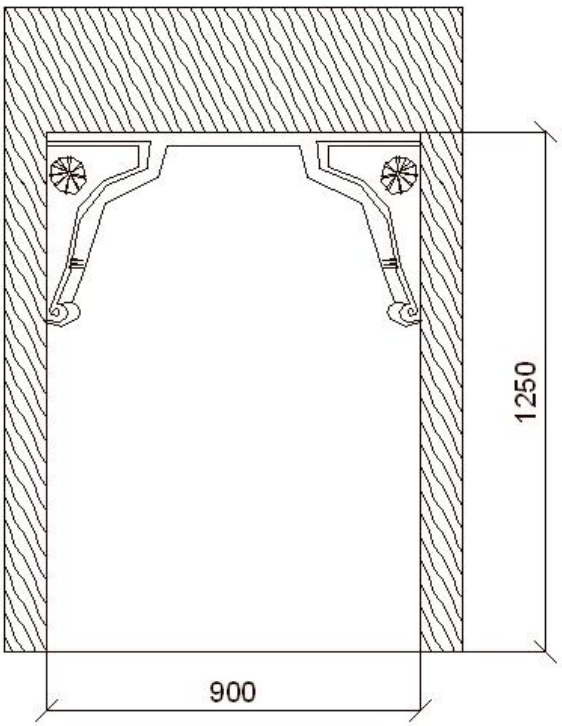
GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								K 21
ÜLKESİ	İLİ	İLÇESİ	MAHALLE-SOKAK	Eser No
IRAK				21
Eserin (Yapının) adı	Normal ev	Planı Tipi
Yapılış tarihi	Belli değil	Osmanlı

İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B							
Kötü	C		C		c			C
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B							
Kötü	C		C		C			C
Var	A	Rutubet	A	Süsleme		Karakteristik Özellikler		
Orta	B				B			
Yok	C							C
Bitkisel Süsleme	A	Rumi	A	Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B							
Sıva, kireç, çamur çimento	C		C					
İskele Sistemi	D			Çamur Örgü	A	A		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F			Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			
Ahşap	C			Dökük	C			C
Depo	Var		A	Pencerenin üst şekli		Düz	A	A
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	C
						Başka	D	

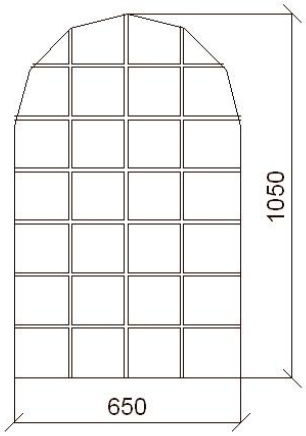
Çizelge EK- 1.21. (Devamı) Kerkük Kalesinde Başka ev Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**88**	**Yüks. (cm)**	**125**	**Kalınlık (cm)**	**223**
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**	**65**	**Yükseklik (cm)**	**110**	**Kalınlık (cm)**	**41**			
Avlu	**B**	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**20**		**İyi**	**A**	**C**				
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**20**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**24**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**28**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**91**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**D (Taş)**	**Genişlik (cm)**		**38**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**18**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+C**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**							**C**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 1.21.1. Yapının şekli

Kapı detayı

Pencere detayı

EK- 1.21.2. Yapının resimleri

Dış görüntü

Restore edilen ev

Kapı – pencere – merdiven

Üst kata çıkan merdiven

Pencere detayları

Başka görüntü

EK- 2. Bağdat'taki Eserler

Çizelge Ek 2.1. Vezir Camii Envanteri
Ek 2.1.1. Yapının şekli
Ek 2.1.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.2. Saray Çarşısı Envanteri
Ek 2.2.1. Yapının şekli
Ek 2.2.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.3. Asıfiye Camii Envanteri
Ek 2.3.1. Yapının şekli
Ek 2.3.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.4. Mercan camii Envanteri
Ek 2.4.1. Yapının şekli
Ek 2.4.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.5. Mercan Hanı Envanteri
Ek 2.5.1. Yapının şekli
Ek 2.5.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.6. Bağdat Kışlası Envanteri
Ek 2.6.1. Yapının şekli
Ek 2.6.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.7. Bağdat Müzesi Envanteri
Ek 2.7.1. Yapının şekli
Ek 2.7.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.8. Murat Paşa Camii Envanteri
Ek 2.8.1. Yapının şekli
Ek 2.8.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.9. Haydar hane Eserin Envanteri
Ek 2.9.1. Yapının şekli
Ek 2.9.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.10. Meydan Camii Envanteri
Ek 2.10.1. Yapının şekli
Ek 2.10.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.11. Abdulkadir Geylani Envanteri
Ek 2.11.1. Yapının şekli
Ek 2.11.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.12. Ali Efendi Camii Envanteri
Ek 2.12.1. Yapının şekli
Ek 2.12.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.13. Cığalzade Hanı Envanteri
Ek 2.13.1. Yapının şekli
Ek 2.13.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.14. Saray Camii Envanteri
Ek 2.14.1. Yapının şekli
Ek 2.14.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.15. Zümrüt Hatun Eserin Envanteri
Ek 2.15.1. Yapının şekli
Ek 2.15.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.16. Numan Paşa Eserin Envanteri
Ek 2.16.1. Yapının şekli
Ek 2.16.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.17 Süleyman Paşa Eserin Envanteri
Ek 2.17.1. Yapının şekli
Ek 2.17.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.18. Akuli Camii Envanteri
Ek 2.18.1. Yapının şekli
Ek 2.18.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.19. Kumrulu Mescidin Envanteri
Ek 2.19.1. Yapının şekli
Ek 2.19.2. Yapının resimleri

Çizelge Ek 2.20. Seyit Sultan Ali Eserin Envanteri
Ek 1.20.1. Yapının şekli
Ek 1.20.2. Yapının resimle

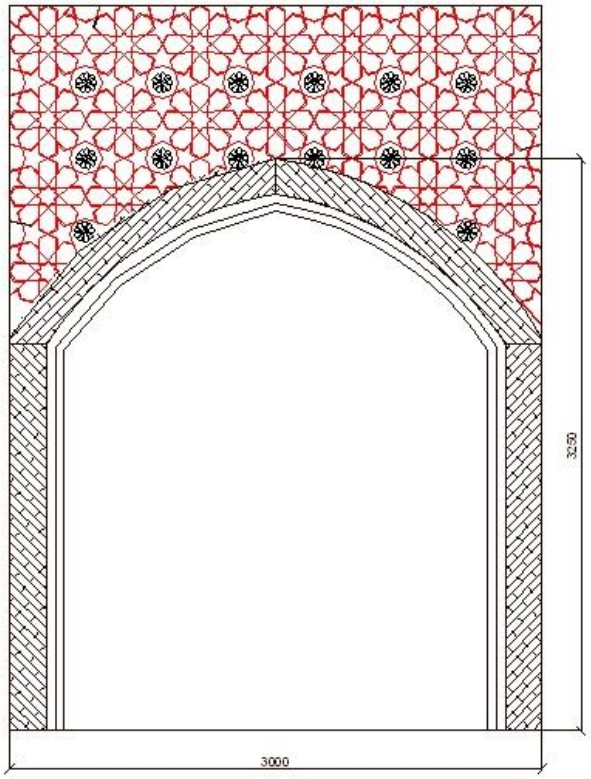
Çizelge EK- 2.1. Vezir Camii Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								B 1
ÜLKESİ	İLİ		İLÇESİ	MAHALLE-SOKAK				Eser No
IRAK	BAĞDAT		Rusafa	Mülenbbi cad.				1
Eserin (Yapının) adı	Vezir Camii (Küçük Hasan Paşa)			Planı Tipi				
Yapılış tarihi	1599			Açık sofalı				
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B		B		B			C
Kötü	C							
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B		B			B
Kötü	C							
Var	A	Rutubet	I	Süsleme	A	Karakteristik Özellikler		
Orta	B							B
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi	A	Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü		Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıva, kireç, çamur çimento	C							
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	B		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		F	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			B
Ahşap	C			Dökük	C			
Depo	Var			Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	B
						Sivri	C	C
						Başka	D	D

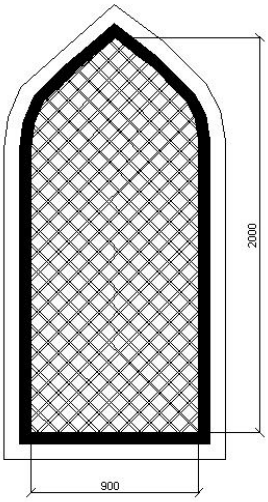
Çizelge EK- 2.1. (Devamı) Vezir Camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**2,00**	**Yüks. (cm)**	**2,26**	**Kalınlık (cm)**	**0,60**
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**1,00**	**Yükseklik (cm)**	**2,00**	**Kalınlık (cm)**	**0,6**			
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**0,30**			**İyi**	**A**	**C**				
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**1,50**			**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**											
Var	**A**	**A**	**Sivri**	**A**	**A+C**									
Yok	**B**		**Yarım daire**	**B**										
			Basık	**C**										
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Diğer**	**E**										
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**0,28**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**0,31**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**0,95**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü												**Korkuluk 37 cm**		
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**	**0,25**										
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**	**0,9**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**	**A+C**										
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri		**Sokaktan Girilen**	**B**	**Avludan Girilen**	**C**									
Büyük Ev	**A**			**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**							
Atebe	**B**					**Orta**	**B**	**B**						
Dör	**C**					**Kötü**	**C**							
Yan göz	**D**													
Hazırlayan				**Kontrol**										
Mehmet SARIKAHYA				**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**										

EK- 2.1.1. Yapının şekli

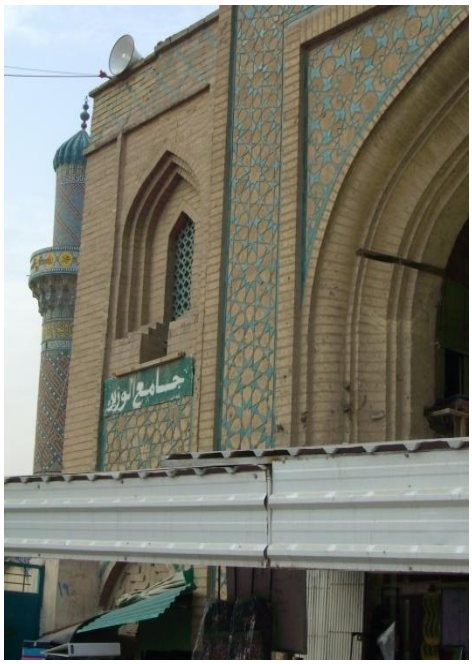

Kapı detayı

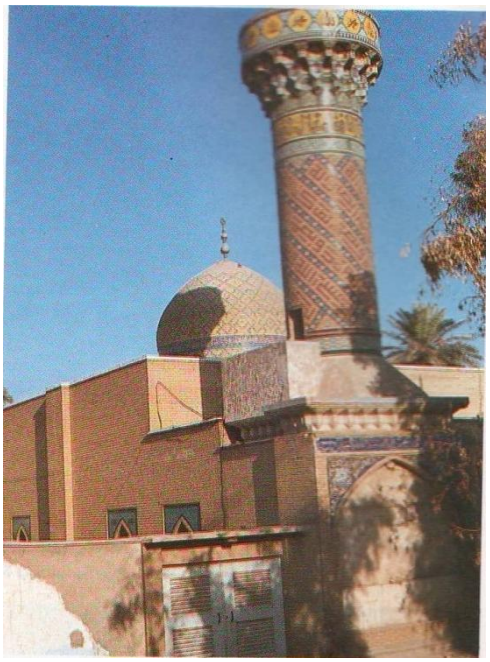

Pencere detayı

EK- 2.1.2. Yapının resimleri

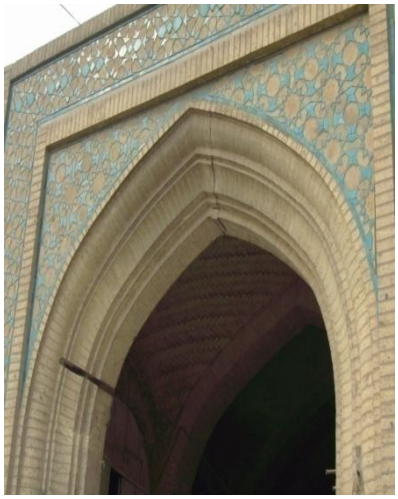

Ana kapı

Dış görüntü

Diğer açı görüntüleri

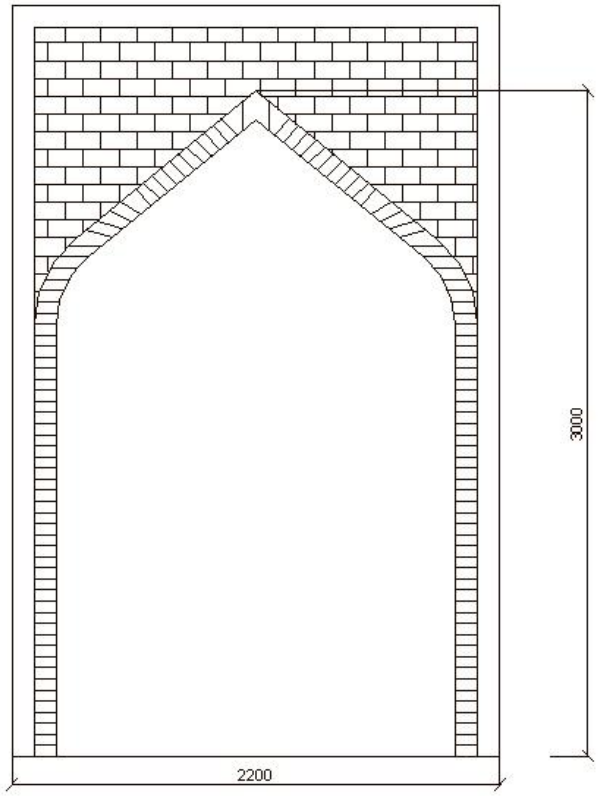
Çizelge EK- 2.2. Saray Çarşısı Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								B 2
ÜLKESİ		İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK		Eser No
IRAK		BAĞDAT		Rusafa		Reşit cad.		2
Eserin (Yapının) adı		Saray Camii (Hasan Paşa)				Planı Tipi		
Yapılış tarihi		1723				Kapalı sofalı		
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B				B			
Kötü	C		C					C
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B							
Kötü	C		C		C			C
Var	A	Rutubet	A	Süsleme		Karakteristik Özellikler		
Orta	B				B			B
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi		Sembol (Logo)	A	Var		
Geometrik Süsleme	B				B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü		Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıva, kireç, çamur çimento	C							
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	A		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		F	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			
Ahşap	C			Dökük	C			C
Depo	Var			Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	
						Başka	D	

Çizelge EK- 2.2. (Devamı) Saray Çarşısı Envanteri

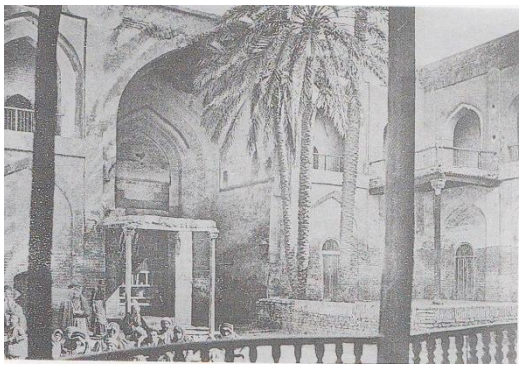
Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri							**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**					
							Çift	**B**	**B**										
Yapı kapısının Açılma Yönü							**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**												
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+B**		**Orijinal**									**A**			
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**			**Sonradan**									**B**	**B**		
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**			**Başka**									**C**			
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**																
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**									
Avlu	**B**		**Çift**	**B**															
Oda	**C**																		
Kitabeler			**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**												
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**		**A**		**İyi**	**A**											
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**		**B**		**Orta**	**B**								**C**			
							Kötü	**C**											
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**																
Var	**A**	**A**	**Sivri**		**A**	**A+B**													
Yok	**B**		**Yarım daire**		**B**														
			Basık		**C**														
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Diğer**		**E**														
Var	**A**	**A**																	
Yok	**B**																		
Yapıdaki Merdiven Türü																			
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**		**Rıht Yüksekliği (cm)**												
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**			**Basamak Genişliği (cm)**												
			Tam döner	**C**			**Kol Genişliği (cm)**												
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü																**Korkuluk**			
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**																
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**																
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**																
Kümbette Kullanılan Süslemeler																			
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**																
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**																
Geometrik Süsleme			**C**																
Bitkisel süsleme			**D**																
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**		**Avludan Girilen**												**C**
Büyük Ev	**A**						**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**									
Atebe	**B**								**Orta**	**B**									
Dör	**C**								**Kötü**	**C**	**C**								
Yan göz	**D**																		
Hazırlayan							**Kontrol**												
Mehmet SARIKAHYA							**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**												

EK- 2.2.1. Yapının şekli

Saray çarşısı kapı

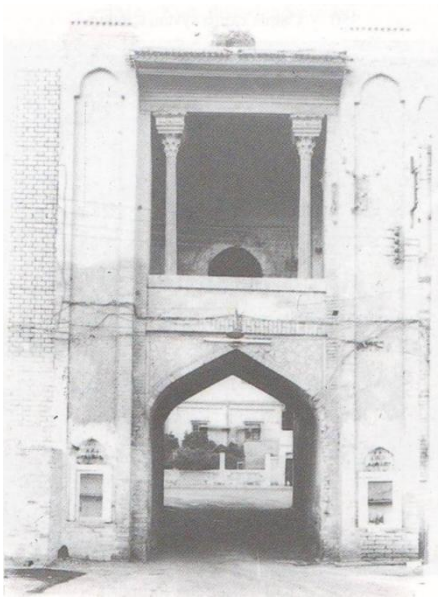
EK- 2.2.2. Yapının resimleri

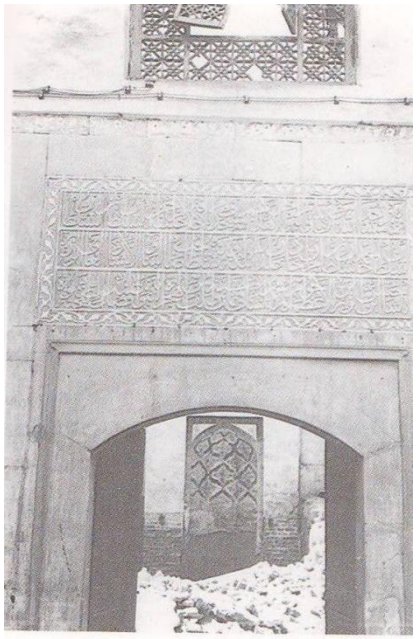
Eski girişi

Ana kapı

Eski görüntü

Yıkılmış eser

Başka açıdan görüntü

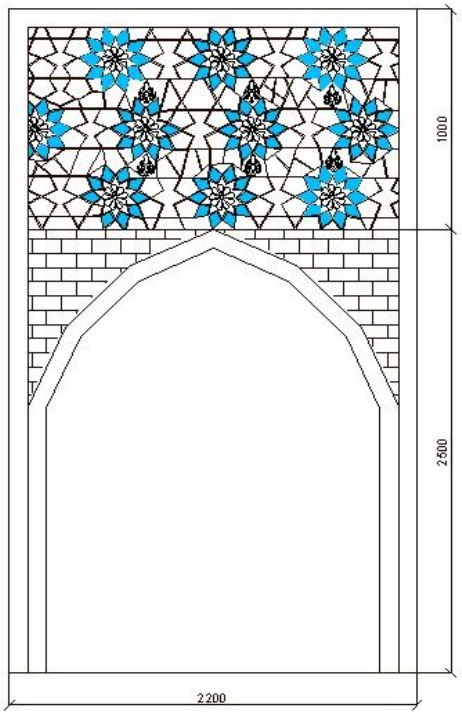
Çizelge EK- 2.3. Asıfiye Camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="10"></td><td>B 3</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="2">Rusafa</td><td colspan="3">Reşit Cad,</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Asıfiye Camii (Davut Paşa)</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td>Yapılış tarihi</td><td colspan="5">1826</td><td colspan="4">Osmanlı sofalı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">B</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td>F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

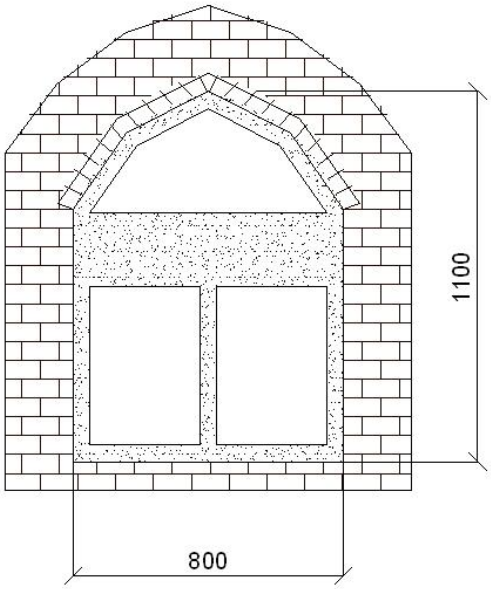
Çizelge EK- 2.3. (Devamı) Asıfiye Camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**2,00**	**Yüks. (cm)**	**3,00**	**Kalınlık (cm)**	**0,15**
						Çift	**B**	**B**				**2,10**		**0,10**
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**B**	**Sağ**	**A**	**A+ B**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**	**0,80**	**Yükseklik (cm)**		**1,10**	**Kalınlık (cm)**		**0,20**	
Avlu	**B**	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**1,80**		**İyi**	**A**	**B**				
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**2,00**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**B**				**Sivri**	**A**	**A+B**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**		**20**						
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**		**30**						
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**		**85**						
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü								**Korkuluk 37 cm**						
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**		**0,24**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**0,8**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+C+D**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**B**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.3.1. Yapının şekli

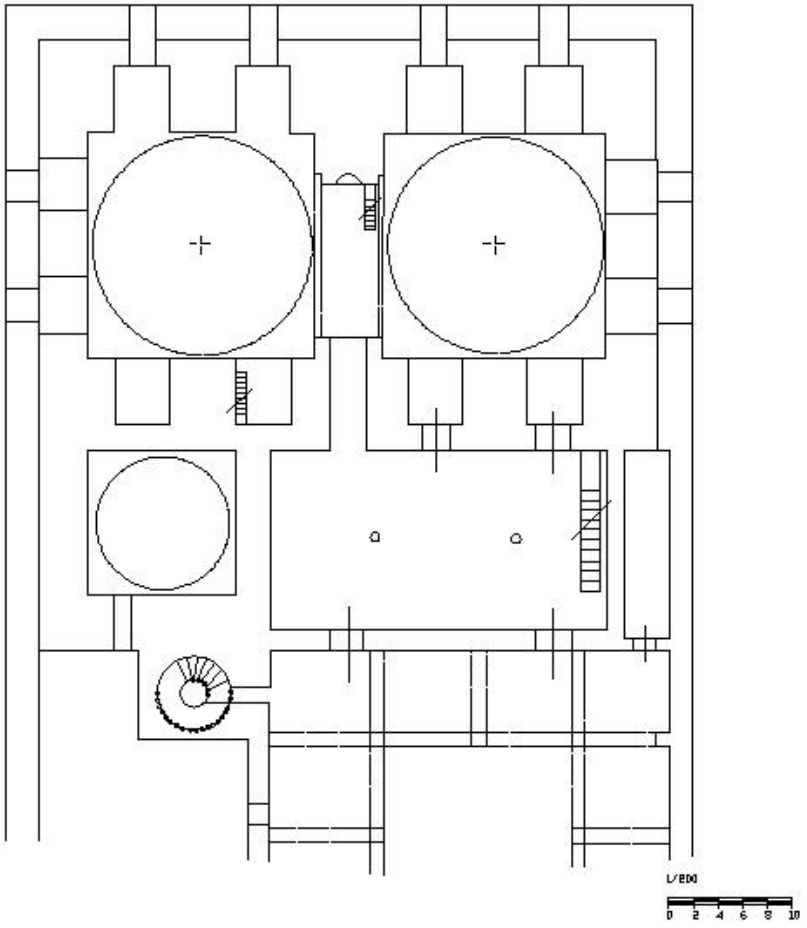

Asıfiye Cami kapı

Asıfiye Cami pencere detayı

EK- 2. (Devam) 2.3.1.

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.3.2. Yapının resimleri

Yan görüntü

Ana kapı girişi

Yan görüntü

EK- 2. (Devam) 2.3.2.

Pencere üstü süslemeleri

Diğer açılardan görüntüsüler

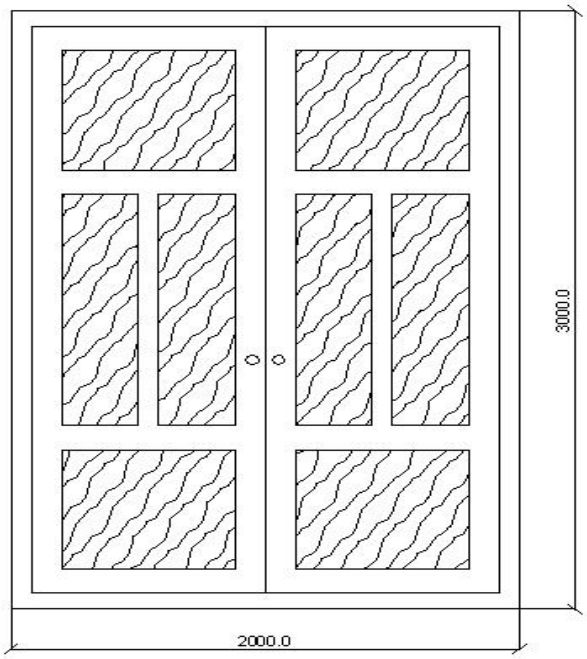
Çizelge EK- 2.4. Mercan camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="12"></td><td>B 4</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="3">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="3">Rusafa</td><td colspan="3">Reşit Cad,</td><td>4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="6">Mercan Camii medresesi</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="6">1356</td><td colspan="4">Sofalı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td colspan="2">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td colspan="2">Kapıların Durumu</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td>A</td><td colspan="2">Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Karakteristik Özellikler</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td>A</td><td colspan="2">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="5">Yapının Dış Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="6" rowspan="2">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2">Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">B+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td colspan="2"></td><td>E</td><td colspan="2">Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td colspan="2"></td><td>F</td><td colspan="2">Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td colspan="2">İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td colspan="2">Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2">Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2">A</td><td colspan="3" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td colspan="2"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td><td colspan="3"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td><td colspan="3"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

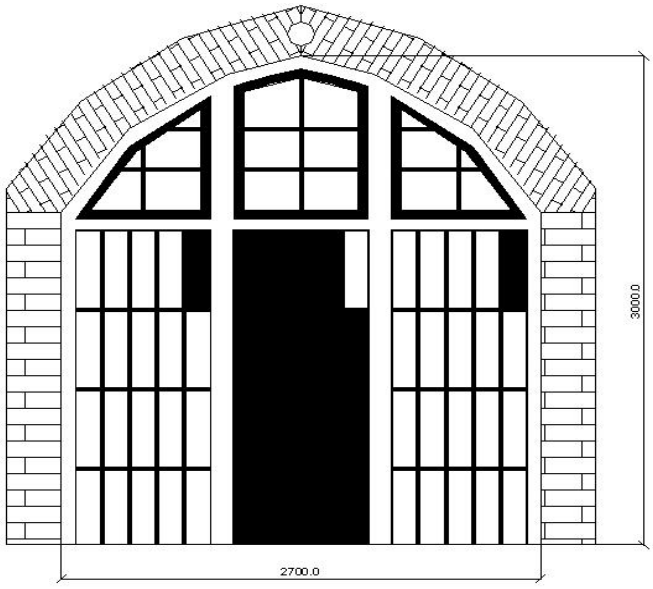
Çizelge EK- 2.4. (Devamı) Mercan camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**200**	**Yüks. (cm)**	**3,00**	**Kalınlık (cm)**	**60**
						Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**2,70**	**Yükseklik (cm)**	**3,00**	**Kalınlık (cm)**	**30**			
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**1,00**		**İyi**	**A**	**B**				
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**2,00**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**A+B**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**20**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**40**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**80**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü												**Korkuluk 37 cm**		
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**		**24**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**8**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+B**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**						**B+C**		
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**	**B**				
Dör	**C**							**Kötü**	**C**					
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.4.1. Yapının şekli

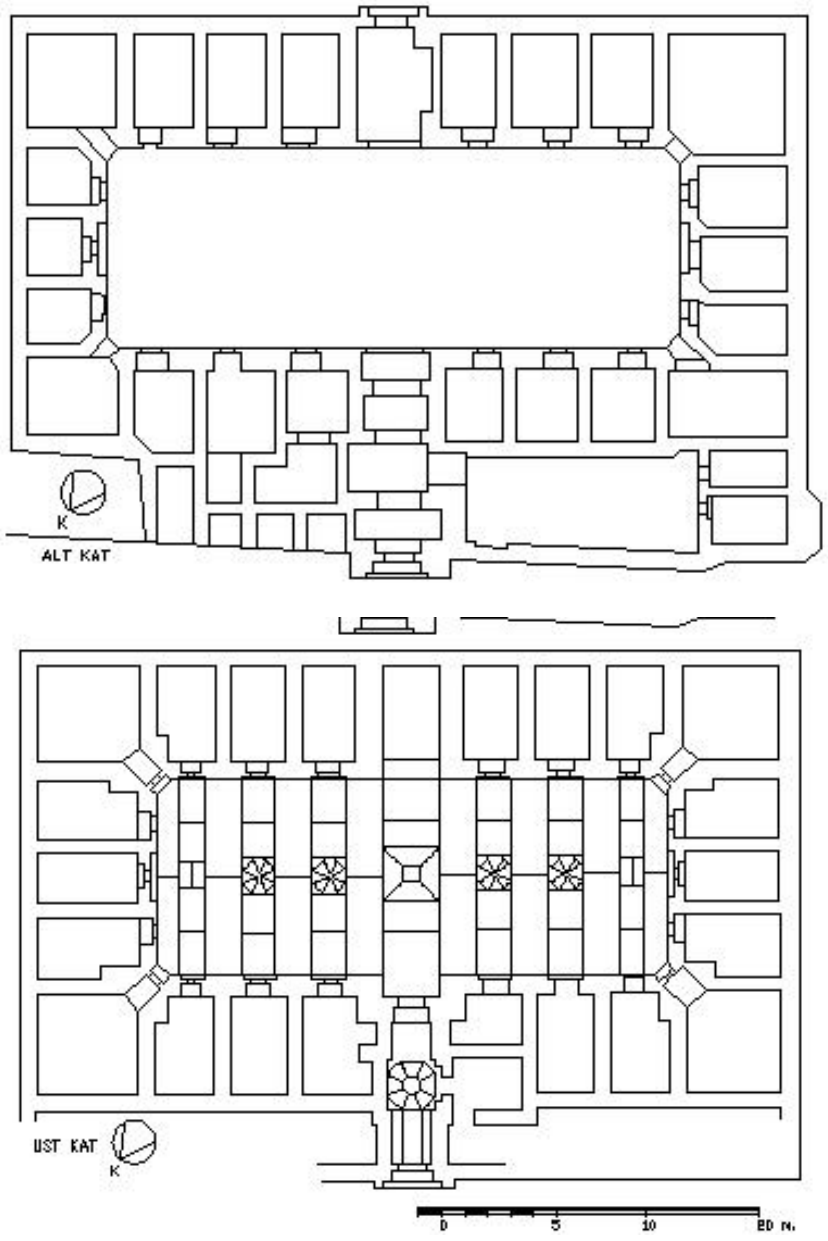

Mercan Camiinden Kapı Detayı

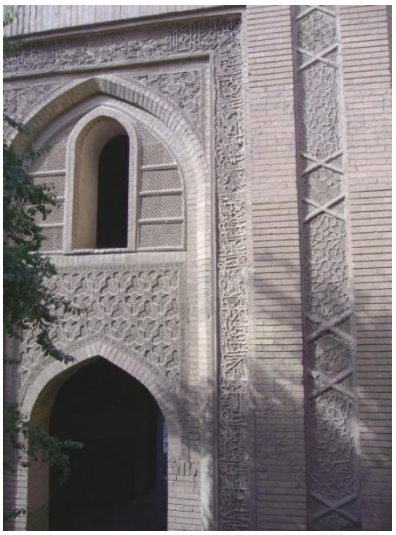
Mercan Camiinden Geniş Pencere Detayı

EK- 2. (Devam) 2.4.1.

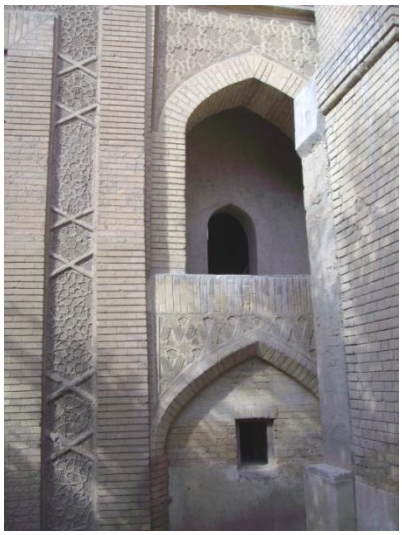

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.4.2. Yapının resimleri

Süsleme motifleri

Duvar süslemeleri

Başka motifler

Giriş yan kitabe

Duvar çıkıntıları

Kemer üstü süsleme

EK- 2. (Devam) 2.4.2.

Tavana geçiş elemanı

Tavan şekli

Süsleme motifi

Geometrik süsleme

Merdiven detayı

Başka açı

EK- 2. (Devam) 2.4.2.

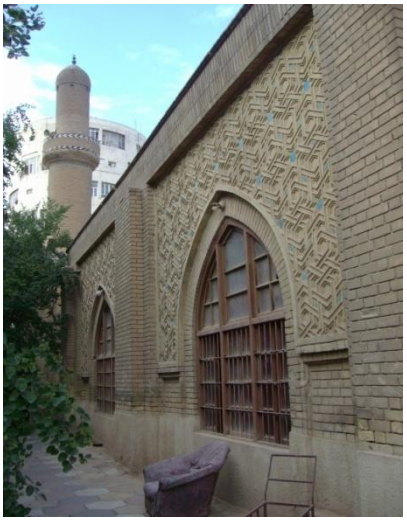
Pencere ve duvar kalınlığı

Restore edilen kapı

Rutubet dolu duvarlar

Pencere şekilleri

Duvar kalınlığı

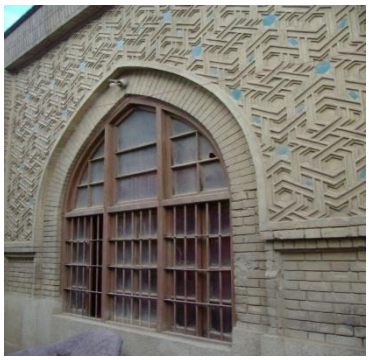

Duvar terecesi

EK- 2. (Devam) 2.4.2.

Pencere detayı

Başka açı

Giriş üstü kitabe

Diğer süsleme elemanları

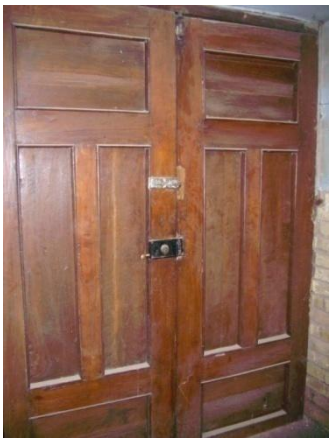

Tavanın şekli

Mukarnaslar

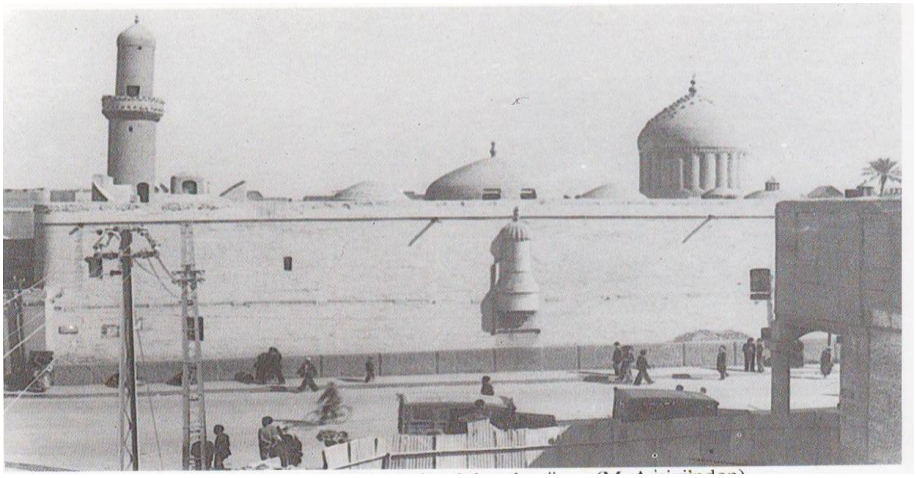
EK- 2. (Devam) 2.4.2.

Restore edilen kapı detayı

İç mekan görünüşü

Eski görüntü (M arişvi)

Genel görüntü

Başka açı

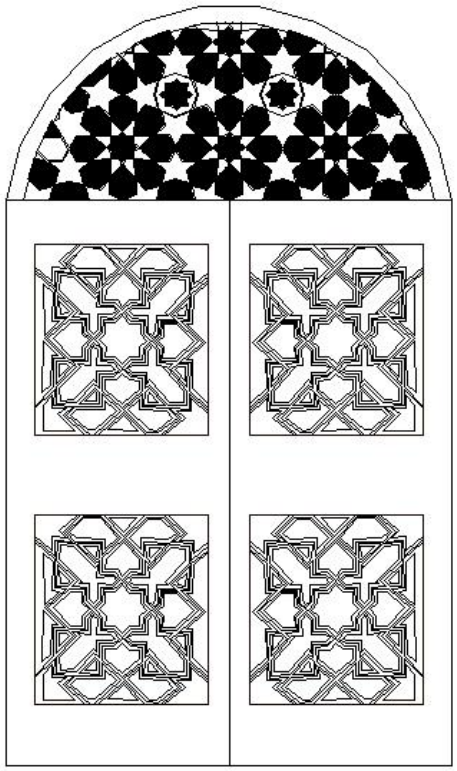
Çizelge EK- 2.5. Mercan Hanı Envanteri

<table>
<tr><td colspan="11">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="11"></td><td>B 5</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="3">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="3">Rusafa</td><td colspan="3">Reşit Cad,</td><td>5</td></tr>
<tr><td>Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="6">Mercan Hanı (Örtme Hanı)</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td>Yapılış tarihi</td><td colspan="6">1358</td><td colspan="4">Açık Sofalı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td></td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="2">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">B</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td>E</td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2">A</td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>Sivri</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

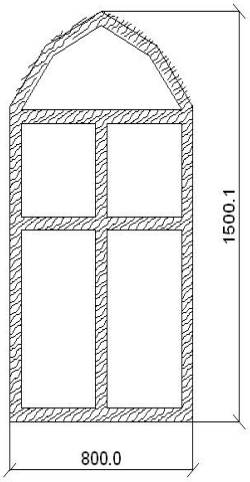
Çizelge EK- 2.5. (Devamı) Mercan Hanı Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**95**	**Yüks.**	**2,00**	**Kalınlık (cm)**	**84**						
						Çift	**B**	**B**						**37**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**														
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**													
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**												
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**													
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**														
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**80**	**Yükseklik (cm)**	**1,5**	**Kalınlık (cm)**	**80**									
Avlu	**B**	**B**																		
Oda	**C**		**Çift**	**B**																
Kitabeler				**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**											
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**				**İyi**	**A**	**C**									
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**				**Orta**	**B**										
									Kötü	**C**										
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**														
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**A+B**												
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**													
						Basık	**C**													
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**													
Var	**A**	**A**																		
Yok	**B**																			
Yapıdaki Merdiven Türü																				
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**23**													
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**28**													
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**112**													
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü																			**Korkuluk 37 cm**	
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**		**25**															
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**12**															
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**																	
Kümbette Kullanılan Süslemeler																				
Gök Kümbet (Sırlı)		**A**	**A+B**																	
Tuğla Süsleme (Sırsız)		**B**																		
Geometrik Süsleme		**C**																		
Bitkisel süsleme		**D**																		
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**	**A**		**Avludan Girilen**													**B**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**			**İyi**	**A**										
Atebe	**B**								**Orta**	**B**										
Dör	**C**								**Kötü**	**C**	**C**									
Yan göz	**D**																			
Hazırlayan						**Kontrol**														
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**														

EK- 2.5.1. Yapının şekli

Mercan hanından kapı

Mercan hanından pencere

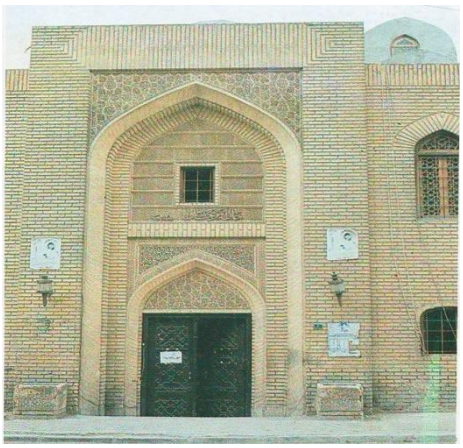
EK- 2.5.2. Yapının resimleri

İç sahan ve harem görüntüsü

İnce elemanların görüntüsü

Dış cephe görünüşü

EK- 2. (Devam) 2.5.2.

İç avlu görüntüsü

Üst kattan çekilen görüntü

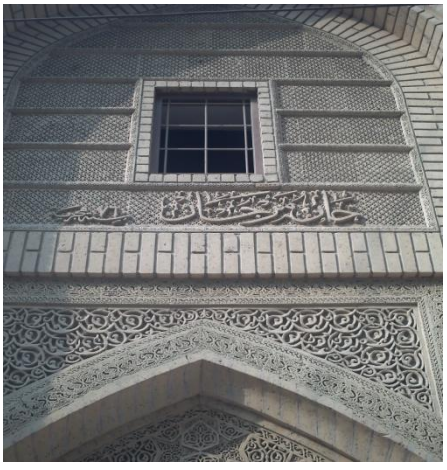
Restore edilen giriş kapısı arkası

Korkuluklar

Giriş kapısı

Ana girişte geometrik ve bitkisel süslemeleri

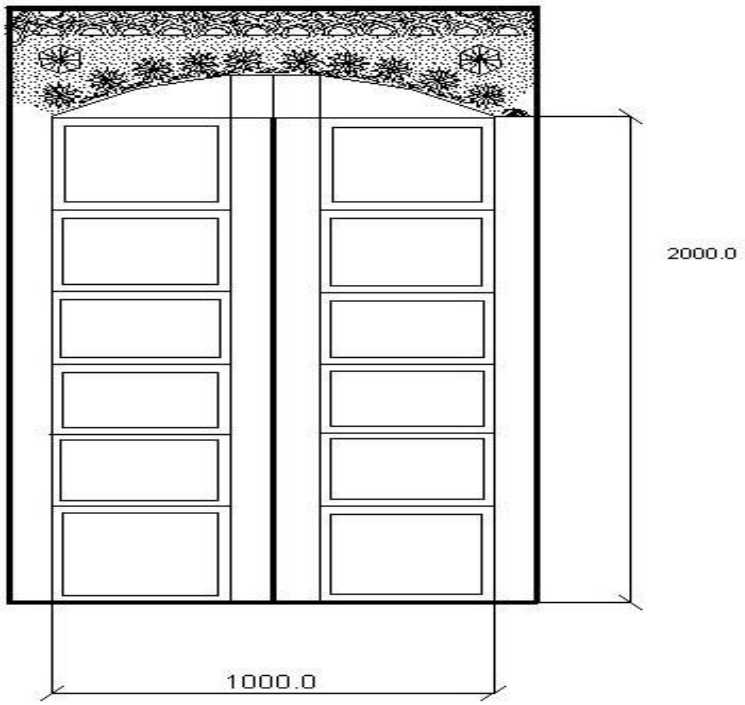
Çizelge EK- 2.6. Bağdat Kışlası Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								B 6
ÜLKESİ		İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK		Eser No
IRAK		BAĞDAT		Rusafa		Reşit Cad,		6
Eserin (Yapının) adı		Bağdat kışlası				Planı Tipi		
Yapılış tarihi		1868 (Mithat Paşa)				Sofalı		
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı	A	Dış yapı Görünüşü		
Orta	B		B					B
Kötü	C							
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B					
Kötü	C				C			C
Var	A	Rutubet		Süsleme	A	Karakteristik Özellikler		A
Orta	B		B					
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi	A	Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü		Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıva, kireç, çamur çimento	C		C					
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	A+B		
Tuğla	E		E	Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		F	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			B
Ahşap	C		C	Dökük	C			
Depo	Var		A	Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	B
						Sivri	C	C
						Başka	D	

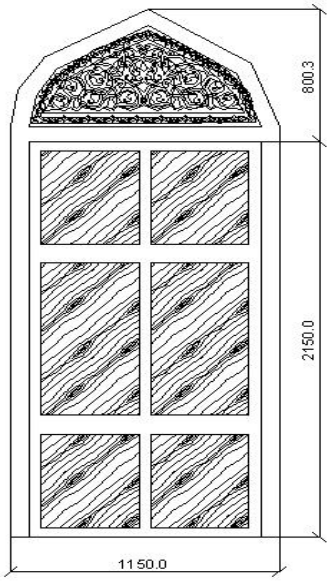
Çizelge EK- 2.6. (Devamı) Bağdat Kışlası Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**	**A**	**Gen. (cm)**	**114**	**Yüks. (cm)**	**215**	**Kalınlık (cm)**	**59**
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**	**C**						
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**1,00**	**Yükseklik (cm)**	**219**	**Kalınlık (cm)**	**21 4**			
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**								
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**3000**	**İyi**	**A**	**B**						
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**2000**	**Orta**	**B**							
						Kötü	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**											
Var	**A**	**A**	**Sivri**	**A**	**A+B**									
Yok	**B**		**Yarım daire**	**B**										
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Basık**	**C**										
			Diğer	**E**										
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A+B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**22**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**30**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**88**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü												**Korkuluk 37 cm**		
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**	**24**										
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**	**12**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**	**A+C+D**										
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**						**B+C**		
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**	**B**				
Dör	**C**							**Kötü**	**C**					
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.6.1. Yapının şekli

Bağdat Kışlasından bir kapı

Bağdat Kışlasından bir pencere

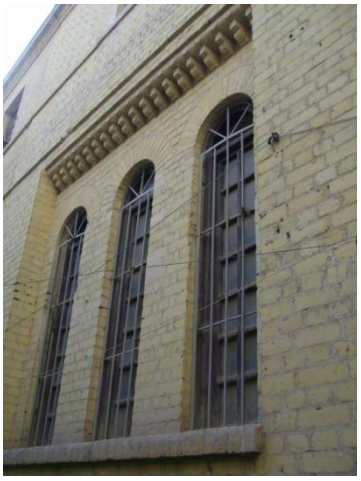
EK- 2.6.2. Yapının resimleri

Osmanlı kışlası

Pencere ve mahremiyet

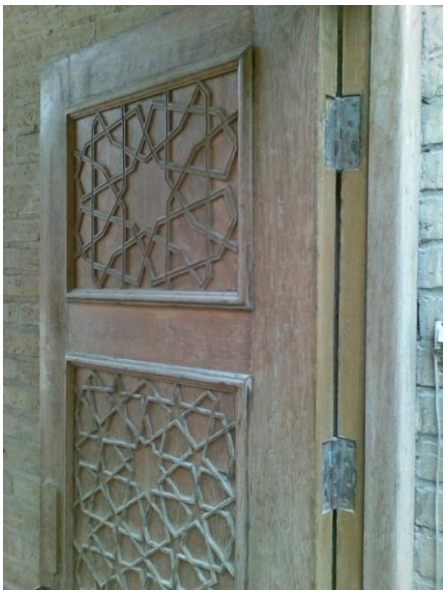

Dolu tuğlayla pencereler

EK- 2. (Devam) 2.6.2.

Ahşap ana kapıda geometrik süslemeler

Yan görüntü ve menteşe

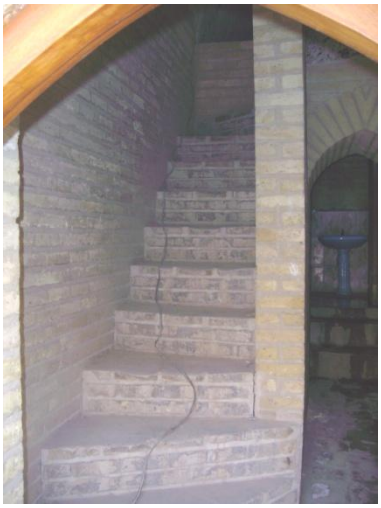

Yapıştırma kündekari

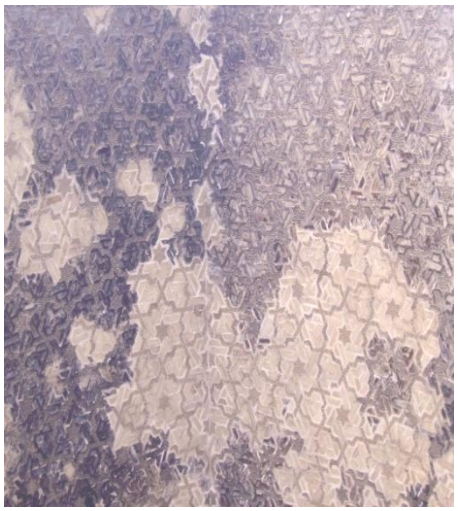

Kapıdan detay

EK- 2. (Devam) 2.6.2.

Kat merdiveni

Dökülmek üzere olan duvar geometrik Süslemeler

Dökülmek üzere olan duvar geometrik Süslemeler

Diğer açı

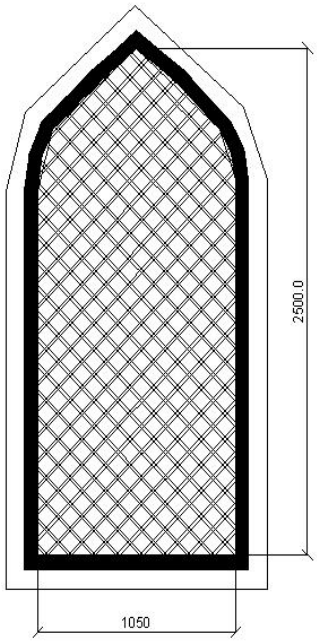
Çizelge EK- 2.7. Bağdat Müzesi Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								B1
ÜLKESİ	İLİ		İLÇESİ	MAHALLE-SOKAK				Eser No 19
IRAK	BAĞDAT		Rusafa	Reşit cad.				
Eserin (Yapının) adı	Bağdat Müzesi			Planı Tipi				
Yapılış tarihi	1869			Osmanlı				
İyi	A	Koruma Durumu Genel	A	Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B				B			B
Kötü	C							
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B		B		B			B
Kötü	C							
Var	A	Rutubet		Süsleme	A	Karakteristik Özellikler		A
Orta	B		B					
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi	A	Sembol (Logo)	A	Var		A
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü	A	Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıva, kireç, çamur çimento	C							
İskele Sistemi	D			Çamur Örgü	A	B		
Tuğla	E		E	Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		F	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		A
Kagir yığma	B			Çatlak	B			
Ahşap	C		C	Dökük	C			
Depo	Var		A	Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	B
						Sivri	C	
						Başka	D	

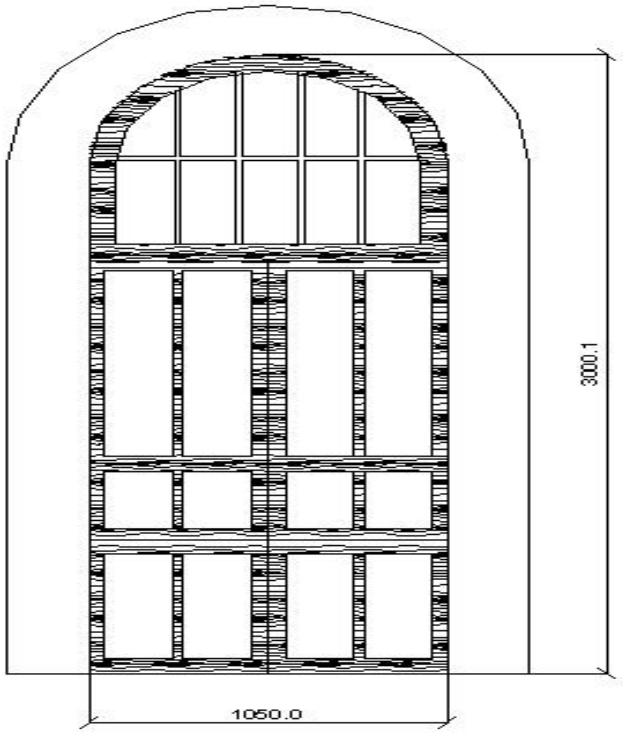
Çizelge EK- 2.7. (Devamı) Bağdat Müzesi Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**	**104**	**Yüks. (cm)**	**3,00**	**Kalınlık (cm)**	**31**
						Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**	**105**	**Yükseklik (cm)**	**2,50**	**Kalınlık (cm)**	**10/55**			
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**								
Var	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**		**İyi**	**A**	**30**						
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**	**B**		**Orta**	**B**							
						Kötü	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**A+B**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A+B**	**Rıht Yüksekliği (cm)**	**24**							
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**	**33**							
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**	**116**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü								**Korkuluk 37 cm**						
Özel Tuğla	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**24**										
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**	**12**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**			**A+C+D**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**B**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**			**İyi**	**A**	**A**			
Atebe	**B**								**Orta**	**B**				
Dör	**C**								**Kötü**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.7.1. Yapının şekilleri

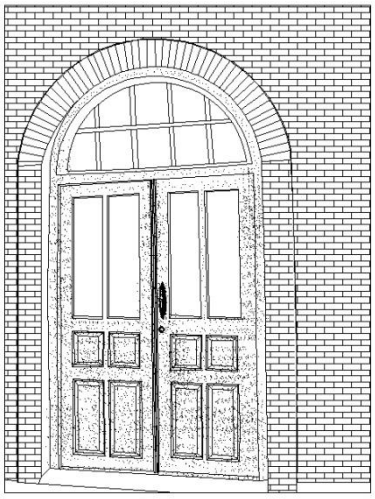

Bağdat Sarayı (Müzesi) Pencere Detayı

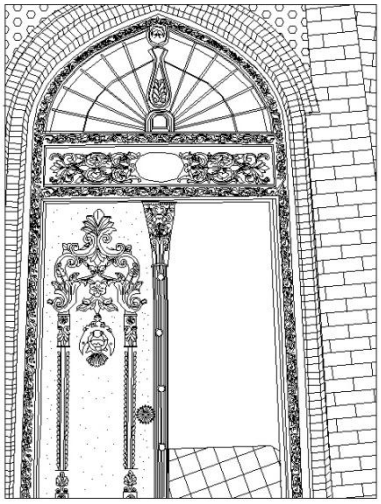

Bağdat Sarayı (Müzesi) Kapı Detay

EK- 2. (Devam) 2.7.1.

İki kanatlı ana kapı

Geometrik ve bitkisel süslemeler

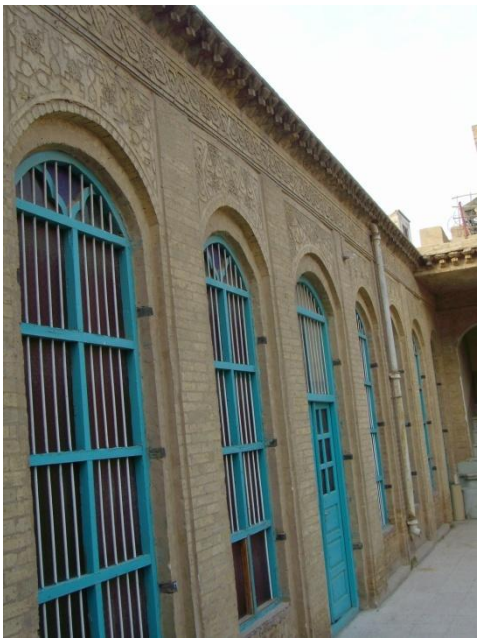
EK- 2.7.2. Yapının resimleri

Alt kısımlardan bir bakış

Üst kattan genel görüş

Pencere detayları

Diğer açıdan görüntü

Merdiven detayı

Rıht ve basamaklar

EK- 2. (Devam) 2.7.2.

Spiral tipi merdiven

Diğer açıdan merdiven görüntüsü

Bitkisel ve geometrik motifler

Bitkisel motif

Restore edilen giriş kapısı

Osmanlı tarzı ana girişi

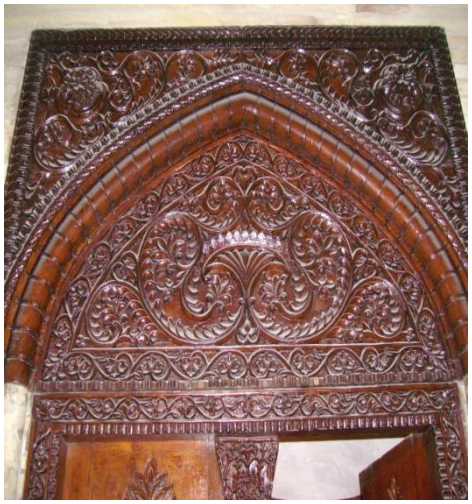
EK- 2. (Devam) 2.7.2.

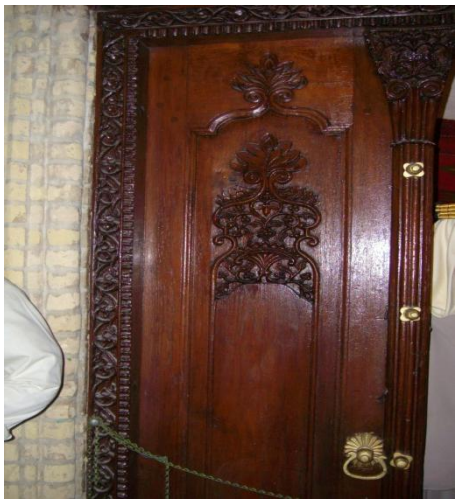
Eski kapıların örneği

Kapı kolu

Ana kapıda bitkisel süsleme

Eski kapılardan bir örnek

EK- 2. (Devam) 2.7.2.

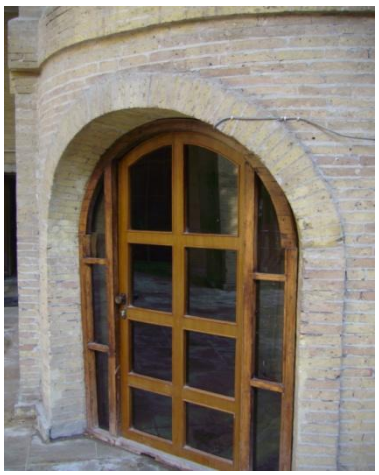
Restore edilen Osmanlı ana kapısı

Kapıda Osmanlı Ay yıldızı

Çeşitli motifler

Restore edilen giriş kapısı

Kemer ve duvar kalınlığı

Eski Osmanlı ev tipinden bir örnek

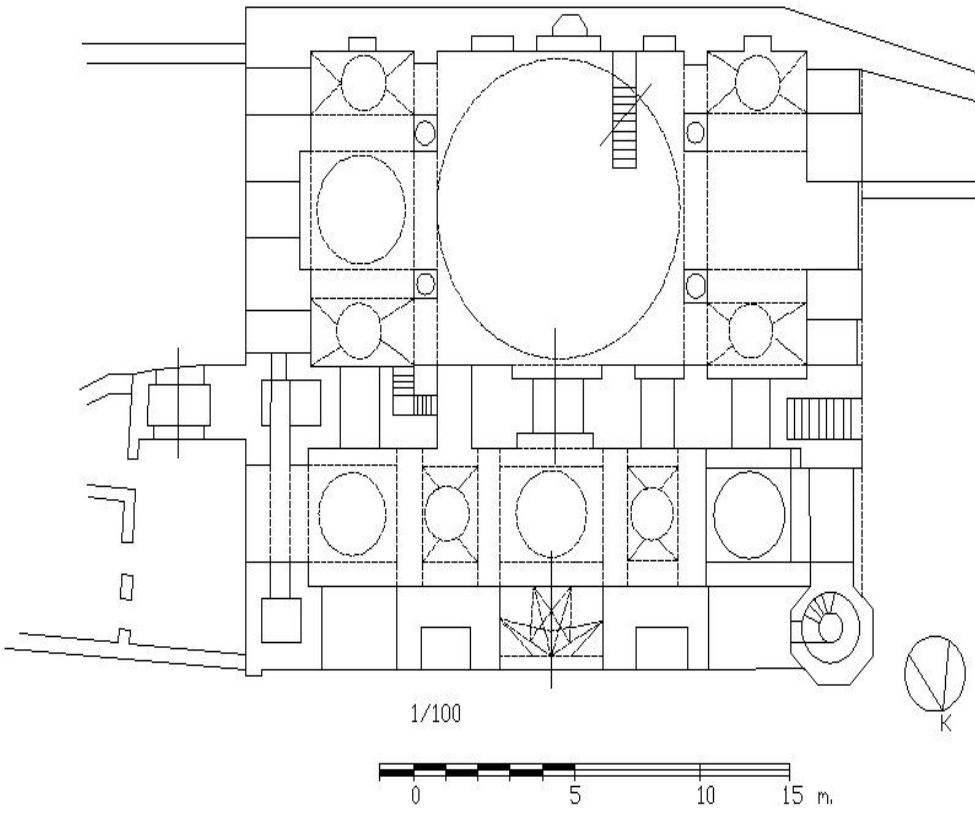
Çizelge EK- 2.8. Murat Paşa Camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="12"></td><td>B8</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="3">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="3">Rusafa</td><td colspan="3">Meydan Sok.</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="6">Murat Paşa (Muradiye) Camii (Bağdat Valisi Murat Paşa)</td><td colspan="3">Planı Tipi</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="6">1567 - 1570</td><td colspan="3">Açık sofalı</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu</td><td></td><td colspan="2">Taşıyıcı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Genel</td><td></td><td colspan="2">Yapı</td><td></td><td colspan="2">Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin</td><td></td><td colspan="2">Kapıların</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Durumu</td><td>B</td><td colspan="2">Durumu</td><td></td><td colspan="2">Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td>A</td><td colspan="2">Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Karakteristik</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2">Özellikler</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td></td><td colspan="2">Sembol</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td colspan="2">(Logo)</td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="4">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="8" rowspan="2">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td colspan="8"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td colspan="2"></td><td>D</td><td colspan="2">Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="4" rowspan="3">C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2">Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td colspan="2"></td><td>F</td><td colspan="2">Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td colspan="2">İyi</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2">Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2">Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td colspan="3" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td colspan="2"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="8"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="8"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.8. (Devamı) Murat Paşa Camii Envanteri

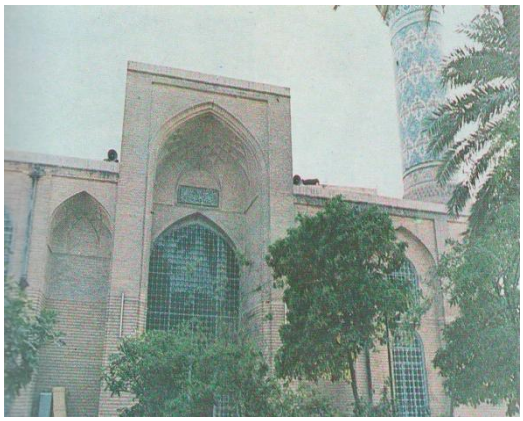
Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**						
						Çift	**B**	**B**											
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**													
Mekan içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**												
Mekan dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**												
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**	**C**											
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**													
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**									
Avlu	**B**		**Çift**	**B**															
Oda	**C**																		
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**											
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**1,00**	**İyi**	**A**	**C**											
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**	**2,00**	**Orta**	**B**												
						Kötü	**C**												
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**													
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**											
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**												
						Basık	**C**												
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**												
Var	**A**	**A**																	
Yok	**B**																		
Yapıdaki Merdiven Türü																			
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A+**	**Rıht Yüksekliği (cm)**													
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**	**B**	**Basamak Genişliği (cm)**													
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**													
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü																	**Korkuluk**		
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**			**0,24**													
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**			**0,8**													
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**																
Kümbette Kullanılan Süslemeler																			
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**			**A**													
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**																
Geometrik Süsleme			**C**																
Bitkisel süsleme			**D**																
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**												**B+C**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**			**İyi**	**A**									
Atebe	**B**								**Orta**	**B**	**B**								
Dör	**C**								**Kötü**	**C**									
Yan göz	**D**																		
Hazırlayan						**Kontrol**													
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**													

EK- 2.8.1. Yapının şekli

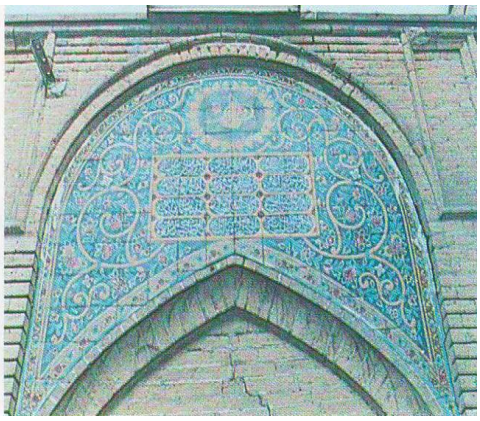

Uluçam, A. ’dan işlenerek

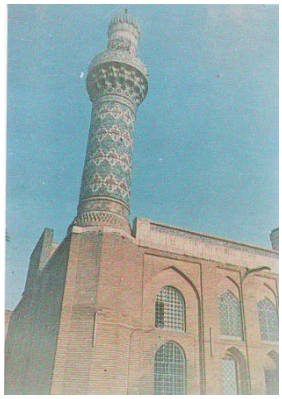
EK- 2.8.2. Yapının resimleri

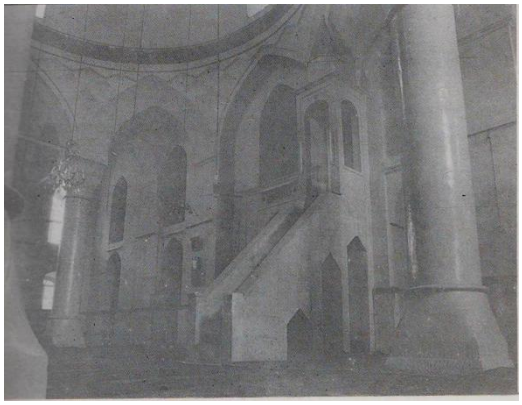
Eski görüntü

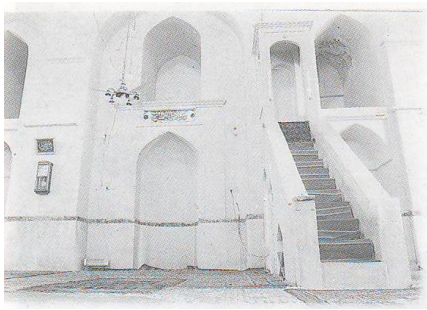
Girişte kitabeler

Dışarıdan görüntü

Osmanlı minber

Genel iç elemanların görüntüsü

Osmanlı mihrap ve minberi

[ULUÇAM, 1989]

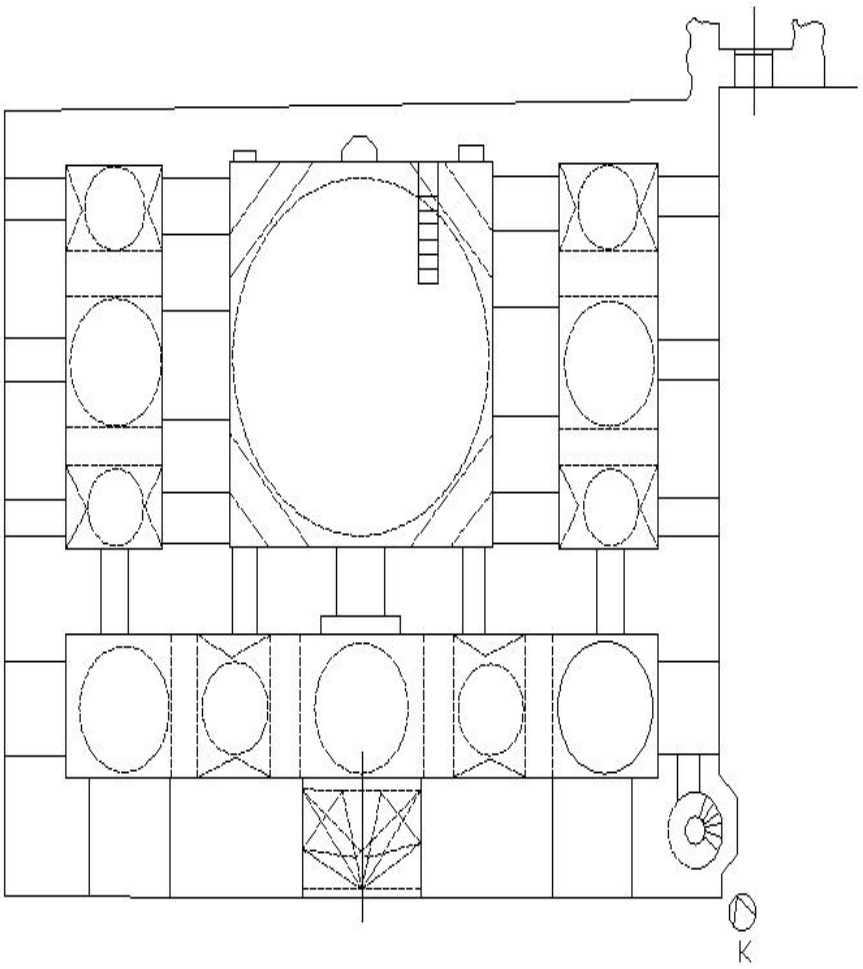
Çizelge EK- 2.9. Haydar hane Eserin Envanteri

<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="12"></td><td>B 9</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="3">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="3">Rusafa</td><td colspan="3">Reşit Cad,</td><td>9</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="6">Haydar hane Camii</td><td colspan="3">Planı Tipi</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="6">1826 - 1827</td><td colspan="3">Açık sofalı</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu</td><td></td><td>Taşıyıcı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Genel</td><td>B</td><td>Yapı</td><td>B</td><td colspan="2">Görünüşü</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin</td><td></td><td>Kapıların</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Durumu</td><td>B</td><td>Durumu</td><td></td><td colspan="2">Durumu</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td>A</td><td>Süsleme</td><td></td><td colspan="2">Karakteristik</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2">Özellikler</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td></td><td>Sembol</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td>(Logo)</td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="4">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="6" rowspan="2">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td><td colspan="6"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="4" rowspan="3">B</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td>F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td colspan="2"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.9. (Devamı) Haydar hane Eserin Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	A	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**		**A**	**Genişlik (cm)**	**A**	**1,40**		**İyi**	**A**		**C**			
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**0,70**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**		**A**			**Sivri**	**A**		**A+B**					
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**		**A**											
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**		**A**	**Tek kollu**	**A**		**Rıht Yüksekliği (cm)**							
Yok	**B**			**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**							
				Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**							
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü									**Korkuluk**					
Özel Tuğla	**A**		**B**	**Genişlik (cm)**										
Tuğla	**B**			**Yükseklik (cm)**										
Çamur (kil)	**C**			**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)				**A**		**A+C+D**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)				**B**										
Geometrik Süsleme				**C**										
Bitkisel süsleme				**D**										
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**				**B+C**				
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**	**A**				
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**					
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.9.1. Yapının şekli

Uluçam, A. dan işlenerek

EK- 2.9.2. Yapının resimleri

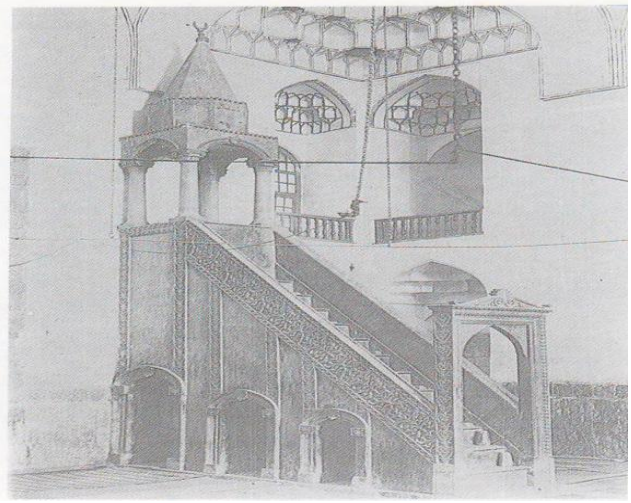
Dışarıdan görüntü

Bırakılmış restore işlemleri

Yıkılmış bölümler

Osmanlı minberi [ULUÇAM, 1989]

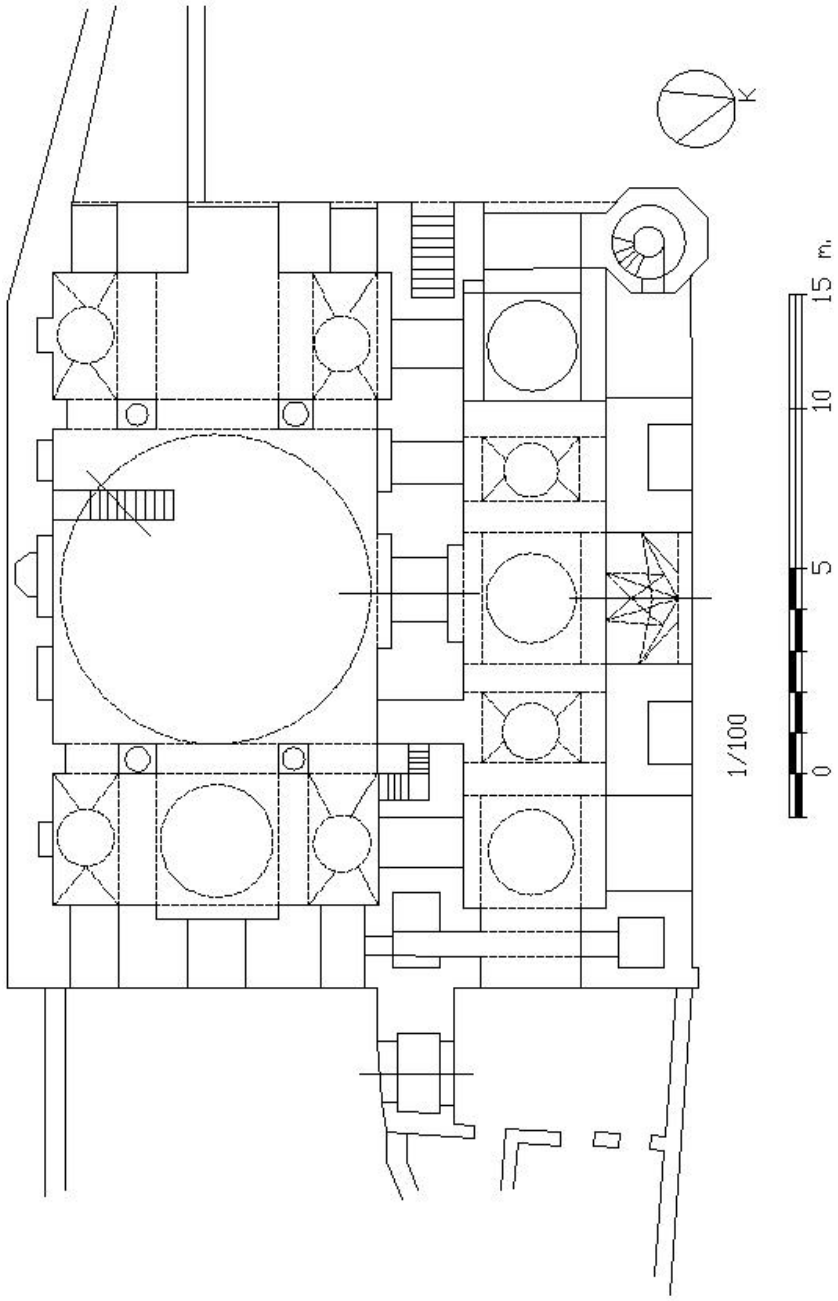
Çizelge EK- 2.10. Meydan Camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No
B10</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="2">Rusafa</td><td colspan="3">Meydan Sok.</td><td>10</td></tr>
<tr><td>Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Meydan Camii (Ahmediye) (Ahmet Paşa)</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td>Yapılış tarihi</td><td colspan="5">1795</td><td colspan="4">Açık sofalı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td>Taşıyıcı
Yapı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı
Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td><td>B</td><td colspan="2"></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin
Durumu</td><td></td><td>Kapıların
Durumu</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td></td><td>Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Karakteristik
Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td>A</td><td>Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik
Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="4">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="5" rowspan="2">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç,
çamur çimento</td><td>C</td><td></td><td></td><td colspan="5"></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">A+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı
Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td colspan="2"></td><td>Yarım
daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.10. (Devamı) Meydan Camii Envanteri

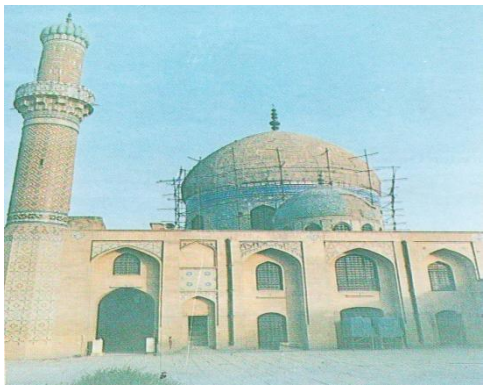
Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**			**Genişlik (cm)**	**A**			**İyi**	**A**					
Yok	**B**	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**			**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü											**Korkuluk**			
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**			**A+D**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**A**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

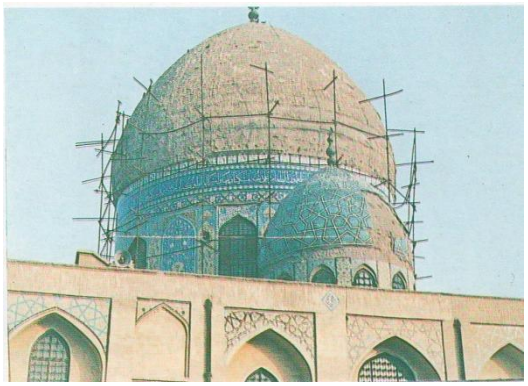
EK- 2.10.1. Yapının şekli

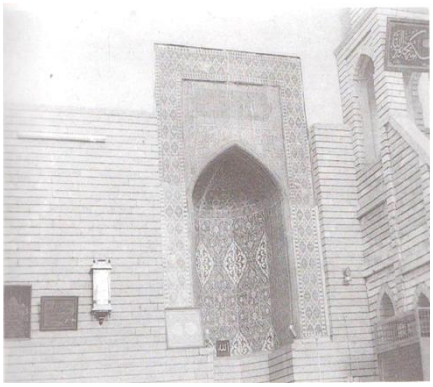
Uluçam, A.'dan işlenerek

EK- 2.10.2. Yapının resimleri

Eski görüntüleri

[ULUÇAM, 1989]

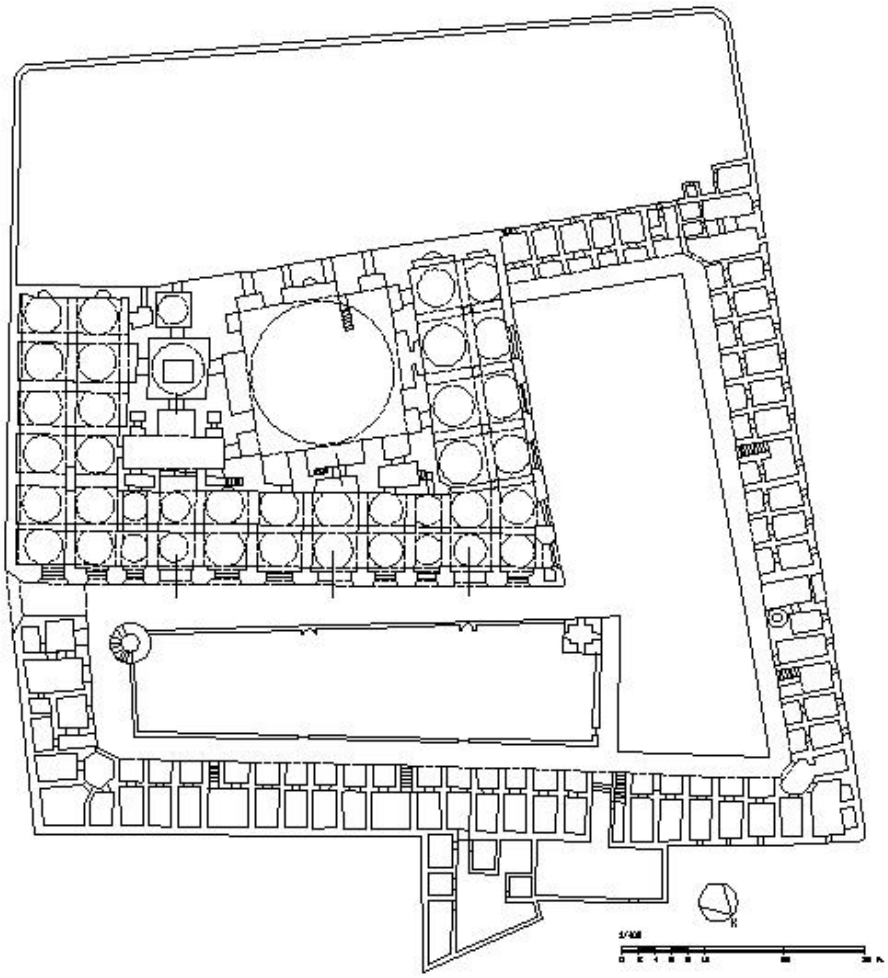
Çizelge EK- 2.11. Abdulkadir Elgeylani Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="10"></td><td>B11</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="2"></td><td colspan="3"></td><td>11</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Abdulkadir El-Geylani Haseki Camii</td><td colspan="3">Planı Tipi</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">1165 – (1903 2. Sultan Abdulhamid)</td><td colspan="3">Osmanlı</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı
Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı
Görünüşü</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin
Durumu</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td></td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik
Özellikler</td><td></td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td></td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td><td>Yok</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td>A</td><td colspan="6" rowspan="3">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">A+C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı
Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.11. (Devamı) Abdulkadir Elgeylani Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri				**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
				Çift	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü							**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**					
Mekân içi	**A**		**Sağ**	**A**			**Orijinal**	**A**				
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**			**Sonradan**	**B**				
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**			**Başka**	**C**				
Yapı kapısının Türü							**Yapının Pencere Ölçüleri**					
Giriş	**A**		**Tek**	**A**			**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
Avlu	**B**		**Çift**	**B**								
Oda	**C**											
Kitabeler			**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**					
Var	**A**		**Genişlik (cm)**				**İyi**	**A**				
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**				**Orta**	**B**				
							Kötü	**C**				
Tavanda Kullanılan Ahşap							**Kubbelerin Tipi**					
Var	**A**						**Sivri**	**A**				
Yok	**B**						**Yarım daire**	**B**				
							Basık	**C**				
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler							**Diğer**	**E**				
Var	**A**											
Yok	**B**											
Yapıdaki Merdiven Türü												
Var	**A**		**Tek kollu**	**A**			**Rıht Yüksekliği (cm)**					
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**			**Basamak Genişliği (cm)**					
			Tam döner	**C**			**Kol Genişliği (cm)**					
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü												
Özel Tuğla	**A**		**Genişlik (cm)**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**									
Kümbette Kullanılan Süslemeler												
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**									
Geometrik Süsleme			**C**									
Bitkisel süsleme			**D**									
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**				**Avludan Girilen**					
Büyük Ev	**A**						**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**		
Atebe	**B**								**Orta**	**B**		
Dör	**C**								**Kötü**	**C**	**C**	
Yan göz	**D**											
Hazırlayan							**Kontrol**					
Mehmet SARIKAHYA							**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**					

Ek 2.11.1. Yapının şekli

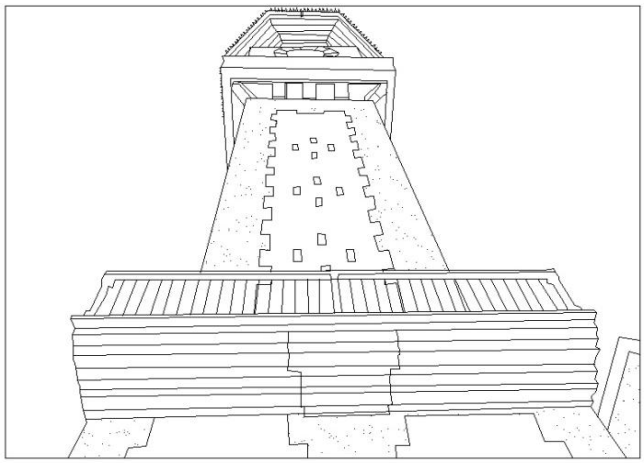

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2. (Devam) 2.11.1.

Kışlanın alt kısmın perspektifi

Motif ve korkuluklar

EK- 2.11.2. Yapının resimleri

Yukarı doğru görüntü

Kapı ve duvar süslemeleri

Osmanlı tuğrası

Onarım kitabesi

Genel görüntü

Başka açıdan bir görüntü

EK- 2. (Devam) 2.11.2.

Kubbe ve geçiş elemanları

Nadir şekilde kalan Osmanlı tuğrası

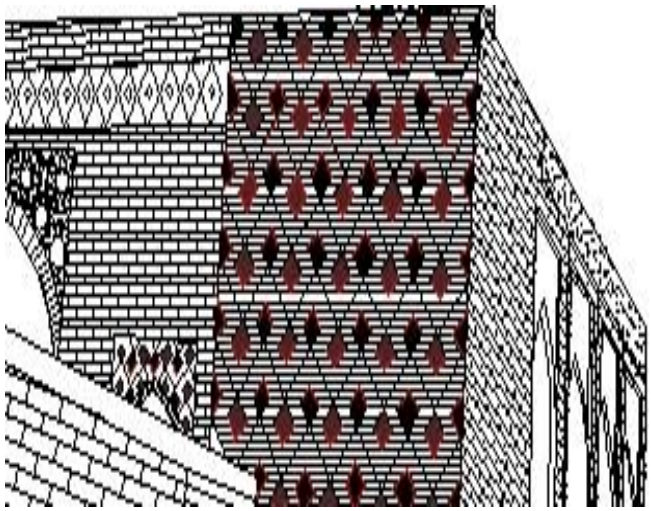
Çizelge EK- 2.12. Ali Efendi Camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="10"></td><td>B 12</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="2">Rusafa</td><td colspan="3">Bab el muaddam</td><td>12</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Ali Efendi Camii (Defterdar Ali Efendi)</td><td colspan="3">Planı Tipi</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">1711</td><td colspan="3">Osmanlı</td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td><td rowspan="3">B</td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td></td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td></td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td rowspan="2"></td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="5" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td>F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="4"></td><td colspan="2" rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

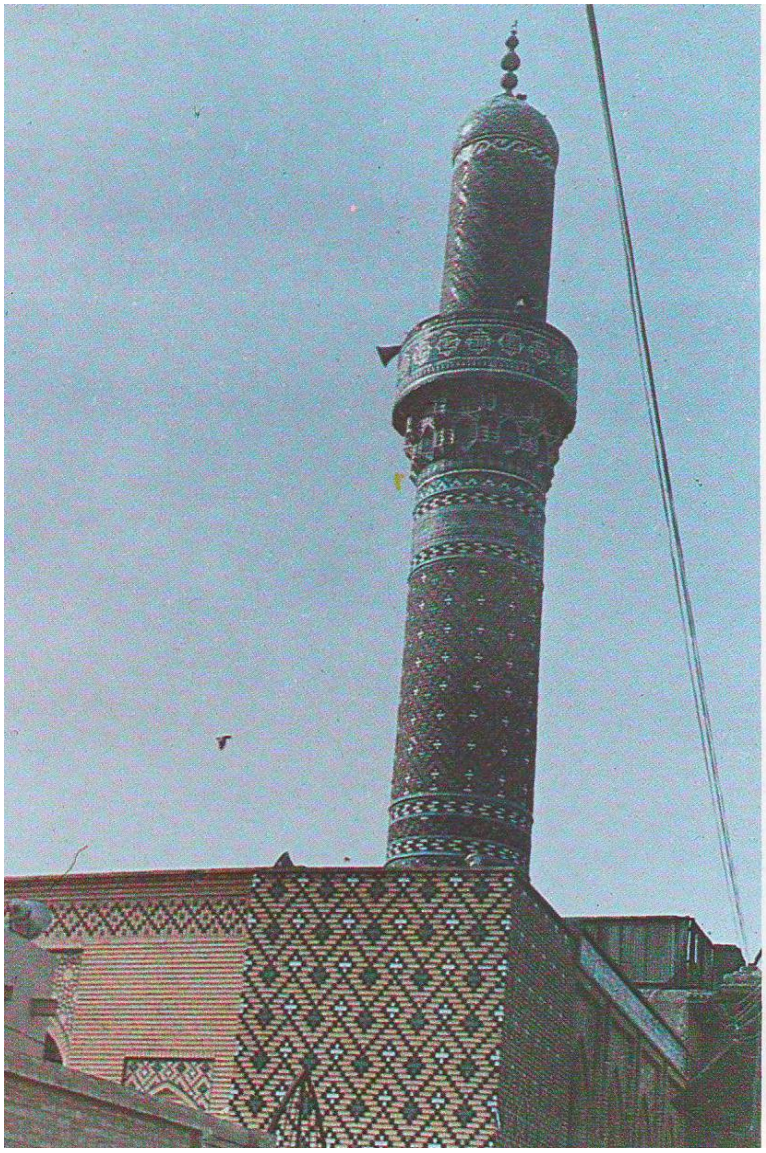
Çizelge EK- 2.12. (Devamı) Ali Efendi Camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri					**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**		
					Çift	**B**	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü					**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**									
Mekân içi	**A**	A	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü					**Yapının Pencere Ölçüleri**									
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**													
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**								
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**		**İyi**	**A**							
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**		**Orta**	**B**							
						Kötü	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**											
Var	**A**	**B**	**Sivri**	**A**	**A+B**									
Yok	**B**		**Yarım daire**	**B**										
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Basık**	**C**										
			Diğer	**E**										
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**		**Tek kollu**	**A**		**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
		B	**Tam döner**	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü						**Korkuluk**								
Özel Tuğla	**A**		**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+C**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri		**Sokaktan Girilen**		**B**	**Avludan Girilen**							**B+C**		
Büyük Ev	**A**				**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**						
Atebe	**B**						**Orta**	**B**						
Dör	**C**						**Kötü**	**C**	**C**					
Yan göz	**D**													
Hazırlayan					**Kontrol**									
Mehmet SARIKAHYA					**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**									

EK- 2.12.1. Yapının şekli

EK- 2.12.2. Yapının resimleri

[ULUÇAM, 1989]

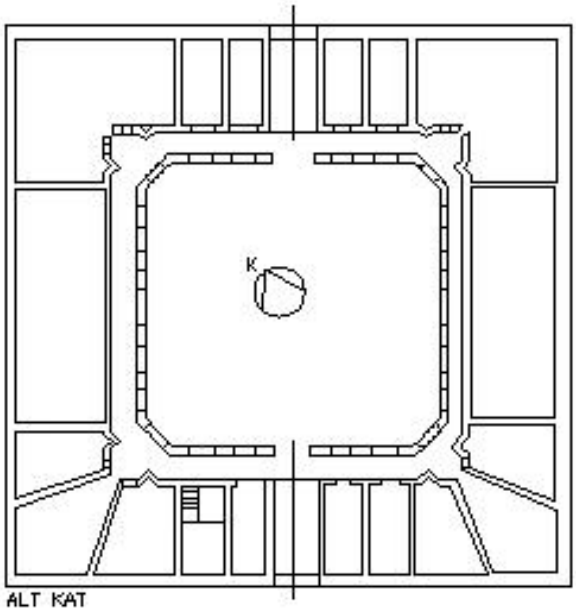
Çizelge EK- 2.13. Cığalzade Hanı Envanteri

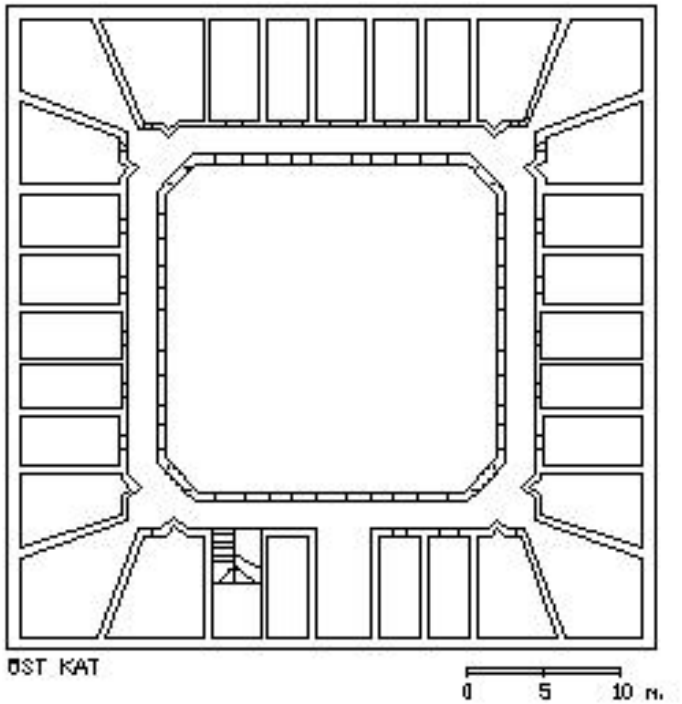
GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								B 13
ÜLKESİ		İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK		Eser No
IRAK		BAĞDAT		Rusafa		Şorca		13
Eserin (Yapının) adı		Cığılzade Hanı				Planı Tipi		
Yapılış tarihi		1590 m				Osmanlı		
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B							
Kötü	C		C		C			C
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B							
Kötü	C		C		C			
Var	A	Rutubet	A	Süsleme		Karakteristik Özellikler		
Orta	B				B			B
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi		Sembol (Logo)	A	Var		
Geometrik Süsleme	B		B		B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü		Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıva, kireç, çamur çimento	C							
İskele Sistemi	D			Çamur Örgü	A	A		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		F	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			
Ahşap	C		C	Dökük	C			C
Depo	Var			Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	
						Başka	D	

Çizelge EK- 2.13. (Devamı) Cığalzade Hanı Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri					**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**		
					Çift	**B**	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü					**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**									
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**							
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**	**C**						
Yapı kapısının Türü					**Yapının Pencere Ölçüleri**									
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**					**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**		**A**	**0,15**		**İyi**	**A**	**C**				
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**		**B**	**0,50**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap					**Kubbelerin Tipi**									
Var	**A**	**B**			**Sivri**	**A**	**B**							
Yok	**B**				**Yarım daire**	**B**								
					Basık	**C**								
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler					**Diğer**	**E**								
Var	**A**	**B**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**		**Tek kollu**	**A**		**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
		B	**Tam döner**	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü								**Korkuluk**						
Özel Tuğla	**A**	**A+C**	**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**C**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

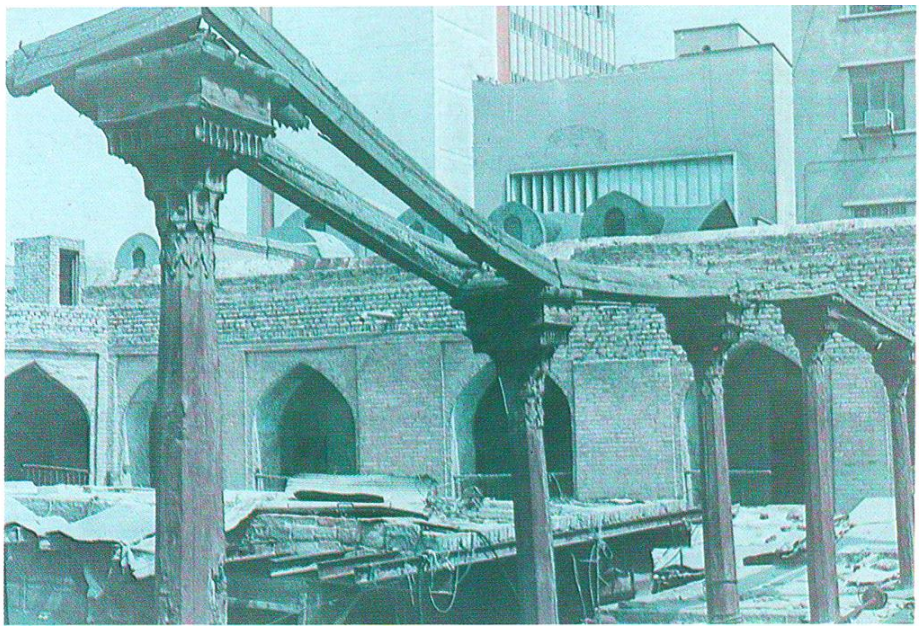
EK- 2.13.1. Yapının şekli

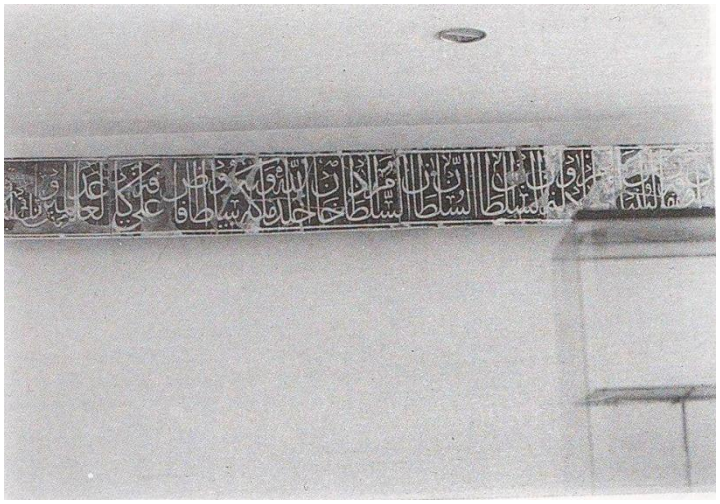

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.13.2. Yapının resimleri

Yıkılmış olan eski görüntüsü

Osmanlı kitabesi [ULUÇAM, 1989]

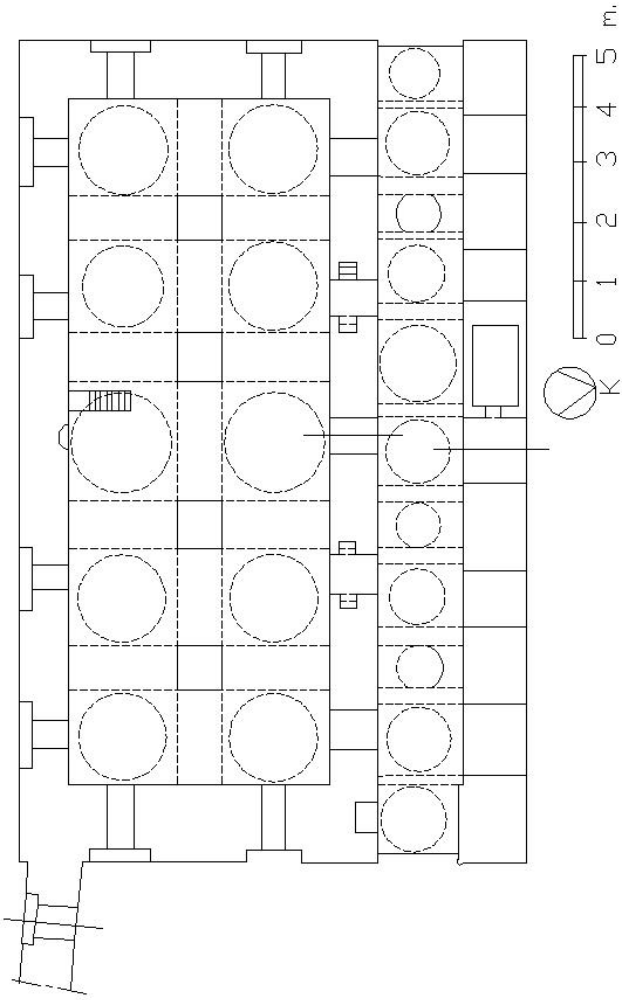
Çizelge EK- 2.14. Saray Camii Envanteri

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ								Eser Kod No
								B 14
ÜLKESİ		İLİ		İLÇESİ		MAHALLE-SOKAK		Eser No
IRAK		BAĞDAT		Rusafa		Reşit cad.		14
Eserin (Yapının) adı		Saray Camii				Planı Tipi		
Yapılış tarihi		(1631 – 1911)				Açık plan		
İyi	A	Koruma Durumu Genel		Taşıyıcı Yapı		Dış yapı Görünüşü		
Orta	B				B			
Kötü	C		C					C
İyi	A	Üst Yüzey Gerecinin Durumu		Kapıların Durumu		Pencerelerin Durumu		
Orta	B							
Kötü	C		C		C			C
Var	A	Rutubet	A	Süsleme		Karakteristik Özellikler		
Orta	B				B			B
Yok	C							
Bitkisel Süsleme	A	Rumi		Sembol (Logo)	A	Var		
Geometrik Süsleme	B				B	Yok		
Başka	C	-						
Taş	A	Yapının Dış Görünüşü		Yapı Örgü Teknikleri				
Ahşap	B		B					
Sıva, kireç, çamur çimento	C							
İskele Sistemi	D		D	Çamur Örgü	A	A		
Tuğla	E			Çimento Örgü	B			
Kerpiç	F		F	Kireç Örgü	C			
Kagir iskelet	A	Yapının Taşıyıcı Sistemi	A	İyi	A	Yapını Üst Yüzey Durumu		
Kagir yığma	B			Çatlak	B			
Ahşap	C			Dökük	C			C
Depo	Var			Pencerenin üst şekli		Düz	A	
	Yok					Yarım daire	B	
						Sivri	C	
						Başka	D	

Çizelge EK- 2.14. (Devamı) Saray Camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+ B**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**	**B**						
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü			**Yapının Pencere Ölçüleri**											
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**								
Var	**A**	**A**	**Genişlik (cm)**	**A**		**İyi**	**A**	**C**						
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**		**Orta**	**B**							
						Kötü	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap			**Kubbelerin Tipi**											
Var	**A**	**A**	**Sivri**	**A**	**A+B**									
Yok	**B**		**Yarım daire**	**B**										
			Basık	**C**										
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler			**Diğer**	**E**										
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü						**Korkuluk**								
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**			**A**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**							**B+C**	
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

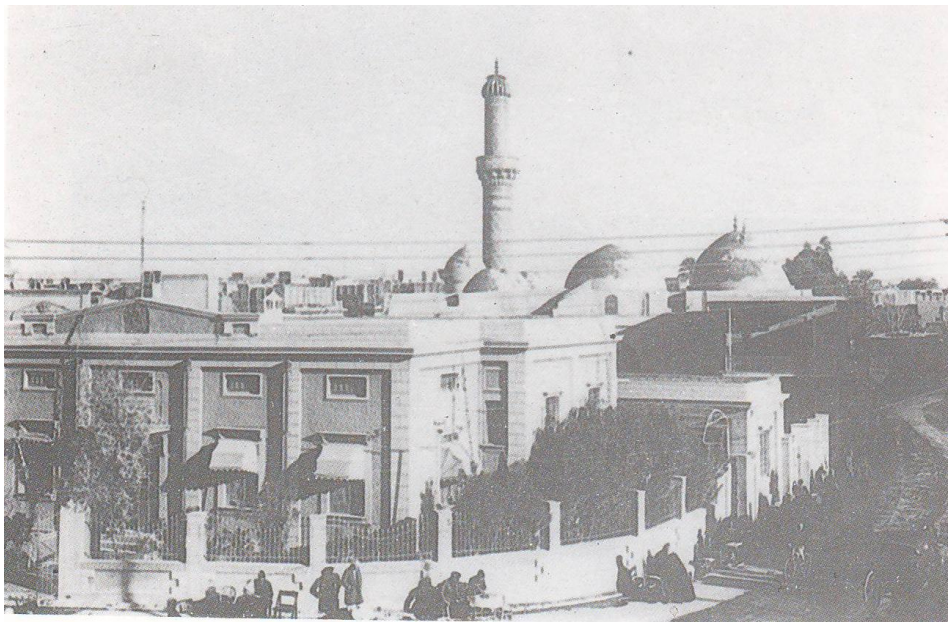
EK- 2.14.1. Yapının şekli

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.14.2. Yapının resimleri

[ULUÇAM, 1989]

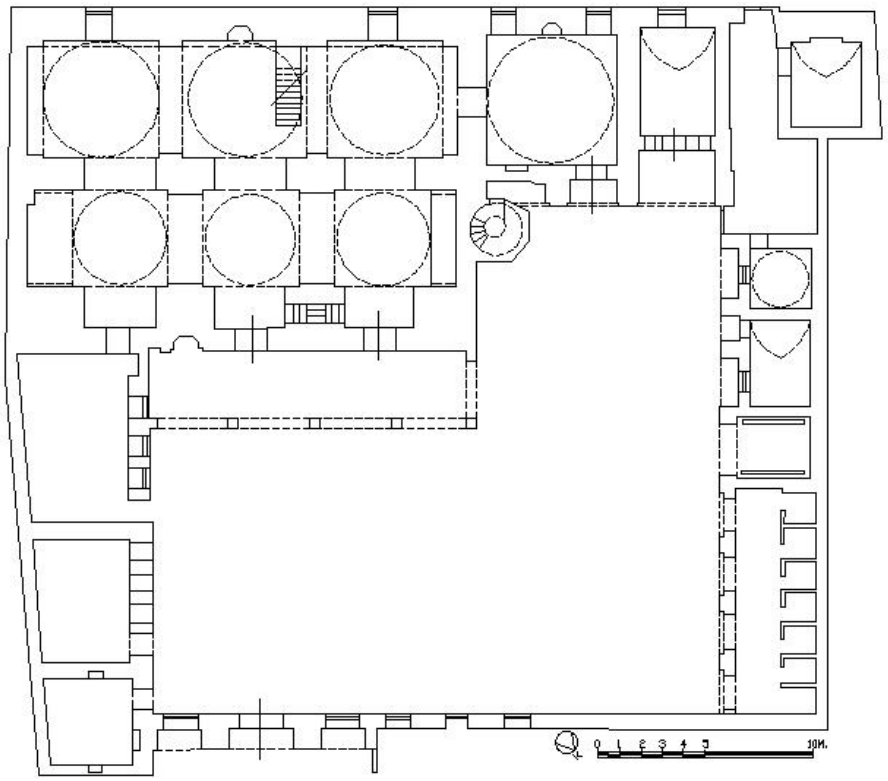
Çizelge EK- 2.15. Zümrüt Hatun Camii Eserin Envanteri

<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td colspan="2">Eser Kod No
15</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="3">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="3">Rusafa</td><td colspan="3">Reşit cad.</td><td>15</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="6">Zümrüt Hatun Camii</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="6">1202 önce – 1590 Cığalzade Sinan Paşa</td><td colspan="4">Osmanlı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı
Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı
Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td></td><td rowspan="3">Süsleme</td><td></td><td rowspan="3">Karakteristik
Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td>Yok</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td>F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı
Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapını Üst Yüzey
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="4"></td><td colspan="2" rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.15. (Devamı) Zümrüt Hatun Camii Eserin Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekân içi	**A**	**B**	**Sağ**	**A**	**B**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**		**Sonradan**	**B**							
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**		**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**								
Var	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**		**İyi**	**A**							
						Orta	**B**							
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**	**B**		**Kötü**	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**E (Düz)**						
						Yarım daire	**B**							
Yok	**B**					**Basık**	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**								
			İki kollu	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
Yok	**B**		**Tam döner**	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**			**A**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**B**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.15.1. Yapının şekli

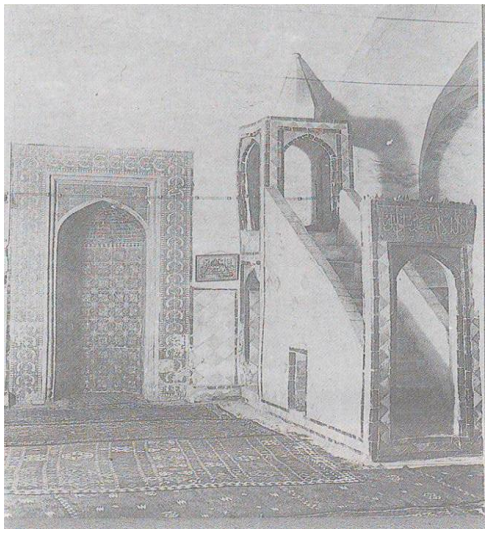

Uluçam, A. ’dan işlenerek

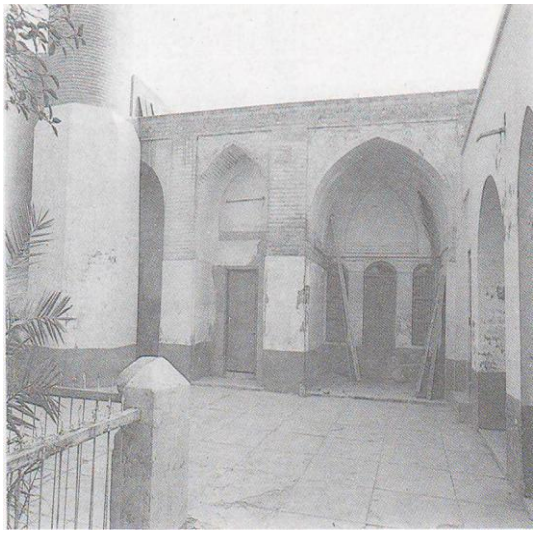
EK- 2.15.2. Yapının resimleri

Eski görüntüler

Osmanlı minberi

Avludan görüntü

[ULUÇAM, 1989]

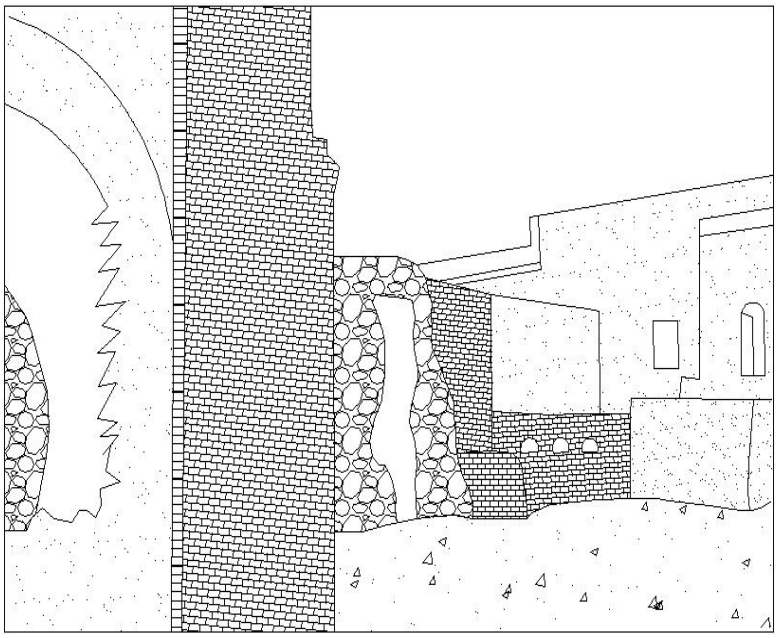
Çizelge EK- 2.16. Numan Paşa Eserin Envanteri

<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="12"></td><td>B 16</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="4">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="2">Rusafa</td><td colspan="4">Reşit cad.</td><td>16</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Numan Paşa Camii (Halil Paşa Cad.)</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">1780</td><td colspan="4">Açık plan</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Koruma Durumu</td><td></td><td colspan="2">Taşıyıcı</td><td></td><td colspan="2">Dış yapı</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Genel</td><td></td><td colspan="2">Yapı</td><td></td><td colspan="2">Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2">Üst Yüzey Gerecinin</td><td></td><td colspan="2">Kapıların</td><td></td><td colspan="2">Pencerelerin</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2">Durumu</td><td></td><td colspan="2">Durumu</td><td></td><td colspan="2">Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td colspan="2">Rutubet</td><td></td><td colspan="2">Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Karakteristik</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2">Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td colspan="2">Rumi</td><td></td><td colspan="2">Sembol</td><td>A</td><td colspan="2">Var</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2">(Logo)</td><td>B</td><td colspan="2">Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td colspan="2">-</td><td></td><td colspan="2"></td><td></td><td colspan="2"></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="6" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td colspan="2" rowspan="3"></td><td></td><td colspan="2">Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td colspan="2">Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td colspan="2">Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td></td><td colspan="2">İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td colspan="2">Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td colspan="2">Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td colspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td colspan="3" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td colspan="2" rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.16. (Devamı) Numan Paşa Eserin Envanteri

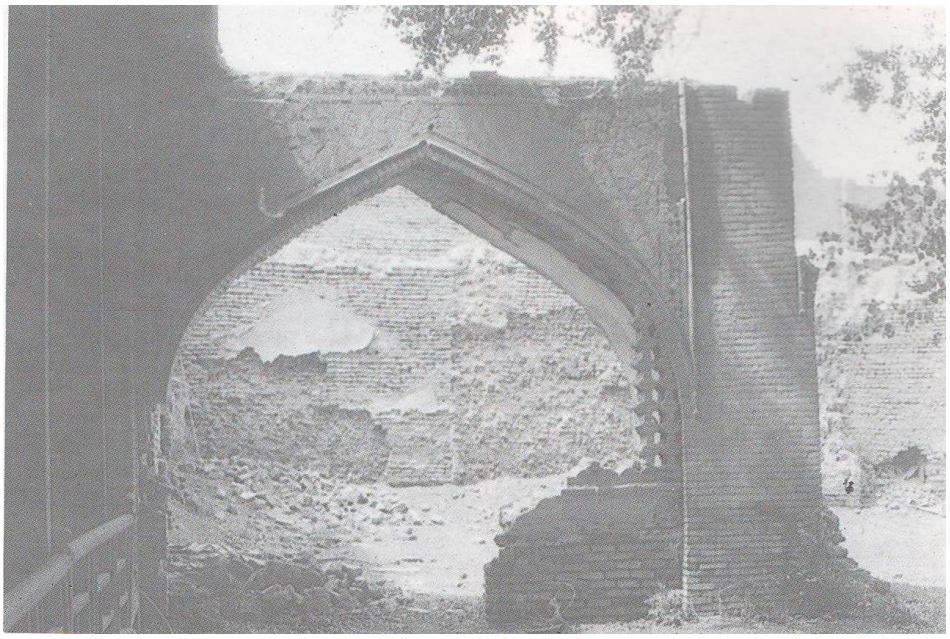
Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri				**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**		
				Çift	**B**								
Yapı kapısının Açılma Yönü							**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**						
Mekân içi	**A**		**Sağ**	**A**			**Orijinal**	**A**					
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**			**Sonradan**	**B**					
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**			**Başka**	**C**					
Yapı kapısının Türü							**Yapının Pencere Ölçüleri**						
Giriş	**A**		**Tek**	**A**			**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**		
Avlu	**B**												
Oda	**C**		**Çift**	**B**									
Kitabeler			**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**			**İyi**	**A**					
Yok	**B**		**Yükseklik (cm)**	**B**			**Orta**	**B**					
							Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap							**Kubbelerin Tipi**						
Var	**A**						**Sivri**	**A**					
Yok	**B**						**Yarım daire**	**B**					
							Basık	**C**					
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler							**Diğer**	**E**					
Var	**A**												
Yok	**B**												
Yapıdaki Merdiven Türü													
Var	**A**		**Tek kollu**	**A**			**Rıht Yüksekliği (cm)**						
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**			**Basamak Genişliği (cm)**						
			Tam döner	**C**			**Kol Genişliği (cm)**						
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü									**Korkuluk**				
Özel Tuğla	**A**		**Genişlik (cm)**										
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**										
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**										
Kümbette Kullanılan Süslemeler													
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**										
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**										
Geometrik Süsleme			**C**										
Bitkisel süsleme			**D**										
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**				**Avludan Girilen**						
Büyük Ev	**A**						**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**			
Atebe	**B**								**Orta**	**B**			
Dör	**C**								**Kötü**	**C**	**C**		
Yan göz	**D**												
Hazırlayan							**Kontrol**						
Mehmet SARIKAHYA							**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**						

EK- 2.16.1. Yapının şekli

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.16.2. Yapının resimleri

Yıkılmış yapı

[ULUÇAM, 1989]

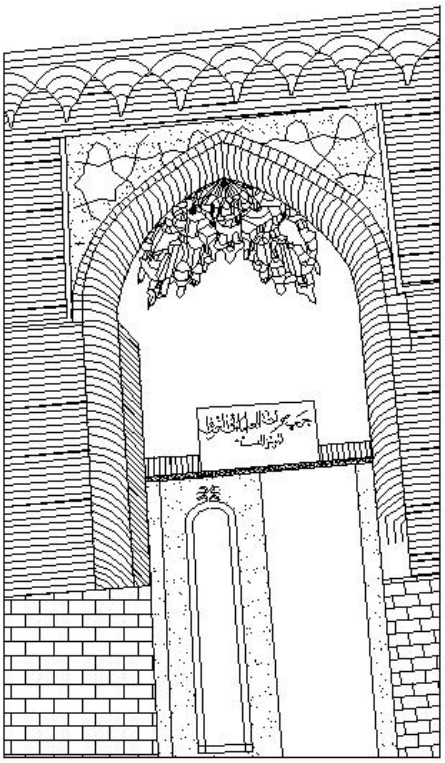
Çizelge EK- 2.17 Süleyman Paşa Eserin Envanteri

<table>
<tr><td colspan="11">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="11"></td><td>B17</td></tr>
<tr><td colspan="3">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="3">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="3">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="3">Rusafa</td><td colspan="3">Reşit Mülenbbi cad.</td><td>17</td></tr>
<tr><td colspan="3">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="6">Süleyman Paşa Mescidi</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="3">Yapılış tarihi</td><td colspan="6">1791 m</td><td colspan="4">Osmanlı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td>B</td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td></td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">C</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td>F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td>C</td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.17 (Devamı) Süleyman Paşa Eserin Envanteri

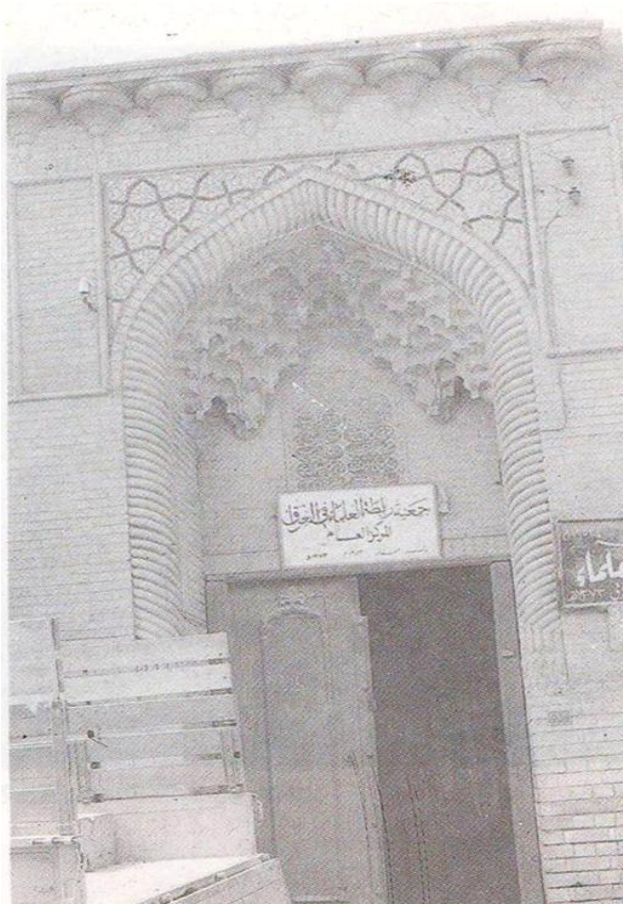
Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri					**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**		
					Çift	**B**	**B**							
Yapı kapısının Açılma Yönü								**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**						
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A**			**Orijinal**	**A**					
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**				**Sonradan**	**B**	**B**				
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**				**Başka**	**C**					
Yapı kapısının Türü								**Yapının Pencere Ölçüleri**						
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**			**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**		
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**90,00**		**İyi**	**A**	**C**				
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**1,00**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap								**Kubbelerin Tipi**						
Var	**A**	**B**						**Sivri**	**A**	**B+C**				
Yok	**B**							**Yarım daire**	**B**					
								Basık	**C**					
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler								**Diğer**	**E**					
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A+C**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**	**A**	**Avludan Girilen**								**B**	
Büyük Ev	**A**				**Yapının Genel Durumu**			**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan					**Kontrol**									
Mehmet SARIKAHYA					**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**									

EK- 2.17.1. Yapının şekli

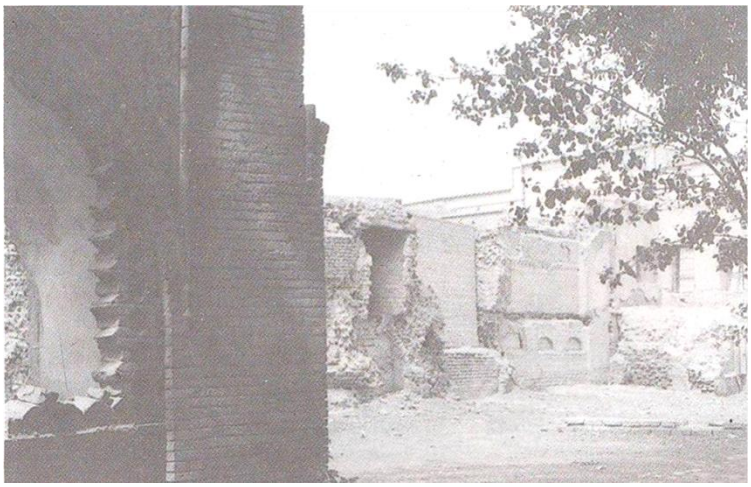

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.17.2. Yapının resimleri

Yıkılmış yapılar

[ULUÇAM, 1989]

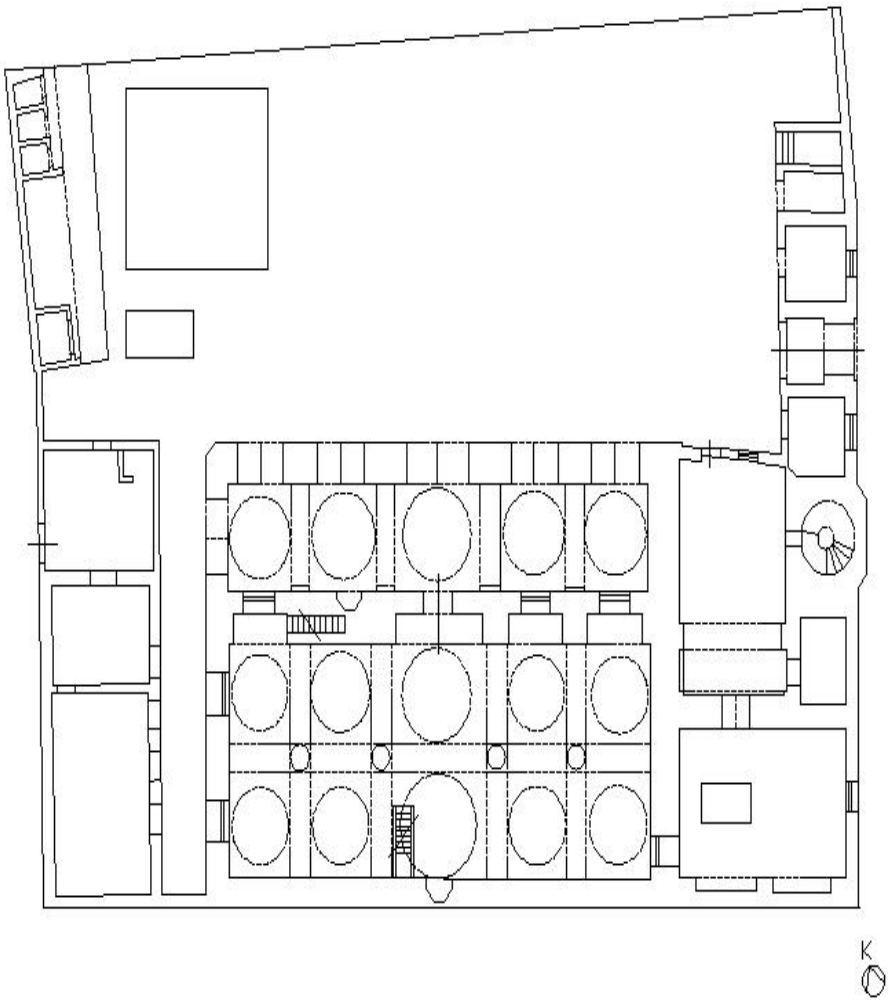
Çizelge EK- 2.18. Akuli Camii Envanteri

<table>
<tr><td colspan="9">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="9"></td><td>B18</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="2">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="2"></td><td colspan="2">Şorca</td><td>18</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">Akuli Camii</td><td colspan="3">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="5">1327 – 1902</td><td colspan="3">Dar plan</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td></td><td rowspan="3">Süsleme</td><td>A</td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td rowspan="2"></td><td></td><td>B</td><td>Yok</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="4">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="5" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td>D</td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">B</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.18. (Devamı) Akuli Camii Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**							
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**							
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**A**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**1,00**		**İyi**	**A**	**C**				
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**0,70**		**Orta**	**B**					
								Kötü	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**B**				**Sivri**	**A**	**B**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
						Basık	**C**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Diğer**	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
			Tam döner	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü												**Korkuluk**		
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**		**24**									
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**		**12**									
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**B**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.18.1. Yapının şekli

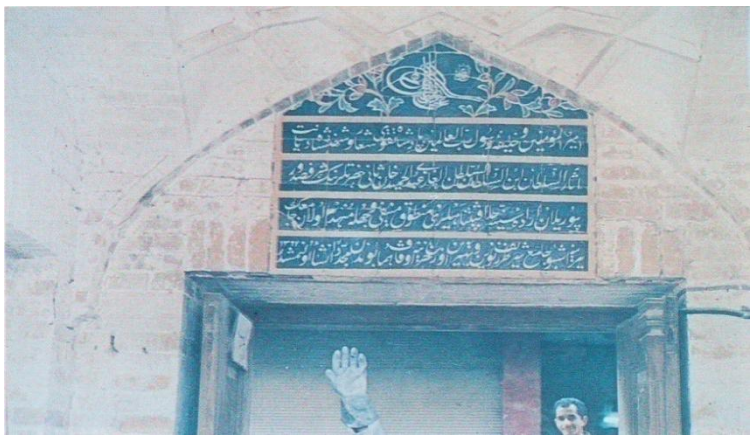
Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.18.2. Yapının resimleri

Yukardan görüntü

Osmanlı Tuğra ve kitabesi

[ULUÇAM, 1989]

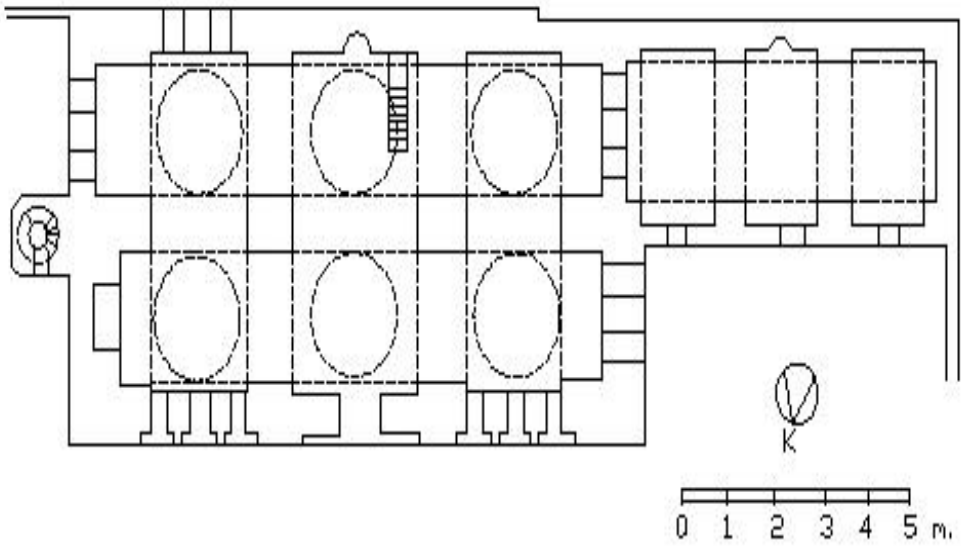
Çizelge EK- 2.19. Kumrulu Mescidin Envanteri

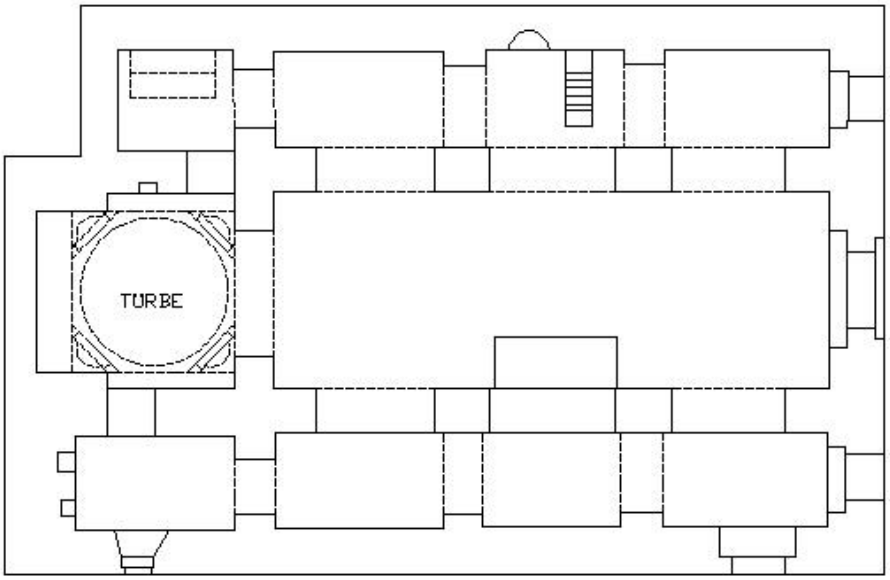
<table>
<tr><td colspan="12">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="12"></td><td>19</td></tr>
<tr><td colspan="2">ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="3">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td colspan="2">IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="3">Rusafa</td><td colspan="3">Bab el. Muaddam</td><td>19</td></tr>
<tr><td colspan="2">Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="6">Kumrulu Mescit</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Yapılış tarihi</td><td colspan="6">1228 - 1814</td><td colspan="4">Dar sofalı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td></td><td rowspan="3">Süsleme</td><td></td><td rowspan="3">Karakteristik Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td>A</td><td rowspan="3">Sembol (Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td></td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>Yok</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td>c</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="3" rowspan="3">A</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td></td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı Sistemi</td><td></td><td>İyi</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">Yapını Üst Yüzey Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td>B</td><td>Çatlak</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.19. (Devamı) Kumrulu Mescidin Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**							
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**	**C**						
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**	**B**	**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**		**Çift**	**B**										
Oda	**C**													
Kitabeler			**Ölçüleri**			**Koruma Durumu**								
Var	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**		**İyi**	**A**							
Yok	**B**	**B**	**Yükseklik (cm)**	**B**		**Orta**	**B**							
						Kötü	**C**							
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**A**				**Sivri**	**A**	**E**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**B**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**		**Tek kollu**	**A**		**Rıht Yüksekliği (cm)**								
Yok	**B**		**İki kollu**	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
		B	**Tam döner**	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**C**	**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**			**(E) Diğer**								
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**B**	**Avludan Girilen**								**C**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

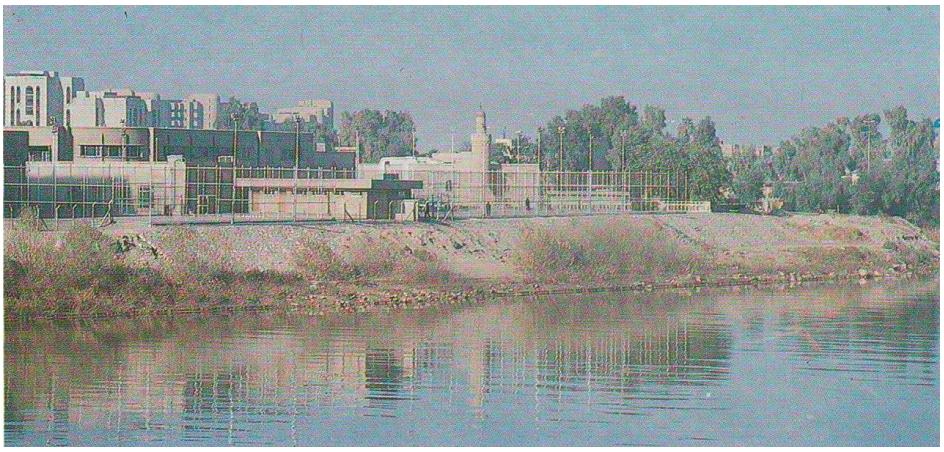
EK- 2.19.1. Yapının şekli

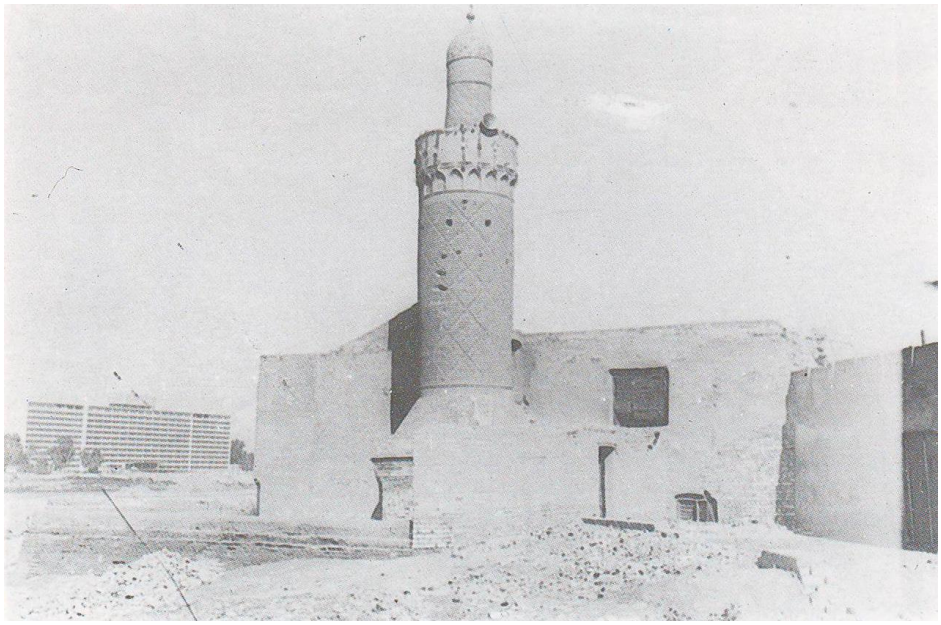

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.19.2. Yapının resimleri

[ULUÇAM, 1989]

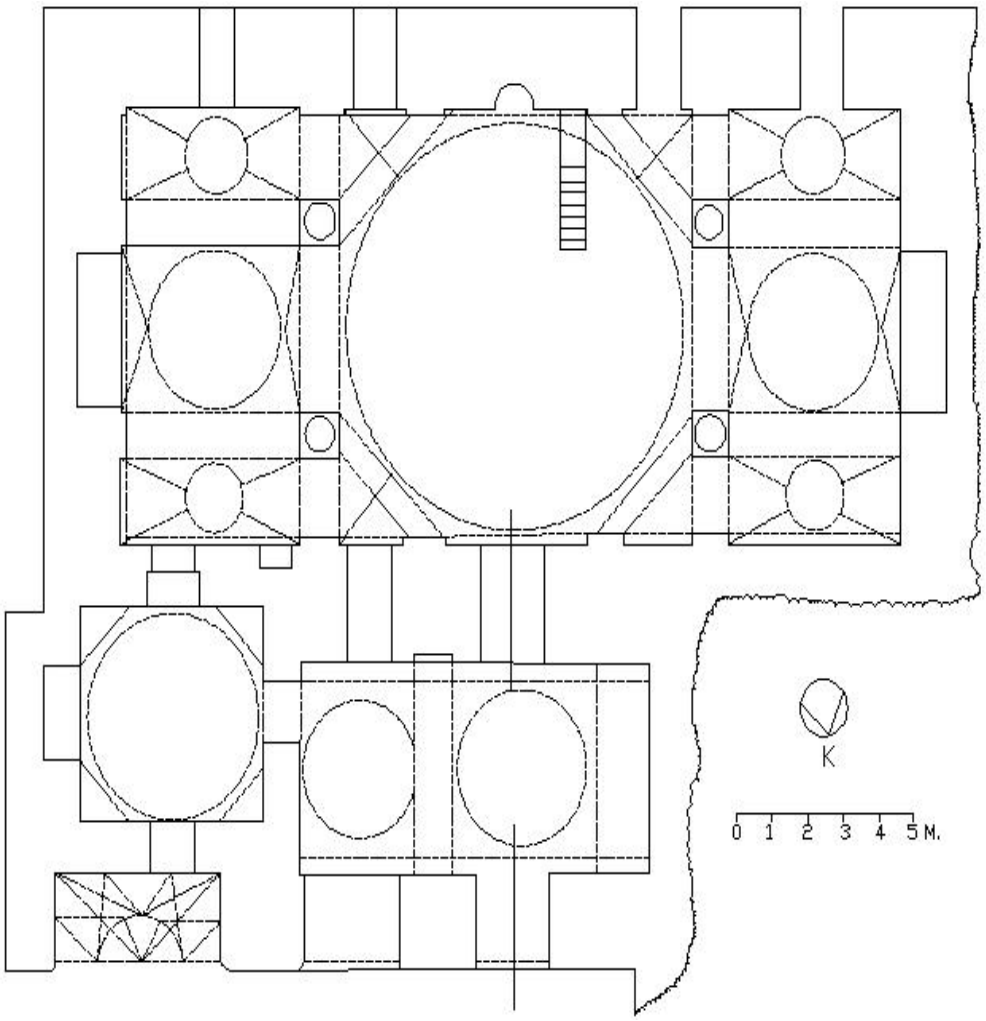
Çizelge EK- 2.20. Seyit Sultan Ali Eserin Envanteri

<table>
<tr><td colspan="10">GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ</td><td>Eser Kod No</td></tr>
<tr><td colspan="10"></td><td>20</td></tr>
<tr><td>ÜLKESİ</td><td colspan="3">İLİ</td><td colspan="2">İLÇESİ</td><td colspan="3">MAHALLE-SOKAK</td><td>Eser No</td></tr>
<tr><td>IRAK</td><td colspan="3">BAĞDAT</td><td colspan="2">Rusafa-Sinek</td><td colspan="3">Reşit Cad.</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Eserin (Yapının) adı</td><td colspan="5">S. Sultan Ali Camii (Vali Ali Paşa)</td><td colspan="4">Planı Tipi</td></tr>
<tr><td>Yapılış tarihi</td><td colspan="5">1892</td><td colspan="4">Osmanlı</td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Koruma Durumu
Genel</td><td></td><td rowspan="3">Taşıyıcı
Yapı</td><td></td><td rowspan="3">Dış yapı
Görünüşü</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Üst Yüzey Gerecinin
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Kapıların
Durumu</td><td></td><td rowspan="3">Pencerelerin
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td>B</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Kötü</td><td>C</td><td></td><td>C</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Var</td><td>A</td><td rowspan="3">Rutubet</td><td>A</td><td rowspan="3">Süsleme</td><td></td><td rowspan="3">Karakteristik
Özellikler</td><td></td></tr>
<tr><td>Orta</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Yok</td><td>C</td><td></td><td></td><td>C</td></tr>
<tr><td>Bitkisel Süsleme</td><td>A</td><td>Rumi</td><td></td><td rowspan="3">Sembol
(Logo)</td><td>A</td><td>Var</td><td>A</td></tr>
<tr><td>Geometrik Süsleme</td><td>B</td><td></td><td>B</td><td>B</td><td>Yok</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>C</td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Taş</td><td>A</td><td rowspan="6">Yapının Dış Görünüşü</td><td></td><td colspan="4" rowspan="3">Yapı Örgü
Teknikleri</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sıva, kireç, çamur çimento</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>İskele Sistemi</td><td>D</td><td></td><td>Çamur Örgü</td><td>A</td><td colspan="2" rowspan="3">B</td></tr>
<tr><td>Tuğla</td><td>E</td><td></td><td>Çimento Örgü</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Kerpiç</td><td>F</td><td>F</td><td>Kireç Örgü</td><td>C</td></tr>
<tr><td>Kagir iskelet</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapının Taşıyıcı
Sistemi</td><td>A</td><td>İyi</td><td>A</td><td rowspan="3">Yapını Üst Yüzey
Durumu</td><td></td></tr>
<tr><td>Kagir yığma</td><td>B</td><td></td><td>Çatlak</td><td>B</td><td>B</td></tr>
<tr><td>Ahşap</td><td>C</td><td></td><td>Dökük</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="4">Depo</td><td>Var</td><td></td><td rowspan="4"></td><td rowspan="4">Pencerenin üst şekli</td><td>Düz</td><td>A</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Yok</td><td rowspan="3"></td><td>Yarım daire</td><td>B</td><td></td></tr>
<tr><td>Sivri</td><td>C</td><td></td></tr>
<tr><td>Başka</td><td>D</td><td></td></tr>
</table>

Çizelge EK- 2.20. (Devamı) Seyit Sultan Ali Eserin Envanteri

Yapı Kapılarının Kanat Ölçüleri						**Tek**	**A**		**Gen. (cm)**		**Yüks. (cm)**		**Kalınlık (cm)**	
						Çift	**B**	**B**						
Yapı kapısının Açılma Yönü						**Yapı Kapısının kilit veya sürgüsü**								
Mekân içi	**A**	**A**	**Sağ**	**A**	**A+**	**Orijinal**	**A**							
Mekân dışı	**B**		**Sol**	**B**	**B**	**Sonradan**	**B**							
İç ve dış	**C**		**Diğer**	**C**		**Başka**	**C**	**C**						
Yapı kapısının Türü						**Yapının Pencere Ölçüleri**								
Giriş	**A**	**A**	**Tek**	**A**		**Genişlik (cm**		**Yükseklik (cm)**		**Kalınlık (cm)**				
Avlu	**B**				**B**									
Oda	**C**		**Çift**	**B**										
Kitabeler				**Ölçüleri**				**Koruma Durumu**						
Var	**A**	**A**		**Genişlik (cm)**	**A**	**1,00**		**İyi**	**A**	**B**				
								Orta	**B**					
Yok	**B**			**Yükseklik (cm)**	**B**	**2,5**		**Kötü**	**C**					
Tavanda Kullanılan Ahşap						**Kubbelerin Tipi**								
Var	**A**	**B**				**Sivri**	**A**	**B+C**						
Yok	**B**					**Yarım daire**	**B**							
Ana Girişte Kullanılan Süslemeler						**Basık**	**C**							
						Diğer	**E**							
Var	**A**	**A**												
Yok	**B**													
Yapıdaki Merdiven Türü														
Var	**A**	**A**	**Tek kollu**	**A**	**A**	**Rıht Yüksekliği (cm)**								
			İki kollu	**B**		**Basamak Genişliği (cm)**								
Yok	**B**		**Tam döner**	**C**		**Kol Genişliği (cm)**								
Duvarda Kullanılan Taşıyıcı Malzeme Türü														
Özel Tuğla	**A**	**B**	**Genişlik (cm)**											
Tuğla	**B**		**Yükseklik (cm)**											
Çamur (kil)	**C**		**Kalınlık (cm)**											
Kümbette Kullanılan Süslemeler														
Gök Kümbet (Sırlı)			**A**		**A**									
Tuğla Süsleme (Sırsız)			**B**											
Geometrik Süsleme			**C**											
Bitkisel süsleme			**D**											
Mimari Plan Özellikleri			**Sokaktan Girilen**		**A**	**Avludan Girilen**								**B**
Büyük Ev	**A**					**Yapının Genel Durumu**		**İyi**	**A**					
Atebe	**B**							**Orta**	**B**					
Dör	**C**							**Kötü**	**C**	**C**				
Yan göz	**D**													
Hazırlayan						**Kontrol**								
Mehmet SARIKAHYA						**YRD. DOÇ. DR. İHSAN KÜRELİ**								

EK- 2.20.1. Yapının şekli

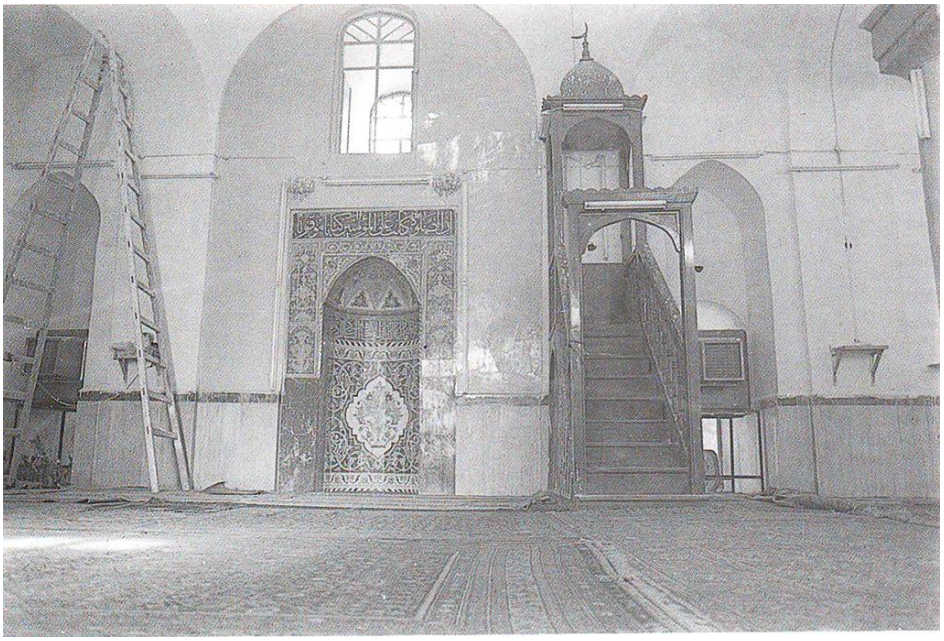

Uluçam, A. ’dan işlenerek

EK- 2.20.2. Yapının resimleri

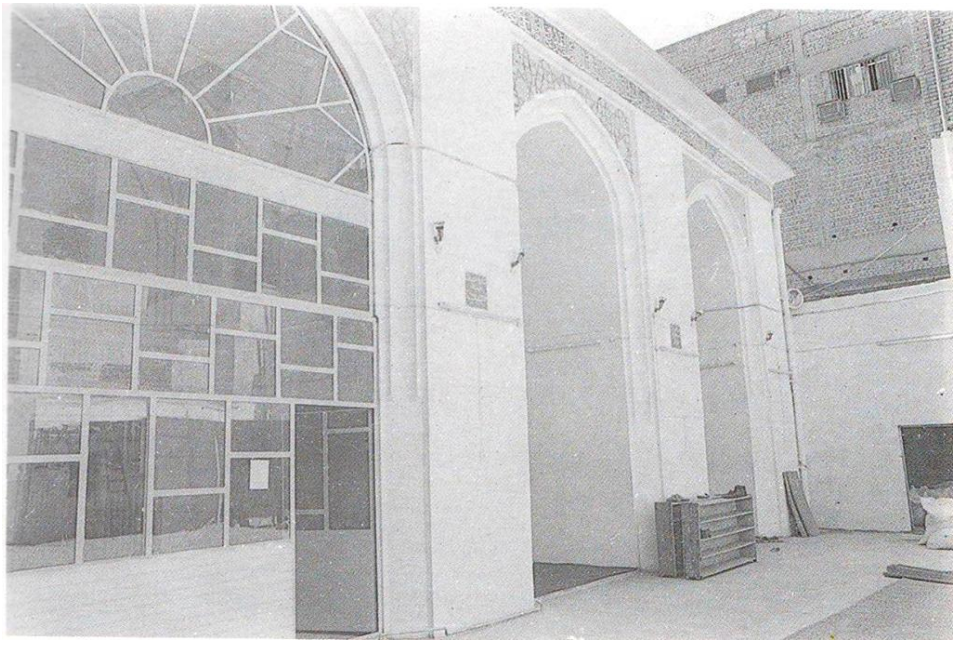

Osmanlı mescit [Irak Mescitleri]

Osmanlı mescit [Irak Mescitleri]

EK- 2. (Devam) 2.20.2.

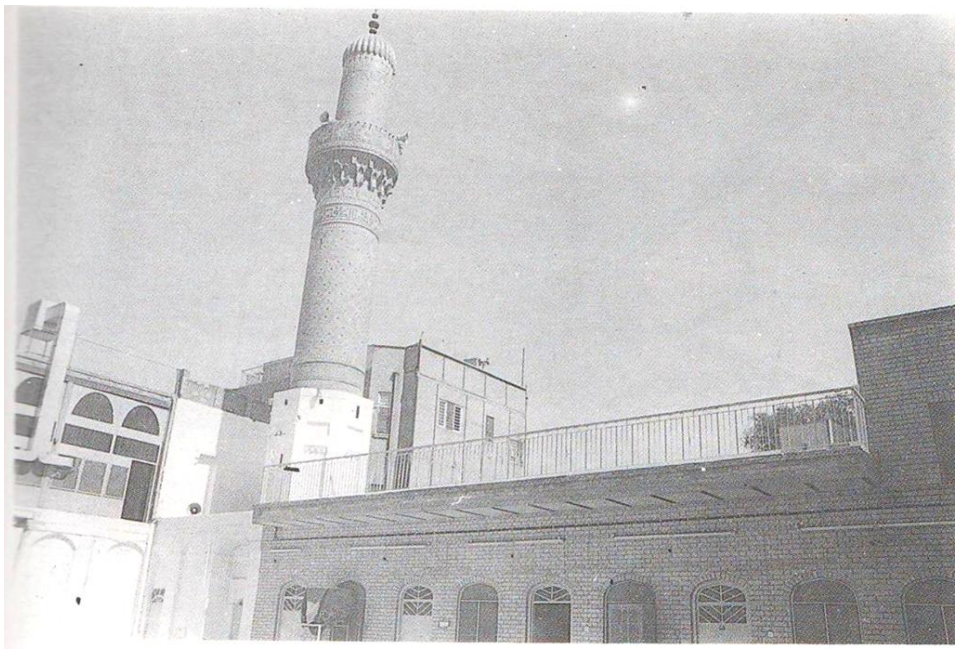

Dış görüntü

Kubbeye geçiş elemanı

EK- 2. (Devam) 2.20.2.

[ULUÇAM, 1989]

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı	: SARIKAHYA, Mehmet
Doğum tarihi ve yeri	: 13.06.1978 Bağdat
Medeni hali	: Evli
E – mail	: masarikahya@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi/ Mobilya ve Dekorasyon Eği. Anabilim Dalı Gazi Üniversitesi/ Mobilya ve Dekorasyon Bölümü	2004

Yabancı Dil

Arapça, İngilizce

Hobiler

Voleybol, futbol